

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W LUBLINIE**

***NADLEŚNICTWO SARNAKI
OBRĘB: SARNAKI***

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

***w Nadleśnictwie Sarnaki
na okres 1.01.2015 – 31.12.2024 r.***



**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11, 20-352 Lublin
tel. (81) 744 58 20, faks (81) 744 24 58 sekretariat@lublin.buligi.pl www.lublin.buligi.pl NIP: 525-000-78-85

Program Ochrony Przyrody opracowali:

Sprawdził: Kierownik Pracowni UL

.....

Adam Maciocha

.....

Lesław Radzikowski

.....

Mateusz Wawrzycki

Zaakceptował: Z-ca Dyrektora Oddziału w Lublinie

.....

Konstanty Kasperuk

Dyrektor BULiGL Oddział w Lublinie

.....

Jacek Koba

Spis treści

| | |
|---|------------|
| 1 Wstęp | 9 |
| 1.1 Cel, zakres, podstawy prawne i metodyka programu | 9 |
| 1.2 Materiały źródłowe | 10 |
| 2 Ogólna charakterystyka nadleśnictwa | 11 |
| 2.1 Położenie nadleśnictwa | 11 |
| 2.1.1 Położenie na tle podziału administracyjnego | 11 |
| 2.1.2 Podział na obręby | 14 |
| 2.1.3 Podział na leśnictwa | 14 |
| 2.1.4 Położenie na tle regionalizacji przyrodniczo – leśnej (Zielony, Kliczkowska 2012) | 15 |
| 2.1.5 Położenie na tle regionalizacji fizyczno – geograficznej (Kondracki 2002)..... | 16 |
| 2.1.6 Położenie na tle podziałów geobotanicznych | 17 |
| 2.1.7 Położenie na tle regionalizacji klimatycznej Polski | 19 |
| 2.2 Struktura użytkowania ziemi wg gmin w głównych grupach i kategoriach użytkowania . | 20 |
| 2.3 Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo – leśnej regionu i kraju z uwzględnieniem krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska | 21 |
| 2.4 Ogólna charakterystyka drzewostanów | 22 |
| 2.5 Ogólna charakterystyka kompleksów leśnych | 23 |
| 3 Formy ochrony przyrody | 25 |
| 3.1 Rezerваты przyrody istniejące i projektowane | 28 |
| 3.1.1 Rezerwat Przekop | 28 |
| 3.1.2 Rezerwat Dębniak | 30 |
| 3.1.3 Rezerwat Kaliniak | 32 |
| 3.1.4 Rezerwat Zabuże | 35 |
| 3.1.5 Rezerwat Mierzvice | 37 |
| 3.1.6 Rezerwat Kózki | 39 |
| 3.2 Parki krajobrazowe | 45 |
| 3.2.1 Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu | 45 |
| 3.2.2 Nadbużański Park Krajobrazowy | 49 |
| 3.3 Obszary Chronionego Krajobrazu | 51 |
| 3.3.1 Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu | 51 |
| 3.4 Obszary Natura 2000 | 53 |
| 3.4.1 Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001 | 53 |
| 3.4.2 Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Liwca PLB140002 | 60 |
| 3.4.3 Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadbużańska PLH140011 | 64 |
| 3.4.4 Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadliwiecka PLH140032 | 74 |
| 3.5 Pomniki przyrody | 78 |
| 3.6 Stanowisko dokumentacyjne | 88 |
| 3.7 Użytki ekologiczne | 90 |
| 3.8 Wykaz chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów | 100 |
| 4 Walory przyrodniczo – leśne | 123 |
| 4.1 Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego | 123 |
| 4.1.1 Rzeźba terenu | 123 |
| 4.1.2 Warunki klimatyczne | 123 |
| 4.1.3 Ogólna charakterystyka gleb | 123 |
| 4.1.4 Warunki hydrologiczne | 123 |
| 4.2 Zestawienie ekosystemów wodno-błotnych | 127 |
| 4.3 Charakterystyka drzewostanów | 128 |
| 4.3.1 Zestawienie siedliskowych typów lasu | 128 |
| 4.3.2 Bogactwo gatunkowe | 129 |
| 4.3.3 Struktura piętrowa | 129 |
| 4.3.4 Pochodzenie drzewostanów | 130 |
| 4.3.5 Charakterystyka zespołów leśnych | 131 |
| 4.3.6 Drzewostany ponad 100 - letnie | 133 |
| 4.3.7 Lasy ochronne | 134 |
| 4.3.8 Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF) | 135 |

| | | |
|-----------|--|------------|
| 4.3.9 | Ekosystemy referencyjne | 137 |
| 4.4 | Zestawienie występujących na terenie nadleśnictwa typów siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i gatunków zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony ptaków | 138 |
| 4.5 | Zabytkowe parki wiejskie | 143 |
| 4.6 | Zestawienie zadrzewień na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo | 145 |
| 4.7 | Ciekawe obiekty kultury materialnej | 148 |
| 4.8 | Ciekawe obiekty przyrody nieożywionej | 148 |
| 4.9 | Miejsca historyczne, nazwy zwyczajowe i obiekty kultu religijnego | 150 |
| 4.10 | Ekologiczna ocena stanu lasu | 156 |
| 4.10.1 | Borowacenie | 158 |
| 4.10.2 | Monotypizacja | 158 |
| 4.10.3 | Neofityzacja | 159 |
| 4.10.4 | Drewno martwe | 161 |
| 5 | Zagrożenia środowiska leśnego | 163 |
| 6 | Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonywania prac leśnych..... | 165 |
| 7 | Edukacyjna rola Programu Ochrony Przyrody | 168 |
| 8 | Rekreacja i turystyka..... | 171 |
| 9 | Plan działań..... | 173 |
| 10 | Wykaz map stanowiących załącznik do Programu Ochrony Przyrody..... | 174 |
| 11 | Literatura | 175 |
| 12 | Kronika | 178 |
| 13 | Tabele do uzupełnienia | 188 |
| 14 | Załączniki | 192 |

Spis tabel

| | | |
|------------|--|----|
| Tabela 1. | Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego kraju | 11 |
| Tabela 2. | Zestawienie powierzchni gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki z podziałem na obręby..... | 14 |
| Tabela 3. | Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Sarnaki wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania (skrót z tabeli nr 1)..... | 20 |
| Tabela 4. | Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Sarnaki wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju (skrót z tabeli nr 1) | 20 |
| Tabela 5. | Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa (według wzoru nr 1a)..... | 22 |
| Tabela 6. | Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (wg wzoru nr 1b) | 22 |
| Tabela 7. | Liczba i wielkość kompleksów leśnych w Nadleśnictwie Sarnaki (wg wzoru nr 2)... | 23 |
| Tabela 8. | Zestawienie powierzchni lasów innych form własności w poszczególnych gminach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa | 24 |
| Tabela 9. | Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki | 25 |
| Tabela 10. | Ogólna charakterystyka rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki (wg wzoru nr 3) | 41 |
| Tabela 11. | Możliwości realizacji celów ochrony w rezerwatach częściowych (wg wzoru nr 4) | 43 |
| Tabela 12. | Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków..... | 55 |
| Tabela 13. | Gatunki ptaków stwierdzone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz liczba obserwacji tych gatunków | 56 |
| Tabela 14. | Gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków | 56 |
| Tabela 15. | Wykaz gatunków ptaków nie będących przedmiotem ochrony w obszarze specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB180005 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki - dane z inwentaryzacji LP 2006/7) | 58 |
| Tabela 16. | Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków..... | 61 |
| Tabela 17. | Gatunki ptaków stwierdzone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz liczba obserwacji tych gatunków | 62 |
| Tabela 18. | Gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków | 62 |
| Tabela 19. | Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk..... | 65 |
| Tabela 20. | Gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków | 66 |
| Tabela 21. | Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków..... | 67 |
| Tabela 22. | Wykaz typów siedlisk przyrodniczych w obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadbużańska PLH140011 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki) | 70 |
| Tabela 23. | Wykaz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Ostoja Nadbużańska PLH140011 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki) | 71 |
| Tabela 24. | Wykaz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Ostoja Nadbużańska PLH140011 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki) | 72 |
| Tabela 25. | Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk..... | 75 |
| Tabela 26. | Gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków | 76 |
| Tabela 27. | Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach nadleśnictwa (wg wzoru nr 5a) . | 78 |

| | | |
|------------|---|-----|
| Tabela 28. | Wykaz istniejących użytków ekologicznych na terenie Nadleśnictwa Sarnaki (wg wzoru nr 7a)..... | 91 |
| Tabela 29. | Wykaz chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych (wg wzoru nr 11)... | 100 |
| Tabela 30. | Wykaz chronionych gatunków grzybów, porostów i mszaków (wg wzoru nr 10) ... | 106 |
| Tabela 31. | Wykaz chronionych i rzadkich zwierząt występujących na terenie Nadleśnictwa Sarnaki. (wg wzoru nr 12)..... | 109 |
| Tabela 32. | Lista chronionych owadów, ślimaków, małży, ryb, płazów i gadów występujących na terenie nadleśnictwa bez lokalizacji | 120 |
| Tabela 33. | Lista chronionych ptaków występujących na terenie nadleśnictwa bez lokalizacji. | 121 |
| Tabela 34. | Lista chronionych ssaków występujących na terenie nadleśnictwa bez lokalizacji | 122 |
| Tabela 35. | Zestawienie zbiorcze typów gleb w Nadleśnictwie Sarnaki wg opisów taksacyjnych..... | 123 |
| Tabela 36. | Zestawienie obszarów wodno–torfowiskowych w Nadleśnictwie Sarnaki | 127 |
| Tabela 37. | Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Sarnaki..... | 128 |
| Tabela 38. | Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (wg wzoru nr 13)..... | 129 |
| Tabela 39. | Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury. (wg wzoru nr 14)..... | 129 |
| Tabela 40. | Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (wg wzoru nr 15)..... | 130 |
| Tabela 41. | Relacje między typami siedliskowymi lasu a zespołami leśnymi w Nadleśnictwie Sarnaki | 131 |
| Tabela 42. | Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100 – letnich w Nadleśnictwie Sarnaki | 133 |
| Tabela 43. | Zestawienie powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Sarnaki..... | 134 |
| Tabela 44. | Wykaz typów siedlisk przyrodniczych (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki) – wg inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych w LP 2006/2007 – dane zweryfikowane podczas prac terenowych w 2014 przez BULiGL Oddział w Lublinie | 139 |
| Tabela 45. | Wykaz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki (dane LP)..... | 140 |
| Tabela 46. | Wykaz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki (dane LP)..... | 141 |
| Tabela 47. | Wykaz gatunków ptaków z Załącznika nr 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki (dane LP)..... | 142 |
| Tabela 48. | Wykaz parków wiejskich występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki | 144 |
| Tabela 49. | Zestawienie zbiorcze zadrzewień w Nadleśnictwie Sarnaki (wg wzoru nr 17)..... | 145 |
| Tabela 50. | Zestawienie ciekawszych obiektów kultury materialnej na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki | 149 |
| Tabela 51. | Zestawienie powierzchni [ha] według typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (wg wzoru nr 21)..... | 156 |
| Tabela 52. | Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem. (wg wzoru nr 20)..... | 157 |
| Tabela 53. | Zestawienie powierzchni [ha] wg borowacenia (wg wzoru 22)..... | 158 |
| Tabela 54. | Zestawienie powierzchni [ha] wg neofityzacji (wg wzoru nr 24) | 159 |
| Tabela 55. | Zestawienie powierzchni [ha] wg występowania gatunków obcych pojedynczo i miejscami..... | 159 |
| Tabela 56. | Zestawienie miąższości drewna martwego w Nadleśnictwie Sarnaki – Tabela XXI z Instrukcji Urządzania Lasu..... | 161 |
| Tabela 57. | Zestawienie miąższości drewna martwego na siedliskach przyrodniczych w Nadleśnictwie Sarnaki | 161 |
| Tabela 58. | Zestawienie przyrodniczych typów lasu na siedliskach przyrodniczych | 166 |
| Tabela 59. | Zbiorcze zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki ... | 173 |

| | | |
|------------|---|-----|
| Tabela 60. | Wykaz pomników przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki zatwierdzonych po 1.01.2015r. | 188 |
| Tabela 61. | Wykaz stwierdzonych chronionych gatunków roślin i zwierząt na terenie Nadleśnictwa Sarnaki (po 1.01.2015r). | 190 |

Spis rycin

| | | |
|--------------|--|-----|
| Rycina nr 1 | Gminy w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki | 12 |
| Rycina nr 2 | Położenie Nadleśnictwa Sarnaki w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie | 13 |
| Rycina nr 3 | Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski 2010 | 15 |
| Rycina nr 4 | Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle regionalizacji fizyczno - geograficznej | 16 |
| Rycina nr 4 | | 17 |
| Rycina nr 5 | Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle geobotanicznego podziału Polski | 17 |
| Rycina nr 6 | Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle regionalizacji geobotanicznej Polski | 18 |
| Rycina nr 7 | Podział Polski na regiony klimatyczne | 19 |
| Rycina nr 8 | Zasięg form ochrony przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki | 27 |
| Rycina nr 9 | Położenie rezerwatu przyrody Przekop w Nadleśnictwie Sarnaki | 30 |
| Rycina nr 10 | Położenie rezerwatu przyrody Dębniak w Nadleśnictwie Sarnaki | 32 |
| Rycina nr 11 | Położenie rezerwatu przyrody Kaliniak w Nadleśnictwie Sarnaki | 34 |
| Rycina nr 12 | Położenie rezerwatu przyrody Zabuze w Nadleśnictwie Sarnaki | 37 |
| Rycina nr 13 | Położenie rezerwatu przyrody Mierzvice w Nadleśnictwie Sarnaki | 39 |
| Rycina nr 14 | Położenie rezerwatu przyrody Kózki w Nadleśnictwie Sarnaki | 40 |
| Rycina nr 15 | Położenie Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu w Nadleśnictwie Sarnaki | 48 |
| Rycina nr 16 | Położenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego w Nadleśnictwie Sarnaki | 50 |
| Rycina nr 17 | Położenie Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w Nadleśnictwie Sarnaki | 52 |
| Rycina nr 18 | Zasięg obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001 w Nadleśnictwie Sarnaki | 59 |
| Rycina nr 19 | Zasięg obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Liwca PLB140002 w Nadleśnictwie Sarnaki | 63 |
| Rycina nr 20 | Zasięg obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadbużańska PLH140011 w Nadleśnictwie Sarnaki | 73 |
| Rycina nr 21 | Zasięg obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadliwiecka PLH140032 w Nadleśnictwie Sarnaki | 77 |
| Rycina nr 22 | Położenie stanowiska dokumentacyjnego przyrody nieożywionej Wychodnia głazów Mierzvice w Nadleśnictwie Sarnaki | 89 |
| Rycina nr 23 | Roślinność potencjalna w zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki wg Matuszkiewicza 2008 | 132 |

1 Wstęp

1.1 Cel, zakres, podstawy prawne i metodyka programu

Lasy są złożoną formacją przyrodniczą, od wieków nierozdzielnie związaną z krajobrazem Polski, stanowią niezbędną czynnik równowagi środowiska przyrodniczego, warunkujący rozwój kraju.

Mając na uwadze wzrost gospodarczy i zwiększone oczekiwania społeczne wobec lasów Parlament Polski uchwalił „Ustawę o lasach” (Dz. U. 1991 Nr 101 poz. 444 z dnia 28 września 1991 o lasach), w której określa cele gospodarki leśnej w następującej kolejności:

1. zachowanie lasów, ekosystemów leśnych i ich korzystnego wpływu na środowisko,
2. ochrona lasów, w tym szczególnie stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody,
3. ochrona gleb i terenów szczególnie zagrożonych,
4. ochrona wód powierzchniowych i głębinowych,
5. produkcja drewna i innych produktów użytkowania lasu na zasadzie racjonalnej gospodarki.

Nowelizacja ustawy w 1997 roku, wzmocniła zapisy dotyczące znaczenia lasów jako podstawowego składnika środowiska naturalnego. Proekologiczny kierunek gospodarki leśnej znalazł odbicie w Zasadach hodowli lasu wprowadzonych w życie na mocy art. 33 pkt. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity ze zmianami Dz. U. 1991 Nr 101 poz. 444), zarządzeniem 99 dyrektora generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 grudnia 2002 r. Od 1 stycznia 2012 r. zostały wprowadzone do stosowania nowe Zasady Hodowli Lasu Zarządzeniem nr 53 DGLP z dnia 21.11.2011 r.

Plan urządzenia lasu nadleśnictwa, łącznie z Programem Ochrony Przyrody, to jedyny dokument planistyczny na poziomie lokalnym, w którym ujmuje się kompleksowo zagadnienia gospodarki leśnej na gruntach leśnych zarządzanych przez Lasy Państwowe. Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2015-2024 jest aktualizacją Programu z ubiegłego dziesięciolecia. Został on wykonany zgodnie z § 3 pkt. 4 oraz § 110 i 111 Instrukcji Urządzania Lasu z 2003r. Głównym celem programu jest waloryzacja przyrodnicza oraz wykazanie potrzeb i warunków, jakie powinny być spełnione dla ochrony przyrody w nadleśnictwie.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Sarnaki został sporządzony w celu:

- a) zobrazowania bogactwa przyrodniczego nadleśnictwa,
- b) przedstawienia istniejących i potencjalnych zagrożeń środowiska przyrodniczego,
- c) doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych,
- d) ulepszania metod sprawowania i rozwijania ochrony przyrody,
- e) umożliwienia w przyszłości analiz i porównań wybranych walorów nadleśnictwa,
- f) uzupełnienia wiedzy o środowisku leśnym,

g) edukacji i promocji zagadnień związanych z ochroną przyrody.

1.2 **Materiały źródłowe**

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Sarnaki, został opracowany w ramach Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Sarnaki na okres 01.01.2015 - 31.12.2024 r. i jest jego integralną częścią.

Do opracowania „Programu....” wykorzystano materiały zebrane podczas prac terenowych przez taksatorów Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie oraz materiały udostępnione przez pracowników Nadleśnictwa Sarnaki, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie, a także pracowników gmin położonych w zasięgu działania nadleśnictwa. Wykorzystano dane dotyczące obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zamieszczone w serwisie internetowym Dyrekcji Generalnej Ochrony Środowiska, oraz dokumentację z corocznych przeglądów form ochrony przyrody w nadleśnictwie.

Źródła, jakie zostały wykorzystane przy opracowaniu programu zamieszczono w spisie literatury na końcu opracowania.

Zakres Programu Ochrony Przyrody został ustalony na posiedzeniu Komisji Założeń Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki na lata 2015-2024, która odbyła się w siedzibie nadleśnictwa w dniu 29 maja 2012 roku.

2 Ogólna charakterystyka nadleśnictwa

2.1 Położenie nadleśnictwa

2.1.1 Położenie na tle podziału administracyjnego

Nadleśnictwo Sarnaki w obecnym kształcie funkcjonuje od 1 stycznia 1995 roku na podstawie Zarządzenia Dyrektora RDLP w Lublinie z dnia 5 grudnia 1994 r. Terytorialny zasięg nadleśnictwa został określony na podstawie Zarządzenia Nr 150 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 3 października 1994 roku i Zarządzenia nr 42 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 10.02.1995 roku.

Siedziba nadleśnictwa znajduje się w Sarnakach przy ul. 3 Maja 6/4 (kod pocztowy 08-220 Sarnaki, tel: 83-359-91-51, fax: 83-359-91-51, e-mail: sarnaki@lublin.lasy.gov.pl, strona internetowa: www.sarnaki.lublin.lasy.gov.pl).

W odniesieniu do podziału administracyjnego kraju, położenie nadleśnictwa przedstawia się następująco:

Tabela 1. Położenie nadleśnictwa na tle podziału administracyjnego kraju

| Województwo | Powiat | Gmina | Obręby ewidencyjne |
|-------------|-----------|---------------|---|
| mazowieckie | łosicki | Huszlew | wszystkie |
| | | Platerów | wszystkie |
| | | Sarnaki | wszystkie |
| | | M. Łosice | wszystkie |
| | | Łosice | wszystkie |
| | | Olszanka | wszystkie |
| | | Stara Kornica | wszystkie |
| | siedlecki | Korczew | wszystkie |
| | | Mordy | Rogóziec, Stara Wieś, Suchodółek, Suchodół Wielki, Wojnow |
| | | Przesmyki | wszystkie |



Rycina nr 1 Gminy w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki

Szczegółowe granice zasięgu działania Nadleśnictwa Sarnaki znajdują się na mapach topograficznych w skali 1: 50 000, które stanowią załącznik do Planu Urządzenia Lasu.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Sarnaki wynosi **1022,88 km²**.

Szczegółowe zestawienie powierzchni znajduje się w tabeli I zamieszczonej w elaboracie Planu Urządzenia Lasu.



Rycina nr 2 Położenie Nadleśnictwa Sarnaki w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

2.1.2 Podział na obręby

Tabela 2. Zestawienie powierzchni gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki z podziałem na obręby

| Obręb | Powierzchnia leśna [ha] | Powierzchnia nieleśna – [ha] | Ogółem [ha] | Pow. objęta planowaniem urządzeniowym [ha] |
|---------------|-------------------------|------------------------------|-----------------|--|
| Sarnaki [1] | 10352,06 | 169,92 | 10522,88 | 10462,06 |
| | 10292,92* | 169,14* | 10462,06* | |
| Ogółem | 10352,06 | 169,92 | 10522,88 | 10462,06 |

Powierzchnia wyliczona przez program Taks Wykaz 3.4.1

* - powierzchnie bez współwłasności

Jak wynika z tabeli 2 w Nadleśnictwie Sarnaki występuje **60,82** ha gruntów we współwłasności.

2.1.3 Podział na leśnictwa

Nadleśnictwo stanowi jeden obręb i podzielone jest na 8 leśnictw:

- Obręb Sarnaki:

- Korczew [1]
- Kisielew [4]
- Huszlew [5]
- Mierzvice [6]
- Zabuże [7]
- Dubicze [9]
- Górki [10]
- Leśnictwo selekcyjno-nasiennie-szkółkarskie Szkółka Zabuże [13]

Obecny zasięg obrębów leśnych nadleśnictwa reguluje Zarządzenie nr 41 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie obrębów leśnych Nadleśnictwa Sarnaki Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie (Znak EO-0151-6/2013), które zacznie obowiązywać dnia 1 stycznia 2015 roku. W ostatnim 10-leciu zlikwidowano leśnictwo Drażniew oraz z dniem 1 maja 2014 roku utworzone zostało Leśnictwo selekcyjno-nasiennie-szkółkarskie Szkółka Zabuże o numerze adresowym SILP 13 na mocy Zarządzenia Nr 14 Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki z dnia 14 kwietnia 2014 r.

Szczegółowa lokalizacja: numery oddziałów i powierzchnia leśnictw znajduje się w Elaboracji Planu Urządzenia Lasu.

2.1.4 Położenie na tle regionalizacji przyrodniczo – leśnej (Zielony, Kliczkowska 2012)

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski położenie Nadleśnictwa Sarnaki przedstawia się następująco:

IV Kraina Mazowiecko-Podlaska

Mezoregion Doliny Dolnego Bugu (IV.9);

Mezoregion Wysoczyzny Siedleckiej (IV.15).



Rycina nr 3 Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski 2010¹

¹ Zielony R. Kliczkowska A. *Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010*. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa, listopad 2012 r.

2.1.5 Położenie na tle regionalizacji fizyczno – geograficznej (Kondracki 2002)

Nadleśnictwo Sarnaki na tle podziału regionalnego Europy należy do:

provincji – Niż Środkowoeuropejski (31)

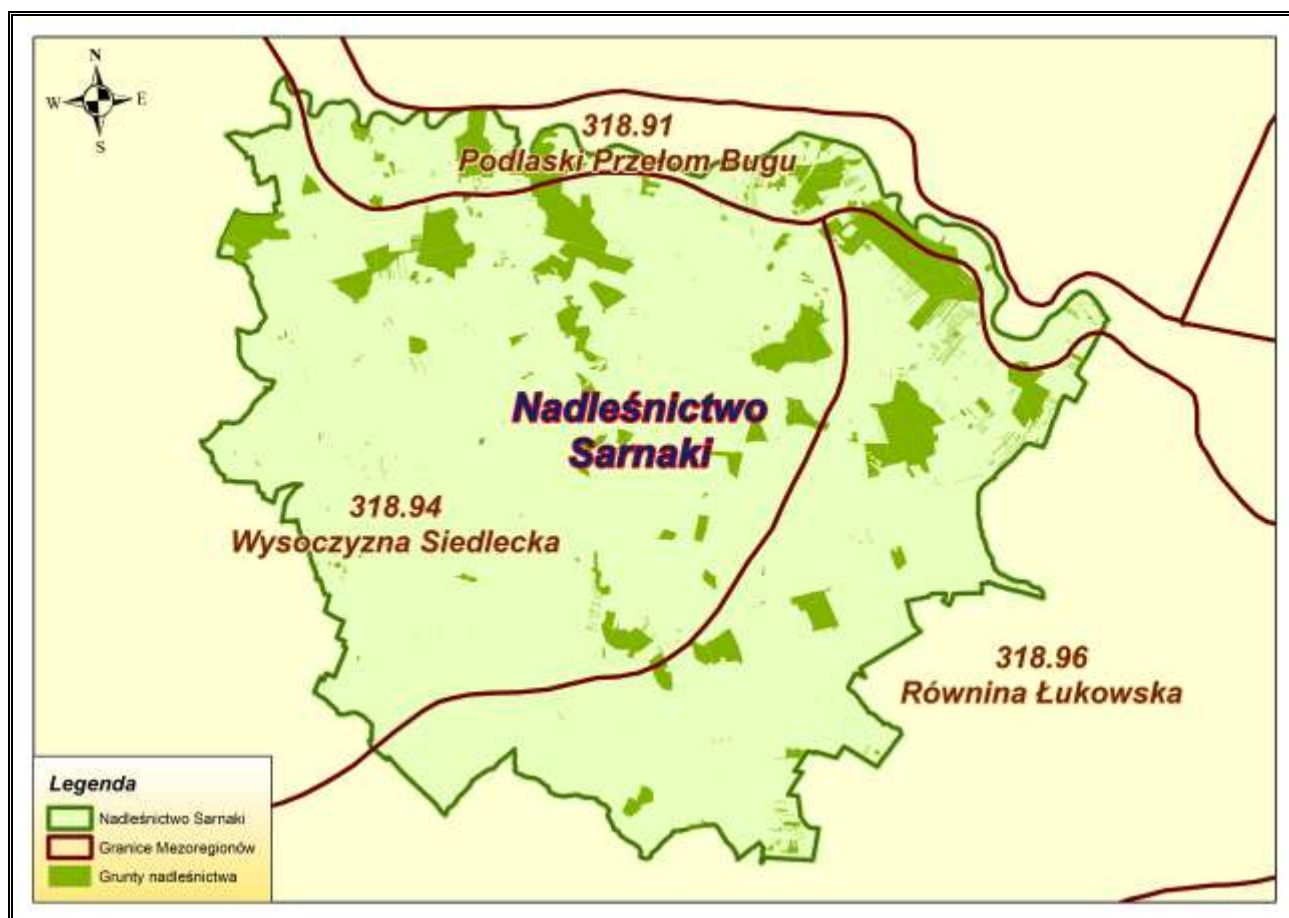
podprovincji – Niziny Środkowopolskie (318)

makroregionu – Nizina Południowopodlaska (318.9)

mezoregionu – Podlaski Przełom Bugu (318.91)

mezoregionu – Wysoczyzna Siedlecka (318.94)

mezoregionu – Równina Łukowska (318.96)



Rycina nr 4 Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle regionalizacji fizyczno - geograficznej²

² Kondracki J. 2002. *Geografia regionalna Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

2.1.6 Położenie na tle podziałów geobotanicznych

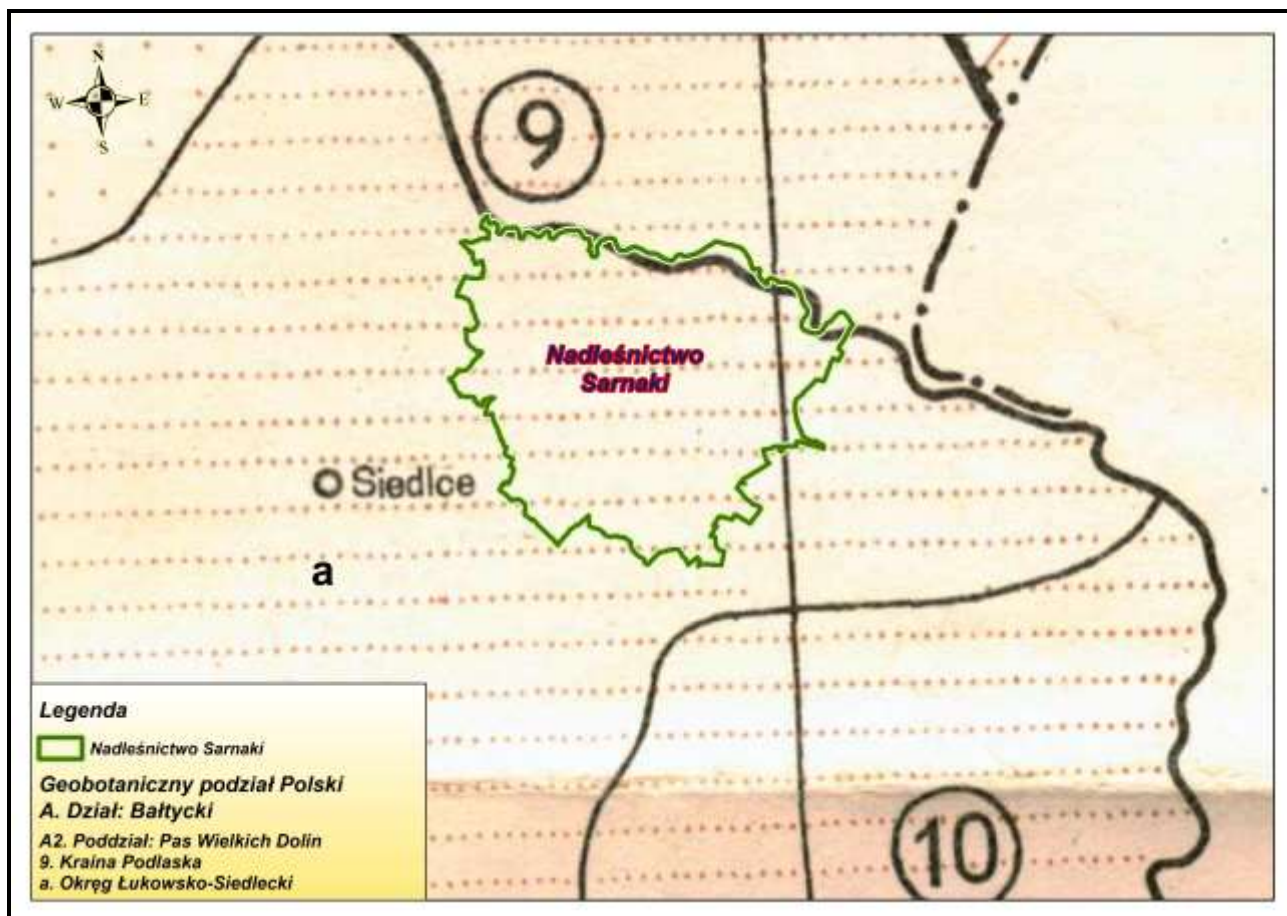
Nadleśnictwo Sarnaki na tle geobotanicznego podziału Polski (Szafer 1972) należy do:

Działu: A – Bałtyckiego;

Poddziału: A₂ – Pasa Wielkich Dolin;

Krainy: 9 – Podlaskiej;

Okręgu: a – Łukowsko-Siedleckiego.



Rycina nr 5 Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle geobotanicznego podziału Polski³

³ Szafer W. Zarzycki K. red. 1972. *Szata roślinna Polski. Tom II*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa

Według podziału geobotanicznego Polski (Matuszkiewicz 2008) obszar Nadleśnictwa Sarnaki znajduje się na obszarze:

Dział Mazowiecko-Poleski (E)

E.3. Kraina Południowomazowiecko-Podlaska

E.3c. Podkraina Południowopodlaska

E.3c.10. Okręg Wysoczyzny Siedleckiej

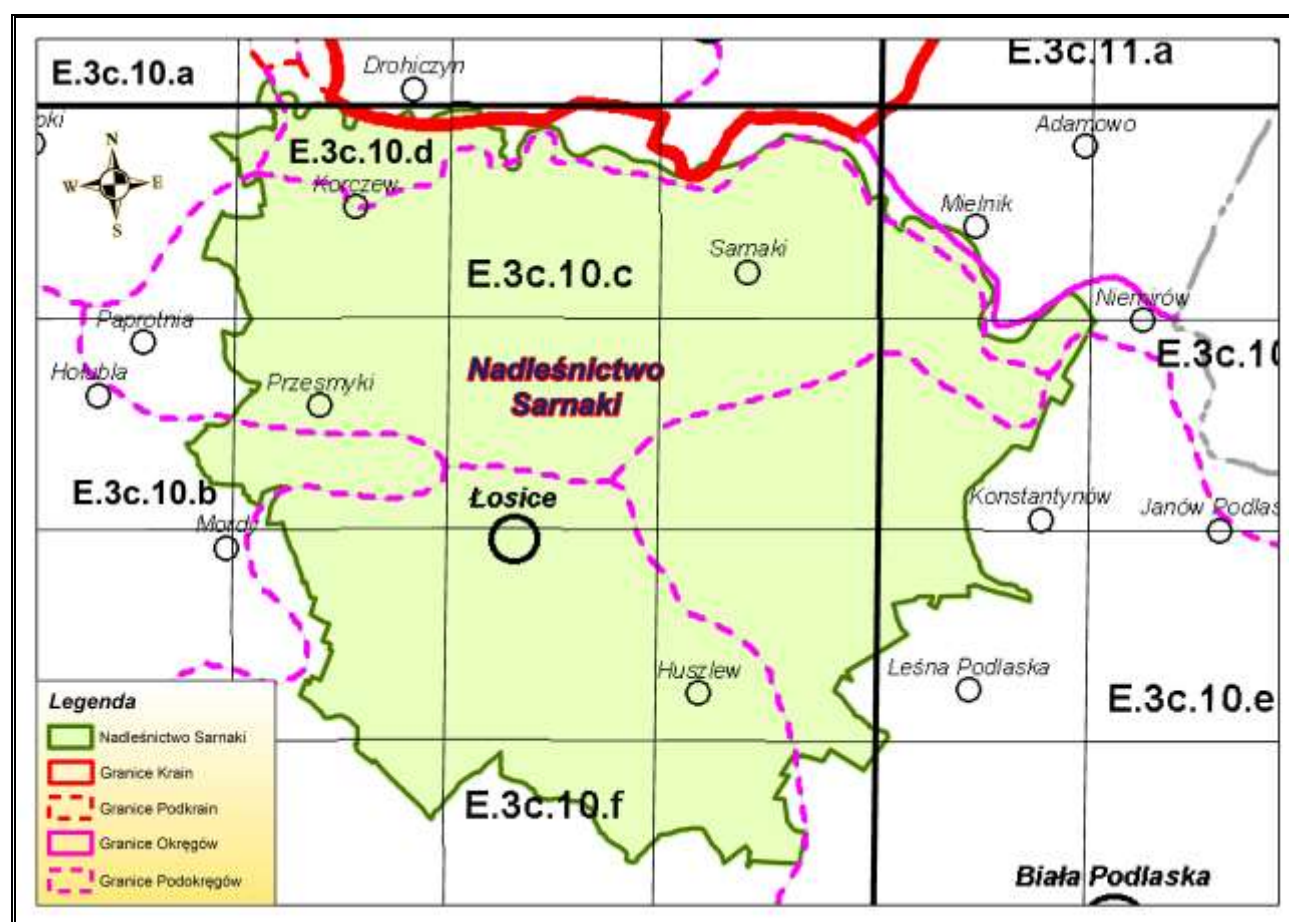
E.3c.10.b Podokręg Siedlecki

E.3c.10.c Podokręg Sarnacki

E.3c.10.d Podokręg Doliny Bugu „ujście Krzny-Granne”

E.3c.10.e Podokręg Konstanyński

E.3c.10.f Podokręg Zbuczyńsko-Łosicki



Rycina nr 6 Położenie Nadleśnictwa Sarnaki na tle regionalizacji geobotanicznej Polski⁴

⁴ Matuszkiewicz J. M. 2008. *Regionalizacja geobotaniczna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa

2.1.7 Położenie na tle regionalizacji klimatycznej Polski

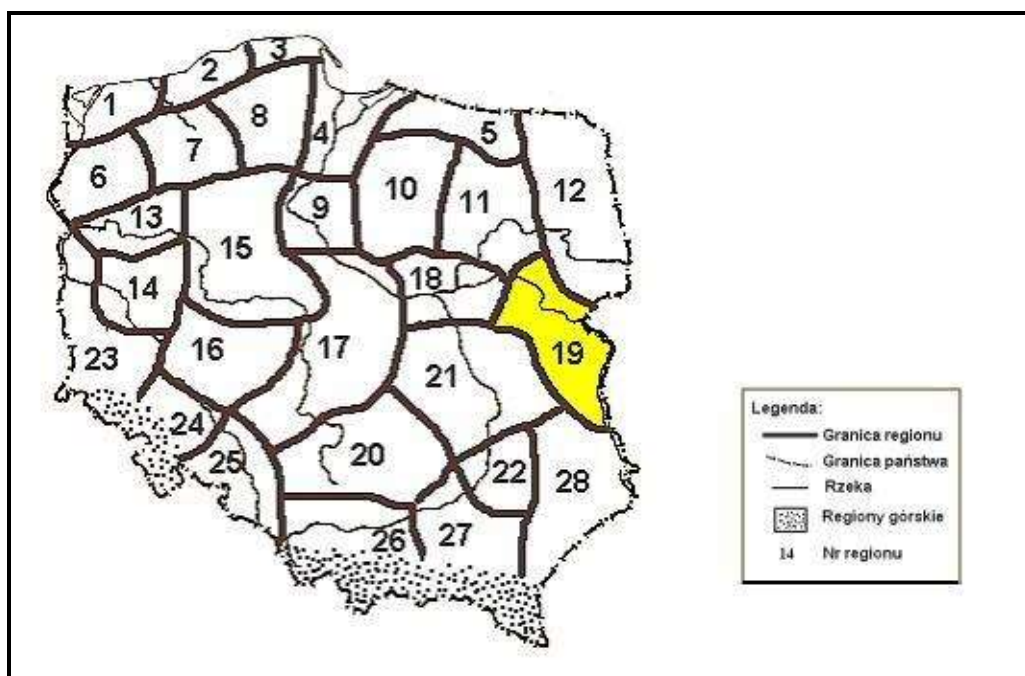
Nadleśnictwo Sarnaki położone jest w **Regionie Podlasko-Poleskim (R-XIX)** (Woś 1999)

Klimat tego terenu zbliżony jest do kontynentalnego, chociaż w okresie letnim zaznaczają się wpływy klimatu oceanicznego. Warunki klimatyczne tego obszaru kształtowane są pod wpływem adwekcyjnych mas powietrza polarno-morskiego i polarno-kontynentalnego, które stanowią łącznie ok. 90% częstości występowania wszystkich typów mas powietrza.

Jest to region, w którym, w porównaniu z pozostałymi, jest notowana najmniejsza liczba dni z pogodą umiarkowanie ciepłą. W ciągu roku jest ich średnio tylko około 119. Dni umiarkowanie ciepłych i jednocześnie pochmurnych jest około 70 w roku. Region ten odznacza się również najmniejszą liczbą dni z pogodą umiarkowanie ciepłą z opadem. Dni z taką pogodą średnio w roku jest tylko 55. Inną cechą regionu jest stosunkowo największa liczba dni umiarkowanie ciepłych i jednocześnie pochmurnych z opadem, jest ich w ciągu roku około 26.

Częściej niż w innych regionach występują dni z pogodą dość mroźną, słoneczną, bez opadu, notuje się średnio w roku 5 dni. Region wyróżniają ponadto nieco większe liczby dni dość mroźnych bez opadu (19 dni) oraz nieco większa częstość występowania dni przymrozkowych z pogodą umiarkowanie zimną, których notuje się w roku średnio 30, wśród nich 14 z dużym zachmurzeniem.⁵

Wszystkie wyżej wymienione czynniki klimatu wpływają na warunki przyrodnicze omawianego obszaru.



Rycina nr 7 Podział Polski na regiony klimatyczne

⁵ Woś A. 1999 *Klimat Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

2.2 Struktura użytkowania ziemi wg gmin w głównych grupach i kategoriach użytkowania

Pod względem podziału gruntów na grupy użytków struktura gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki przedstawia się następująco:

Tabela 3. Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Sarnaki wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania (skrót z tabeli nr I)

| Grupa, rodzaj użytku i kategoria użytkowania | Nadleśnictwo Sarnaki | |
|--|----------------------|---------------|
| | [ha] | [%] |
| 1 | 2 | 3 |
| I. Lasy – razem | 10292,6227 | 98,39 |
| II. Grunty zadrzewione i zakrzewione | 2,8291 | 0,03 |
| III. Użytki rolne – razem | 102,6473 | 0,98 |
| IV. Grunty pod wodami – razem | 3,5814 | 0,03 |
| V. Użytki ekologiczne – razem | 54,6155 | 0,52 |
| VI. Tereny różne – razem | 1,2265 | 0,01 |
| VII. Grunty zabudowane i zurbanizowane – razem | 2,5957 | 0,02 |
| VIII. Nieużytki – razem | 1,5951 | 0,02 |
| Ogółem | 10461,7133 | 100,00 |

Powierzchnia z rejestru gruntów (bez współwłasności)

Tabela 4. Zestawienie powierzchni gruntów w Nadleśnictwie Sarnaki wg grup i rodzajów użytków i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju (skrót z tabeli nr I)

| Podział administracyjny kraju | Grupa, rodzaj użytku i kategoria użytkowania | | | | | | | | Ogółem |
|--------------------------------|--|------------------------|----------------------|---------------------------|----------------------------|----------------------|---------------------------------|-------------------|-------------------|
| | Lasy – razem | Grunty zadrz. i zakrz. | Użytki rolne – razem | Grunty pod wodami – razem | Użytki ekologiczne – razem | Tereny różne – razem | Grunty zabud. i zurban. – razem | Nieużytki – razem | |
| Gmina Powiat Województwo | [ha] | [ha] | [ha] | [ha] | [ha] | [ha] | [ha] | [ha] | [ha] |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| Huslew | 615,2216 | 0,00 | 4,5272 | 0,00 | 1,2300 | 0,00 | 0,00 | 0,3372 | 621,3160 |
| Platerów | 1971,2117 | 0,5700 | 21,5147 | 0,2664 | 32,5494 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 2026,1122 |
| Sarnaki | 4667,5194 | 0,4900 | 47,5110 | 2,5969 | 7,2850 | 0,2565 | 1,6911 | 0,3105 | 4727,6604 |
| M. Łosice | 23,4260 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,9046 | 0,00 | 24,3306 |
| Łosice | 535,5269 | 0,00 | 3,3341 | 0,7181 | 3,7518 | 0,9700 | 0,00 | 0,00 | 544,3009 |
| Olszanka | 9,5059 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 9,5059 |
| Stara Kornica | 346,2960 | 0,00 | 3,6254 | 0,00 | 1,4300 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 351,3514 |
| Powiat łosicki | 8168,7075 | 1,06 | 80,5124 | 3,5814 | 46,2462 | 1,2265 | 2,5957 | 0,6477 | 8304,5774 |
| Korczew | 1978,9520 | 1,6238 | 18,7407 | 0,00 | 8,3693 | 0,00 | 0,00 | 0,8525 | 2008,5383 |
| Mordy | 21,8324 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 21,8324 |
| Przesmyki | 123,1308 | 0,1453 | 3,3942 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,0949 | 126,7652 |
| Powiat siedlecki | 2123,9152 | 1,7691 | 22,1349 | 0 | 8,3693 | 0 | 0 | 0,9474 | 2157,1359 |
| Województwo mazowieckie | 10292,6227 | 2,8291 | 102,6473 | 3,5814 | 54,6155 | 1,2265 | 2,5957 | 1,5951 | 10461,7133 |

Powierzchnia z rejestru gruntów (bez współwłasności)

2.3 **Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo – leśnej regionu i kraju z uwzględnieniem krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska**

Nadleśnictwo Sarnaki zarządza lasami Skarbu Państwa na obszarze 2 powiatów, 9 gmin i Miasta Łosice.

Tereny o wysokich walorach przyrodniczych nadleśnictwa zostały objęte ochroną w formie rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000, pomników przyrody i użytków ekologicznych.

Na terenie nadleśnictwa znajduje się 5 rezerwatów przyrody: Przekop, Dębniak, Kaliniak, Zabuze, Mierzvice.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zlokalizowane są 2 parki krajobrazowe. Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu wraz z otuliną obejmuje swoim zasięgiem północną część nadleśnictwa. W północno-zachodniej części nadleśnictwa utworzono Nadbużański Park Krajobrazowy wraz z otuliną.

Na obszarze nadleśnictwa znajduje się jeden obszar chronionego krajobrazu. Część gmin Przesmyki i Platerów obejmuje swoim zasięgiem enklawa Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Sarnaki występuje 4 obszary Natura 2000 w tym:

1. obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – PLB140001 Dolina Dolnego Bugu,
2. obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – PLB140002 Dolina Liwca,
3. obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 – PLH140011 Ostoja Nadbużańska,
4. obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 – PLH140032 Ostoja Nadliwiecka.

Na gruntach nadleśnictwa wyznaczone zostało 16 użytków ekologicznych na łącznej powierzchni 54,64 ha.

Na obszarze lasów nadleśnictwa wyznaczono wyłączone drzewostany nasienne, drzewostany gospodarcze nasienne, które odgrywają dużą rolę w nasiennictwie, selekcji i hodowli lasu. Zabezpieczają one wyselekcjonowany, najwyższej jakości i miejscowego pochodzenia materiał genetyczny wykorzystywany przy tworzeniu kolejnych pokoleń lasów.

Według opracowanego w 1995 r. projektu Krajowej Sieci Ekologicznej **ECONET PL** – będącego elementem Europejskiej Sieci Ekologicznej – obszarów przyrodniczych powiązanych przestrzennie i funkcjonalnie oraz stanowiących o dziedzictwie przyrodniczym Europy w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki, znajduje się obszar węzłowy rangi europejskiej 24M – Dolina Dolnego Bugu obejmujący swoim zasięgiem północną część nadleśnictwa.⁶

⁶ Liro A. red. 1998. *Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska*. Fundacja IUCN Poland. Warszawa

2.4 Ogólna charakterystyka drzewostanów

Ogólną charakterystykę drzewostanów Nadleśnictwa Sarnaki na tle RDLP Lublin i jednostek przyrodniczo leśnych przedstawiają tabele poniżej:

Tabela 5. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa (według wzoru nr 1a)

| Jednostka | Przeciętny wiek [lat] | Przeciętny zapas [m ³ /ha] | Przeciętny przyrost [m ³ /ha] | Udział % siedlisk borowych | Udział % gatunków iglastych |
|-----------------------------|-----------------------|---------------------------------------|--|----------------------------|-----------------------------|
| Nadleśnictwo Sarnaki | 64 | 280 | 4,4 | 29,9 | 60,2 |
| RDLP Lublin* | 65 | 261 | 4,0 | 46,9 | 70,6 |
| Lasy Państwowe (LP)* | 62 | 261 | 4,2 | 53,3 | 70,8 |

*źródło – „Wyniki aktualizacji stanu powierzchni i zasobów drzewnych w LP na dzień 1.01.2013 r.”. (Sękocin Stary, styczeń 2014)

Lasy Nadleśnictwa Sarnaki charakteryzują się porównywalnym średnim wiekiem i wyższym przeciętnym przyrostem w odniesieniu do LP oraz RDLP Lublin. Przeciętny zapas w nadleśnictwie wynosi **281,0** m³/ha i jest wyższy w porównaniu z przeciętnym zapasem w RDLP i LP. Udział siedlisk borowych i udział gatunków iglastych jest niższy niż w RDLP i LP.

Tabela 6. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (wg wzoru nr 1b)

| Obręb Nadleśnictwo | Grupa funkcji | Przeciętny wiek [lat] | Przeciętny zapas [m ³ /ha] | Średni przyrost [m ³ /ha] | Udział gatunków liściastych [%] | Udział gatunków iglastych [%] |
|-----------------------------|----------------------------|-----------------------|---------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Rezerwaty w Nadleśnictwie | „Przekop” | 119 | 318 | 3,0 | 96,2 | 3,8 |
| | „Dębniak” | 140 | 499 | 9,4 | 100,0 | 0,0 |
| | „Kaliniak” | 77 | 380 | 6,0 | 97,9 | 2,1 |
| | „Zabuże” | 135 | 436 | 5,0 | 60,2 | 39,8 |
| | „Mierzvice” | 81 | 410 | 6,0 | 17,4 | 82,6 |
| Nadleśnictwo Sarnaki | Lasy ochronne | 68 | 293 | 6,0 | 33,5 | 66,5 |
| | Lasy wielofunkcyjne | 63 | 279 | 7,0 | 36,8 | 63,2 |
| | Ogółem | 64 | 281 | 6,6 | 37,2 | 62,8 |

2.5 Ogólna charakterystyka kompleksów leśnych

Lasy w zarządzie nadleśnictwa stanowią kompleksy leśne o zróżnicowanej wielkości. Są to uroczyska od 0,01 ha do powyżej 500 ha. Część kompleksów leśnych zarządzanych przez nadleśnictwo położona jest wśród gruntów innych własności w większych kompleksach leśnych. Zestawienie liczby i powierzchni kompleksów przedstawiono poniżej. Za kompleks przyjęto:

- powierzchnię gruntów zarządzanych przez nadleśnictwo,
- powierzchnię działek leżących wśród obcych lasów, ale w tym samym kompleksie.

Tabela 7. Liczba i wielkość kompleksów leśnych w Nadleśnictwie Sarnaki (wg wzoru nr 2)

| Obręb Nadleśnictwo | Wielkość kompleksu [ha] | Liczba kompleksów | Ogółem [ha] |
|----------------------|-------------------------|-------------------|-----------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Nadleśnictwo Sarnaki | do 1,00 | 28 | 14,88 |
| | 1,01 – 5,00 | 27 | 59,34 |
| | 5,01 – 20,00 | 10 | 119,43 |
| | 20,01 – 100,00 | 23 | 1198,24 |
| | 100,01 – 500,00 | 11 | 2839,29 |
| | 500,01 – 2000,00 | 6 | 6061,74 |
| | powyżej 2000,00 | - | - |
| | OGÓŁEM | 105 | 10292,92 |

Powierzchnia leśna (objęta planowaniem gospodarczym – bez współwłasności)

Grunty Nadleśnictwa Sarnaki położone są w 105 kompleksach leśnych. Przedstawiona w powyższej tabeli charakterystyka kompleksów obejmuje kompleksy w ujęciu przyrodniczym tj. nie oddaje rozdrobnienia drzewostanów wynikających ze znacznej ilości działek ewidencyjnych będących w szachownicy z gruntami innych własności. Największymi kompleksami w nadleśnictwie są: „Drażniew-Ostromęczyn” i „Zabuże”, do większych kompleksów należy zaliczyć: „Fronołów”, „Płosków-Sułów”, „Dubicze”, „Serpelice-Borsuki”, „Sarnowiec-Tokary”, „Leonów”, „Bartków”.

Zwarte kompleksy lasów Nadleśnictwa Sarnaki w wielu miejscach sąsiadują z lasami innych własności, wśród których, bardzo często w „szachownicy”, położone są pojedyncze działki będące w stanie posiadania Nadleśnictwa. Łącznie nadleśnictwo zarządza **2409** działkami ewidencyjnymi, z czego w **87** działkach Nadleśnictwo Sarnaki jest współwłaścicielem gruntów.

Tabela 8. Zestawienie powierzchni lasów innych form własności w poszczególnych gminach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

| Lp. | Nazwa i Nr gminy | Powierzchnia [ha] |
|------------------------------|-----------------------------------|-------------------|
| 1 | Huszele [012] | 1166 |
| 2 | Miasto i Gmina Łosice [024] [025] | 712 |
| 3 | Olszanka [032] | 1097 |
| 4 | Platerów [042] | 1153 |
| 5 | Sarnaki [052] | 3332 |
| 6 | Stara Kornica [062] | 1118 |
| Powiat łosicki [10] | | 8578 |
| 7 | Korczew [022] | 607 |
| 8 | Mordy [055] | 2528 |
| 9 | Przesmyki [072] | 2082 |
| Powiat siedlecki [26] | | 5217 |
| RAZEM | | 13795 |

3 **Formy ochrony przyrody**

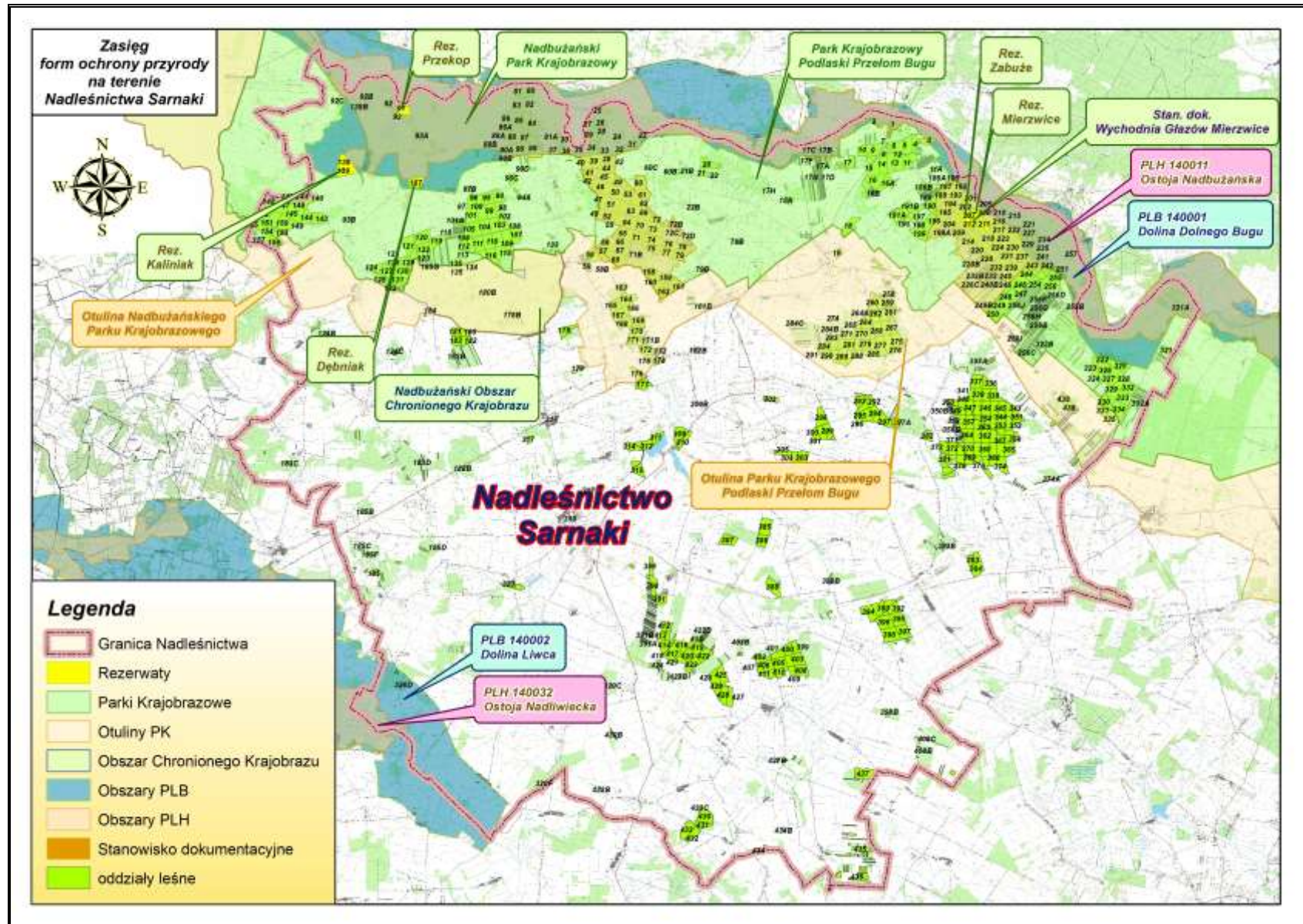
Tabela 9. Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki

| Rodzaj obiektu | Powierzchnia ogólna ilość [ha/szt] | Powierzchnia, ilość na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sarnaki [ha/szt] | | | | Razem [ha/szt] (w zasięgu działania n-ctwa) |
|--|---------------------------------------|--|--------------------------------|-----------------------------|------------------|--|
| | | Ogółem | w tym: | | | |
| | | | Leśna zalesiona i niezalesiona | Związana z gospodarką leśną | Nieleśna | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Rezerwat Przekop | 20,66 / 1 | 20,66 / 1 | 20,59 / 1 | 0,07 / 1 | - | 20,66 / 1 |
| Rezerwat Dębniak | 20,65 / 1 | 20,65 / 1 | 20,56 / 1 | 0,09 / 1 | - | 20,65 / 1 |
| Rezerwat Kaliniak | 53,35 / 1 | 53,35 / 1 | 51,92 / 1 | 1,43 / 1 | - | 53,35 / 1 |
| Rezerwat Zabuże | 34,07 / 1 | 34,07 / 1 | 33,39 / 1 | 0,68 / 1 | - | 34,07 / 1 |
| Rezerwat Mierzvice | 12,98 / 1 | 12,98 / 1 | 12,98 / 1 | - | - | 12,98 / 1 |
| Razem Rezerваты Przyrody | 141,71 / 5 | 141,71 / 5 | 139,44 / 5 | 2,27 / 4 | - | 141,71 / 5 |
| Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu | 30904,00 / 1 | 4254,41 / 1 | 4096,71 / 1 | 89,46 / 1 | 68,24 / 1 | 15393,00 / 1 |
| Nadbużański Park Krajobrazowy | 34136,50 / 1 | 2050,85 / 1 | 1990,77 / 1 | 34,72 / 1 | 25,36 / 1 | 10164,38 / 1 |
| Razem Parki Krajobrazowe | 65040,50 / 1 | 6305,26 / 2 | 6087,48 / 2 | 124,18 / 2 | 93,60 / 2 | 25557,38 / 2 |
| Otulina Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu | 17131,00 / 1 | 1095,17 / 1 | 1049,44 / 1 | 21,09 / 1 | 24,64 / 1 | 7909,00 / 1 |
| Otulina Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego | 39535,20 / 1 | 23,62 / 1 | 17,04 / 1 | 0,20 / 1 | 6,38 / 1 | 3284,84 / 1 |
| Razem Otuliny Parków Krajobrazowych | 56666,20 / 1 | 1118,79 / 2 | 1066,48 / 2 | 21,29 / 2 | 31,02 / 2 | 11193,84 / 2 |
| Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu | 23451,00 / 1 | 22,42 / 1 | 22,10 / 1 | 0,32 / 1 | - | 2009,45 / 1 |

| Rodzaj obiektu | Powierzchnia ogólna ilość [ha/szt] | Powierzchnia, ilość na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Sarnaki [ha/szt] | | | | Razem [ha/szt] (w zasięgu działania n-ctwa) |
|--|---------------------------------------|--|--------------------------------|-----------------------------|------------------|--|
| | | Ogółem | w tym: | | | |
| | | | Leśna zalesiona i niezalesiona | Związana z gospodarką leśną | Nieleśna | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001 | 74309,9* / 1 | 1186,62 / 1 | 1082,54 / 1 | 27,54 / 1 | 76,54 / 1 | 7095,15 / 1 |
| Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Liwca PLB140002 | 27431,5* / 1 | 2,69 / 1 | 2,69 / 1 | - | - | 1687,63 / 1 |
| Razem obszary PLB | 101741,4 / 2 | 1189,31 / 2 | 1085,23 / 2 | 27,54 / 1 | 76,54 / 1 | 8782,78 / 2 |
| Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadbużańska PLH140011 | 46036,74** / 1 | 3276,92 / 1 | 3122,87 / 1 | 76,88 / 1 | 77,17 / 1 | 8479,78 / 1 |
| Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadliwiecka PLH140032 | 13622,72** / 1 | - | - | - | - | 194,01 / 1 |
| Razem obszary PLH | 59659,46 / 2 | 3276,92 / 1 | 3122,87 / 1 | 76,88 / 1 | 77,17 / 1 | 8673,79 / 2 |
| Stanowisko dokumentacyjne Wy- chodnia głązów Mierzvice | 3,37 / 1 | 3,37 / 1 | 3,37 / 1 | - | - | 3,37 / 1 |
| Użytki ekologiczne | 54,64 / 16 | 54,64 / 16 | - | - | 54,64 / 16 | 54,64 / 16 |
| Istniejące pomniki przyrody | 35 | 8 grup drzew, 22 pojedyncze drzewa, 4 głązy narzutowe, 1 pomnik powierzchniowy. | | | | |

* Powierzchnie obszarów Natura 2000 na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dziennik Ustaw Nr 25 Poz. 133)

** Powierzchnie obszarów Natura 2000 na podstawie danych zamieszczonych na stronie internetowej: <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/> - 16.09.2014 r.



Rycina nr 8 Zasięg form ochrony przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki

3.1 **Rezerваты przyrody istniejące i projektowane**

Na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki znajduje się 5 rezerwatów przyrody: Przekop, Dębniak, Kaliniak, Zabuże i Mierzvice. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zlokalizowany jest rezerwat ornitologiczny Kózki.

3.1.1 **Rezerwat Przekop**

Podstawa prawna: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 sierpnia 1964 r. w sprawie uznania za rezerваты przyrody (MP z 1964 r. Nr 62 poz. 289).

Powierzchnia: wg aktu utworzenia – **21,08** ha aktualnie (wg PUL na lata 2015-2024) wynosi **20,66** ha.

Położenie: Aktualnie rezerwat należy do Nadleśnictwa Sarnaki, obręb Sarnaki, leśnictwo Korczew oddz.: 91g,h,i,~a, 93a,b,c,g,h,~a.

Położenie administracyjne: województwo mazowieckie, powiat siedlecki, gmina Korczew, obręb ewidencyjny Korczew dz. ew. nr 1212/1, 1214/1.

- Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu pochodzenia naturalnego charakterystycznego dla okolic nadbużańskich.

- Przedmiot ochrony: fragment lasu pochodzenia naturalnego.

- Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

przedmiotu ochrony – rodzaj: leśny **L**, typ: fitocenotyczny (**PFi**), podtyp: zbiorowisk leśnych (**zl**);

typu środowiska – typ: leśny i borowy (**EL**), podtyp: lasów nizinnych (**lni**).

Rodzaj rezerwatu wg Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

W rezerwacie chronione są naturalne płaty łągów wiązowo-jesionowych (*Fraxino-Ulmetum*) i olszowo-jesionowych (*Circaeo-Alnetum*). W pierwszym zbiorowisku drzewostan tworzą dąb szypułkowy (*Quercus robur*), klon pospolity (*Acer platanoides*) i wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), ze znaczną domieszką jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior*). Rzadziej zdarza się lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) i topola biała (*Populus alba*). W drugim dominuje olsza czarna (*Alnus glutinosa*) z dodatkiem jesionu wyniosłego i wiązu szypułkowego. Średni wiek drzewostanu w przeważającej części rezerwatu wynosi ponad 100 lat. Uwagę zwracają dorodne jesiony i przestoje starych, wiekowych dębów. W zbiorowiskach leśnych rezerwatu duży jest udział krzewów. Najczęściej i w największych ilościach występują: czeremcha zwyczajna (*Prunus padus*), porzeczka czerwona (*Ribes spicatum*), leszczyna pospolita (*Corylus avellana*) i dereń świdwa (*Cornus sanguinea*). W warstwie zielonej dominują: czosnaczek pospolity (*Alliaria petiolata*), miodunka ćma (*Pulmonaria obscura*), bluszcz kurdybanek (*Glechoma hederacea*) oraz gwiazdnica wielkokwiatowa (*Stellaria holostea*). Ponadto na terenie rezerwatu występuje szczyr trwały (*Mercurialis perennis*), kłosownica leśna (*Brachypodium sylvaticum*), niecierpek pospolity (*Impatiens noli-tangere*) oraz kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*).

We florze rezerwatu występują dwa gatunki chronione: wawrzynek wilczelyko (*Daphne mezereum*) i kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*). Z gatunków rzadkich występuje kokorycz pusta (*Corydalis bulbosa*), a miejscami zdarza się jaskier kaszubski (*Ranunculus cassubicus*) i fiołek przedziwny (*Viola mirabilis*). (Na podst. POP stan na 1.01.2005 r.)

Dotychczasowe metody ochrony: Ochrona konserwatorska zachowawcza polegająca na obserwacji naturalnych procesów zachodzących w ekosystemie oraz corocznym przeglądzie stanu rezerwatu. W ostatnim dziesięcioleciu usunwano pochylone drzewa martwe i żywe oraz konary zagrażające bezpieczeństwu ruchu przy drodze pomiędzy oddziałami 91 i 93. Usunięte drzewa i fragmenty drzew pozostawiano na gruncie do czasu ich naturalnego rozkładu. Ponadto wykonano inwentaryzację posuszu na terenie rezerwatu.

Zagrożenia zewnętrzne:

- szkody powodowane silnymi wiatrami i dużymi opadami deszczu i śniegu – liczne złomy i wywroty w drzewostanie

- okresowe podtapianie części wyłączeń w pobliżu Bugu podczas większych wylewów.

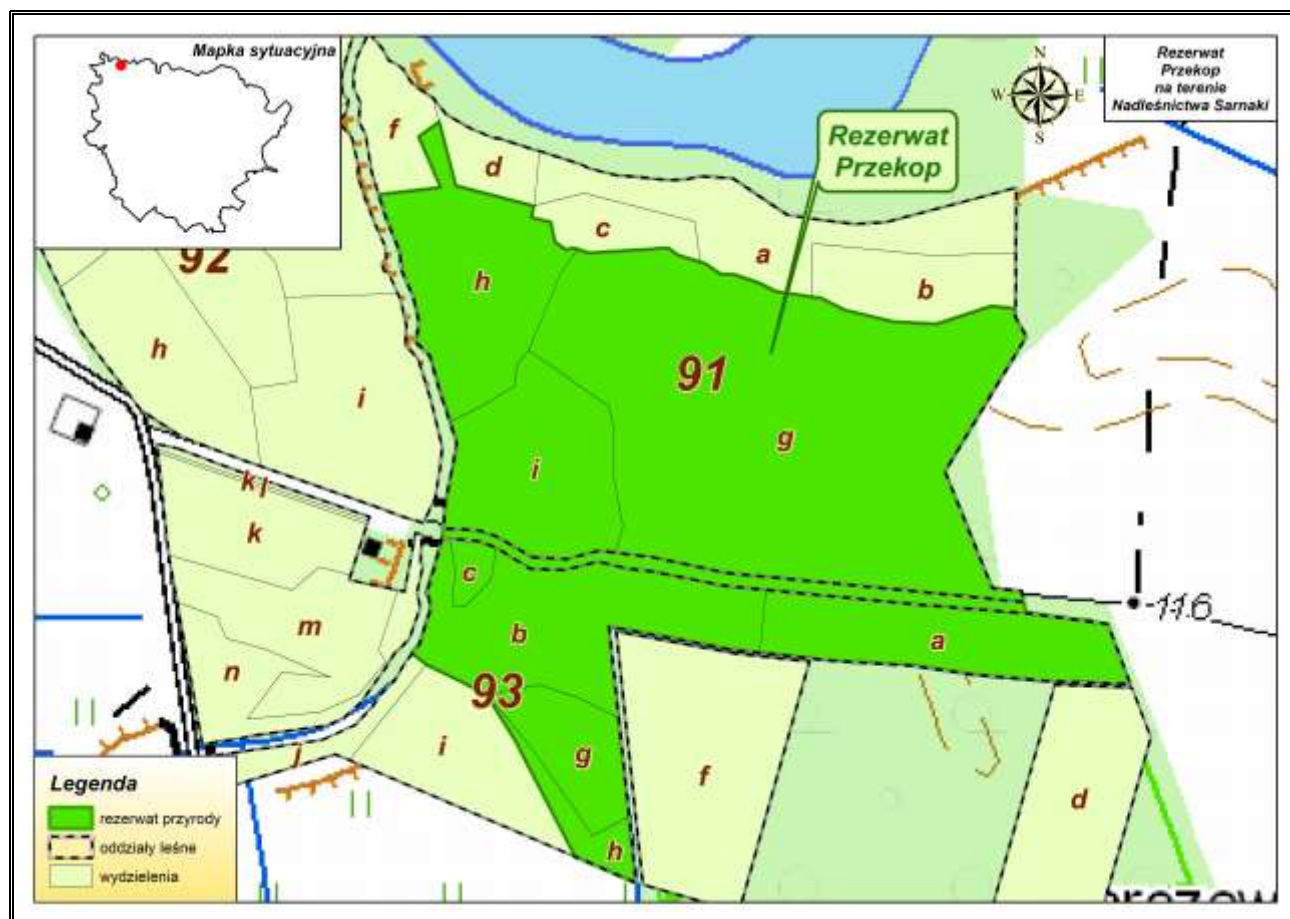
Zagrożenia wewnętrzne:

- około 25% drzew wykazuje oznaki osłabienia (na podst. danych nadleśnictwa z corocznych przeglądów rezerwatu)

- wydzielanie się posuszu dębowego, olszowego i jesionowego,

- obniżenie poziomu wód gruntowych powodujące wydzielanie się posuszu dębowego.

Rezerwat nie posiada aktualnie Planu ochrony i Planu zadań ochronnych.



Rycina nr 9 Położenie rezerwatu przyrody Przekop w Nadleśnictwie Sarnaki

3.1.2 Rezerwat Dębniak

Podstawa prawna: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 stycznia 1978 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (MP z 1978 r. Nr 4 poz. 20).

Powierzchnia: wg aktu utworzenia – **20,84** ha aktualnie (wg PUL na lata 2015-2024) wynosi **20,65** ha.

Położenie: Aktualnie rezerwat należy do Nadleśnictwa Sarnaki, obręb Sarnaki, leśnictwo Korczew oddz.: 137b,f,o,~a.

Położenie administracyjne: województwo mazowieckie, powiat siedlecki, gmina Korczew, obręb ewidencyjny Korczew dz. ew. nr 1211.

- Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych starodrzewu dębowego pochodzenia naturalnego z licznymi drzewami pomnikowymi.

- Przedmiot ochrony: starodrzew dębowy.

- Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

przedmiotu ochrony – rodzaj: leśny **L**, typ: fitocenotyczny (**PFi**), podtyp: zbiorowisk leśnych (**zl**);

typu środowiska – typ: leśny i borowy (**EL**), podtyp: lasów nizinnych (**lni**).

Rodzaj rezerwatu wg Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Dominującym zbiorowiskiem roślinnym w rezerwacie jest wielogatunkowy las liściasty o charakterze grądu *Tilio-carpinetum* i cechach zbiorowiska naturalnego.

Najstarsze drzewostany liczą ponad 200 lat i budują je głównie dąb szypułkowy i lipa drobnolistna. Ponadto drzewostany tworzy klon pospolity, klon jawor, robinia akacjowa, topola osika, wiąz szypułkowy, świerk pospolity, jesion wyniosły, brzoza brodawkowata, olsza czarna oraz sporadycznie inne gatunki. Lipa drobnolistna jest najbardziej dynamicznym gatunkiem podrostu, zaś w nalocie największy procentowy udział posiada klon pospolity.

Warstwa podszytu jest mniej zróżnicowana, zaznacza się w niej wyraźna dominacja leszczyny, zaś współdominantami są: topola osika, czeremcha zwyczajna, wiąz szypułkowy, robinia akacjowa i brzoza brodawkowata.

Roślinność runa wykazuje stosunkowo małe zróżnicowanie siedliskowe. Zdecydowanie przeważają gatunki grądowe charakterystyczne dla grądu niskiego oraz grądu typowego. Flora rezerwatu bogata jest w rzadkie i chronione gatunki roślin np. spotykane są tu dziki bez koralowy (*Sambucus racemosa*) oraz porzeczka czarna (*Ribes nigrum*). W niewielkich ilościach występuje chroniony wawrzynek wilczyłyko (*Daphne mezereum*). W runie często spotkać można lilię złotogłów (*Lilium martagon*) oraz chronioną częściowo pierwiosnkę wyniosłą (*Primula elatior*). Rzadziej występują naparstnica zwyczajna (*Digitalis grandiflora*), orlik pospolity (*Aquilegia vulgaris*) oraz storczyki: kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*) i podkolan biały (*Platanthera bifolia*). Gatunkami z grupy rzadkich występującymi w granicach rezerwatu są: rozdzielнопłciowy szczyr trwały (*Mercurialis perennis*), czerniec gronkowy (*Actaea spicata*), bezzieleniowy pasożyt korzeni drzew i krzewów – łuskiewnik różowy (*Lathraea squamaria*), oraz zachyłka trójkątna (*Gymnocarpium dryopteris*). (Na podst. POP stan na 1.01.2005 r.)

Dotychczasowe metody ochrony: Ochrona konserwatorska zachowawcza polegająca na obserwacji naturalnych procesów zachodzących w ekosystemie oraz corocznym przeglądzie stanu rezerwatu. W ostatnim dziesięcioleciu rozebrano drewniane ogrodzenie o długości 450 metrów od strony zachodniej i częściowo południowej wydz. 137b. Usuwano drzewa stanowiące bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa otoczenia rezerwatu oraz przy ścieżce dydaktycznej z pozostawianiem na gruncie do czasu naturalnego rozkładu (dęby, wierzby, topole). Kolejnym działaniem było ręczne wykaszanie skarp wokół istniejącej infrastruktury retencyjnej w rezerwacie na pow. około 40 arów corocznie dwa razy w ciągu roku zgodnie z decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 20 grudnia 2005 r. Nr WŚR-VII/6630/287/05 – zezwolenie było ważne do dnia 30.12.2006 r. Ponadto została wykonana inwentaryzacja posuszu na terenie rezerwatu.

Zagrożenia zewnętrzne:

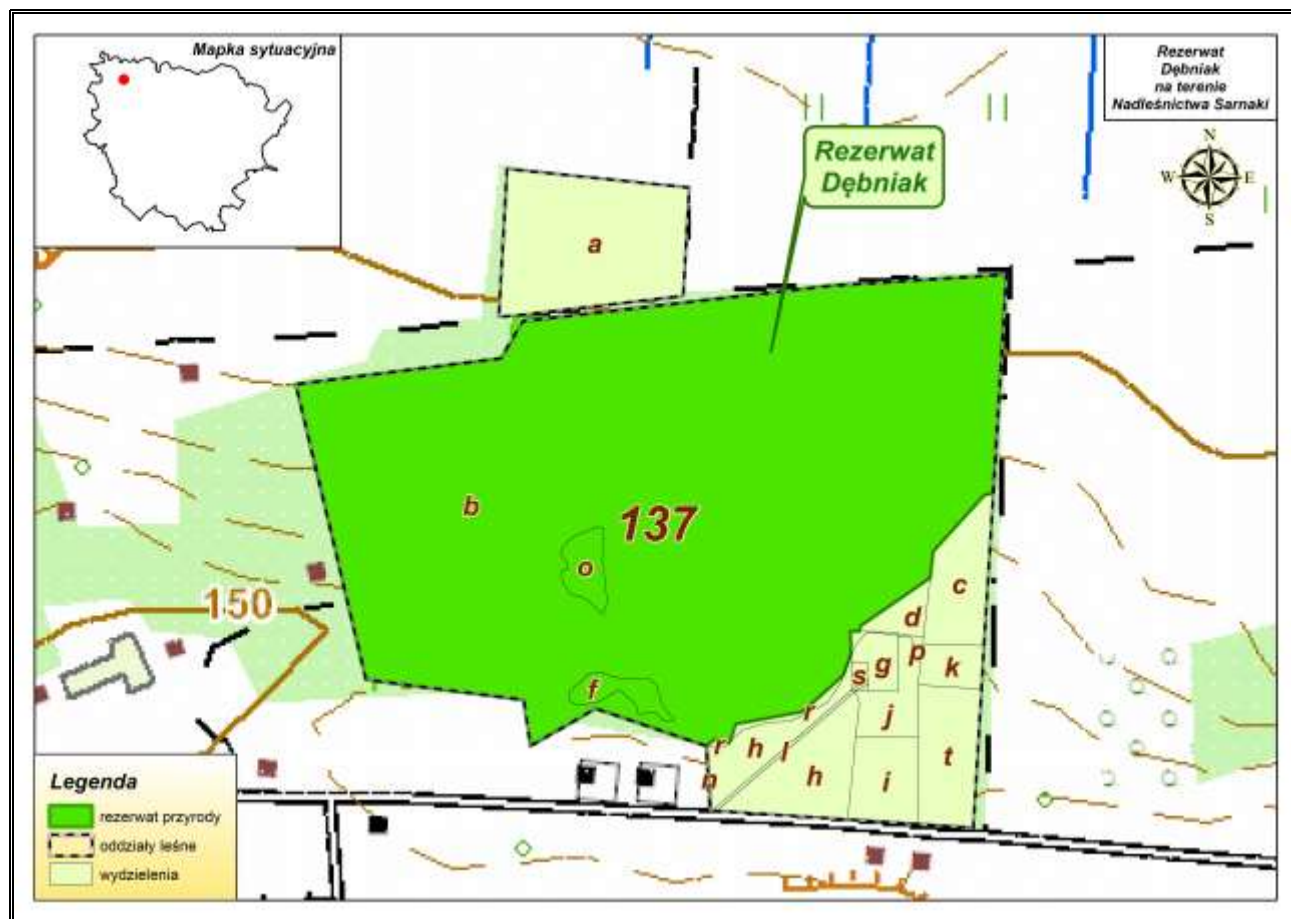
- szkody powodowane silnymi wiatrami i dużymi opadami deszczu i śniegu – liczne złomy i wywroty w drzewostanie

- presja ze strony ludności miejscowej i turystów z uwagi na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości Korczew, zaśmiecanie terenu rezerwatu.

Zagrożenia wewnętrzne:

- około 25% drzew wykazuje oznaki osłabienia (na podst. danych nadleśnictwa z corocznych przeglądów rezerwatu),
- wydzielanie się posuszu dębowego przypuszczalnie z powodu obniżenia poziomu wód gruntowych,
- zgryzanie pomnikowych lip i dębów przez bobry,
- przerwana grobla na cieku w wydz. 137f,

Rezerwat nie posiada aktualnie Planu ochrony. Zadania ochronne dla rezerwatu określa Zarządzenie nr 38 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 30 września 2014 roku.



Rycina nr 10 Położenie rezerwatu przyrody Dębniak w Nadleśnictwie Sarnaki

3.1.3 Rezerwat Kaliniak

Podstawa prawna: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 października 1979 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (MP z 1979 r. Nr 79 poz. 141).

Powierzchnia: wg aktu utworzenia – **54,41** ha aktualnie (wg PUL na lata 2015-2024) wynosi **53,35** ha.

Położenie: Aktualnie rezerwat należy do Nadleśnictwa Sarnaki, obręb Sarnaki, leśnictwo Korczew oddz.: 138, 139.

Położenie administracyjne: województwo mazowieckie, powiat siedlecki, gmina Korczew, obręb ewidencyjny Szczeglacin dz. ew. nr 867, 868.

- Cel ochrony: zachowanie naturalnych zbiorowisk grądowych i łągowych z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin w runie.

- Przedmiot ochrony: siedliska grądowe i łągowe.

- Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

przedmiotu ochrony – rodzaj: leśny **L**, typ: fitocenotyczny (**PFI**), podtyp: zbiorowisk leśnych (**zl**);

typu środowiska – typ: leśny i borowy (**EL**), podtyp: lasów nizinnych (**lni**).

Rodzaj rezerwatu wg Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Żyzne gleby i ich duża wilgotność determinują występujące tu zbiorowiska roślinne. Są nimi: grąd w podzespole czyścicowym (*Tilio-Carpinetum stachyetosum sylvaticae*) oraz łąg olszowo-jesionowy (*Circaeo-Alnetum*). Drzewostan grądowy jest wielogatunkowy, budowany przez: dąb szypułkowy (*Quercus robur*), lipę drobnolistną (*Tilia cordata*), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), klon pospolity (*Acer platanoides*) oraz wiąz - pospolity (*Ulmus minor*) i szypułkowy (*Ulmus laevis*). Drzewostan łągu składa się głównie z olszy czarnej (*Alnus glutinosa*) z domieszką wiazu szypułkowego i jesionu wyniosłego. W płatach łągu występuje porzeczka czarna (*Ribes nigrum*), a w runie grądów dominują gwiazdnica wielkokwiatowa (*Stellaria holostea*), miodunka ćma (*Pulmonaria obscura*) i jaskier kosmaty (*Ranunculus lanuginosus*). Gatunki chronione reprezentowane są przez lilię złotogłów (*Lilium martagon*), a spośród gatunków rzadkich na uwagę zasługują: czerniec gronkowy (*Actaea spicata*) i turzyca leśna (*Carex sylvatica*). W łągach przeważa gwiazdnica gajowa (*Stellaria nemorum*), a w niektórych płatach w większych ilościach występuje czyściec leśny (*Stachys sylvatica*) oraz śledzienica skrętolistna (*Chrysosplenium alternifolium*), a z gatunków rzadkich spotkać można bniec czerwony (*Silene dioica*), wiechlinę odległokłosą (*Poa remota*), kokorycz pustą (*Corydalis bulbosa*) i kokorycz pełną (*Corydalis solida*). (Na podst. POP stan na 1.01.2005 r.)

Dotychczasowe metody ochrony: Ochrona konserwatorska zachowawcza polegająca na obserwacji naturalnych procesów zachodzących w ekosystemie oraz corocznym przeglądzie stanu rezerwatu. W ostatnim dziesięcioleciu wykonywano zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanach olszowych i dębowych w postaci cięć sanitarnych ukierunkowanych głównie na usunięcie posuszu z pozostawieniem do naturalnego rozkładu posuszu jałowego na gruncie. Kontynuowano pielęgnowanie gleby (odchwaszczanie) na dwóch gniazdach o powierzchni 0,26 ha zgodnie z decyzją

Wojeowdy Mazowieckiego z dnia 20 grudnia 2005 r. Nr WŚR-VII/6630/287/05 – zezwolenie było ważne do dnia 30.12.2006 r. Zabieg miał na celu pielęgnowanie odnowienia klonu i lipy na gniazdach odnowionych w 2004 roku. Ponadto wykonano inwentaryzację posuszu na terenie obiektu.

Zagrożenia zewnętrzne:

- szkody powodowane silnymi wiatrami i dużymi opadami deszczu i śniegu – liczne złomy i wywroty w drzewostanie,

- kradzieże posuszu czynnego i jałowego,

- zaśmiecanie terenu

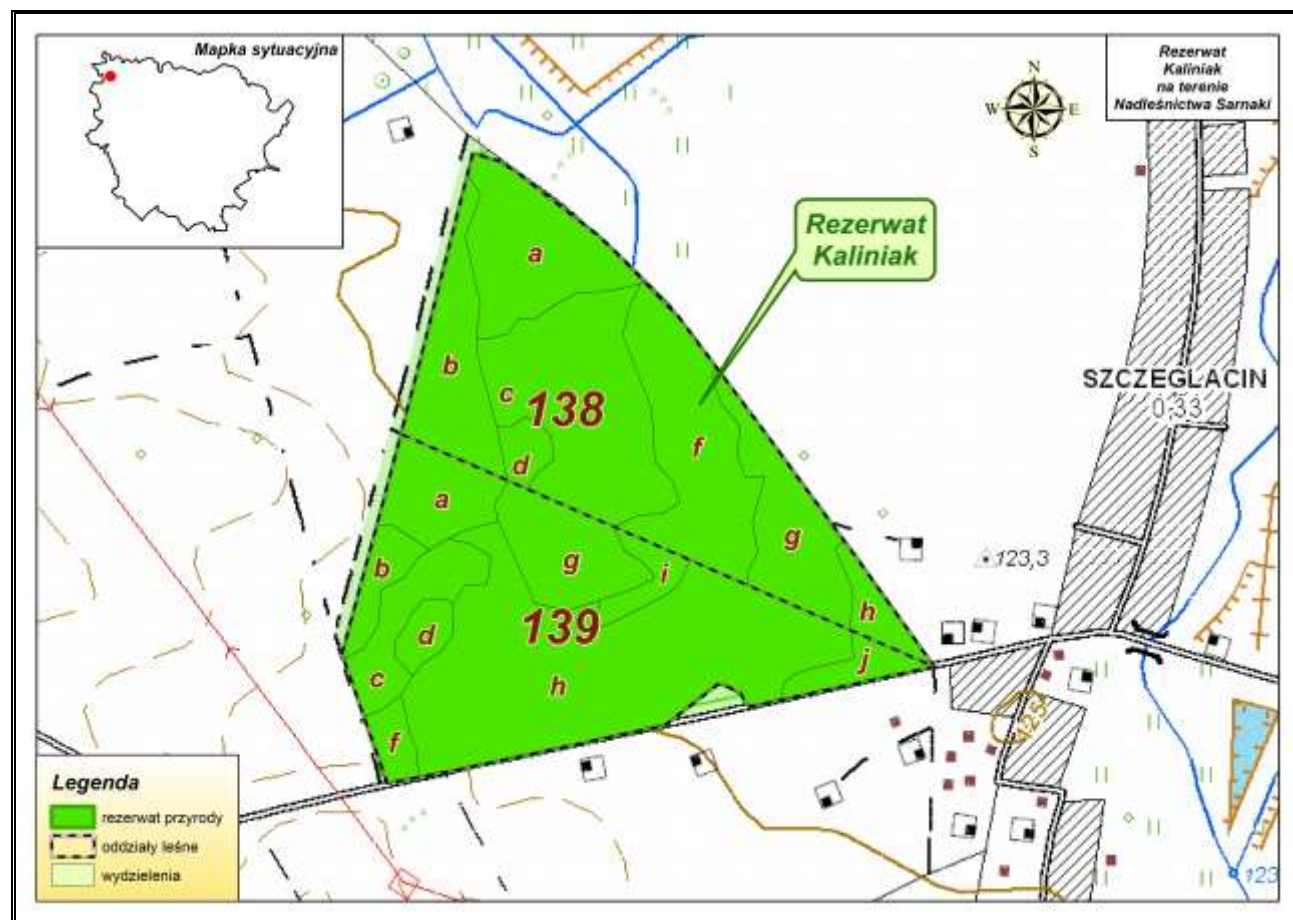
Zagrożenia wewnętrzne:

- okresowe obniżenia poziomu wód gruntowych,

- osłabienie drzewostanów szczególnie dębowych, olszowych i jesionowych przez patogeniczne grzyby i szkodniki wtórne,

- wydzielanie się posuszu dębowego

Rezerwat nie posiada aktualnie Planu ochrony i Planu zadań ochronnych.



Rycina nr 11 Położenie rezerwatu przyrody Kaliniak w Nadleśnictwie Sarnaki

3.1.4 Rezerwat Zabuże

Podstawa prawna: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 22 kwietnia 1983 r. w sprawie uznania za rezerваты przyrody (MP z 1983 r. Nr 16 poz. 91).

Powierzchnia: wg aktu utworzenia – **33,15** ha aktualnie (wg PUL na lata 2015-2024) wynosi **34,07** ha.

Położenie: Aktualnie rezerwat należy do Nadleśnictwa Sarnaki, obręb Sarnaki, leśnictwo Mierzvice oddz.: 202g, 207c,~c, 208a,~f,~g, 211c,d,f,~d,~f, 212a,~a,~c.

Położenie administracyjne: województwo mazowieckie, powiat łosicki, gmina Sarnaki, obręb ewidencyjny Zabuże dz. ew. nr 396, 413, 414, 418, 419.

- Cel ochrony: zachowanie starodrzewu dębowego pochodzenia naturalnego, występującego w zespole o charakterze grądu, interesujących form geomorfologicznych oraz stanowisk wielu gatunków roślin rzadkich i chronionych, jak też bogatej awifauny.

- Przedmiot ochrony: starodrzew dębowy.

- Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

przedmiotu ochrony – rodzaj: leśny **L**, typ: fitocenotyczny (**PFI**), podtyp: zbiorowisk leśnych (**zl**);

typu środowiska – typ: leśny i borowy (**EL**), podtyp: lasów nizinnych (**lni**).

Rodzaj rezerwatu wg Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Rezerwat położony jest na krawędzi doliny wyrzeźbionej przez rzekę Bug. Przedmiotem ochrony jest starodrzew dębowy i dębowo-sosnowy z bogatą florą. Głównym składnikiem drzewostanu – obok sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*) – jest dąb szypułkowy (*Quercus robur*). Najstarsze egzemplarze osiągają wiek do 140 lat. Powierzchnię rezerwatu urozmaicają głębokie wąwozy i głązy narzutowe.

Na omawianym obszarze występują następujące zbiorowiska roślinne: grąd typowy (*Tilio-Carpinetum typicum*), grąd trzcinnikowy (*Tilio-Carpinetum calamagrostietosum*), bór mieszany typowy (*Quercus roboris-Pinetum typicum*), bór mieszany (*Quercus roboris-Pinetum corydaletosum*) oraz dąbrowa świetlista (*Potentillo albae-Quercetum*).

Elementem decydującym o walorach przyrodniczych rezerwatu jest bardzo bogata i zróżnicowana flora naczyniowa. Z gatunków objętych ochroną ścisłą występują: tajeża jednostronna (*Goodyera repens*) i buławnik czerwony (*Cephalanthera rubra*), gatunki objęte ochroną częściową: orlik pospolity (*Aquilegia vulgaris*), pluskwica europejska (*Cimicifuga europaea*), parzydło leśne (*Aruncus sylvestris*), pomocnik baldaszkowy (*Chimaphila umbellata*), podkolan biały (*Platanthera bifolia*), gnieźnik leśny (*Neottia nidus-avis*), listera jajowata (*Listera ovata*), pierwiosnka wyniosła (*Primula elatior*), turówka leśna (*Hierochloë australis*).

Z grupy gatunków rzadkich na uwagę zasługują: pierwiosnka lekarska (*Primula veris*), przytulia wonna (*Galium odoratum*) barwinek pospolity (*Vinca minor*), czosnaczek pospolity (*Alliaria*

petiolata), ciemiężyk biało kwiatowy (*Vincetoxicum officinale*), prosienicznik plamisty (*Hypocheris maculata*), lebidka pospolita (*Origanum vulgare*), gruszczyca jednokwiatowa (*Moneses uniflora*), gruszczyca zielonawa (*Pyrola chlorantha*).

Bogata jest również awifauna rezerwatu. Stwierdzono tu 57 gatunków ptaków lęgowych, w tym tak rzadkie jak: muchołówka mała (*Ficedula parva*) i białoszyja (*Ficedula albicollis*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*) i inne. (Na podst. POP stan na 1.01.2005 r.)

Dotychczasowe metody ochrony: Ochrona konserwatorska zachowawcza polegająca na obserwacji naturalnych procesów zachodzących w ekosystemie oraz corocznym przeglądzie stanu rezerwatu. W ostatnim dziesięcioleciu usunowano pochylone drzewa martwe i żywe oraz konary zagrażające bezpieczeństwu ruchu przy ścieżce przyrodniczo-leśnej. Wykonywano pielęgnację odnowień naturalnych na łącznej powierzchni 0,40 ha zgodnie z decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 20 grudnia 2005 r. Nr WŚR-VII/6630/287/05 – zezwolenie było ważne do dnia 30.12.2006 r., wyznaczono 3 powierzchnie z najlepszym odnowieniem naturalnym, usunięto grab w celu popierania dębu oraz ogrodzono. Ponadto wykonano inwentaryzację posuszu na terenie obiektu. Usunięto ogrodzenie nalotów dębowych w oddz. 207c o długości 350 m oraz w oddz. 211d o długości 250 m, ogrodzenie wykazywało zły stan techniczny, a ponadto przestało spełniać zakładaną rolę ochronną. Zdemontowane elementy ogrodzenia zostały uprzątnięte oraz usunięte poza granice rezerwatu z możliwością pozostawienia drewnianych żerdzi do naturalnego rozkładu.

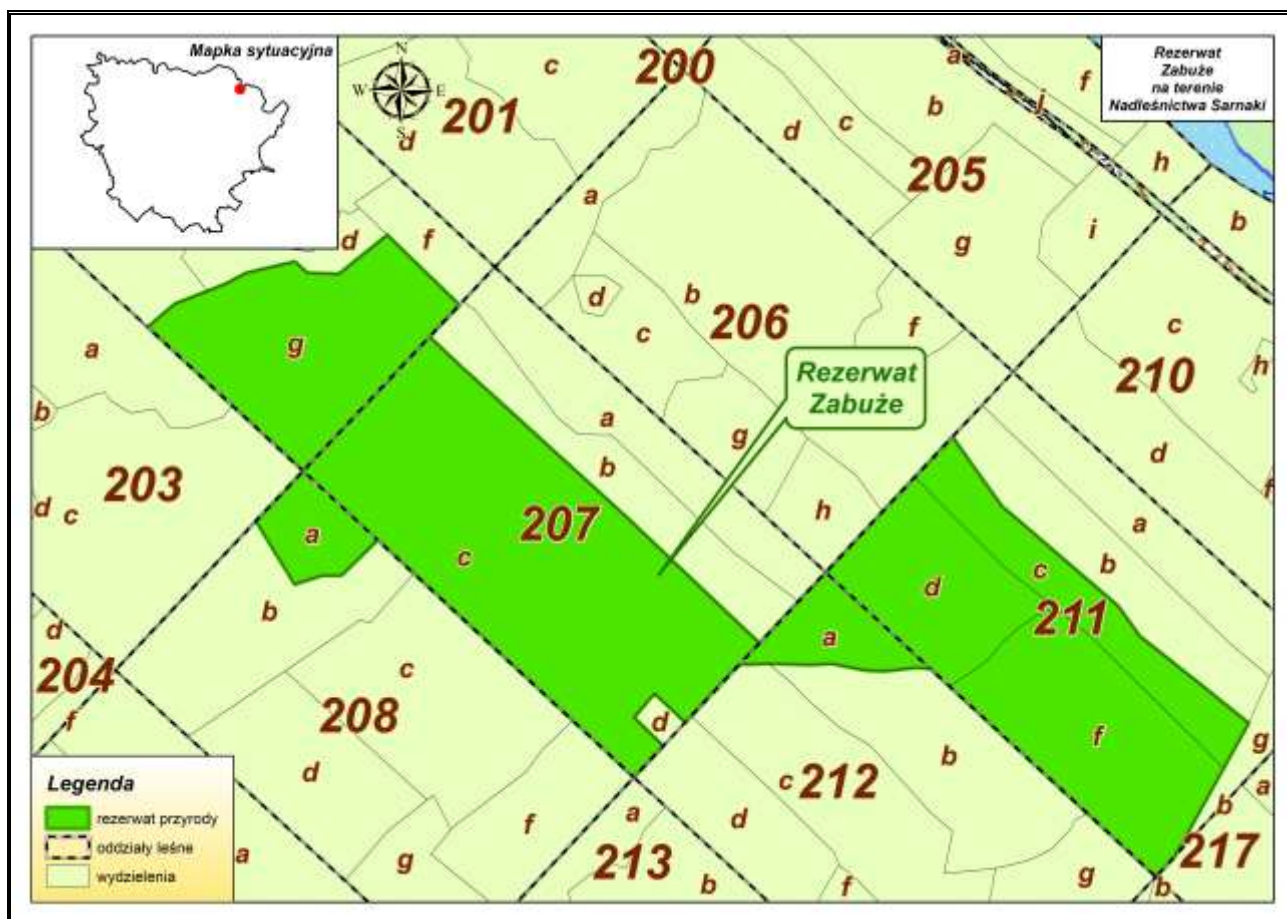
Zagrożenia zewnętrzne:

- zaśmiecanie terenu rezerwatu w okolicach ścieżki przyrodniczo-leśnej.

Zagrożenia wewnętrzne:

- obniżenie poziomu wód gruntowych spowodowane długotrwałymi okresami suszy,
- osłabienie starych dębów z powodu żerowania szkodników wtórnych,
- presja zwierzyny płowej – zgryzanie pojawiającego się odnowienia naturalnego,
- wydzielanie się posuszu dębowego, sosnowego, brzoźowego i osikowego,

Rezerwat nie posiada aktualnie Planu ochrony i Planu zadań ochronnych.



Rycina nr 12 Położenie rezerwatu przyrody Zabuzze w Nadleśnictwie Sarnaki

3.1.5 Rezerwat Mierzvice

Podstawa prawna: Zarządzenie nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 czerwca 2010 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2010 r. Nr 155, poz. 3827).

Powierzchnia: wg aktu utworzenia – **12,9822** ha aktualnie (wg PUL na lata 2015-2024) wynosi **12,98** ha.

Położenie: Aktualnie rezerwat należy do Nadleśnictwa Sarnaki, obręb Sarnaki, leśnictwo Mierzvice oddz.: 206b,c,d.

Położenie administracyjne: województwo mazowieckie, powiat łosicki, gmina Sarnaki, obręb ewidencyjny Zabuzze dz. ew. nr 396, 413, 414, 418, 419.

- Cel ochrony: zachowanie stanowiska roślinności kserotermicznej oraz otaczającego fragmentu lasu liściastego z licznymi stanowiskami chronionych i zagrożonych gatunków roślin.

- Przedmiot ochrony: roślinność kserotwemiczna wraz z otaczającym drzewostanem.

- Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg dominującego:

przedmiotu ochrony – rodzaj: florystyczny **FI**, typ: florystyczny (**PFI**), podtyp: roślin zielnych i krzewinek (**rzk**);

typu środowiska – typ: leśny i borowy (EL), podtyp: lasów mieszanych nizinnych (Imn).

Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu wg Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie 187 gatunków roślin należących do 48 rodzin i 137 rodzajów. Wśród nich wyróżniono 2 gatunki paprotników, 3 gatunki roślin nagozalążkowych, 148 gatunków roślin dwuliściennych oraz 34 gatunki jednoliścienne. Flora naczyniowa rezerwatu charakteryzuje się dominacją roślin zbiorowisk leśnych i zaroślowych (87 gatunków – 46,5% analizowanej flory). Wśród nich przeważają gatunki lasów liściastych z klasy *Querceto-Fagetea* – 68 gatunków (w tym liczna grupa gatunków związanych z dąbrowami świetlistymi). Znaczny udział w składzie szaty roślinnej rezerwatu stanowią gatunki zbiorowisk okrajkowych (klasa *Trifolio-Geranietea* – 26 gatunków około 14% flory) oraz rośliny związane ze zbiorowiskami łąkowymi z kalsy *Molinio-Arrhenantheretea* (25 gatunków około 13% flory)

Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie następujących gatunków objętych ochroną ścisłą: buławnik czerwony, goryczka krzyżowa, leniec bezpodkwiatkowy, lilia złotogłów, obuwik pospolity. Gatunki objęte ochroną częściową: gnieźnik leśny, kruszczyk szerokolistny, listera jajo-wata, miodownik melisowaty, naparstnica zwyczajna, orlik pospolity, pluswica europejska, podkolan biały, wawrzynek wilczełyko, zawilec wiekokwiatowy. Dodać należy, że obuwik pospolity i leniec bezpodkwiatkowy to gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Nazwa rezerwatu pochodzi od miejscowości Mierzvice Stare i Mierzvice Nowe, położonych około 2 km na północ od granic rezerwatu. (Opis na podstawie dokumentacji projektowej rezerwatu stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 15 RDOŚ w Warszawie z dnia 17 czerwca 2010 r.).

Dotychczasowe metody ochrony: Powstrzymywanie sukcesji wtórnej poprzez ręczne wykaszanie murawy w oddz. 206d na powierzchni 0,22 ha – wykonanie zabiegu raz na 2 lata począwszy od 2014 roku w terminie od 15 sierpnia do końca września (zgodnie z Zarządzeniem nr 13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Mierzvice). Coroczne usuwanie młodych drzew i krzewów z 15% powierzchni wydzielenia 206d – w terminie od początku czerwca do końca lipca każdego roku. Wykonywane działania mają na celu poprawę warunków siedliskowych dla roślinności kserotermicznej polegających na zwiększeniu dostępu światła słonecznego, zmniejszeniu wilgotności gleby oraz zwiększeniu dobowych i rocznych amplitud temperatur w obrębie wydzielenia 206d.

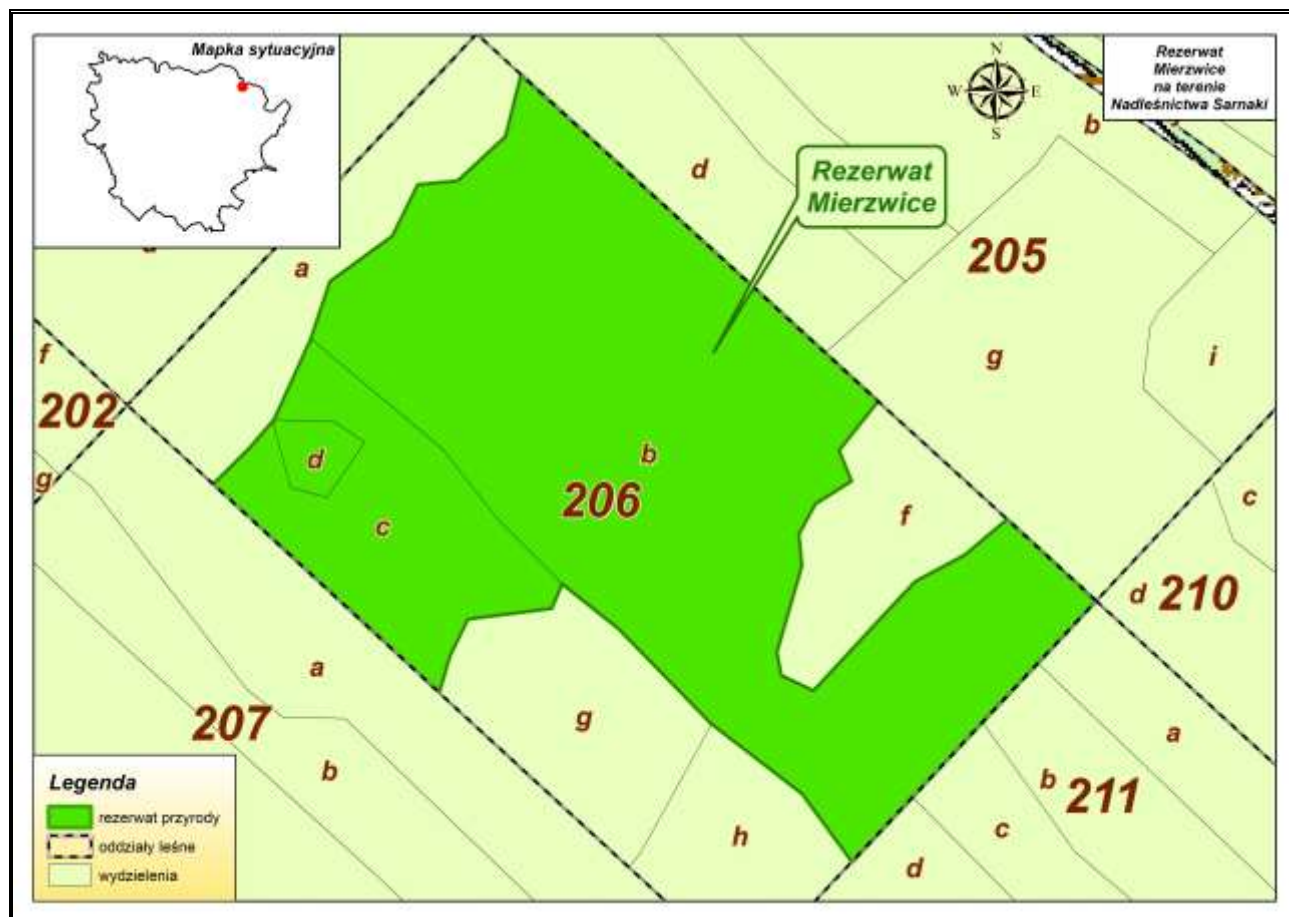
Zagrożenia zewnętrzne:

- zaśmiecanie terenu rezerwatu w okolicach ścieżki przyrodniczo-lesnej.

Zagrożenia wewnętrzne:

- sukcesja wtórna w obrębie wydz. 206d na pow. 0,22 ha zagrażająca głównemu celowi ochrony rezerwatu.

Rezerwat nie posiada aktualnie Planu ochrony. Zadania ochronne dla rezerwatu określa Zarządzenie nr 13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 12 lipca 2011 roku.



Rycina nr 13 Położenie rezerwatu przyrody Mierzvice w Nadleśnictwie Sarnaki

3.1.6 Rezerwat Kózki

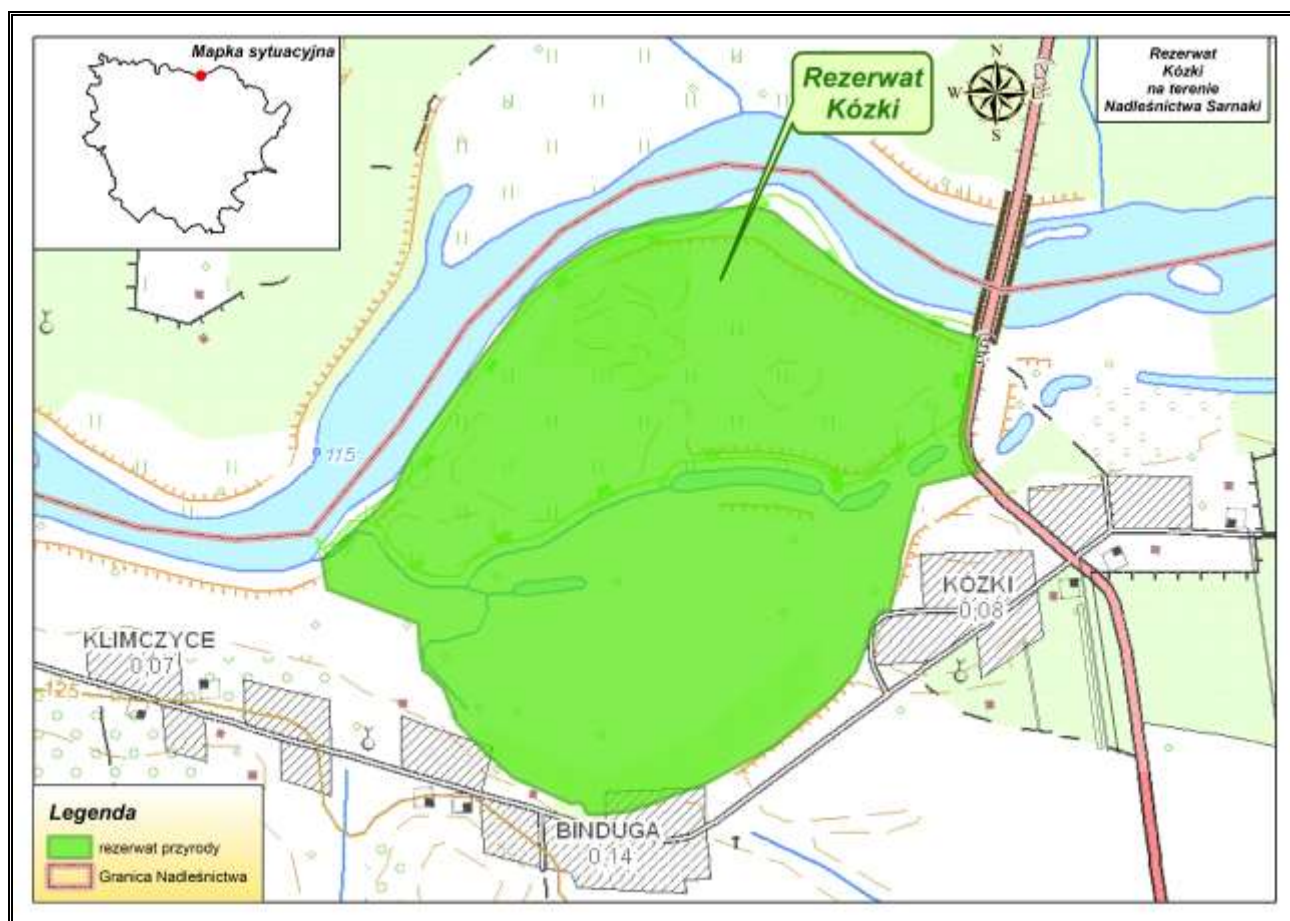
Podstawa prawna: Rozporządzenie Nr 231 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2001 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2001 r. Nr 158, poz. 2277).

Powierzchnia: wg aktu utworzenia – **86,12** ha.

Położenie: rezerwat zlokalizowany jest w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki.

Celem ochrony jest zabezpieczenie środowiska bytowania oraz stanowisk lęgowych gatunków ptaków charakterystycznych dla doliny rzeki Bug oraz nadrzecznych plaż, muraw i starorzeczy.

Rezerwat ornitologiczny „Kózki” położony jest w północnej części gminy Sarnaki, nad rzeką Bug tuż przy moście, na trasie Łosice-Siemiatycze. Północną granicę rezerwatu stanowi koryto rzeki Bug, zaś południową ciąg bagnistych starorzeczy tej rzeki. Od wschodu granica opiera się o odcinek szosy, biegnącej do Siemiatycz, zaś od południowego zachodu i południowego wschodu granicę stanowi styk muraw rezerwatu z gruntami ornymi, dochodząc miejscami do zabudowy wsi Kózki. Rezerwat utworzono w celu ochrony unikalnych muraw psammofilnych (napiaskowych) w bezpośrednim sąsiedztwie koryta Bugu. W skali lokalnej obszar rezerwatu stanowi swoistą enklawę otoczoną terenami o dość intensywnej ingerencji człowieka, mimo to na stosunkowo niewielkim obszarze rezerwatu istnieją dogodne warunki do gniazdowania i żerowania dla wielu gatunków ptaków między innymi: sieweczki obrożnej, sieweczki rzecznej, dzięciołów, czajki, rybitwy białoczelnej.



Rycina nr 14 Położenie rezerwatu przyrody Kózki w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Sarnaki

Tabela 10. Ogólna charakterystyka rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki (wg wzoru nr 3)

| Lp | Nr rej. woj. | Nazwa rezerwatu | MP / Dz Urz. Woj Nr Poz. | Położenie | | Typ i podtyp rezerwatu Wg dominującego | | Powierzchnia [ha] | | Powierzchnia [ha] objęta ochroną | | Ważniejsze | | Powierzchnia [ha] wg pul na lata 2014 - 2023 | | Uwagi |
|----|--------------|-----------------|-----------------------------|---|--|---|---|-------------------|-----------------|----------------------------------|-----------------------------------|--|------------------|--|----------|--------------------------------|
| | | | | Obr. Oddz. Podział | Gmina Leśnictwo | Przedmiotu ochrony | Typu ekosyste- mu | MP | Planu ochro- ny | Ści- słą | Czynną wg pul na lata 2015 - 2024 | Zbiorowiska, zespoły roślinne | Grupy zwie- rząt | Leśna | Nieleśna | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 17 | 18 |
| 1 | 35 | Przekop | MP z 1964 r. Nr 62 Poz. 289 | Sarnaki 91g,h,i,-a, 93a,b,c,g,h,-a | Gmina: Korczew Leśnictwo: Korczew | Rodzaj: Leśny L Typ: fitoceno- tyczny PFI Podtyp: zbioro- wisk leśnych zI | Typ: Leśny i borowy EL Podtyp: lasów nizinnych InI | 21,08 | - | - | 20,66 | <i>Ficario Ulmetum campestris</i> <i>Circaeo-Alnetum</i> <i>Tilio-Carpinetum</i> | | 20,66 | - | Rez. nie posiada planu ochrony |
| 2 | 29 | Dębniak | MP z 1978 r. Nr 4 Poz. 20 | Sarnaki 137b,f,o,-a | Gmina: Korczew Leśnictwo: Korczew | Rodzaj: Leśny L Typ: fitoceno- tyczny PFI Podtyp: zbioro- wisk leśnych zI | Typ: Leśny i borowy EL Podtyp: lasów nizinnych InI | 20,84 | - | - | 20,65 | <i>Tilio-Carpinetum</i> <i>Lemnetum minoris</i> | | 20,65 | | Rez. nie posiada planu ochrony |
| 3 | 39 | Kaliniak | MP z 1979 r. Nr 26 Poz. 141 | Sarnaki 138 139 | Gmina: Korczew Leśnictwo: Korczew | Rodzaj: Leśny L Typ: fitoceno- tyczny PFI Podtyp: zbioro- wisk leśnych zI | Typ: Leśny i borowy EL Podtyp: lasów nizinnych InI | 54,41 | - | - | 53,35 | <i>Circaeo-Alnetum</i> <i>Tilio-Carpinetum</i> | | 53,35 | | Rez. nie posiada planu ochrony |
| 4 | 70 | Zabuże | MP z 1983 r. Nr 16 Poz. 91 | Sarnaki 202g, 207c,-c, 208a,-f,-g, 211c,d,f,-d,-f, 212a,-a,-c | Gmina: Sarnaki Leśnictwo: Mierzvice | Rodzaj: Leśny L Typ: fitoceno- tyczny PFI Podtyp: zbioro- wisk leśnych zI | Typ: Leśny i borowy EL Podtyp: lasów nizinnych InI | 33,15 | - | - | 34,07 | <i>Tilio-Carpinetum</i> <i>Potentillo albae- Quercetum Quercoroboris pinetum</i> | | 34,07 | | Rez. nie posiada planu ochrony |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp | Nr rej. woj. | Nazwa rezerwatu | MP / Dz Urz. Woj Nr Poz. | Położenie | | Typ i podtyp rezerwatu Wg dominującego | | Powierzchnia [ha] | | Powierzchnia [ha] objęta ochroną | | Ważniejsze | | Powierzchnia [ha] wg pul na lata 2014 - 2023 | | Uwagi |
|---------------------------|--------------|------------------|---|---------------------|--|--|--|-------------------|---------------|----------------------------------|-----------------------------------|--|----------------|--|----------|--------------------------------|
| | | | | Obr. Oddz. Poddział | Gmina Leśnictwo | Przedmiotu ochrony | Typu ekosystemu | MP | Planu ochrony | Ścisłą | Czynną wg pul na lata 2015 - 2024 | Zbiorowiska, zespoły roślinne | Grupy zwierząt | Leśna | Nieleśna | |
| 5 | - | Mierzvice | Dz. Urz. Woj. Maz. z 2010 r. Nr 155 Poz. 3827 | Sarnaki 206b,c,d | Gmina: Sarnaki Leśnictwo: Mierzvice | Rodzaj: Florystyczny FI Typ: florystyczny PFI Podtyp: roślin zielnych i krzewinek rzk | Typ: Leśny i borowy EL Podtyp: lasów mieszanych nizinnych lmn | 12,98 | - | - | 12,98 | <i>Tilio-Carpinetum</i> <i>Potentillo albae-Quercetum</i> | | 12,98 | | Rez. nie posiada planu ochrony |
| Razem powierzchnia | | | | | | | | 142,46 | - | - | 141,71 | | | 141,71 | | |

Tabela 11. *Możliwości realizacji celów ochrony w rezerwatach częściowych (wg wzoru nr 4)*

| Lp | Nazwa rezerwatu | Główny przedmiot ochrony | Cel ochrony | Zachodzące procesy sukcesji | Zagrożenia | Możliwość realizacji celu ochrony | Metody ochrony | | Uwagi |
|----|-----------------|---------------------------------------|--|---|--|--|--|--|-------|
| | | | | | | | Dotychczasowe | Proponowane | |
| 1 | Przekop | Fragment lasu pochodzenia naturalnego | Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu pochodzenia naturalnego charakterystycznego dla okolic nadbużańskich | brak | Położenie terenu nad samym korytem Bugu sprawia, iż w okresach większych wylewów rzeki możliwe jest podtapianie części wyłączeń. | w pełni możliwa Po zapewnieniu środków ze strony RDOŚ | Wykonanie cięć sanitarnych. | Zgodnie z zapisami dotyczącymi zadań ochronnych określonych w zarządzeniach RDOŚ | |
| 2 | Dębniak | Starodrzew dębowy | Zachowanie starodrzewu dębowego pochodzenia naturalnego z licznymi drzewami pomnikowymi | Pojawia się grochodrzew jak również naturalne odnowienie lipowe, które zaczyna dominować w dolnym piętrze | - brak odnowienia naturalnego dębu głównie ze względu na wiek drzewostanu - presja ludności przebywającej w bezpośrednim sąsiedztwie osady Korczew - zgryzanie pomnikowych drzew oraz rozkopanie grobli stawu przez bobry, | w ograniczonym zakresie Po zapewnieniu środków ze strony RDOŚ | Wykonanie cięć sanitarnych. Renowacja zbiornika wody. Odtworzenie części dawnych założeń parkowych. | Zgodnie z zapisami dotyczącymi zadań ochronnych określonych w zarządzeniach RDOŚ | |
| 3 | Kaliniak | Siedliska grądowe i łąkowe | Zachowanie siedlisk lasu wilgotnego i olsu jesionowego z interesującymi gatunkami runa | brak | - zaśmiecanie terenu | w pełni możliwa Po zapewnieniu środków ze strony RDOŚ | Wykonanie cięć sanitarnych i pielęgnacyjnych. | Zgodnie z zapisami dotyczącymi zadań ochronnych określonych w zarządzeniach RDOŚ | |
| 4 | Zabuże | Starodrzew dębowy | Zachowanie starodrzewu dębowego pochodzenia naturalnego występującego w zespole o charakterze grądu, interesujące formy geomorfologiczne oraz stanowiska wielu roślin rzadkich i chronionych | brak | Stopniowe zamieranie pojedynczych egzemplarzy starych dębów. Brak odnowienia naturalnego ze względu na zbyt silne ocienienie dolnego piętra | w ograniczonym zakresie Po zapewnieniu środków ze strony RDOŚ | Wykonanie cięć sanitarnych i pielęgnacyjnych, odślawianie i popieranie odnowienia naturalnego dębu. | Zgodnie z zapisami dotyczącymi zadań ochronnych określonych w zarządzeniach RDOŚ | |

| Lp | Nazwa rezerwatu | Główny przedmiot ochrony | Cel ochrony | Zachodzące procesy sukcesji | Zagrożenia | Możliwość realizacji celu ochrony | Metody ochrony | | Uwagi |
|----|-----------------|---|--|--|--|--|---|--|-------|
| | | | | | | | Dotychczasowe | Proponowane | |
| 5 | Mierzvice | Roślinność kserotwemiczna wraz z otaczającym drzewostanem | Zachowanie stanowiska roślinności kserotwemicznej oraz otaczającego fragmentu lasu liściastego z licznymi stanowiskami chronionych i zagrożonych gatunków roślin | Postępująca sukcesja wtórna w obrębie wydz. 206d powodująca niekorzystne zmiany murawy kserotwemicznej | Ustępowanie rzadkich gatunków roślin będących celem ochrony rewzerwatu | w pełni możliwa Po zapewnieniu środków ze strony RDOŚ | Ręczne wykaszanie murawy oraz zapobieganie sukcesji poprzez usuwanie młodych drzew i krzewów w wydz. 206d | Zgodnie z zapisami dotyczącymi zadań ochronnych określonych w zarządzeniach RDOŚ | |

3.2 **Parki krajobrazowe**

3.2.1 **Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu**

Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu” powołano Rozporządzeniem Nr 10 Wojewody Białkopodlaskiego z dn. 25.08.1994 r. (Dz. Urz. Woj. Białkopodlaskiego Nr 10, poz.45). Aktualnie obowiązuje: Rozporządzenie Wojewody mazowieckiego nr 57 z dn. 20.05.2005r. w sprawie Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu w części położonej w województwie mazowieckim (Dz. Urz. Woj. Maz z 2005 r. Nr 120, poz. 3563). Park zajmuje obszar o powierzchni 30904ha (w woj. mazowieckim 15393 ha). Otacza go otulina licząca ponad 17 tys. ha.

Celem ochrony Parku jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i historycznych fragmentu doliny Bugu ze względu na unikalność tych walorów w zasobach przyrodniczych kraju.

W granicach parku znajdują się następujące oddziały Nadleśnictwa Sarnaki:

Les. Kisielew: 20-39, 40a-i,~a~d, 41, 42a-g,~a, 43-46, 47a-f,~a~c, 48b-g,~a,~b, 49-56, 57a,c,d,f,h,i,j,k,~a,~b,~h,~i, 60-67, 68a-h,~a~d, 69-79B, 158-160, 161a,b,c,d,h,~a, 162a-g,~a,~b,~c – pow. 1511,68 ha (leśna 1468,06 ha nieleśna 43,62 ha)

Les. Mierzvice: 1-18, 18Aa-g,i-k, 186-220B – pow. 1445,71 ha (leśna 1438,86 ha nieleśna 6,85 ha)

Les. Zabuże: 221-249B, 250a-h,l,~a,~b, 251-256H, 256la-p, 256J, 257, 321-330, 332-334, 335o-w – pow. 1285,38 ha (leśna 1267,61 ha nieleśna 17,77 ha)

Les. Szkołka Zabuże: 235A – pow 11,64 ha (leśna)

Powierzchnia gruntów nadleśnictwa w Parku Krajobrazowym „Podlaski Przełom Bugu” – **4254,41** ha (leśna: 4186,17 ha, nieleśna 68,24 ha) co stanowi **40,43%** pow. nadleśnictwa.

W granicach otuliny Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu” znajdują się następujące oddziały Nadleśnictwa Sarnaki:

Les. Kisielew: 57b,g,l,m,n,o,~c~d,~f,~g, 58, 58B, 59, 68i, 133k, 161f,g, 161B 162h, 162Ba,b,c, 163-172B, 173a, 175, 176, – pow. 320,36 ha (leśna 319,30 ha nieleśna 1,06 ha)

Les. Mierzvice: 18Ah 19 – pow. 11,40 ha (leśna 3,86 ha nieleśna 7,54 ha) w tym 0,30 ha *współ.*

Les. Zabuże: 250i,j,k, 256lr-lx, 331, 335a-n,~a,~b,~c, 438a,d,f,s-mx, 439a-p,s-lx, pow. 126,99 ha (leśna 125,45 ha nieleśna 1,54 ha)

Les Górki: 258-291 – pow. 636,42 ha (leśna 621,92 ha nieleśna 14,50 ha)

Powierzchnia gruntów nadleśnictwa w Otulinie Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu” – **1095,17** ha (leśna: 1070,53 ha, nieleśna 24,64 ha) co stanowi **10,41%** pow. nadleśnictwa.

| Powierzchnia Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu” | | |
|---|-----------------|--------------|
| | [ha] | [%] |
| Ogólna | 30904,00 | 100,00 |
| W zasięgu RDLP Lublin | 30904,00 | 100,00 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki | 15393,00 | 49,81 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Chotyłów | 6248,51 | 20,22 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Biała Podlaska | 9262,49 | 29,97 |

Status ochronny

Formy ochrony przyrody położone na terenie Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu”:

- Rezerwat Zabuże (pow. 34,07 ha);
- Rezerwat Mierzvice (pow. 12,98 ha);
- Rezerwat Kózki (pow. 86,12 ha);
- Obszar specjalnej ochrony ptaków – Dolina Dolnego Bugu – PLB140001 (pow. 7095,15 ha – w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa);
- Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – Ostoja Nadbużańska – PLH140011 (pow. 8479,78 ha – w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa).

Park obejmuje gminy Janów Podlaski, Konstantynów, **Łosice**⁷, **Platerów**, Rokitno, **Sarnaki**, **Terespol**, **Zalesie**. Wydłużony, wygięty półkolisty kształt parku wyznacza dolina rzeki Bug, który kreśli liczne zakola wśród urwistych skarp. W korycie rzeki spotkać można niewielkie wysepki, niektóre pokryte zaroślami wierzbowymi. Zachowane starorzecza w porze wiosennej tworzą z rzeką szerokie rozlewiska. Obszar parku odznacza się dużą różnorodnością siedlisk. Występują tu nadrzeczne łągi i łozowiska, wilgotne łąki, piaszczyste wydmy, suche pastwiska kserotermiczne z ciepłolubną roślinnością o charakterze stepowym. Pokrywające duże połacie terenu zespoły leśne zachowały walory naturalnych zbiorowisk. Krajobraz parku urozmaicają niewysokie, łagodnie zarysowane wzgórza, będące pozostałością po ostatnim zlodowaceniu. Zasobna gatunkowo, mało przekształcona szata roślinna obfituje w gatunki chronione i rzadkie (wyróżniono tu 54 zespoły roślinne). Występują one miejscowo i w większych skupiskach.

W granicach Parku zlokalizowany jest obszar specjalnej ochrony ptaków – Dolina Dolnego Bugu – PLB140001. Na tym odcinku rzeka ma charakter naturalny, silnie meandruje, w dolinie znajduje się dużo starorzeczy w różnych fazach sukcesji. W korycie rzeki zaczynają pojawiać się wyspy i piaszczyste łąchy. Gatunki ptaków, które stanowiły podstawę kwalifikacji obszaru to występujące w lasach: orlik krzykliwy, bocian czarny i puchacz.

⁷ pogrzbionym drukiem oznaczono gminy, których zasięg obejmuje teren Nadleśnictwa Sarnaki

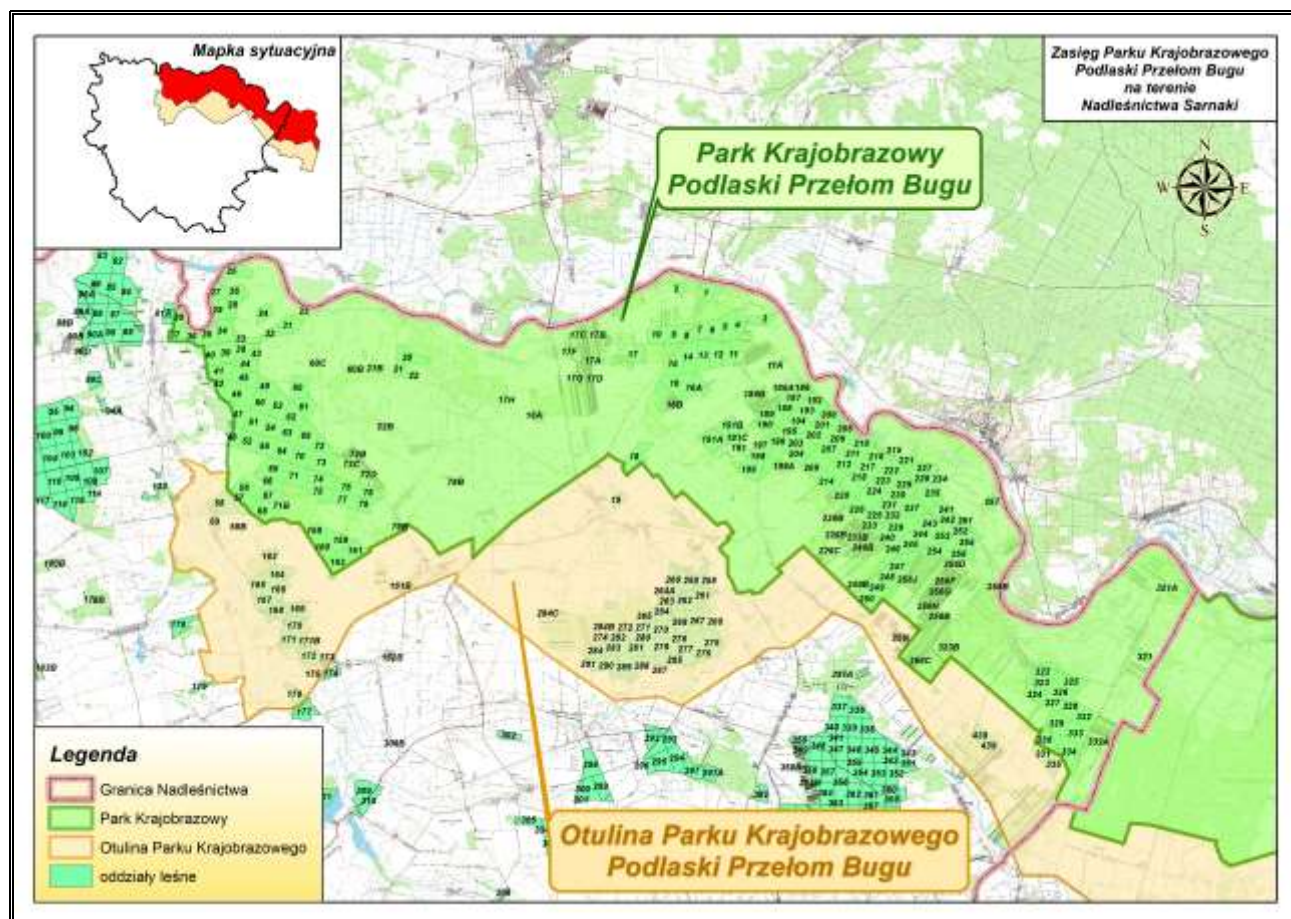
Głównym celem utworzenia Parku stało się zachowanie w stanie nienaruszonym najcenniejszych pod względem przyrodniczym, krajobrazowym i kulturowym fragmentów lewobrzeżnej doliny Bugu. Dominującym elementem środowiska przyrodniczego Parku są tereny leśne oraz pola łąk i pastwisk pokrytych licznymi zadrzewieniami. Głównym walorem przyrodniczym Parku jest nie poddana regulacji, płynąca meandrującym korytem o dużym stopniu naturalności rzeka Bug. Jest to także ważny korytarz ekologiczny.

Zgodnie z ustaleniami Planu Ochrony Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu” (Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Mazowieckiego z dnia 10 stycznia 2000r.) celem działań ochronnych jest stworzenie warunków do przetrwania ekosystemów leśnych i utrzymanie ich obecnego lub przywrócenie pierwotnego (naturalnego) charakteru. Działania ochronne prowadzić należy w szczególności poprzez ochronę leśnej formy użytkowania terenu. W ramach Nadleśnictw lasy należące do parku i otuliny powinny uzyskać priorytet w realizacji przebudowy drzewostanów w kierunku zwiększenia ich zgodności z zajmowanymi siedliskami oraz wzrostu udziału gatunków liściastych.

Aktualnie Park Krajobrazowy nie posiada zatwierdzonego planu ochrony.

Nadleśnictwo Sarnaki współpracuje z Dyrekcją Parku w zakresie działań (na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo) dotyczących zachowania celu, dla którego park powołano.

Granice Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu” i jego otuliny naniesione są na mapę walorów przyrodniczych Nadleśnictwa Sarnaki.



Rycina nr 15 Położenie Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu w Nadleśnictwie Sarnaki

3.2.2 Nadbużański Park Krajobrazowy

Nadbużański Park Krajobrazowy utworzono na terenie byłego województwa siedleckiego 30 września 1993 r. W 2002 roku powiększono powierzchnię Parku włączając część Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gmin: Sterdyń, Repki, Paprotnia, Korczew, Przesmyki – na mocy Rozporządzenia Nr 30 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26 marca 2002 roku. Obecnie powierzchnia Parku wynosi 74136,50 ha.

W skład Parku wchodzi następujące oddziały leśne Nadleśnictwa:

Les. Korczew: 80, 81-123, 124a-h,~a,~b, 125-131, 132a-f,~a~d, 136a,b,~b, 137-155, 156h-l,~a,~b, 157, 185Ga-o,t-ax – pow. 2014,81 ha (leśna 1989,86 ha nieleśna 24,95 ha) w tym 40,43 ha gruntów we współwłasności.

Les. Kisielew: 40j,k, 42h,i, 47g,h,i,j,k, 48a, 81A 133a-j,~a – pow. 36,04 ha (leśna 35,63 ha nieleśna 0,41 ha)

W granicach Parku znajduje się część Nadleśnictwa Sarnaki o powierzchni **2050,85** ha (pow. leśna 2025,62 ha, nieleśna 25,36 ha) w tym 40,43 ha gruntów we współwłasności..

W granicach otuliny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego znajdują się następujące oddziały Nadleśnictwa Sarnaki:

Les. Korczew: 132g,h, 134, 135, 136c,d,~a, 156a-g, 178B, 180B, 184a,b,c, 185Gp,r,s,bx, – pow. **23,62** ha (leśna 17,24 ha nieleśna 6,38 ha) w tym 0,51 ha gruntów we współwłasności.

| Powierzchnia Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego | | |
|--|-----------------|--------------|
| | [ha] | [%] |
| Ogólna | 74136,50 | 100,00 |
| W zasięgu RDLP Lublin | 10164,38 | 13,71 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki | 10164,38 | 13,71 |

Status ochronny

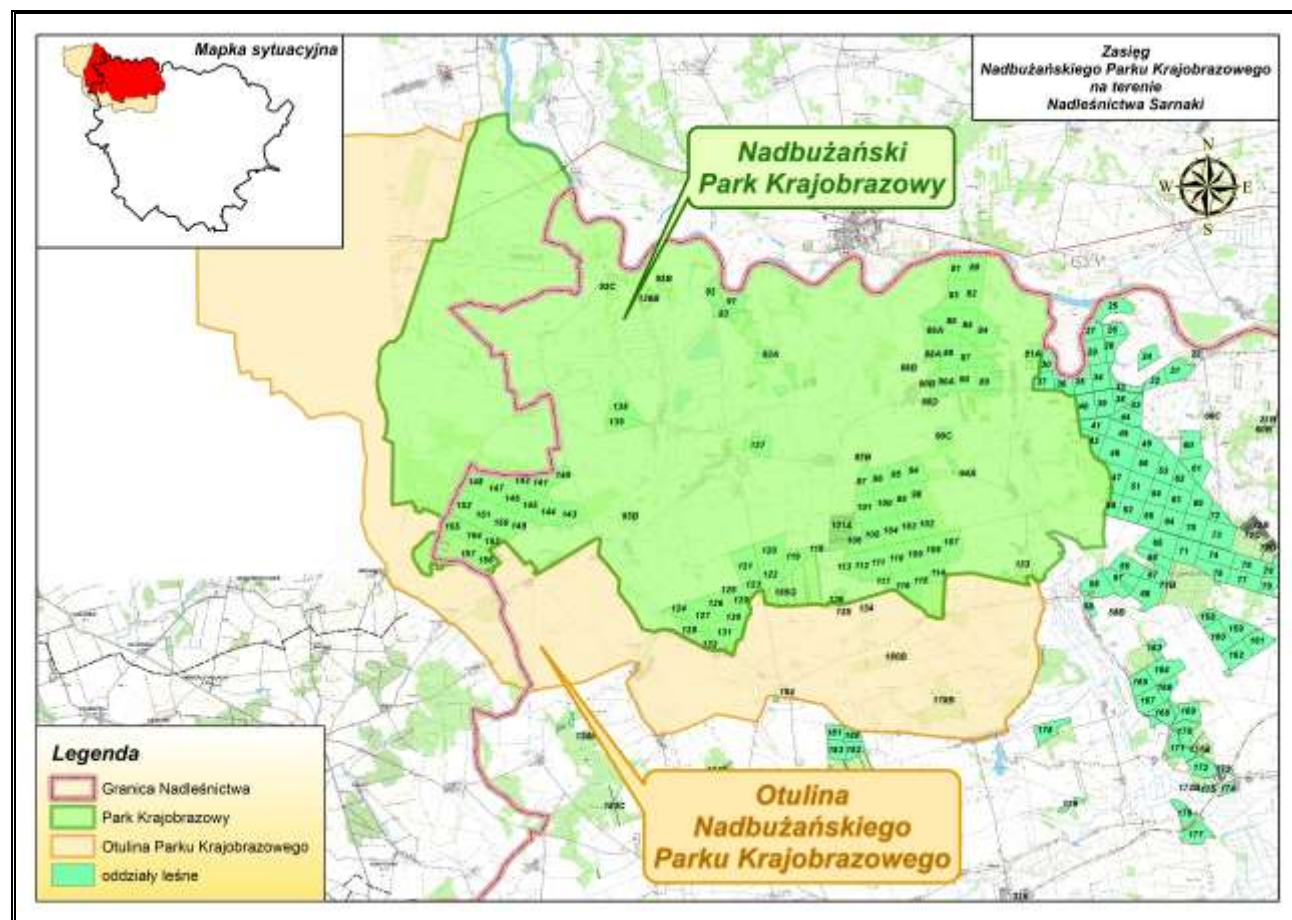
Formy ochrony przyrody położone na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego:

- Rezerwat Przekop (pow. 20,66 ha);
- Rezerwat Dębniak (pow. 20,65 ha);
- Rezerwat Kaliniak (pow. 53,35 ha);
- Obszar specjalnej ochrony ptaków – Dolina Dolnego Bugu – PLB140001 (pow. 7095,15 ha – w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa);
- Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – Ostoja Nadbużańska – PLH140011 (pow. 8479,78 ha – w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa).

Nadbużański Park Krajobrazowy położony jest w środkowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, obejmuje lewobrzeżną część doliny dolnego Bugu od ujścia rzeki Tocznej w miejscowości Drażniew w gm. Korczew do ujścia rzeki Liwiec w pobliżu Kamieńczyka oraz fragment

dolnej Narwi. Ochroną jest tu objęty prawie 120 km odcinek Bugu i 40 km odcinek Narwi. Oprócz doliny rzecznej do parku wchodzi też rozległe kompleksy leśne, zajmujące około 36% powierzchni i tereny rolne. Dzięki dużemu zróżnicowaniu obszar parku to środowisko życia wielu gatunków roślin i zwierząt, które dzięki zachowanej bioróżnorodności znajdują tu odpowiednie warunki do rozwoju. Wiele z nich to gatunki chronione, zagrożone wyginięciem i mające nad Bugiem swoje główne ostoje.

Nadbużański Park Krajobrazowy ma sporządzony plan ochrony, w którym szczegółowo określono cele ochrony przyrody oraz przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania ich realizacji. Jednym z ważniejszych celów planu ochrony parku jest zachowanie pozostałości dużych kompleksów leśnych oraz bogactwa ich szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych. Ponadto plan ochrony zakłada działania zmierzające do odtwarzania ekosystemów leśnych o składach gatunkowych zgodnych z siedliskiem. Działanie to jest zbieżne z zapisami planu urządzenia lasu w zakresie wytycznych odnośnie techniki hodowlanej (szczegółowo oposane jest to w elaboracie).



Rycina nr 16 Położenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego w Nadleśnictwie Sarnaki

3.3 Obszary Chronionego Krajobrazu

3.3.1 Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu

Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 63 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 lipca 2002r w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z 10 sierpnia 2002r nr 212 poz. 5297). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 15 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2005 r. Nr 91 Poz. 2447). Powierzchnia Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wynosi 23451,0ha na terenie powiatów siedleckiego, sokołowskiego i łosickiego.

Z gruntów Nadleśnictwa Sarnaki w granicach tego obszaru znalazły się oddziały:
Les. Korczew: 134, 135, 136, 178B, 180B – pow. 22,42 ha (leśna)

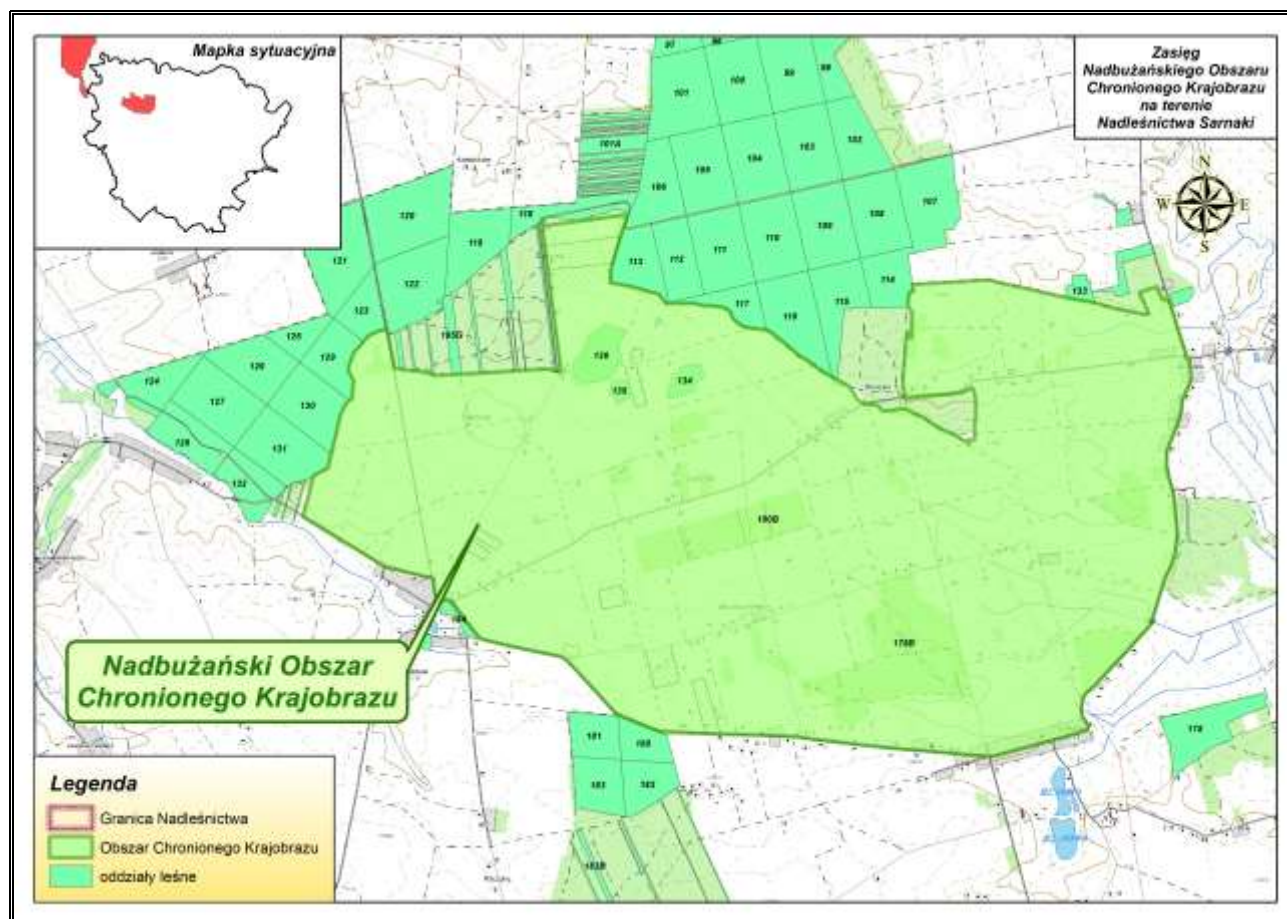
| Powierzchnia Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu | | |
|--|----------------|-------------|
| | [ha] | [%] |
| Ogólna | 23451,00 | 100,00 |
| W zasięgu RDLP Lublin | 2009,45 | 8,57 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki | 2009,45 | 8,57 |

Obszar chroniony ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe w szczególności ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub istniejące albo odtwarzane korytarze ekologiczne. Celem utworzenia obszaru chronionego krajobrazu jest w szczególności zapewnienie powiązania terenów poddanych ochronie w system obszarów chronionych.

Status ochronny

Formy ochrony przyrody położone na terenie Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu:

- Nadbużański Park Krajobrazowy wraz z otuliną (pow. 10164,38 ha [park], 3284,84 ha [otulina] – w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa).



Rycina nr 17 Położenie Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w Nadleśnictwie Sarnaki

3.4 Obszary Natura 2000

Obszary Natura 2000 występujące na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki:

1. Obszar specjalnej ochrony ptaków – Dolina Dolnego Bugu – PLB140001;
2. Obszar specjalnej ochrony ptaków – Dolina Liwca – PLB140002
3. Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – Ostoja Nadbużańska – PLH140011.

Obszary Natura 2000 występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki:

1. Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – Ostoja Nadliwiecka – PLH140032

3.4.1 Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001

Opis obszaru sporządzono na podstawie zaktualizowanego w październiku 2013 r. SDF i odnosi się on do całości obszaru, a nie tylko do fragmentu obszaru znajdującego się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki.

Status prawny

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków z dnia 5 września 2007 r. Dz. U. Nr 179, poz. 1275, aktualizacja: Rozporządzenie Ministra Środowiska: z dnia 27 października 2008 r. Dz. U. 198, poz. 1226, oraz z dnia 12 stycznia 2011 r. Dz. U. Nr 25, Poz. 133.

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – 74309,9 ha (wg rozporządzenia), 74309,92 ha (wg SDF)
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki – 7095,15 ha (9,55% pow. obszaru)
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze – **1186,62** ha (leśna: 1110,08 ha, nieleśna 76,54 ha), (1,60% pow. obszaru)

| Powierzchnia obszaru Natura 2000 – Dolina Dolnego Bugu PLB140001 | | |
|--|----------------|-------------|
| | [ha] | [%] |
| Ogólna | 74309,90 | 100,00 |
| W zasięgu RDLP Lublin | 14994,17 | 20,18 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki | 7095,15 | 9,55 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Chotyłów | 2050,02 | 2,76 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Biała Podlaska | 5849,00 | 7,87 |

Położenie

Ostoja występuje na długości ok. 260 km i obejmuje odcinek doliny Bugu od ujścia Krzyny do Jeziora Zegrzyńskiego. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki położony jest fragment obszaru zaczynający w okolicy miejscowości Borsuki do miejscowości Mogielnica.

W zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001 znajdują się następujące oddziały i wydzielenia Nadleśnictwa Sarnaki:

Les. Korczew: 80-88B, 89a-h,k,~a, 90, 90A, 90B, 91, 92, 92B, 92Ca,b,c, 93, 93A, 93Ba,b,c,g,h, 137, 138, 138B, 139 – pow. 584,47 ha (leśna 569,66 ha, nieleśna 14,81 ha);

Les. Kisielew: 23-37, 81A, – pow. 314,57 ha (leśna 273,00 ha, nieleśna 41,57 ha);

Les. Mierzvice: 1a,b,c,f,~a, 2, 3a,b,f,g,h,i,~a, 17Aa,b,c,d,i,j,~a, 17Ba,b,c,d,f, 17C, 186a,b,g,h,i,p,r,s,t,~b, 192i,k,r,s,t,w,x,y,z,ax,bx,cx,dx,fx,gx, 200a,f,g,j,k,l,m,n,o,~c, 205a,f,h,j,~a, 210a,b,~a,~d, 215a,b,~a, – pow. 91,26 ha (leśna 88,24 ha, nieleśna 3,02 ha);

Les. Zabuże: 221a,b,d,g,h,i,j,k,~a,~b,~d,~g, 227, 228a,b,f,g,~b,~c,~d, 229f,g,~c, 234, 235, 236a,c,d,f,g,i,~a,~b,~d,~h, 241, 242a,b,d,h,~a,~c, 251, 255a,b,c,~a, 255B, 257, 321a,b,bx,~c, 321A, 322a, 325a,b,~b – pow. 184,68 ha (leśna 167,54 ha, nieleśna 17,14 ha);

Les. Szkółka Zabuże: 235A – pow. 11,64 ha (leśna)

Opis obszaru. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi. Wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną. Do ostoi włączony jest także kompleks lasów liściastych między miejscowościami Drażniew i Platerów.

Wartości przyrodnicze i znaczenie. Ostoja ptasia o randze europejskiej E 51. Występują w niej co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych. Jedno z nielicznych w Polsce stanowisk łęgowych gadożera; do niedawna jedno z nielicznych w Polsce stanowisk kulona.

W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, bocian czarny, brodziec piskliwy, cyranka, czajka, czapla siwa, krwawodziób, gadożer, kszyc, kulik wielki, płaskonos, podróżniczek, rybitwa białoczarna, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna, zimorodek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, kania czarna, derkacz, wodnik i samotnik. Niestety brak jest danych o ptakach w okresie pozalęgowym.

Tabela 12. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|------|-------------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | łacińska | polska | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| A004 | <i>Tachybaptus ruficollis</i> | Perkozek | D | | | |
| A021 | <i>Botaurus stellaris</i> | Bąk | D | | | |
| A022 | <i>Ixobrychus minutus</i> | Bączek | D | | | |
| A030 | <i>Ciconia nigra</i> | Bocian czarny | C | B | C | C |
| A031 | <i>Ciconia ciconia</i> | Bocian biały | C | B | C | B |
| A037 | <i>Cygnus columbianus</i> | Łabędź czarnodzioby | D | | | |
| A038 | <i>Cygnus cygnus</i> | Łabędź krzykliwy | D | | | |
| A041 | <i>Anser albifrons</i> | Gęś białoczelna | D | | | |
| A053 | <i>Anas platyrhynchos</i> | Krzyżówka | D | | | |
| A055 | <i>Anas querquedula</i> | Cyranka | B | B | C | B |
| A056 | <i>Anas clypeata</i> | Plaskonos | B | B | C | B |
| A059 | <i>Aythya ferina</i> | Głowienka | D | | | |
| A061 | <i>Aythya fuligula</i> | Czernica | D | | | |
| A072 | <i>Pernis apivorus</i> | Trzmielojad | D | | | |
| A073 | <i>Milvus migrans</i> | Kania czarna | D | | | |
| A075 | <i>Haliaeetus albicilla</i> | Bielik | D | | | |
| A080 | <i>Circaetus gallicus</i> | Gadożer | C | C | C | C |
| A081 | <i>Circus aeruginosus</i> | Błotniak stawowy | C | B | C | C |
| A084 | <i>Circus pygargus</i> | Błotniak łąkowy | C | C | C | C |
| A089 | <i>Aquila pomarina</i> | Orlik krzykliwy | D | | | |
| A094 | <i>Pandion haliaetus</i> | Rybołów | D | | | |
| A098 | <i>Falco columbarius</i> | Drzemlik | D | | | |
| A118 | <i>Rallus aquaticus</i> | Wodnik | C | B | C | C |
| A119 | <i>Porzana porzana</i> | Kropiatka | C | C | C | C |
| A120 | <i>Porzana parva</i> | Zielonka | C | C | C | C |
| A122 | <i>Crex crex</i> | Derkacz | C | C | C | C |
| A123 | <i>Gallinula chloropus</i> | Kokoszka | D | | | |
| A125 | <i>Fulica atra</i> | Łyska | D | | | |
| A127 | <i>Grus grus</i> | Żuraw | D | | | |
| A136 | <i>Charadrius dubius</i> | Sieweczka rzeczna | B | C | C | B |
| A137 | <i>Charadrius hiaticula</i> | Sieweczka obroźna | A | B | B | A |
| A140 | <i>Pluvialis apricaria</i> | Siewka złota | D | | | |
| A149 | <i>Calidris alpina</i> | Biegus zmienny | D | | | |
| A151 | <i>Philomachus pugnax</i> | Batalion | D | | | |
| A153 | <i>Gallinago gallinago</i> | Kszyk | C | B | C | C |
| A156 | <i>Limosa limosa</i> | Rycyk | B | B | C | B |
| A160 | <i>Numenius arquata</i> | Kulik wielki | B | B | C | C |
| A162 | <i>Tringa totanus</i> | Krwawodziób | B | B | C | B |
| A164 | <i>Tringa nebularia</i> | Kwokacz | D | | | |
| A165 | <i>Tringa ochropus</i> | Samotnik | D | | | |
| A168 | <i>Acitis hypoleucos</i> | Brodzicz piskliwy | B | B | C | B |
| A170 | <i>Phalaropus lobatus</i> | Płatkonóg sztyldzioby | D | | | |
| A177 | <i>Hydrocoloeus minutus</i> | Mewa mała | D | | | |
| A190 | <i>Hydroprogne caspia</i> | Rybitwa wielkodzioba | D | | | |
| A193 | <i>Sterna hirundo</i> | Rybitwa rzeczna | B | B | C | B |
| A195 | <i>Sternula albifrons</i> | Rybitwa białoczelna | B | B | C | B |
| A197 | <i>Chlidonias niger</i> | Rybitwa czarna | B | B | C | B |
| A215 | <i>Bubo bubo</i> | Puchacz | D | | | |
| A229 | <i>Alcedo atthis</i> | Zimorodek | C | C | C | C |
| A236 | <i>Dryocopus martius</i> | Dzięcioł czarny | D | | | |
| A238 | <i>Dendrocopos medius</i> | Dzięcioł średni | D | | | |
| A246 | <i>Lullula arborea</i> | Lerka | D | | | |
| A255 | <i>Anthus campestris</i> | Świergotek polny | D | | | |
| A272 | <i>Luscinia svecica</i> | Podróżniczek | C | B | C | C |
| A307 | <i>Sylvia nisoria</i> | Jarzębka | D | | | |
| A320 | <i>Ficedula parva</i> | Muchołówka mała | D | | | |

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|------|----------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | łacińska | polska | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| | | | | | | |
| A321 | <i>Ficedula albicollis</i> | Muchołówka białoszyja | D | | | |
| A338 | <i>Lanius collurio</i> | Gąsiorek | D | | | |
| A379 | <i>Emberiza hortulana</i> | Ortolan | D | | | |

W toku inwentaryzacji ornitologicznej obszaru przeprowadzonej podczas prac nad planem zadań ochronnych stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki:

Tabela 13. Gatunki ptaków stwierdzone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz liczba obserwacji tych gatunków

| Kod | Nazwa | | Liczba obserwacji (stanowisk) |
|------|-----------------------------|---------------------|-------------------------------|
| | łacińska | polska | |
| A031 | <i>Ciconia ciconia</i> | Bocian biały | 18 |
| A055 | <i>Anas querquedula</i> | Cyranka | 3 |
| A056 | <i>Anas clypeata</i> | Płaskonos | 2 |
| A081 | <i>Circus aeruginosus</i> | Błotniak stawowy | 4 |
| A084 | <i>Circus pygargus</i> | Błotniak łąkowy | 3 |
| A118 | <i>Rallus aquaticus</i> | Wodnik | 4 |
| A119 | <i>Porzana porzana</i> | Kropiatka | 1 |
| A120 | <i>Porzana parva</i> | Zielonka | 4 |
| A122 | <i>Crex crex</i> | Derkacz | 10 |
| A136 | <i>Charadrius dubius</i> | Sieweczka rzeczna | 8 |
| A137 | <i>Charadrius hiaticula</i> | Sieweczka obroźna | 1 |
| A153 | <i>Gallinago gallinago</i> | Kszyk | 6 |
| A162 | <i>Tringa totanus</i> | Krwawodziób | 2 |
| A168 | <i>Acitis hypoleucos</i> | Brodziec piskliwy | 7 |
| A193 | <i>Sterna hirundo</i> | Rybitwa rzeczna | 10 |
| A195 | <i>Sternula albifrons</i> | Rybitwa białoczelna | 6 |
| A197 | <i>Chlidonias niger</i> | Rybitwa czarna | 2 |
| A229 | <i>Alcedo atthis</i> | Zimorodek | 6 |
| A272 | <i>Luscinia svecica</i> | Podrózniczek | 8 |

Jak wynika z powyższej tabeli w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu stwierdzono występowanie 19 gatunków ptaków na 105 stanowiskach. Najliczniej reprezentowanym gatunkiem jest bocian biały.

Na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki **nie stwierdzono** występowania gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.

Tabela 14. Gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|--------------|----------------------------|------------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | łacińska | polska | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| | | | | | | |
| Rośliny | | | | | | |
| 1437 | <i>Thesium ebracteatum</i> | Leniec bezpodkwiatkowy | D | | | |
| 1477 | <i>Pulsatilla patens</i> | Sasanka otwarta | D | | | |
| 1617 | <i>Angelica palustris</i> | Starodub łąkowy | D | | | |
| Bezkrzęgowce | | | | | | |

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|-------|--------------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | łacińska | polska | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| 1032 | <i>Unio crassus</i> | Skójką gruboskorupowa | D | | | |
| Ryby | | | | | | |
| 1124 | <i>Gobio albipinnatus</i> | Kiełb białopłetwy | D | | | |
| 1130 | <i>Aspius aspius</i> | Boleń | D | | | |
| 1134 | <i>Rhodeus sericeus amarus</i> | Różanka | D | | | |
| 1145 | <i>Misgurnus fossilis</i> | Piskorz | D | | | |
| 1146 | <i>Sabanejewia aurata</i> | Koza złotawa | D | | | |
| 1149 | <i>Cobitis taenia</i> | Koza | D | | | |
| 1163 | <i>Cottus gobio</i> | Głowacz białopłetwy | D | | | |
| Płazy | | | | | | |
| 1188 | <i>Bombina bombina</i> | Kumak nizinny | D | | | |
| 1220 | <i>Emys orbicularis</i> | Żółw błotny | D | | | |
| Ssaki | | | | | | |
| 1337 | <i>Castor fiber</i> | Bóbr | D | | | |
| 1355 | <i>Lutra lutra</i> | Wydra | D | | | |

Bogata fauna bezkręgowców, m.in. interesujące gatunki pająków (*Agyneta affinis*, *A. saxatilis*, *Chocorna picinus*, *Enoplognatha thoracica*, *Enophrys aequipes*, *Hahnia halveola*, *Iberina candida*, *Leptyphantes flavipes*, *Styloctetor stativus*).

Cenny kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym charakterze naturalnym oraz szereg zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami wilgotnymi. Stanowiska rzadkich gatunków roślin.

Zagrożenia wg SDF

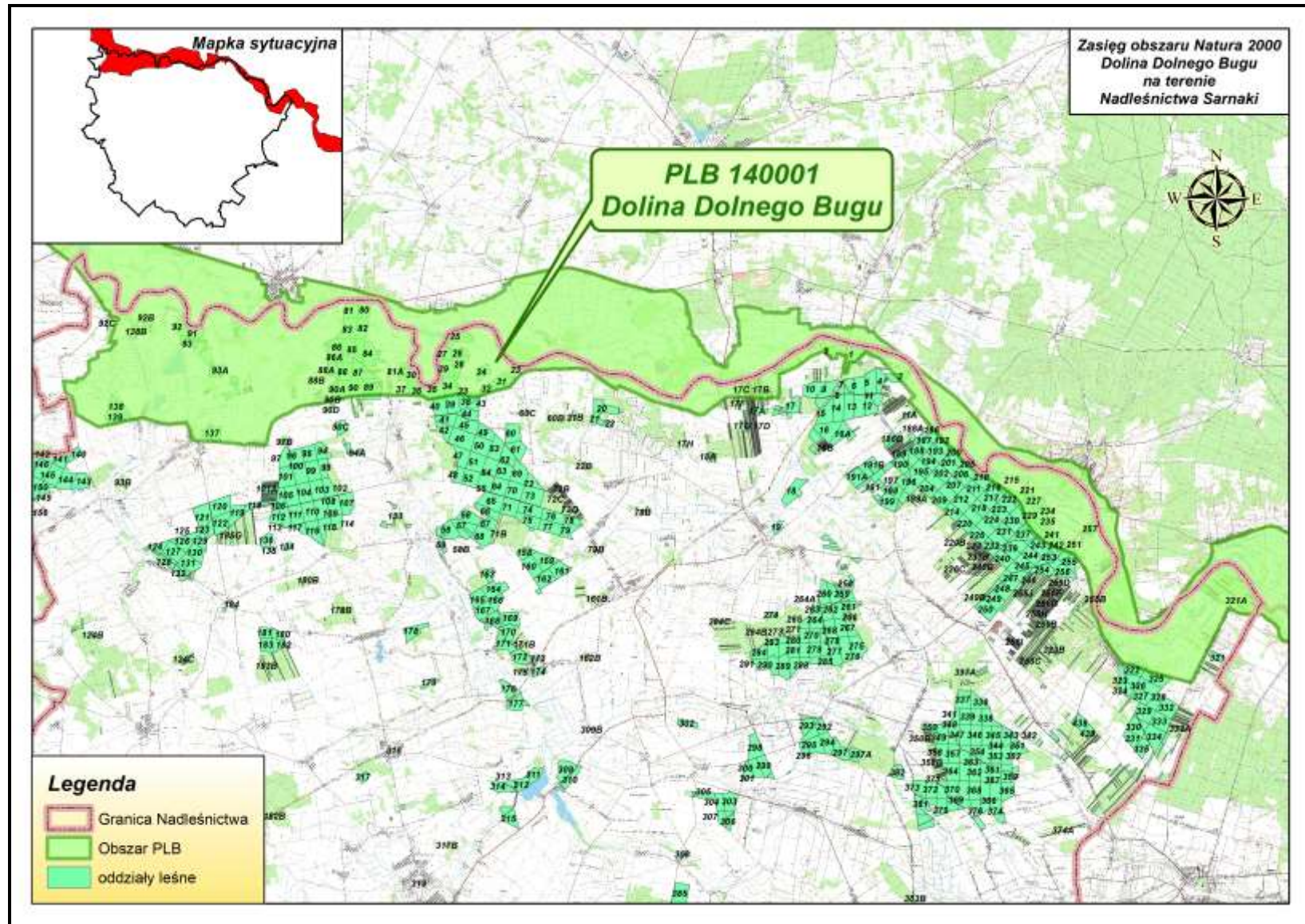
Największe zagrożenie dla tutejszej awifauny stwarzają obwałowania i odcinanie starorzeczy od współczesnego koryta rzeki oraz zabudowa doliny. Zanieczyszczenie wód, melioracje, tamy zaporowe, trasy szybkiego ruchu, przebudowa drzewostanów w kierunku monokultur sosnowych (na terenie Nadleśnictwa Sarnaki nie prowadzi się tego typu działań), kłusownictwo, to kolejne czynniki, zagrażające ptakom i przyrodzie obszaru. Obszar podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową oraz koryto rzeczne wymagają utrzymywania ich w należyłym stanie technicznym. Na obszarze będą prowadzone działania zapewniające swobodny spływ wód oraz lodu. Przy wykonywaniu powyższych zadań zachowana zostanie dbałość o utrzymanie dobrego stanu ekologicznego doliny. Wykonywanie tych prac obejmuje różne fragmenty doliny rzecznej i nie ma istotnego wpływu na całość obszaru Natura 2000.

Obszar ma sporządzony plan zadań ochronnych zatwierdzony na mocy zarządzenia z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001. W PZO nie ma zapisów bezpośrednio dotyczących Nadleśnictwa Sarnaki.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.

Tabela 15. Wykaz gatunków ptaków nie będących przedmiotem ochrony w obszarze specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB180005 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki - dane z inwentaryzacji LP 2006/7)

| Lp | Kod gatunku | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Liczba obserwacji (stanowisk) | Opis siedliska | Gatunek o znaczeniu priorytetowym |
|----|-------------|-----------------|---------------------------|-------------------------------|---|-----------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 8 |
| 1. | A127 | Żuraw | <i>Grus grus</i> | 4 | OI, Lł nieużytki (użytki ekologiczne nad Bugiem) | NIE |
| 2. | A236 | Dzięcioł czarny | <i>Dryocopus martius</i> | 3 | Występuje w drzewostanach So w wieku 89 lat w drzewach dziuplastych w otulinie szkółki leśnej | NIE |
| 3. | A238 | Dzięcioł średni | <i>Dendrocopos medius</i> | 3 | Występuje w drzewostanach So w wieku 89 lat w drzewach dziuplastych w otulinie szkółki leśnej | NIE |



Rycina nr 18 Zasięg obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001 w Nadleśnictwie Sarnaki

3.4.2 Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Liwca PLB140002

Opis obszaru sporządzono na podstawie zaktualizowanego w październiku 2013 r. SDF i odnosi się on do całości obszaru, a nie tylko do fragmentu obszaru znajdującego się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki.

Status prawny

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 21 lipca 2004 r. Dz. U. nr 229 poz. 2313, aktualizacja: Rozporządzenie Ministra Środowiska: z dnia 5 września 2007 r. Dz. U. Nr 179, poz. 1275, oraz z dnia 27 października 2008 r. Dz. U. 198, poz. 1226, oraz z dnia 12 stycznia 2011 r. Dz. U. Nr 25, Poz. 133.

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – 27431,5 ha (wg rozporządzenia), 27431,51 ha (wg SDF)
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki – 1687,63 ha (6,15% pow. obszaru)
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze – **2,69** ha (leśna), (0,01% pow. obszaru)

| Powierzchnia obszaru Natura 2000 – Dolina Liwca PLB140002 | | |
|---|----------------|-------------|
| | [ha] | [%] |
| Ogólna | 27431,51 | 100,00 |
| W zasięgu RDLP Lublin | 1687,63 | 6,15 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki | 1687,63 | 6,15 |

Położenie

Obszar obejmuje dolinę rzeki Liwiec, od źródeł do ujścia rzeki do Bugu, z łąkami i zalewowymi pastwiskami utworzonymi na zmeliorowanych bagnach.

W zasięgu obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Liwca PLB140002 znalazły się grunty Skarbu Państwa będące w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki:

Les. Huszlew: 320Da, 424h – pow. 2,69 ha (leśna)

Opis obszaru. Niektóre odcinki rzeki mają charakter naturalny, na innych odcinkach jest ona uregulowana, lokalnie w dolinie występują wtórne zabagnienia. Miejscami brzegi Liwca są płaskie, zajęte przez łąki i wilgotne, zalewane pastwiska, na innych odcinkach brzegi są wysokie. W dolinie przeważają łąki i pastwiska, lokalnie występują łągi olchowe i olchowo jesionowe oraz niewielkie kompleksy leśne z dominującym udziałem sosny. Podłoże stanowią tu gleby mineralne. Na terenie obszaru znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych (48 i 70 ha) oraz trzeci kompleks stawów rybnych w Mordach. W latach 1992 i 1993 najcenniejsze pod względem ornitologicznym fragmenty doliny zostały zmeliorowane.

Wartości przyrodnicze i znaczenie. Ostoja ptasia o randze europejskiej E 50. Występuje, co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Ważna ostoja ptaków wodno-błotnych, szczególnie w okresie lęgowym.

W okresie lęgowym obszar zasiedla, co najmniej 1% krajowej (C3, C6) następujących gatunków ptaków: cyraneczka, cyranka, czernica, czajka, kulik wielki (PCK), rybitwa białowąsa (PCK), brodziec piskliwy, rycyk; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: perkoz rdzawoszyi, bocian biały, krzyżówka, błotniak stawowy, derkacz, sieweczka rzeczna, kszyk, rybitwa czarna, podróżniczek, strumieniówka, ortolan.

W okresie wędrówek występują w stosunkowo dużej liczbie gęsi zbożowa i białoczelna: gęś białoczelna do 4500 osobników (C7).

Tabela 16. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|------|-----------------------------|-------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | łacińska | polska | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| A005 | <i>Podiceps cristatus</i> | Perkoz dwuczuby | D | | | |
| A006 | <i>Podiceps grisegena</i> | Perkoz rdzawoszyi | D | | | |
| A008 | <i>Podiceps nigricollis</i> | Zausznik | D | | | |
| A021 | <i>Botaurus stellaris</i> | Bąk | D | | | |
| A030 | <i>Ciconia nigra</i> | Bocian czarny | D | | | |
| A031 | <i>Ciconia ciconia</i> | Bocian biały | C | C | C | C |
| A036 | <i>Cygnus olor</i> | Łabędź niemy | D | | | |
| A039 | <i>Anser fabalis</i> | Gęś zbożowa | D | | | |
| A041 | <i>Anser albifrons</i> | Gęś białoczelna | D | | | |
| A043 | <i>Anser anser</i> | Gęgawa | C | C | C | C |
| A052 | <i>Anas crecca</i> | Cyraneczka | C | B | C | C |
| A053 | <i>Anas platyrhynchos</i> | Krzyżówka | D | | | |
| A055 | <i>Anas querquedula</i> | Cyranka | C | B | C | C |
| A059 | <i>Aythya ferina</i> | Głowienka | D | | | |
| A061 | <i>Aythya fuligula</i> | Czernica | D | | | |
| A081 | <i>Circus aeruginosus</i> | Błotniak stawowy | C | B | C | C |
| A089 | <i>Aquila pomarina</i> | Orlik krzykliwy | D | | | |
| A118 | <i>Rallus aquaticus</i> | Wodnik | D | | | |
| A119 | <i>Porzana porzana</i> | Kropiatka | D | | | |
| A120 | <i>Porzana parva</i> | Zielonka | D | | | |
| A122 | <i>Crex crex</i> | Derkacz | C | B | C | C |
| A123 | <i>Gallinula chloropus</i> | Kokoszka | D | | | |
| A125 | <i>Fulica atra</i> | Łyska | D | | | |
| A127 | <i>Grus grus</i> | Żuraw | D | | | |
| A136 | <i>Charadrius dubius</i> | Sieweczka rzeczna | D | | | |
| A140 | <i>Pluvialis apricaria</i> | Siewka złota | C | C | C | C |
| A142 | <i>Vanellus vanellus</i> | Czajka | C | C | C | C |
| A151 | <i>Philomachus pugnax</i> | Batalion | D | | | |
| A153 | <i>Gallinago gallinago</i> | Kszyk | C | B | C | C |
| A156 | <i>Limosa limosa</i> | Rycyk | C | B | C | C |
| A160 | <i>Numenius arquata</i> | Kulik wielki | C | C | C | C |
| A162 | <i>Tringa totanus</i> | Krwawodziób | D | | | |
| A165 | <i>Tringa ochropus</i> | Samotnik | D | | | |
| A168 | <i>Acitis hypoleucos</i> | Brodziec piskliwy | B | C | C | C |
| A179 | <i>Larus ridibundus</i> | Śmieszka | D | | | |
| A193 | <i>Sterna hirundo</i> | Rybitwa rzeczna | D | | | |
| A196 | <i>Chlidonias hybridus</i> | Rybitwa białowąsa | B | B | C | B |
| A197 | <i>Chlidonias niger</i> | Rybitwa czarna | C | B | C | C |

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|------|-------------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | | | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| | łacińska | polska | | | | |
| A198 | <i>Chlidonias leucopterus</i> | Rybitwa białoskrzydła | D | | | |
| A229 | <i>Alcedo atthis</i> | Zimorodek | D | | | |
| A236 | <i>Dryocopus martius</i> | Dzięcioł czarny | D | | | |
| A246 | <i>Lullula arborea</i> | Lerka | D | | | |
| A272 | <i>Luscinia svecica</i> | Podróżniczek | D | | | |
| A336 | <i>Remiz pendulinus</i> | Remiz | C | C | C | C |
| A338 | <i>Lanius collurio</i> | Gąsiorek | D | | | |
| A371 | <i>Carpodacus erythrinus</i> | Dziwonia | C | A | C | B |
| A379 | <i>Emberiza hortulana</i> | Ortolan | D | | | |

W toku inwentaryzacji ornitologicznej obszaru przeprowadzonej podczas prac nad planem zadań ochronnych stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki:

Tabela 17. Gatunki ptaków stwierdzone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz liczba obserwacji tych gatunków

| Kod | Nazwa | | Liczba obserwacji (stanowisk) |
|------|------------------------------|------------------|-------------------------------|
| | łacińska | polska | |
| A031 | <i>Ciconia ciconia</i> | Bocian biały | 8 |
| A081 | <i>Circus aeruginosus</i> | Błotniak stawowy | 1 |
| A122 | <i>Crex crex</i> | Derkacz | 12 |
| A153 | <i>Gallinago gallinago</i> | Kszyk | 1 |
| A336 | <i>Remiz pendulinus</i> | Remiz | 1 |
| A371 | <i>Carpodacus erythrinus</i> | Dziwonia | 1 |

Jak wynika z powyższej tabeli w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Liwca stwierdzono występowanie 6 gatunków ptaków na 24 stanowiskach. Najliczniej reprezentowanym gatunkiem jest derkacz.

Na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki **nie stwierdzono** występowania gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze.

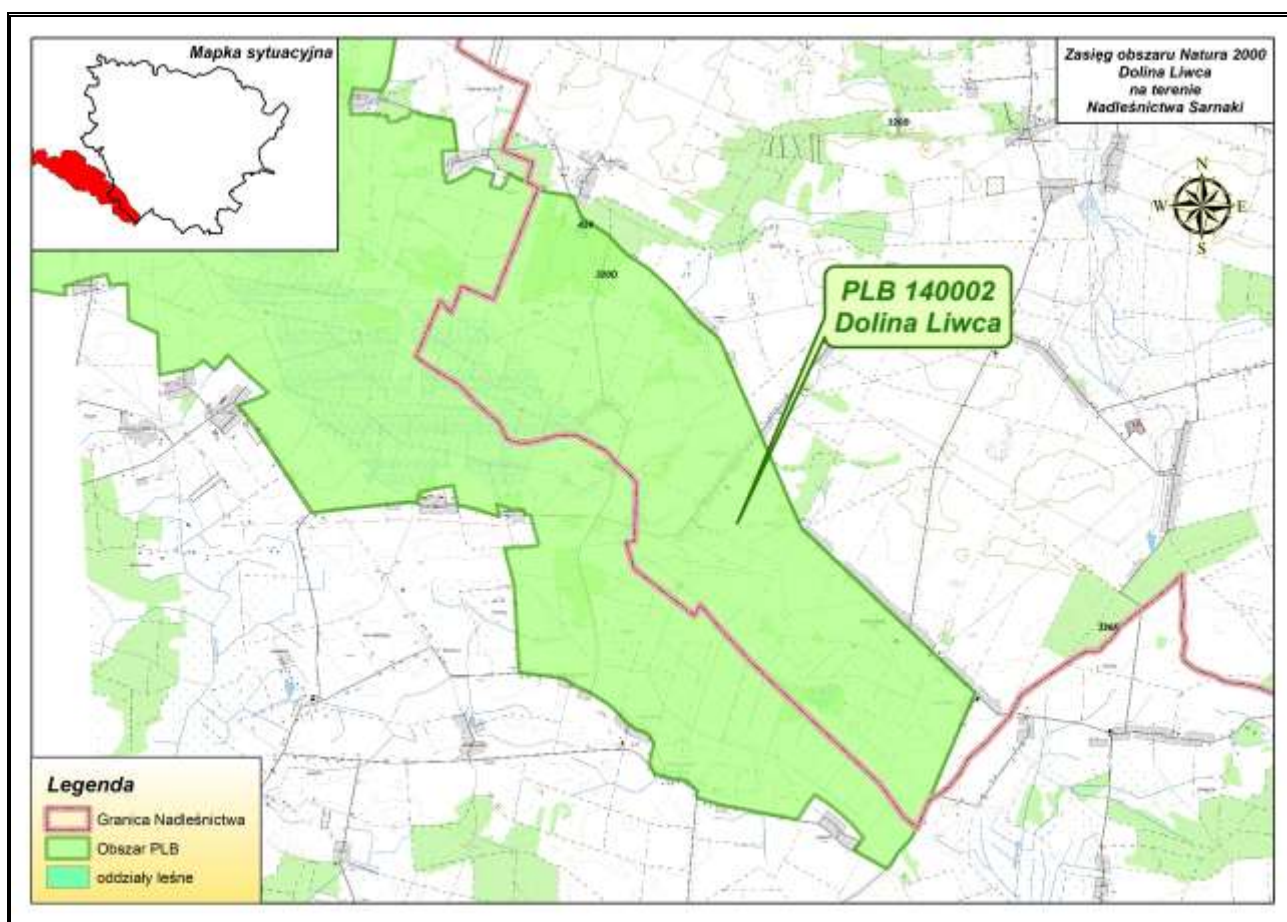
Tabela 18. Gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|-------------|---------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | | | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| | łacińska | polska | | | | |
| Rośliny | | | | | | |
| 1617 | <i>Angelica palustris</i> | Starodub łukowy | D | | | |
| 1939 | <i>Agrimonia pilosa</i> | Rzepik szczeciński | D | | | |
| Bezkręgowce | | | | | | |
| 1032 | <i>Unio crassus</i> | Skójka gruboskorupowa | D | | | |
| Ryby | | | | | | |
| 1130 | <i>Aspius aspius</i> | Boleń | D | | | |
| 1145 | <i>Misgurnus fossilis</i> | Piskorz | D | | | |
| 1146 | <i>Sabanejewia aurata</i> | Koza złotawa | D | | | |
| 1149 | <i>Cobitis taenia</i> | Koza | D | | | |

Zagrożenia Głównym zagrożeniem są melioracje powodujące osuszenie terenu.

Obszar ma sporządzony plan zadań ochronnych na mocy Zarządzenia Nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB 140002 (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 9 kwietnia 2014 r. Poz. 3825). W PZO nie ma zapisów bezpośrednio dotyczących Nadleśnictwa Sarnaki.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.



Rycina nr 19 Zasięg obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Liwca PLB140002 w Nadleśnictwie Sarnaki

3.4.3 Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadbużańska PLH140011

Opis obszaru sporządzono na podstawie zaktualizowanego w październiku 2013 r. SDF i odnosi się on do całości obszaru, a nie tylko do fragmentu obszaru znajdującego się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki.

Status prawny Zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13.11.2007 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5403) (2008/25/WE) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 15.01.2008 r.).

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – 46036,74 ha (wg SDF)
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki – 8479,78 ha (18,42% pow. obszaru)
- powierzchnia gruntów nadleśnictwa w obszarze – **3276,92** ha (pow. leśna 3199,75 ha nieleśna 77,17 ha), (7,12% pow. obszaru).

| Powierzchnia obszaru Natura 2000 – Ostoja Nadbużańska PLH140011 | | |
|---|----------------|--------------|
| | [ha] | [%] |
| Ogólna | 46036,74 | 100,00 |
| W zasięgu RDLP Lublin | 15335,27 | 33,31 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki | 8479,78 | 18,42 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Chotyłów | 1890,74 | 4,11 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Biała Podlaska | 4964,75 | 10,78 |

Położenie

Ostoja obejmuje odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego o długości ok. 260 km. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki położony jest fragment obszaru zaczynający w okolicy miejscowości Borsuki do miejscowości Mogielnica.

W zasięgu obszaru specjalnej ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska PLH140011 znajdują się następujące oddziały i wydzielenia Nadleśnictwa Sarnaki:

Les. Korczew: 80-88B, 89a-i,k,~a, 90, 90A, 90Ba,b,c,~a,~b, 91-92, 92B 92Ca,b,c, 93, 93A, 93Ba,b,c,g,h, 137a,b,c,d,f,o,p,r,~a, 138, 138B, 139 – pow. 586,94 ha (leśna 574,75 ha nieleśna 12,19 ha)

Les. Kisielew: 23a,b, 24-39, 40a-i,~a~d, 41, 42a-g,~a, 43-46, 47a-f,~a~c, 48b-f,~a,~b, 49-57, 60, 61-71, 71B, 72, 72B, 72C, 72D, 73-78, 78Ba-p, 79, 81A, 158-160, 161a-d,g,h,~a, 162a-g,~a,~b,~c – pow. 1497,35 ha (leśna 1453,73 ha nieleśna 43,62 ha)

Les. Mierzvice: 1a,b,c,f,~a, 2, 3a,b,f,g,h,i,~a, 17Aa,b,c,d,i,j,~a, 17Ba,b,c,d,f, 17C, 186c-f,h-p,s,t,~a, 186Aa,d,f,g,p,s, 187, 188a,b,~a, 189b,~c, 190b,~b, 192-195, 196a,c,d,f,~b,~c,~d, 197d,f,g,~b, 198d,~b, 199i,j,~b, 199Aa,b,c, 200-220, 220Ba-i – pow. 677,87 ha (leśna 673,65 ha nieleśna 4,22 ha)

Les. Zabuze: 221-242, 243a-h,j,~a~g, 249B, 251a,b,~a,~b,~c, 252a 255B, 257, 321a,b,bx,~c, 321A – pow. 503,12 ha (leśna 485,98 ha nieleśna 17,14 ha)

Les. Szkołka Zabuze: 235A – pow. 11,64 ha (pow. leśna).

Opis obszaru

Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi, z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowana pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną. Do ostoi włączony jest także kompleks lasów liściastych między miejscowościami Drażniew i Plateków. Lasy zajmują niecałe 20% obszaru. Dominują siedliska nieleśne: łąki i pastwiska oraz uprawy rolnicze.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Naturalna dolina dużej rzeki. Szczególnie cenny jest kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym naturalnym charakterze oraz szereg zbiorowisk łąkowych i związanych z siedliskami wilgotnymi, typowo wykształconych na dużych powierzchniach. Na terenie obszaru znajduje się 16 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Tabela 19. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

| Siedlisko przyrodnicze | | Na grun- tach N-ctwa [ha] | Stopień reprezen. | Stan zacho- wania | Ocena ogólna |
|------------------------|---|---------------------------------|----------------------|----------------------|-----------------|
| Kod | Nazwa | | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 2330 | Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi | Nie stwierdzono | A | A | A |
| 3130 | Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> | Nie stwierdzono | D | | |
| 3150 | Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> | 13,41 | A | A | A |
| 3270 | Zalewane muliste brzegi rzek | Nie stwierdzono | A | A | A |
| 4030 | Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphyilion</i>) | Nie stwierdzono | A | B | C |
| 6120 | Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) | Nie stwierdzono | A | A | A |
| 6210 | Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) | Nie stwierdzono | B | A | B |
| 6410 | Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) | Nie stwierdzono | A | B | A |
| 6430 | Ziólorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziólorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) | Nie stwierdzono | A | A | A |
| 6440 | Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>) | Nie stwier- | A | A | A |

| Siedlisko przyrodnicze | | Na grun- tach N-ctwa [ha] | Stopień reprezen. | Stan zacho- wania | Ocena ogólna |
|------------------------|---|---------------------------------|----------------------|----------------------|-----------------|
| Kod | Nazwa | | | | |
| | | dzono | | | |
| 6510 | Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) | 3,72 | A | B | A |
| 9170 | Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) | 871,10 | B | A | B |
| 91E0* | Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i>) | 50,22 | A | B | A |
| 91F0 | Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>) | 158,63 | A | A | A |
| 9110* | Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>) | Nie stwierdzono | A | B | A |
| 91T0 | Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>) | Nie stwierdzono | C | C | C |

* siedliska priorytetowe

Stwierdzono tu występowanie 21 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jeden z najważniejszych obszarów dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Obejmuje ona 10 gatunków ryb z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z kozą złotawą i kielbem białopłetwym. Stanowiska rzadkich gatunków roślin w tym 2 gatunki z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Tabela 20. Gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|-------------|--------------------------------|------------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | łacińska | polska | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| Rośliny | | | | | | |
| 1437 | <i>Thesium ebracteatum</i> | Leniec bezpodkwiatkowy | C | B | C | C |
| 1477 | <i>Pulsatilla patens</i> | Sasanka otwarta | C | B | C | C |
| 1617 | <i>Angelica palustris</i> | Starodub łąkowy | C | B | C | C |
| Bezkręgowce | | | | | | |
| 1032 | <i>Unio crassus</i> | Skójką gruboskorupowa | C | B | C | C |
| 1060 | <i>Lycaena dispar</i> | Czerwończyk nieparek | C | B | C | B |
| 1083 | <i>Lucanus cervus</i> | Jelonek rogacz | C | B | B | B |
| 1084 | <i>Osmoderma eremita</i> | Pachnica dębowa | C | B | C | C |
| 4030 | <i>Colias myrmidone</i> | Szłaczkoń szafrańiec | C | B | B | B |
| Ryby | | | | | | |
| 1096 | <i>Lamperta planeri</i> | Minóg strumieniowy | D | | | |
| 1098 | <i>Eudontomyzon spp</i> | Minóg ukraiński | D | | | |
| 1124 | <i>Gobio albipinnatus</i> | Kielb białopłetwy | D | | | |
| 1130 | <i>Aspius aspius</i> | Boleń | C | B | C | B |
| 1134 | <i>Rhodeus sericeus amarus</i> | Różanka | B | B | C | B |
| 1145 | <i>Misgurnus fossilis</i> | Piskorz | C | B | C | B |
| 1146 | <i>Sabanejewia aurata</i> | Koza złotawa | A | B | B | A |
| 1149 | <i>Cobitis taenia</i> | Koza | C | B | C | B |
| 1163 | <i>Cottus gobio</i> | Głowacz białopłetwy | C | B | C | C |
| 4009 | <i>Phoxinus phoxinus</i> | Strzebla błotna | D | | | |
| Płazy | | | | | | |
| 1166 | <i>Triturus cristatus</i> | Traszka grzebieniasta | C | B | C | C |
| 1188 | <i>Bombina bombina</i> | Kumak nizinny | C | B | C | B |
| 1220 | <i>Emys orbicularis</i> | Żółw błotny | D | | | |
| Ssaki | | | | | | |
| 1337 | <i>Castor fiber</i> | Bóbr | C | B | C | B |
| 1352 | <i>Canis lupus</i> | Wilk | D | | | |
| 1355 | <i>Lutra lutra</i> | Wydra | C | B | C | B |

Bogata jest fauna bezkręgowców, m.in. interesujące gatunki pająków (*Agyneta affinis*, *A. saxatilis*, *Chocorna picinus*, *Enoplognatha thoracica*, *Enophrys aequipes*, *Hahnia halveola*, *Iberina candida*, *Leptyphantès flavipes*, *Styloctetor stativus*).

Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.

Tabela 21. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|------|------------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | łacińska | polska | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| A021 | <i>Botaurus stellaris</i> | Bąk | D | | | |
| A022 | <i>Ixobrychus minutus</i> | Bączek | D | | | |
| A030 | <i>Ciconia nigra</i> | Bocian czarny | D | | | |
| A031 | <i>Ciconia ciconia</i> | Bocian biały | D | | | |
| A037 | <i>Cygnus columbianus</i> | Łabędź czarnodzioby | D | | | |
| A038 | <i>Cygnus cygnus</i> | Łabędź krzykliwy | D | | | |
| A055 | <i>Anas querquedula</i> | Cyranka | D | | | |
| A056 | <i>Anas clypeata</i> | Płaskonos | D | | | |
| A060 | <i>Aythya nyroca</i> | Podgorzałka | D | | | |
| A072 | <i>Pernis apivorus</i> | Trzmielojad | D | | | |
| A073 | <i>Milvus migrans</i> | Kania czarna | D | | | |
| A074 | <i>Milvus milvus</i> | Kania ruda | D | | | |
| A075 | <i>Haliaeetus albicilla</i> | Bielik | D | | | |
| A080 | <i>Circaetus gallicus</i> | Gadożer | D | | | |
| A081 | <i>Circus aeruginosus</i> | Błotniak stawowy | D | | | |
| A084 | <i>Circus pygargus</i> | Błotniak łąkowy | D | | | |
| A089 | <i>Aquila pomarina</i> | Orlik krzykliwy | D | | | |
| A094 | <i>Pandion haliaetus</i> | Rybołów | D | | | |
| A098 | <i>Falco columbarius</i> | Drzemlik | D | | | |
| A104 | <i>Bonasa bonasia</i> | Jarząbek | D | | | |
| A119 | <i>Porzana porzana</i> | Kropiatka | D | | | |
| A120 | <i>Porzana parva</i> | Zielonka | D | | | |
| A122 | <i>Crex crex</i> | Derkacz | D | | | |
| A127 | <i>Grus grus</i> | Żuraw | D | | | |
| A136 | <i>Charadrius dubius</i> | Sieweczka rzeczna | D | | | |
| A140 | <i>Pluvialis apricaria</i> | Siewka złota | D | | | |
| A151 | <i>Philomachus pugnax</i> | Batalion | D | | | |
| A154 | <i>Gallinago media</i> | Dubelt | D | | | |
| A168 | <i>Acitis hypoleucos</i> | Brodziec piskliwy | D | | | |
| A170 | <i>Phalaropus lobatus</i> | Płatkonóg sztyldzioby | D | | | |
| A177 | <i>Hydrocoloeus minutus</i> | Mewa mała | D | | | |
| A190 | <i>Hydroprogne caspia</i> | Rybitwa wielkodzioba | D | | | |
| A193 | <i>Sterna hirundo</i> | Rybitwa rzeczna | D | | | |
| A195 | <i>Sternula albifrons</i> | Rybitwa białoczelna | D | | | |
| A197 | <i>Chlidonias niger</i> | Rybitwa czarna | D | | | |
| A215 | <i>Bubo bubo</i> | Puchacz | D | | | |
| A224 | <i>Caprimulgus europaeus</i> | Lelek | D | | | |
| A229 | <i>Alcedo atthis</i> | Zimorodek | D | | | |
| A231 | <i>Coracias garrulus</i> | Kraska | D | | | |
| A236 | <i>Dryocopus martius</i> | Dzięcioł czarny | D | | | |
| A238 | <i>Dendrocopos medius</i> | Dzięcioł średni | D | | | |
| A246 | <i>Lullula arborea</i> | Lerka | D | | | |
| A272 | <i>Luscinia svecica</i> | Podróżniczek | D | | | |
| A307 | <i>Sylvia nisoria</i> | Jarzębatka | D | | | |
| A320 | <i>Ficedula parva</i> | Muchołówka mała | D | | | |
| A321 | <i>Ficedula albicollis</i> | Muchołówka białoszyja | D | | | |
| A338 | <i>Lanius collurio</i> | Gąsiorek | D | | | |
| A341 | <i>Lanius senator</i> | Dzierzba rudogłowa | D | | | |
| A379 | <i>Emberiza hortulana</i> | Ortolan | D | | | |

Zagrożenia wg SDF: Obwałowania i odcinanie starorzeczy od współczesnego koryta rzeki; zanieczyszczenie wód, melioracje, kłusownictwo.

Obszar podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową wymagają utrzymywania ich w sprawności technicznej. Na obszarze będą prowadzone działania związane z swobodnym spływem wód i kry. Wykonywanie tych prac obejmuje różne fragmenty doliny rzecznej i nie ma istotnego wpływu na całość obszaru Natura 2000.

Obszar ma sporządzony plan zadań ochronnych zatwierdzony na mocy zarządzenia z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH 140011. Działania ochronne i ich zakres określony został w Załączniku nr 17 do zarządzenia w sprawie PZO. Zadania dotyczące gruntów Nadleśnictwa Sarnaki odnoszą się do leśnych siedlisk przyrodniczych: 9170, 91E0, 91F0 oraz do gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony obszaru.

Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny 9170:

- utrzymanie bogactwa runa i zróżnicowania florystycznego grądów (działanie nr 10 w zał nr 17);
- unaturalnianie składów gatunkowych drzewostanów (działanie nr 11 w zał nr 17);
- zwiększenie bioróżnorodności (działanie nr 12 w zał nr 17).

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0:

- utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa oraz zwiększenie bioróżnorodności (działanie nr 14 w zał nr 17);
- zachowanie zadrzewień wierzbowych i topolowych w strefie przykorytowej Bugu za wyjątkiem drzew stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi (działanie nr 15 w zał nr 17)

Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe 91F0:

- utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa (działanie nr 18 w zał nr 17)
- unaturalnianie składów gatunkowych drzewostanów (działanie nr 19 w zał nr 17);
- zwiększenie bioróżnorodności (działanie nr 20 w zał nr 17)

Leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum* 1437:

- przeciwdziałanie sukcesji (działanie nr 22 w zał nr 17).

Starodub łąkowy *Angelica palustris* 1617, Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* 1060:

- zachowanie siedliska gatunków poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe i pastwiskowe trwałych użytków zielonych, niezalesianie ich oraz nie zamienianie w grunty orne (działanie nr 23 w zał nr 17).

Jelonek rogacz *Lucanus cervus* 1083:

- ograniczenie nadmiernej presji dzika na obszarach występowania jelonka rogacza poprzez pełną realizację planów jego pozyskania (działanie nr 24 w zał nr 17);

- polepszenie stanu siedliska – zwiększanie ilości „drewna martwego”, usuwanie gęstego podszytu (działanie nr 25 w zał nr 17).

Kumak nizinny *Bombina bombina* 1188:

- ograniczenie drapieżnictwa (działanie nr 31 w zał nr 17);
- przeciwdziałanie sukcesji – koszenie co 5 lat roślinności porastającej okresowe rozlewiska na łąkach (działanie nr 32 w zał nr 17).

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.

Tabela 22. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych w obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadbużańska PLH140011 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki)

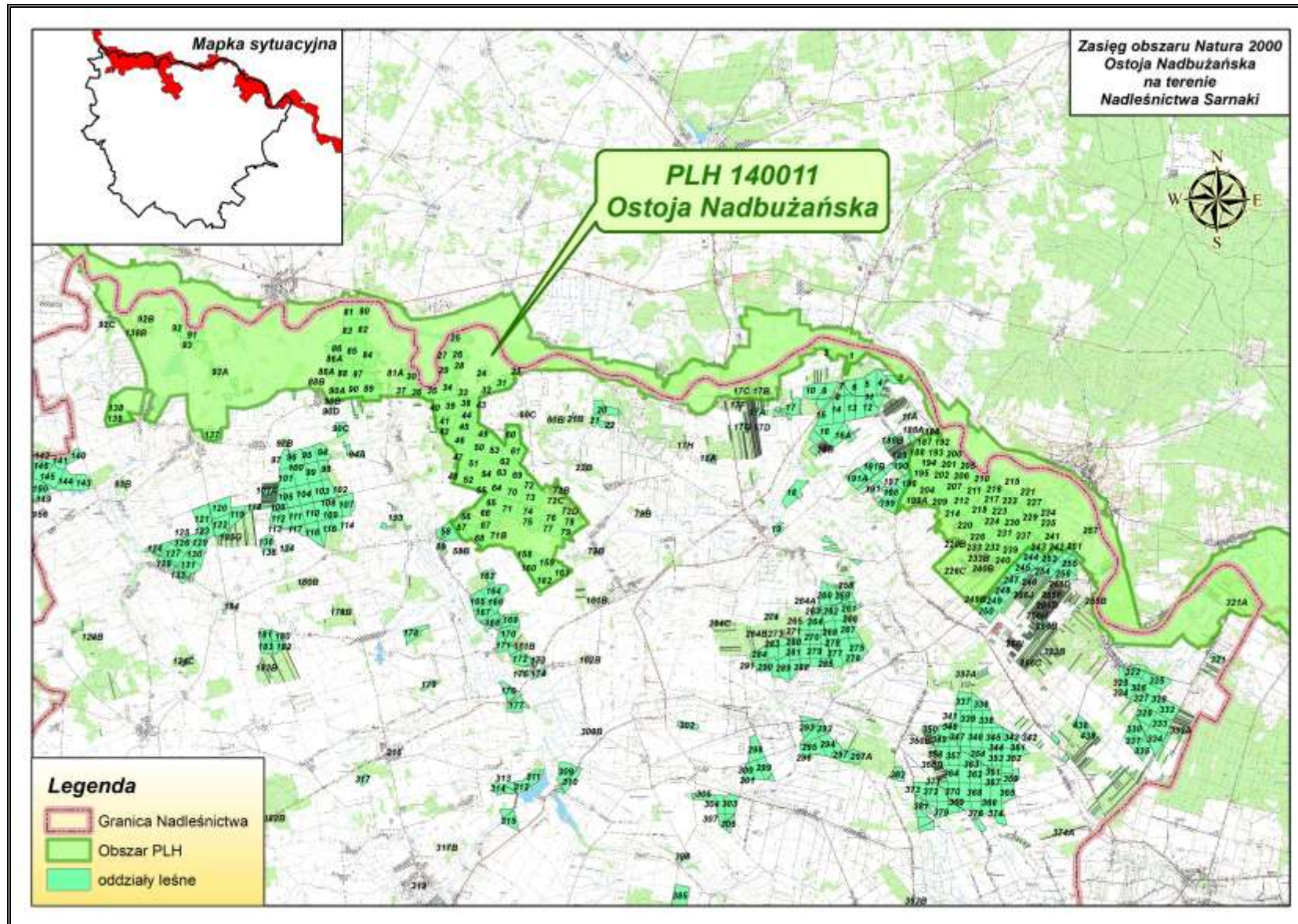
| Lp | Siedlisko przyrodnicze | | | | Powierzchnia [ha] | Występowanie w nadleśnictwie | |
|----|------------------------------|--|---|--|----------------------|------------------------------|--|
| | Kod siedliska przyrodniczego | Nazwa polska siedliska przyrodniczego | Nazwa łacińska siedliska przyrodniczego | Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym | | Typ siedliskowy lasu | Rodzaj powierzchni pow. nieleśna |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | 3150 | Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne | zbiorowiska <i>Nymphaeion, Potamion</i> | NIE | 13,41 | - | starorzecza, nieużytki, użytki ekologiczne |
| 2 | 6510 | Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie | <i>Arrhenatherion elatioris</i> | NIE | 3,72 | - | pastwisko |
| 3 | 9170 | Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny | <i>Tilio-Carpinetum</i> | NIE | 871,10 | LMśw, Lśw, Lw | - |
| 4 | 91E0 | Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe | <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> | TAK | 50,22 | Lw, Lł, OI, OIJ | |
| 5 | 91F0 | Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe | <i>Ficario-Ulmetum</i> | NIE | 158,63 | Lw, Lł, OI, OIJ, LMw, LMśw | - |
| | Razem | | | | 1097,08 | | |

Tabela 23. Wykaz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Ostoja Nadbużańska PLH140011 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki)

| Lp | Kod gatunku | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Liczba obserwacji (stanowisk) | Opis siedliska | Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000 | Gatunek o znaczeniu priorytetowym |
|----|-------------|------------------------|----------------------------|-------------------------------|---|---|-----------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | 1437 | Leniec bezpodkwiatkowy | <i>Thesium ebracteatum</i> | 1 | Występuje w rezerwacie „Mierzvice” oddz. 206d siedl. BMśw | TAK | NIE |
| 2 | 1617 | Starodub łąkowy | <i>Angelica palustris</i> | 1 | łąka świeża w oddz. 80c | TAK | NIE |

Tabela 24. Wykaz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Ostoja Nadbużańska PLH140011 (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki)

| Lp | Kod gatunku | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Liczba obserwacji (stanowisk) | Opis siedliska | Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000 | Gatunek o znaczeniu priorytetowym |
|----|-------------|----------------------|------------------------|-------------------------------|---|---|-----------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | 1060 | Czerwończyk nieparek | <i>Lycaena dispar</i> | 5 | Podmokłe łąki i pastwiska w dolinie Bugu, śródleśne, torfiaste łąki | TAK | NIE |
| 2 | 1083 | Jelonek rogacz | <i>Lucanus cervus</i> | 2 | stwierdzony na gniazdach dębowych oraz w drzewostanie dębowym, siedl. LMśw, Lśw | TAK | NIE |
| 3 | 1188 | Kumak nizinny | <i>Bombina bombina</i> | 34 | Występuje w zbiornikach retencyjnych, bagnach, rozlewiskach, starorzeczach, stawach oraz na śródleśnych powierzchniach zabagnionych | TAK | NIE |
| 4 | 1337 | Bóbr europejski | <i>Castor fiber</i> | 10 | Obserwowany w starorzeczach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Bugu | TAK | NIE |
| 5 | 1355 | Wydra | <i>Lutra lutra</i> | 2 | Występuje w starorzeczach w bezpośrednim sąsiedztwie Bugu | TAK | NIE |



Rycina nr 20 Zasięg obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadbużańska PLH140011 w Nadleśnictwie Sarnaki

3.4.4 Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadliwiecka PLH140032

Opis obszaru sporządzono na podstawie zaktualizowanego w październiku 2013 r. SDF i odnosi się on do całości obszaru, a nie tylko do fragmentu obszaru znajdującego się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki.

Status prawny Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 8.02.2011 r.).

Powierzchnia obszaru:

- powierzchnia całkowita obszaru – 13622,72 ha (wg SDF)
- powierzchnia w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki – 194,01 ha (1,42% pow. obszaru)

| Powierzchnia obszaru Natura 2000 – Ostoja Nadliwiecka PLH140032 | | |
|---|---------------|-------------|
| | [ha] | [%] |
| Ogólna | 13622,72 | 100,00 |
| W zasięgu RDLP Lublin | 194,01 | 6,15 |
| W zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki | 194,01 | 6,15 |

Położenie

Obszar obejmuje dolinę rzeki Liwiec, od źródeł do ujścia rzeki do Bugu, z łąkami i zalewowymi pastwiskami utworzonymi na zmeliorowanych bagnach.

Nie obejmuje gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki. Położony jest w południowo-zachodniej części nadleśnictwa.

Opis obszaru

Liwiec należy do największych dopływów rzeki Bug. Początek bierze w rozległej, zatorfionej niecce będącej najprawdopodobniej dawnym jezorem lodowca. Do lat II połowy XX w. znajdował się tu jeden z największych w Polsce kompleksów torfowisk niskich typu dolinowego noszący nazwę Bagna Klimonty lub Torfowisko Klimonty, który zmeliorowano i zamieniono na łąki. Liwiec płynie przez teren o konfiguracji falistej i pagórkowatej, przecinając obszar morenowy w okolicach Kisielan i Mokobód koło Siedlec. Częściowo rzeka wykorzystuje w swoim biegu rozległe niecki wytopiskowe po bryłach martwego lodu. Podłoże rzeki jest bardzo urozmaicone, na przemian piaszczyste, żwirowe, gliniaste i zamulone. Wielokrotnie podejmowano próby regulacji koryta, ale zmieniono je jedynie w górnym i częściowo w środkowym biegu. Na odcinku od Pogorzela do ujścia Liwiec płynie naturalnym, zmiennym co do głębokości i szerokości korytem, tworząc liczne meandry. W dolnym odcinku występują liczne wyspy, śródrzeczne płycizny, łąki, plaże i starorzecza. W dolinie dominują użytki zielone tworzące mozaikę z lasami łągowymi, olsami, zaroślami

wierzbowymi oraz szuwarami. Krajobraz urozmaicają pojedyncze drzewa i ich grupy. Lokalnie w wielu miejscach postępuje wtórne zabagnienie i obserwowana jest dynamiczna regeneracja naturalnej roślinności. Czynnikiem stymulującym tych procesów jest zaprzestanie użytkowania oraz działalność bobrów.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Jest to najcenniejszy pod względem przyrodniczym, obok doliny Bugu, obszar we wschodniej części województwa mazowieckiego. O tak wysokiej randze świadczy przede wszystkim – wysoka różnorodność biologiczna; koncentracja stanowisk chronionych i ginących gatunków roślin, grzybów i zwierząt; różnorodność siedlisk przyrodniczych oraz funkcja jednego z najważniejszych korytarzy ekologicznych o węzłowym znaczeniu ponadregionalnym. Ostoja Nadliwiecka stanowi bowiem bezpośredni łącznik pomiędzy elementami sieci ekologicznej Natura 2000, do której należą: dolina Bugu (PLB 140001, PLH 140011), dolina Kostrzynia (PLB 140009) oraz zgłoszony w ramach Shadow List obszar Rogoźnica. Dodatkowo poprzez swoje dopływy spina również w jeden ekologiczny system rozległy kompleks Lasów Łukowskich oraz Kantor Stary (PLH 140007). Jeśli uwzględni się fakt łączności doliny Bugu z Pojezierzem Łęczyńsko-Włodawskim oraz z Puszcą Białowieską (za pośrednictwem Puszczy Mielnickiej) wyraźnie widać wyjątkową rolę Ostoi Nadliwieckiej jako ważnego szlaku migracyjnego, zwłaszcza dla dużych ssaków.

Tabela 25. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

| Siedlisko przyrodnicze | | Na gruntach N-ctwa [ha] | Stopień reprezen. | Stan zachowania | Ocena ogólna |
|------------------------|---|-------------------------|-------------------|-----------------|--------------|
| Kod | Nazwa | | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 2330 | Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi | Nie stwierdzono | D | | |
| 3130 | Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> | Nie stwierdzono | B | A | B |
| 3150 | Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> | Nie stwierdzono | A | A | B |
| 3270 | Zalewane muliste brzegi rzek | Nie stwierdzono | A | A | A |
| 6120 | Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) | Nie stwierdzono | D | | |
| 6410 | Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) | Nie stwierdzono | D | | |
| 6430 | Ziólorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziólorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) | Nie stwierdzono | A | A | A |
| 6510 | Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) | Nie stwierdzono | A | B | A |
| 7140 | Torfowiska przejściowej trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>) | Nie stwierdzono | D | | |
| 7230 | Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk | Nie stwierdzono | C | C | C |
| 91E0* | Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i>) | Nie stwierdzono | A | B | A |
| 91T0 | Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>) | Nie stwierdzono | B | A | B |

* siedliska priorytetowe

Tabela 26. Gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

| Kod | Nazwa | | OCENA ZNACZENIA OBSZARU | | | |
|-------------|-------------------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------|----------|---------|
| | łacińska | polska | Populacja | St. zach. | Izolacja | Ogólnie |
| Rośliny | | | | | | |
| 1617 | <i>Angelica palustris</i> | Starodub łąkowy | C | B | C | A |
| Bezkręgowce | | | | | | |
| 1014 | <i>Vertigo (Vertilla) angustior</i> | Poczwarówka zwięzła | C | A | A | C |
| 1016 | <i>Vertigo moulinsiana</i> | Poczwarówka jajowata | B | A | A | A |
| 1032 | <i>Unio crassus</i> | Skójka gruboskorupowa | C | A | A | B |
| 1037 | <i>Ophiogomphus cecilia</i> | Trzepla zielona | C | C | C | C |
| 1060 | <i>Lycaena dispar</i> | Czerwończyk nieparek | C | B | C | B |
| 4038 | <i>Lycaena helle</i> | Czerwończyk fioletek | C | B | C | B |
| 4056 | <i>Anisus vorticulus</i> | Zatoczek łamliwy | C | C | C | C |
| Ryby | | | | | | |
| 1098 | <i>Eudontomyzon spp</i> | Minóg ukraiński | D | | | |
| 1134 | <i>Rhodeus sericeus amarus</i> | Różanka | C | B | C | C |
| 1145 | <i>Misgurnus fossilis</i> | Piskorz | D | | | |
| 1146 | <i>Sabanejewia aurata</i> | Koza złotawa | D | | | |
| 1149 | <i>Cobitis taenia</i> | Koza | C | B | C | C |
| 1163 | <i>Cottus gobio</i> | Głowacz białopłetwy | D | | | |
| Płazy | | | | | | |
| 1166 | <i>Triturus cristatus</i> | Traszka grzebieniasta | C | B | C | C |
| 1188 | <i>Bombina bombina</i> | Kumak nizinny | C | A | C | C |
| Ssaki | | | | | | |
| 1337 | <i>Castor fiber</i> | Bóbr | C | A | C | B |
| 1355 | <i>Lutra lutra</i> | Wydra | C | A | C | B |

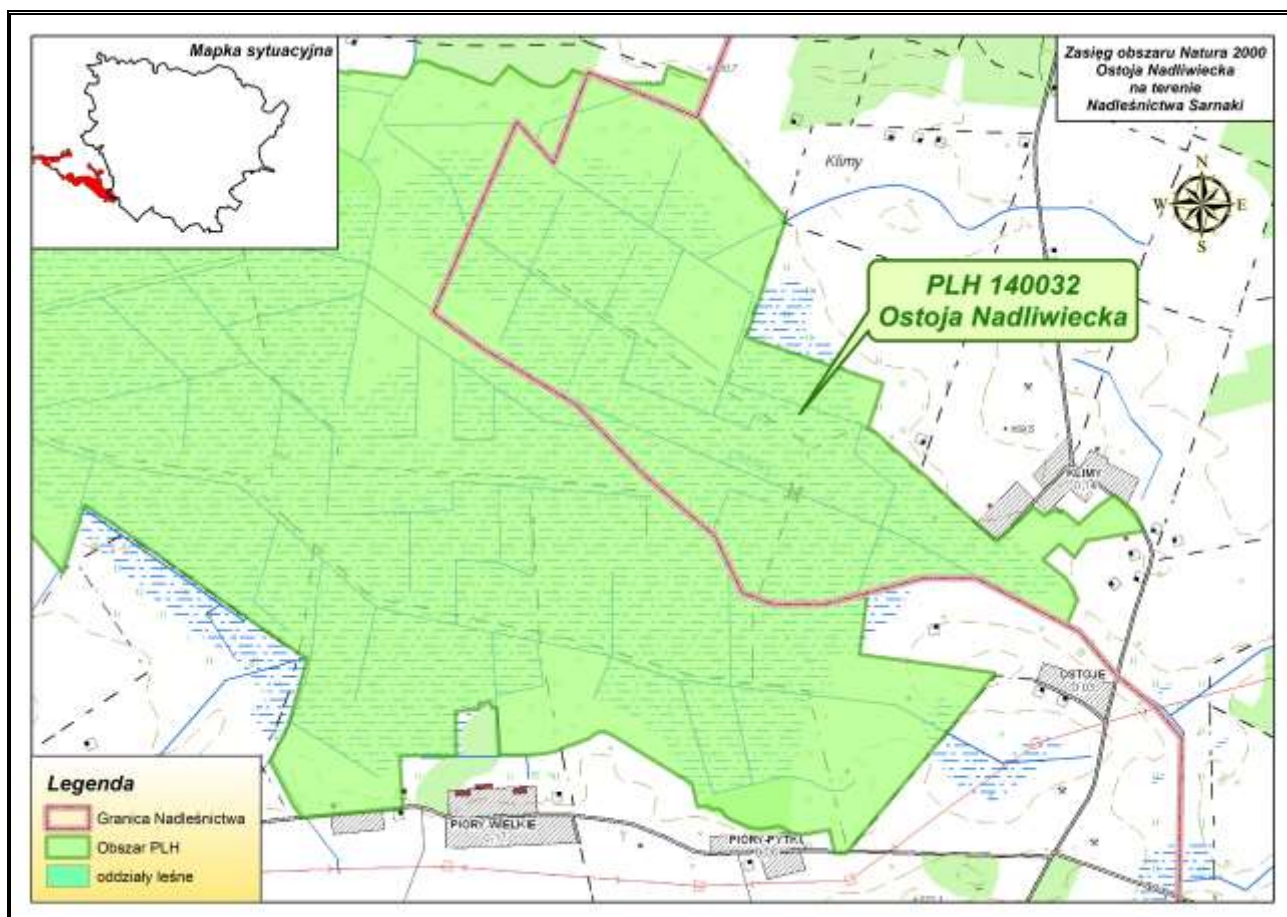
Zagrożenia (wg.SDF):

Najważniejsze zagrożenia dla obszaru to:

- zaburzenia stosunków wodnych
- zanieczyszczanie wód przez spływ z pól i odprowadzanie ścieków
- zaniechanie gospodarki pastwiskowo-łąkowej
- rozwój zabudowy letniskowej i jednorodzinnej
- niekontrolowany ruch turystyczny, niezorganizowana rekreacja
- kłusownictwo i wandalizm

Obszar ma sporządzony plan zadań ochronnych na mocy Zarządzenia Nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH 140032 (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 9 kwietnia 2014 r. Poz. 3827). W PZO nie ma zapisów bezpośrednio dotyczących Nadleśnictwa Sarnaki.

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.



Rycina nr 21 Zasięg obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadliwiecka PLH140032 w Nadleśnictwie Sarnaki

3.5 Pomniki przyrody

Na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki aktualnie występuje 35 pomników przyrody. Szczegółowe dane o pomnikach przyrody zestawiono w tabeli nr 27.

Tabela 27. Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach nadleśnictwa (wg wzoru nr 5a)

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|---|---|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|---|---------------------------|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |
| 1 | 6 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM. 2009.36.863 | Huszelew, Huszelew Leśnictwo Huszelew, oddz. 406f | Sosna pos. 1szt. Pinus sylvestris | 120 | 145 | 30 | 2 | brak | | | | |
| 2 | 33 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM. 2009.36.863 | Sarnaki, Litewniki Stare, Leśnictwo Górki, oddz. 273c | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 210 | 470 | 28 | 3 | brak | | | zabieg konserwacji drzewa wykonany w 2004r. | Zamiera, brak oznakowania |
| 3 | 34 | Rozporządzenie Nr | DUWM.2009. | Sarnaki, | Dąb szyp. | 190 | 305 | 30 | 2 | brak | | | | Brak ozna- |

⁸ a - tylko dla drzew

⁹ b - dla drzew na wys. 1,3m, dla głązów i innych w najszerszym miejscu

¹⁰ c - dla głązów wystawiane ponad powierzchnię ziemi

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|--|--------------------------------------|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|----------|---------|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |
| | | 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | 36.863 | Litewniki Stare, Leśnictwo Górki, oddz. 287c | 2szt. Quercus robur | 190 | 315 | 30 | 2 | brak | | | | kowania |
| 4 | 35 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Platerów, Rusków, Leśnictwo Kisielew, oddz. 40b | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 210 | 342 | 31 | 2 | brak | | | | |
| 5 | 36 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Platerów, Rusków, Leśnictwo Kisielew, oddz. 43a | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 210 | 300 | 27 | 2 | brak | | | | |
| 6 | 37 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Platerów, Rusków, Leśnictwo Kisielew, oddz. 44d | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 210 | 345 | 26 | 2 | brak | | | | |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|--|---|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|----------|------------------------|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |
| 7 | 38 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Płaterów, Zaborze, Leśnictwo Kisielew, oddz. 168g | Dąb szyp. 2szt. Quercus robur | 210 | 306 | 20 | 2 | brak | | | | Wg rozporządzenia 165f |
| | | | | | | 210 | 300 | 20 | 2 | brak | | | | |
| 8 | 39 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Płaterów, Rusków, Leśnictwo Kisielew, oddz. 48g | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 190 | 295 | 30 | 2 | brak | | | | |
| 9 | 40 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Litewniki Stare, Leśnictwo Górki, oddz. 283a | Dąb szyp. 2szt. Quercus robur | 190 | 280 | 24 | 1 | brak | | | | Brak oznakowania |
| | | | | | | 190 | 355 | 24 | 1 | brak | | | | |
| 10 | 41 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Litewniki Stare, Leśnictwo Górki, oddz. 289c | Dąb szyp. 2szt. Quercus robur | 190 | 310 | 26 | 4 | brak | | | | Brak oznakowania |
| | | | | | | 190 | 370 | 26 | 2 | brak | | | | |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|--|--------------------------------------|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|--|--|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |
| 11 | 42 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Platerów, Rusków, Leśnictwo Kisielew, oddz. 44i | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 210 | 355 | 24 | 2 | | brak | | | |
| 12 | 57 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Mierzvice Stare, Leśnictwo Mierzvice, oddz. 191A b | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 190 | 560 | 25 | 2 | | brak | | | |
| 13 | 59 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuże, Leśnictwo Mierzvice, oddz. 210b | Dąb szyp. 3szt. Quercus robur | 160 | 250 | 24 | 2 | | brak | | zabieg konserwacji 2 drzew wykonany w 2004r. | |
| | | | | | | 160 | 300 | 24 | 2 | | brak | | | |
| | | | | | | 160 | 340 | 24 | 2 | | brak | | | |
| 14 | 68 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuże, Leśnictwo Zabuże, oddz. 252h | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 160 | 425 | 25 | 2 | | brak | | | Oznakowane. Wg rozporządzenia dz. ewid. 474. |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi | |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|---|---|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|----------|---|---|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | |
| 15 | 69 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuze, Leśnictwo Zabuze, oddz. 252g | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 160 | 360 | 25 | 2 | | brak | | | zabieg konserwacji drzewa wykonany w 2004r. | Oznakowana. Wg rozporządzenia dz. ewid. 474 |
| 16 | 70 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuze, Leśnictwo Mierzvice, oddz. 215d | Sosna pos. 1szt. Pinus sylvestris (3-pniowa) | 160 | 440 | 25 | 1 | | brak | | | | |
| 17 | 71 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuze, Leśnictwo Mierzvice, oddz. 215a | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 210 | 371 | 23 | 1 | | brak | | | | |
| 18 | 72 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuze, Leśnictwo Mierzvice, oddz. 206b | Łąz narzutowy 1szt. (granit różowoszary) | - | 576 | 1,1 | - | | brak | | | | |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|--|---|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|----------|------------------------------|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |
| 19 | 73 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Mierzvice Stare, Leśnictwo Mierzvice, oddz. 191B a | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 190 | 300 | 26 | 2 | | brak | | | Wg rozporządzenia oddz. 198b |
| 20 | 74 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Litewniki Nowe, Leśnictwo Dubicze, oddz. 339f | Głaz narzutowy 1szt. (granit różowy) | - | 1470 | 2,2 | - | | brak | | | |
| 21 | 75 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Litewniki Nowe, Leśnictwo Dubicze, oddz. 345a | Głaz narzutowy 1szt. (granit szary) | - | 710 | 0,95 | - | | brak | | | |
| 22 | 76 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuże, Leśnictwo Zabuże, oddz. 222c | Lipa drob. (2szt.) Tilia cordata | 140 | 320 | 24 | 1 | | brak | | | Oznakowa- ny |
| | | | | | | 140 | 330 | 24 | 1 | | brak | | | |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|--|---|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|----------|---|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |
| 23 | 77 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuze, Leśnictwo Zabuze, oddz. 222b | Lipa drob. (1szt.) Tilia cordata | 160 | 382 | 30 | 1 | brak | | | | Oznakowa-ny |
| 24 | 78 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Sarnaki, Leśnictwo Mierzvice 19f | Jesion wyniosły 2 szt. Fraxinus excelsior | 160 | 320 | 20 | 1 | brak | | | | |
| | | | | | | 160 | 323 | 21 | 1 | brak | | | | |
| 25 | 79 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuze, Leśnictwo Zabuze oddz. 221d | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 160 | 292 | 19 | 3 | brak | | | | Oznakowa-ny. Wg rozporządzenia oddz. 215a |
| 26 | 80 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Litewniki Stare, Leśnictwo Górki, oddz. 287c | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 190 | 320 | 28 | 2 | brak | | | | Brak ozna-kowania, wg rozpo-rządzenia wojewody wydz. 287d |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|--|---|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|----------|------------------|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |
| 27 | 82 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Zabuże, Leśnictwo Mierzvice, oddz. 201a i 202a | Tajeża jednost. Goodyera repens | - | - | - | | brak | | | | |
| 28 | 4 | Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego | DUWM.2009.36.864 | Korczew, Korczew, Leśnictwo Korczew oddz.91h, (uroczysko Przekop) | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 210 | 550 | 23 | 3 | brak | | | | Brak oznakowania |
| 29 | 5 | Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego | DUWM.2009.36.864 | Korczew, Stary Bartków, Leśnictwo Korczew oddz.149g | Sosna pos. 1szt. Pinus sylvestris | 140 | 229 | 30 | 2 | brak | | | | |
| 30 | 22 | Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego | DUWM.2009.36.864 | Korczew, Korczew, Leśnictwo Korczew, oddz.92c,h (uroczysko Przekop) | Dąb szyp. (grupa drzew) Quercus robur | 190 | 243-255 | 20-22 | 2-4 | brak | | | | Aleja 40 szt. |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|--|---|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|----------|---|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |
| 31 | 27 | Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego | DUWM.2009.36.864 | Korczew, Tokary, Leśnictwo Korczew oddz.107a | Głaz narzutowy 1szt. (granit różowy) | - | 730 | 0,85 | | brak | | | | |
| 32 | 28 | Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego | DUWM.2009.36.864 | Korczew, Korczew, Leśnictwo Korczew, oddz.92 b, (przy ujściu Kołodziejki do Bugu) | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 210 | 490 | 21 | 5 | brak | | | | Brak oznakowania |
| 33 | 29 | Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego | DUWM.2009.36.864 | Korczew, Tokary, Leśnictwo Korczew, oddz.97 f, | Topola czarna 1 szt. Populus nigra | 100 | 380 | 27 | 2 | brak | | | | Brak oznakowania |
| 34 | 55 | Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 02 marca 2009r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego | DUWM.2009.36.863 | Sarnaki, Mierzvice Stare, Leśnictwo Mierzvice, oddz. 186A c | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 190 | 440 | 25 | 3 | brak | | | | Przy drodze, obok krzyża dz. ewid. 224/2. Wg rozporządzenia dz. ewid. 486 |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp. | Nr z wykazu rejestru RDOŚ Warszawa | Nr zarządzenia data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Opis obiektu | | | | | | | | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi |
|-----|------------------------------------|---|--------------------|---|--------------------------------------|--------------------------|------------------------|------------------------|----------------|------------|-------------|--|----------|-------|
| | | | | Gmina Obręb ew. Leśnictwo Oddz. Poddz. | Rodzaj | Wiek ⁸ [lata] | Obw. ⁹ [cm] | Wys. ¹⁰ [m] | Stan zdrowotny | Zagrożenia | Pow. w [ha] | Projektowane | Wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 |
| 35 | | Uchwała Rady Gminy Platerów XXXVII/179/09 z 30.12.2009r | DUWM.2010.60.871 | Platerów, Zaborze, Leśnictwo Kisielew, oddz. 165 d | Dąb szyp. 1szt. Quercus robur | 130 | 300 | 20 | 2 | brak | | | | |

W kolumnie 11 – stan zdrowotny wg uproszczonej skali Pacyniaka i Smólskiego [1-5]

[1]- drzewo zdrowe, bez ubytków i obecności szkodników

[2]- drzewo z częściowo obumierającymi cieńszymi gałęziami w wierzchołkowej partii korony, z pojedynczymi szkodnikami

[3]- drzewo mające w 50% obumarłą koronę lub pień, w znacznym stopniu zaatakowane przez szkodniki

[4]- drzewo mające w 70% obumarłą koronę lub pień, z dużymi ubytkami tkanki drzewnej

[5]-drzewo mające w ponad 70% obumarłą koronę lub pień, z licznymi dziuplami oraz martwe

3.6 Stanowisko dokumentacyjne

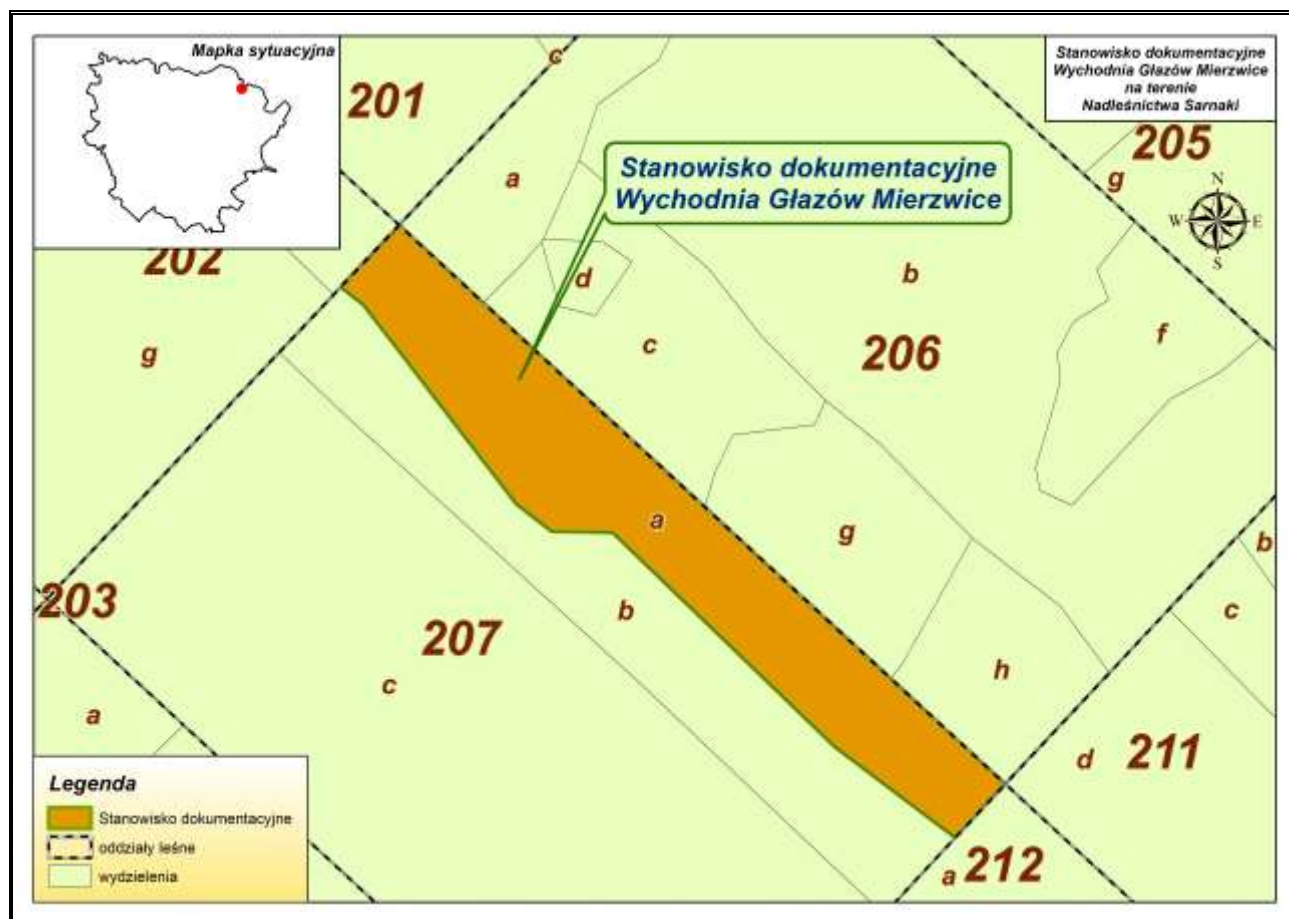
Na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki znajduje się jedno stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej wychodnia głazów Mierzvice – jedyne w RDLP Lublin. Powołane zostało na mocy Rozporządzenia Nr 19 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 17 lutego 1998r. Według zarządzenia ochroną objęte były 2 wydzielania 206c i 207a o łącznej powierzchni 5,73 ha. W wyniku utworzenia rezerwatu Mierzvice ze stanowiska dokumentacyjnego zostało wyłączone wydzielanie 206c i obecnie tylko wydz. 207a jest objęte tą formą ochrony (Uchwała Nr XLIII Rady Gminy w Sarnakach z dnia 28 października 2010 r. w sprawie wyłączenia z granic stanowiska dokumentacyjnego Wychodnia głazów Mierzvice wydzielania c oddziału 206 należącego do rezerwatu Mierzvice. Dz. Urz. Woj. Maz. z 2010 roku Nr 201 Poz. 5845). Położenie administracyjne: Powiat łosicki, Gmina Sarnaki, Obręb ewidencyjny Zabuże, działka ewidencyjna nr 413.

Ochroną objęta jest wychodnia głazów narzutowych składająca się z granitów drobnoziarnistych od szarych po różowoczerwone, porośniętych mszakami, częściowo zagłębionych w ziemi, o obwodach od 50 do 230 cm o łącznej powierzchni 3,37 ha, zlokalizowana w oddz. 207a Leśnictwa Mierzvice, Nadleśnictwa Sarnaki.

Na obszarze tym wprowadzone zostały następujące zakazy:

- rozkopywania, pogłębiania, zasypywania i wprowadzania zmian na powierzchni ziemi,
- wykopywania, niszczenia i przemieszczania głazów narzutowych,
- składowania materiałów i skał obcych temu środowisku geologicznemu,
- zanieczyszczania terenu w pobliżu głazów narzutowych,
- rycia napisów i znaków na głazach.

Wykonanie rozporządzenia powierza się Wojewódzkiemu Konserwatorowi Przyrody.



Rycina nr 22 Położenie stanowiska dokumentacyjnego przyrody nieożywionej Wychodnia głazów Mierzvice w Nadleśnictwie Sarnaki

3.7 **Użytki ekologiczne**

Na terenie Nadleśnictwa Sarnaki, zgodnie z aktualnie obowiązującym Rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego Nr 72 z dnia 8 lipca 2005 r. znajduje się **16** użytków ekologicznych.

Użytki ekologiczne na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki to śródleśne powierzchnie zabagnione, torfowiska oraz śródleśne łąki, porośnięte brzozą, olszą, wierzbą, dębem, sosną, świerkiem oraz krzewami kruszyny, czeremchy, wierzby tworzącymi zarośla o różnym stopniu zadrzewienia. Opis użytków zawiera tabela wg wzoru nr 7a. Na użytkach ekologicznych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie zalecał i nie wykonywano żadnych zabiegów pielęgnacyjnych i gospodarczych. Są to powierzchnie pozostawione w zasadzie do naturalnej sukcesji.

Uznanie tych powierzchni za użytki ekologiczne miało na celu ochronę cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym unikatowych środowisk i pozostałości ekosystemów. Z gospodarczego punktu widzenia są to zazwyczaj tzw. nieużytki.

Wg stanu na 1.01.2015r. powierzchnia użytków ekologicznych po nowych obliczeniach powierzchni użytków w działkach ewidencyjnych wynosi **54,64** ha i jest niższa o **1,44** ha od łącznej powierzchni zatwierdzonej Rozporządzeniem. Różnica ta wynika z nowych obliczeń powierzchni użytków w działkach ewidencyjnych i jest zgodna z rejestrem gruntów nadleśnictwa.

Tabela 28. Wykaz istniejących użytków ekologicznych na terenie Nadleśnictwa Sarnaki (wg wzoru nr 7a)

| Lp | Nr Rej. Wojewody | Nr zarządzenia, data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Położenie | | Pow. z rozp. [ha] | Pow. wg UL stan na 1.01.2015 [ha] | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi (nazwa użytku) |
|----|------------------|---|--|--------------|-----------------------------------|-------------------|-----------------------------------|---|--|--------------------|----------------------|
| | | | | Oddz. Poddz. | Gmina Obręb Leśnictwo | | | | Proj. | Wyk. ¹¹ | |
| 1 | 1 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2000 r. Nr 106, poz. 1035 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 97d | Korczew Sarnaki Korczew | 1,99 | 2,11 | Śródleśne bagno. Użytek porośnięty na 10% powierzchni Ol, Lp, Db, Js w wieku 90 lat oraz Ol w wieku 30-50 lat Brak zagrożeń. | | | użytek 1 |
| 2 | 2 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2000 r. Nr 106, poz. 1035 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 123g | Korczew Sarnaki Korczew | 0,39 | 0,43 | Śródleśne bagno. Brak zagrożeń. | | | użytek 2 |

¹¹ Rok i rodzaj zabiegu

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp | Nr Rej. Wojewody | Nr zarządzenia, data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Położenie | | Pow. z rozp. [ha] | Pow. wg UL stan na 1.01.2015 [ha] | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi (nazwa użytku) |
|----|------------------|---|--|--------------|-----------------------------------|-------------------|-----------------------------------|--|--|--------------------|----------------------|
| | | | | Oddz. Poddz. | Gmina Obręb Leśnictwo | | | | Proj. | Wyk. ¹¹ | |
| 3 | 3 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2000 r. Nr 106, poz. 1035 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 129c | Korczew Sarnaki Korczew | 0,61 | 0,70 | Śródleśne bagno. Powierzchnia porośnięta Ol w wieku 45 lat. Brak zagrożeń. | | | użytek 3 |
| 4 | 4 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2000 r. Nr 106, poz. 1035 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 88d | Korczew Sarnaki Korczew | 2,72 | 2,73 | Śródleśne bagno. Powierzchnia porośnięta Ol w wieku 75 lat. Brak zagrożeń. | | | użytek 4 |

| Lp | Nr Rej. Wojewody | Nr zarządzenia, data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Położenie | | Pow. z rozp. [ha] | Pow. wg UL stan na 1.01.2015 [ha] | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi (nazwa użytku) |
|----|------------------|---|--|--------------|-----------------------------------|-------------------|-----------------------------------|---|--|--------------------|----------------------|
| | | | | Oddz. Poddz. | Gmina Obręb Leśnictwo | | | | Proj. | Wyk. ¹¹ | |
| 5 | 5 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2000 r. Nr 106, poz. 1035 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 91c | Korczew Sarnaki Korczew | 0,59 | 0,59 | Śródleśne bagno. Brak zagrożeń. | | | użytek 5 |
| 6 | 6 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2000 r. Nr 106, poz. 1035 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 92d | Korczew Sarnaki Korczew | 0,41 | 0,41 | Śródleśne bagno. Brak zagrożeń. | | | użytek 6 |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp | Nr Rej. Wojewody | Nr zarządzenia, data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Położenie | | Pow. z rozp. [ha] | Pow. wg UL stan na 1.01.2015 [ha] | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi (nazwa użytku) |
|----|------------------|---|---|---|--|-------------------|-----------------------------------|--|--|--------------------|----------------------|
| | | | | Oddz. Poddz. | Gmina Obręb Leśnictwo | | | | Proj. | Wyk. ¹¹ | |
| 7 | 7 | <p>Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku.</p> <p>Rozp. Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2004 roku.</p> <p>Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych</p> | <p>Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36</p> <p>Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r. Nr 203, poz. 5430</p> <p>Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572</p> | <p>25b 25f 26a 26g 27c 28a 29g 30a 30b 30d 32a 35b 36a</p> | Platerów Sarnaki Kisielew | 29,56 | 30,16 | Śródleśne bagna. Użytek porośnięty na 10% powierzchni Ol, Brz, Os, Wb, So, Db w wieku 25-90 lat Brak zagrożeń. | | | użytek 7 |
| 8 | 8 | <p>Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku.</p> <p>Rozp. Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2004 roku.</p> <p>Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych</p> | <p>Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36</p> <p>Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r. Nr 203, poz. 5430</p> <p>Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572</p> | <p>167f 175c 176c 176i 177a 317a</p> | Platerów Łosice Sarnaki Kisielew | 4,77 | 2,21 | Śródleśne bagna. Użytek porośnięty na 10% powierzchni So, Brz, Os, Db w wieku 18-60 lat Brak zagrożeń. | | | użytek 8 |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp | Nr Rej. Wojewody | Nr zarządzenia, data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Położenie | | Pow. z rozp. [ha] | Pow. wg UL stan na 1.01.2015 [ha] | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi (nazwa użytku) |
|----|------------------|--|--|---|--|-------------------|-----------------------------------|--|--|--------------------|----------------------|
| | | | | Oddz. Poddz. | Gmina Obręb Leśnictwo | | | | Proj. | Wyk. ¹¹ | |
| 9 | 9 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2004 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r. Nr 203, poz. 5430 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 259h 289d 299c | Platerów Sarnaki Sarnaki Górki | 2,25 | 2,24 | Śródleśne bagna. Użytek porośnięty na 10% powierzchni Ol w wieku 30-70 lat, na 10% pow. krzewy Krusz, Ol, Wb Brak zagrożeń. | | | użytek 9 |
| 10 | 10 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2004 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r. Nr 203, poz. 5430 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 3f 3g 9c 11f 12d 17d 17n 192k 210a | Sarnaki Sarnaki Mierzvice | 4,84 | 4,90 | Śródleśne bagna. Użytek porośnięty na 20% powierzchni Ol, Św, Db, Brz, So w wieku 30-90 lat, na 20% pow. krzewy Krusz, Czm, Wb, Brz, Os, Ol Brak zagrożeń. | | | użytek 10 |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp | Nr Rej. Wojewody | Nr zarządzenia, data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Położenie | | Pow. z rozp. [ha] | Pow. wg UL stan na 1.01.2015 [ha] | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi (nazwa użytku) |
|----|------------------|--|--|--------------|-------------------------------|-------------------|-----------------------------------|--|--|--------------------|----------------------|
| | | | | Oddz. Poddz. | Gmina Obręb Leśnictwo | | | | Proj. | Wyk. ¹¹ | |
| 11 | 11 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2004 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r. Nr 203, poz. 5430 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 241d | Sarnaki Sarnaki Zabuże | 0,49 | 0,44 | Śródleśne bagno. Użytek porośnięty na 60% powierzchni Ol, Brz, Os w wieku 35-55 lat, na 20% pow. krzewy Krusz, Wb Brak zagrożeń. | | | użytek 11 |
| 12 | 12 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2004 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r. Nr 203, poz. 5430 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 358d | Sarnaki Sarnaki Dubicze | 0,52 | 0,52 | Śródleśne bagno. Użytek porośnięty na 40% powierzchni Ol, Brz, So, Św w wieku 36 lat Brak zagrożeń. | | | użytek 12 |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp | Nr Rej. Wojewody | Nr zarządzenia, data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Położenie | | Pow. z rozp. [ha] | Pow. wg UL stan na 1.01.2015 [ha] | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi (nazwa użytku) |
|----|------------------|--|--|--|---|-------------------|-----------------------------------|---|--|--------------------|----------------------|
| | | | | Oddz. Poddz. | Gmina Obręb Leśnictwo | | | | Proj. | Wyk. ¹¹ | |
| 13 | 13 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2004 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r. Nr 203, poz. 5430 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 383a 393a 394d | Stara Koronica Sarnaki Dubicze | 1,43 | 1,43 | Śródleśne bagna. Użytek porośnięty na 30% powierzchni Os So, Św, Jw, Lp w wieku 35-60 lat, na 50% pow. krzewy Der.ś, Czm, Jrz Brak zagrożeń. | | | użytek 13 |
| 14 | 14 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2004 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r. Nr 203, poz. 5430 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 309j 312g 418f 421c 421d 430g 434b 434f | Łosice Huszlew Sarnaki Huszlew | 3,24 | 3,54 | Śródleśne bagna. Użytek porośnięty na 20% powierzchni Brz, Ol, Db, So w wieku 20-60 lat, na 20% pow. krzewy Brz, Os, Ol, Św Brak zagrożeń. | | | użytek 14 |

| Lp | Nr Rej. Wojewody | Nr zarządzenia, data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Położenie | | Pow. z rozp. [ha] | Pow. wg UL stan na 1.01.2015 [ha] | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi (nazwa użytku) |
|----|------------------|---|--|--------------|-----------------------------------|-------------------|-----------------------------------|--|--|--------------------|----------------------|
| | | | | Oddz. Poddz. | Gmina Obręb Leśnictwo | | | | Proj. | Wyk. ¹¹ | |
| 15 | 502 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2000 r. Nr 106, poz. 1035 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 93Az | Korczew Sarnaki Korczew | 0,22 | 0,22 | Halizna. Użytek porośnięty Ol w wieku 30 lat Brak zagrożeń. | | | użytek 502 |
| 16 | 503 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 142 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 września 2000 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2000 r. Nr 106, poz. 1035 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 93Ay | Korczew Sarnaki Korczew | 1,18 | 1,18 | Halizna. Użytek porośnięty Os, Db, Js w wieku 60-80 lat Brak zagrożeń. | | | użytek 503 |

Nadleśnictwo Sarnaki - Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| Lp | Nr Rej. Wojewody | Nr zarządzenia, data | Dz. Urz. Woj. Poz. | Położenie | | Pow. z rozp. [ha] | Pow. wg UL stan na 1.01.2015 [ha] | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska | | Uwagi (nazwa użytku) |
|---------------------------|------------------|--|--|--------------|------------------------------|-------------------|-----------------------------------|---|--|--------------------|----------------------|
| | | | | Oddz. Poddz. | Gmina Obręb Leśnictwo | | | | Proj. | Wyk. ¹¹ | |
| 16 | 504 | Rozp. Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 października 1995 roku. Rozp. Nr 16 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 lipca 2004 roku. Rozp. Nr 72 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 roku w sprawie użytków ekologicznych | Dz. Urz. Woj. Maz. z 1995 r. Nr 8, poz. 36 Dz. Urz. Woj. Maz. z 2004 r. Nr 203, poz. 5430 Dz. Urz. Woj. Maz. z lipca 2005 r. Nr 175, poz. 5572 | 255Bi | Sarnaki Sarnaki Zabuże | 0,87 | 0,83 | Skarpa nadbużańska. Użytek porośnięty na 10% powierzchni So, Os, Lp, Db w wieku 20-70 lat, na 50% pow. krzewy Śl.T Brak zagrożeń. | | | użytek 504 |
| RAZEM POWIERZCHNIA | | | | | | 56,08 | 54,64 | | | | |

3.8 Wykaz chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów

Tabela 29. Wykaz chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych (wg wzoru nr 11)

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo – oddziały, poddziały | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwoju | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|---|-------------|--|--|--|------------|--|---------------------------|------|---|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| GATUNKI PODLEGAJĄCE OCHRONIE ŚCISLEJ | | | | | | | | | |
| 1 | 1 | Starodub łąkowy <i>Ostericum palustre</i> Baldaszkowate [158] | Korczew 80g Korczew 95h Kisielew 168j Huslew 310j | występuje pojedynczo, populacja stabilna, dynamika rozwojowa dobra | brak | występuje na pastwisku występuje na pastwisku przy zabudowaniach występuje na skraju drzewostanu z przewagą So 8 lat na BMśw występuje na pastwisku | | | DANE: N-ctwo 1 stan. w obszarze N2000 Czerwona lista roślin – V Polska Czerwona Księga Roślin- EN (1) (2) (3) |
| 2 | 2 | Goryczka krzyżowa <i>Gentiana cruciata</i> Goryczkowate [178] | Mierzvice 206b | występuje pojedynczo, populacja stabilna, dynamika rozwojowa dobra | brak | występuje na terenie rez. Mierzvice w drzewostanie z przewagą So w wieku 82 lat na LMśw | | | DANE: N-ctwo (1) |
| 3 | 3 | Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i> Liliowate [246] | Mierzvice 206c Mierzvice 207c Zabuże 227a Zabuże 327f Dubicze 340c | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | występuje na terenie rez. Mierzvice w drzewostanie z przewagą Db w wieku 48 lat na BMśw występuje na terenie rez. Zabuże w drzewostanie z przewagą Db w wieku 165 lat na LMśw występuje w drzewostanie z przewagą Md w wieku 115 lat na Lśw występuje w drzewostanie So w wieku 55 lat na BMśw występuje w drzewostanie z przewagą Db w wieku 15 lat na LMśw | | | DANE: N-ctwo |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo – oddziały, poddziały | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|--|---|--|--|--|--|------|---|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 4 | 4 | Leniec bezpodkwiatkowy <i>Thesium ebracteatum</i> Sandałowcowate [299] | Mierzvice 206d | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa słaba | Postępująca sukcesja wtórna skutkująca niekorzystnymi zmianami siedliskowymi co prowadzi do ustępowania populacji. | występuje w rez. Mierzvice na terenie objętym szczególną ochroną | Ręczne wykaszanie murawy wraz z usunięciem biomasy. Usuwanie młodych drzew i krzewów z pozostawieniem Św wraz z usunięciem biomasy. | | DANE: N-ctwo 1 stan. w obszarze N2000 Czerwona lista roślin – V (1) (2) (3) |
| 5 | 5 | Buławnik czerwony <i>Cephalanthera rubra</i> Storczykowate [303] | Kisielew 62a Kisielew 69a Mierzvice 201a Mierzvice 206b Mierzvice 207c Zabuże 224c | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | występuje w drzewostanie z przewagą Brz w wieku 75 lat na LMśw występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 68 lat na LMśw występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 105 lat na Bśw występuje na terenie rez. Mierzvice w drzewostanie z przewagą So w wieku 82 lat na LMśw występuje na terenie rez. Zabuże w drzewostanie z przewagą Db w wieku 165 lat na LMśw występuje w drzewostanie z przewagą Brz w wieku 75 lat na LMśw | | | DANE: N-ctwo Czerwona lista roślin – E Polska Czerwona Księga Roślin- EN |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo – oddziały, poddziały | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|--|-------------|--|---|--|--|---|--|------|---|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 6 | 6 | Obuwik pospolity <i>Cypripedium calceolus</i> Storczykowate [328] | Mierzvice 206d | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa słaba | Postępująca sukcesja wtórna skutkująca niekorzystnymi zmianami siedliskowymi co prowadzi do ustępowania populacji. | występuje w rez. Mierzvice na terenie objętym szczególną ochroną | Ręczne wykaszanie murawy wraz z usunięciem biomasy. Usuwanie młodych drzew i krzewów z pozostawieniem Św wraz z usunięciem biomasy. | | DANE: N-ctwo 1 stan. w obszarze N2000 Czerwona lista roślin – V Polska Czerwona Księga Roślin- VU (1) (2) (3) |
| 7 | 7 | Tajęża jednostronna <i>Goodyera repens</i> Storczykowate [342] | Mierzvice 201a Mierzvice 202a Mierzvice 207c | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 105 lat na Bśw występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 110 lat na LMśw występuje na terenie rez. Zabuże w drzewostanie Db w wieku 165 lat na LMśw | | | DANE: N-ctwo Czerwona lista roślin – E |
| GATUNKI PODLEGAJĄCE OCHRONIE CZĘŚCIOWEJ | | | | | | | | | |
| 8 | 8 | Bobrek trójlistkowy <i>Menyanthes trifoliata</i> Bobrkowate [185] | Korczew 80a Korczew 80d Korczew 81a | występuje grupowo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Lł Bagno Lł-sukcesja | | | DANE: N-ctwo |
| 9 | 9 | Centuria pospolita <i>Centaurium erythraea</i> Goryczkowate [190] | Huszelew 402d | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Lśw | | | DANE: N-ctwo |
| 10 | 10 | Goździk piaskowy <i>Dianthus arenarius</i> Goździkowate [194] | Zabuże 328b | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Bśw | | | DANE: N-ctwo |
| 11 | 11 | Pomocnik baldaszkowy <i>Chimaphila umbellata</i> Gruszyczkowate [198] | Korczew 86c Korczew 88a Kisielew 61b Mierzvice 16f Mierzvice 201a Mierzvice 202a | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | BMśw Bśw BMśw BMśw Bśw LMśw | | | DANE: N-ctwo |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo – oddziały, poddziały | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwoju | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|---|--|--|------------|--|---------------------------|------|------------------|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| | | | Mierzvice 205b Mierzvice 207c Górki 385b | | | BMśw LMśw- Rez. Zabuże LMśw | | | |
| 12 | 12 | Grzybienie białe <i>Nymphaea alba</i> Grzybieniowate [199] | Korczew 80a Korczew 80d Korczew 81a | występuje grupowo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Lł Bagno Lł-sukcesja | | | DANE: N-ctwo |
| 13 | 13 | Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i> Jaskrowate [202] | Mierzvice 202f Mierzvice 206c Mierzvice 206d Mierzvice 213c Zabuże 325a Zabuże 325b | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | LMśw BMśw- Rez. Mierzvice BMśw- Rez. Mierzvice LMśw BMśw BMśw | | | DANE: N-ctwo |
| 14 | 14 | Pluskwica europejska <i>Cimicifuga europaea</i> Jaskrowate [203] | Kisielew 62a Kisielew 63a Mierzvice 206c Mierzvice 207a Zabuże 229a Zabuże 238h Zabuże 246a Zabuże 246f | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa słaba | brak | LMśw LMśw BMśw- Rez. Mierzvice LMśw LMśw LMśw LMśw LMśw | | | DANE: N-ctwo |
| 15 | 15 | Zawilec wielokwiatowy <i>Anemone sylvestris</i> Jaskrowate [212] | Mierzvice 206d Mierzvice 207a | występuje grupowo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | BMśw- Rez. Mierzvice LMśw | | | DANE: N-ctwo |
| 16 | 16 | Pierwiosnek (pierwiosnka) wyniosły <i>Primula elatior</i> Pierwiosnkowate [231] | Korczew 145f Kisielew 162a Mierzvice 206c Mierzvice 211d Mierzvice 211f | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Lśw Lśw BMśw- Rez. Mierzvice LMśw- Rez. Zabuże LMśw- Rez. Zabuże | | | DANE: N-ctwo |
| 17 | 17 | Parzydło leśne <i>Aruncus sylvestris</i> Różowate [237] | Korczew 105 b Zabuże 227a | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Lśw Lśw | | | DANE: N-ctwo |
| 18 | 18 | Gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i> | Korczew 91g Korczew 138b | występuje pojedynczo populacja stabilna | brak | Lw- Rez. Przekop LMśw- Rez. Kaliniak | | | DANE: N-ctwo |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo – oddziały, poddziały | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwoju | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|---|---|--|------------|--|---------------------------|------|------------------|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| | | Storczykowate [243] | Kisielew 62a Mierzvice 206b Mierzvice 207a Mierzvice 207c | dynamika rozwojowa dobra | | LMśw LMśw- Rez. Mierzvice LMśw LMśw- Rez. Zabuże | | | |
| 19 | 19 | Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i> Storczykowate [245] | Korczew 91g Korczew 138c Mierzvice 206c | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Lw- Rez. Przekop Lw- Rez. Kaliniak BMśw- Rez. Mierzvice | | | DANE: N-ctwo |
| 20 | 20 | Listera jajowata <i>Listera ovata</i> Storczykowate [249] | Korczew 91g Korczew 138c Mierzvice 206c Mierzvice 207c | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Lw- Rez. Przekop Lw- Rez. Kaliniak BMśw- Rez. Mierzvice LMśw- Rez. Zabuże | | | DANE: N-ctwo |
| 21 | 21 | Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i> Storczykowate [250] | Korczew 91g Korczew 137b Huszlew 408b Huszlew 416b Mierzvice 206c Mierzvice 207c Zabuże 327a Zabuże 332b Górki 386b | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Lw- Rez. Przekop Lśw- Rez. Dębniak LMśw LMśw BMśw- Rez. Mierzvice LMśw- Rez. Zabuże BMśw Bśw Lśw | | | DANE: N-ctwo |
| 22 | 22 | Turówka leśna <i>Hierochloë australis</i> Trawy [255] | Mierzvice 205a Mierzvice 205b Mierzvice 206d Mierzvice 210f Mierzvice 211d Mierzvice 211f | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | BMśw BMśw BMśw- Rez. Mierzvice LMśw LMśw- Rez. Zabuże LMśw- Rez. Zabuże | | | DANE: N-ctwo |
| 23 | 23 | Naparstnica zwyczajna | Korczew 131b | występuje pojedynczo | brak | LMśw | | | DANE: |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo – oddziały, poddziały | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwoju | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|--|--|--|------------|--|---------------------------|------|------------------|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| | | <i>Digitalis grandiflora</i> Trędownikowate [260] | Mierzvice 206c | populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | | BMśw- Rez. Mierzvice | | | N-ctwo |
| 24 | 24 | Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i> Wawrzynkowate [270] | Korczew 137b Korczew 138c Kisielew 71a Kisielew 74g Kisielew 75d Kisielew 75f Huszelew 413c Mierzvice 192o Mierzvice 200h Mierzvice 201b Mierzvice 202b Mierzvice 202f Mierzvice 206b Mierzvice 207a Mierzvice 207c Mierzvice 210c Zabuże 253f Dubicze 365d Górki 289g | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Lśw- Rez. Dębniak Lw- Rez. Kaliniak LMśw Lśw Lśw Lśw LMśw LMśw LMśw LMśw LMśw LMśw- Rez. Mierzvice LMśw LMśw- Rez. Zabuże LMśw LMśw LMśw | | | DANE: N-ctwo |

[...] – liczba porządkowa z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 16 października 2014r., poz. 1409) Na podstawie art. 48 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, z późn. zm.)

(1) – gatunki wymagające ochrony czynnej.

(2) – gatunki, których dotyczy zakaz transportu okazów gatunków roślin dziko występujących, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia oraz nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 3.

(3) – gatunki, których nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1.

Tabela 30. Wykaz chronionych gatunków grzybów, porostów i mszaków (wg wzoru nr 10)

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo – oddziały, poddziały | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwoju | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|--|-------------|--|--|---|------------|---|---------------------------|------|------------------|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| GATUNKI PODLEGAJĄCE OCHRONIE CZĘŚCIOWEJ | | | | | | | | | |
| 1 | 1 | Gajnik lśniący <i>Hylocomium splendens</i> Gajnikowate [41] | Korczew 97B b Korczew 97B c Korczew 110f Zabuże 221b | występuje pojedynczo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | LMb LMb Lśw LMśw | | | DANE: N-ctwo |
| 2 | 2 | Brodaczk <i>Usnea spp.</i> Grzyby zlichenizowane (porosty) [65,66] | Korczew 87k | występuje grupowo populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Bśw | | | DANE: N-ctwo |
| 3 | 3 | Chrobotki <i>Cladonia spp.</i> Grzyby zlichenizowane (porosty) [67-70] | Kisielew 81A f | występuje grupowo drobne płyty w runie populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Bśw | | | DANE: N-ctwo |
| 4 | 4 | Torfowce <i>Sphagnum spp.</i> Torfowcowate [116-150] | Korczew 87j Korczew 88f Korczew 88i Korczew 113d Kisielew 79B a Kisielew 79B b Kisielew 79B c Huszlzew 403g Mierzvice 11m Mierzvice 12f | występuje grupowo drobne płyty w runie populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | BMw Bb BMw LMw LMb LMb LMb LMb OI OI | | | DANE: N-ctwo |
| 5 | 5 | Widłacz (widłak) spłaszczony <i>Diphasiastrum complanatum</i> Widłakowate [175] | Mierzvice 200d Mierzvice 201a Mierzvice 202a Zabuże 333h | występuje grupowo drobne płyty w runie populacja stabilna dynamika rozwojowa dobra | brak | Bśw LMśw LMśw Bśw | | | DANE: N-ctwo |
| 6 | 6 | Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i> Widłakowate [176] | Kisielew 78f Kisielew 79a Huszlzew 400a | występuje łanowo duże płyty w runie populacja stabilna | brak | BMśw BMśw LMśw | | | DANE: N-ctwo |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo – oddziały, poddziały | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwoju | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|---------------------------------|---|---|------------|--|---------------------------|------|------------------|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| | | | Huszelew 401a Huszelew 422f Huszelew 437b Mierzvice 201a Mierzvice 202a Zabuże 256C I Zabuże 322 f Zabuże 327 f Zabuże 327g Górki 277i Górki 277j | dynamika rozwojowa bardzo dobra | | LMśw LMśw Bagno LMśw LMśw Bśw BMśw BMśw BMśw BMśw BMśw | | | |

[...] – liczba porządkowa z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 16 października 2014 r., poz. 1409) Na podstawie art. 48 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, z późn. zm.)

[...] – liczba porządkowa z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 16 października 2014 r., poz. 1408). Na podstawie art. 50 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, z późn. zm.)

W kolumnie nr 6 w tabelach 29 i 30 zawarto zagrożenia występujące na terenie Nadleśnictwa Sarnaki.

Wykazy chronionych roślin oraz grzybów sporządzono w oparciu o najnowsze, aktualnie obowiązujące Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku. Część gatunków z poprzedniego Programu Ochrony Przyrody nie znalazła się na listach roślin chronionych w obecnie obowiązujących rozporządzeniach.

W ramach przeprowadzonych prac terenowych w porównaniu z poprzednim POP na terenie nadleśnictwa stwierdzono występowanie następujących gatunków roślin:

Ochrona ścisła:

- Starodub łąkowy *Ostericum palustre*
- Goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*
- Leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum*
- Buławnik czerwony *Cephalanthera rubra*
- Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

Ochrona częściowa:

- Centuria pospolita *Centaurium erythraea*
- Goździk piaskowy *Dianthus arenarius*
- Naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*
- Gajnik Isniący *Hylocomium splendens*
- Brodaczki *Usnea spp.*
- Chrobotki *Cladonia spp.*

Nie potwierdzono występowania następujących jednego gatunku objętego ochroną ścisłą:

- Wielosił błękitny *Polemonium caeruleum*

Poniżej lista gatunków, które były w zestawieniu roślin chronionych zamieszczonym w poprzednim POP lecz na mocy obowiązujących rozporządzeń nie są już gatunkami chronionymi:

- Przyłaszczka pospolita *Hepatica nobilis*;
- Kopytnik pospolity *Asarum europaeum*;
- Przytulia (marzanka) wonna *Galium odoratum*;
- Kalina koralowa *Viburnum opulus*;
- Porzeczka czarna *Ribes nigrum*;
- Kruszyna pospolita *Frangula alnus*;
- Barwinek pospolity *Vinca minor*;
- Konwalia majowa *Convallaria majalis*;
- Pierwiosnek (pierwiosnka lekarska) *Primula veris*;

Tabela 31. Wykaz chronionych i rzadkich zwierząt występujących na terenie Nadleśnictwa Sarnaki. (wg wzoru nr 12)

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----------------------|-------------|---|---|---|-------------------------------|---|---------------------------|------|--|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| Owady | | | | | | | | | |
| OCHRONA ŚCISŁA | | | | | | | | | |
| 1 | 1 | Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> Motyle Załącznik nr 1, poz. [562] | Korczew 80c Korczew 80g Korczew 82c Kisielew 27i Kisielew 29c Huszlew 309c Huszlew 309i Huszlew 309k | obserwowano pojedyncze osobniki | zachodzące zmiany siedliskowe | Śródleśna łąka okalająca zarastające jezioro przechodzące w zbiorowiska turzycowisk Śródleśne pastwisko okalające zarastające jezioro przechodzące w zbiorowiska turzycowisk Drzewostan Ol-Db w wieku 87 lat z licznymi zabagnieniami w postaci turzycowisk Podmokłe pastwisko w Dolinie Bugu sąsiadujące z dobrze zachowanym turzycowiskiem Drzewostan So w wieku 85lat sąsiadującym z dobrze zachowanym turzycowiskiem w Dolinie Bugu Drzewostan z przewagą So w wieku 48 lat z fragmentami łąk turzycowych Drzewostan z przewagą Brz w wieku 28 lat z fragmentami łąk turzycowych Drzewostan z przewagą So w wieku 16 lat z fragmentami łąk turzycowych | | | DANE: N-ctwo 8 stan. w obszarze N2000 (1) Zał. II i IV DS PCKZ – kat [LR] (gat. niższego ryzyka) |
| 2 | 2 | Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i> Motyle | Huszlew 309i | obserwowano pojedyncze osobniki | zachodzące zmiany siedliskowe | Drzewostan z przewagą Brz w wieku 28 lat z fragm. łąk turzycowych | | | DANE: N-ctwo (1) |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|--------------------------|-------------|--|--------------------|---|-------------------------------|---|---------------------------|------|--|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| | | Załącznik nr 1, poz. [563] | Huszelew 309k | | | Drzewostan z przewagą So w wieku 16 lat z fragm. łąk turzycowych | | | Zał. II DS PCKZ – kat [VU] (gat. wysokiego ryzyka) |
| 3 | 3 | Modraszka telejus <i>Maculinea teleius</i> Motyle Załącznik nr 1, poz. [563] | Huszelew 311b | obserwowano pojedyncze osobniki | zachodzące zmiany siedliskowe | Skraj drzewostan z przewagą Ol w wieku 15 lat i łąki torfiastej | | | DANE: N-ctwo (1) Ochrona czynna Zał. II i IV DS PCKZ – kat [LR] (gat. niższego ryzyka) |
| OCHRONA CZĘŚCIOWA | | | | | | | | | |
| 4 | 4 | Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> Chrzążcze Załącznik nr 2, poz. [134] | Kisielew 68f | obserwowano pojedyncze osobniki | brak | Drzewostan z przewagą Db 17 lat obfitujący w stare pnie dębowe | | | DANE: N-ctwo 2 stan. w obszarze N2000 Zał. II DS PCKZ – kat [EN] (gat. bardzo wysokiego ryzyka) |
| | | | Kisielew 69f | | | Drzewostan z przewagą Db 80 lat z występującymi pniami dębowymi | | | |
| | | | Kisielew 167d | | | Młodnik sosnowo-dębowy w wieku 5-16 lat z kępami dębowymi w wieku 80 lat ze starymi pniami dębowymi | | | |
| | | | Kisielew 168g | | | Młodnik sosnowo-dębowy w wieku 8-18 lat z kępami dębowymi w wieku 90 lat ze starymi pniami dębowymi | | | |
| Plązy | | | | | | | | | |
| OCHRONA ŚCISŁA | | | | | | | | | |
| 5 | 5 | Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> Plązy bezogonowe Załącznik nr 1, poz. [483] | Korczew 81a | występuje pojedynczo na podmokłych siedliskach i w pobliżu zbiorników wodnych | brak | Zabagniający się Lt przeznaczony do sukcesji naturalnej | | | DANE: N-ctwo 34 stan. w obszarze N2000 (1) |
| | | | Korczew 82g | | | Drzewostan Ol w wieku 86 lat z występującym rozlewiskiem | | | |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|---------------------------------|--------------------|---|------------|--|---------------------------|------|--------------------------------|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| | | | Korczew 82h | | | Zabagniający się Lw przeznaczony do sukcesji naturalnej | | | Ochrona czynna Zał. II i IV DS |
| | | | Korczew 83b | | | Drzewostan z przewagą Db i Św w wieku 76 lat z występującym rozlewiskiem | | | |
| | | | Korczew 85g | | | Zabagniający się Ols przeznaczony do sukcesji naturalnej | | | |
| | | | Korczew 97a | | | Rów z wodą w drzewostanie Św w wieku 30 lat | | | |
| | | | Korczew 105g | | | Występuje w okolicy jak i zbiorniku retencji wodnej | | | |
| | | | Korczew 113b | | | Występuje w okolicy jak i zbiorniku retencji wodnej | | | |
| | | | Korczew 137b | | | Występuje w okolicy zbiornika retencji wodnej w drzewostanie Db-Lp | | | |
| | | | Korczew144k | | | Drzewostan Ol w wieku 70 lat w pobliżu zbiornika wodnego | | | |
| | | | Kisielew 25f | | | Występuje na użytku ekologicznym utworzonym na starorzeczu Bugu | | | |
| | | | Kisielew 26a | | | Występuje na użytku ekologicznym utworzonym na starorzeczu Bugu | | | |
| | | | Kisielew 26b | | | Występuje na pastwisku w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Kisielew 27c | | | Występuje na użytku ekologicznym utworzonym na starorzeczu Bugu | | | |
| | | | Kisielew 27k | | | Występuje na pastwisku w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Kisielew 28a | | | Występuje na użytku ekologicznym utworzonym na starorzeczu Bugu | | | |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|---------------------------------|--------------------|---|------------|--|---------------------------|------|------------------|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| | | | Kisielew 29f | | | Występuje na pastwisku w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Kisielew 29g | | | Występuje na użytku ekologicznym utworzonym na starorzeczu Bugu | | | |
| | | | Kisielew 30a | | | Występuje na użytku ekologicznym utworzonym na starorzeczu Bugu | | | |
| | | | Kisielew 30b | | | Występuje na nieużytku w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Kisielew 35b | | | Występuje na użytku ekologicznym utworzonym na starorzeczu Bugu | | | |
| | | | Kisielew 67a | | | Drzewostan So-Brz w wieku 48 lat w pobliżu zbiornika wodnego | | | |
| | | | Kisielew 161b | | | Występuje w okolicy jak i zbiorniku retencji wodnej | | | |
| | | | Kisielew 317a | | | Występuje na użytku ekologicznym | | | |
| | | | Huszelew 312f | | | Występuje na granicy drzewostanu Db w wieku 13 lat w pobliżu stawów rybnych | | | |
| | | | Huszelew 320a | | | Występuje na granicy drzewostanu Ol w wieku 75 lat w pobliżu stawów rybnych | | | |
| | | | Huszelew 320c | | | Występuje na granicy drzewostanu So w wieku 32 lata w pobliżu stawów rybnych | | | |
| | | | Huszelew 414c | | | Występuje w okolicy jak i zbiorniku retencji wodnej | | | |
| | | | Mierzvice 9c | | | Występuje na użytku ekologicznym przy zbiorniku p-poż | | | |
| | | | Mierzvice 12c | | | Występuje na bagienkach w drzewostanie z przewagą So w wieku 90 lat | | | |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|---------------------------------|--------------------|---|------------|--|---------------------------|------|------------------|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| | | | Mierzvice 191A b | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 23 lat | | | |
| | | | Mierzvice 210c | | | Występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 80 lat | | | |
| | | | Zabuże 221g | | | Występuje na łące w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Zabuże 227a | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Md w wieku 115 lat w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Zabuże 232c | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 105 lat w pobliżu zbiornika retencji wodnej | | | |
| | | | Zabuże 234g | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 13 lat w pobliżu stawów rybnych | | | |
| | | | Zabuże 234i | | | Występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 7 lat w pobliżu stawów rybnych | | | |
| | | | Zabuże 237c | | | Występuje w okolicy jak i zbiorniku retencji wodnej | | | |
| | | | Zabuże 241d | | | Występuje na użytku ekologicznym w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Zabuże 257j | | | Występuje w okolicy jak i zbiorniku retencji wodnej | | | |
| | | | Zabuże 321a | | | Występuje w drzewostanie Ol w wieku 16 lat w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Zabuże 321A a | | | Występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 18 lat w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Dubicze 337a | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 4 lat na bagnie śródleśnym | | | |
| | | | Dubicze 345a | | | Występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 85 lat na bagnie śródleśnym | | | |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----------------------|-------------|---|-----------------------|---|--------------------------------------|--|---------------------------|------|--|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| | | | Dubicze 350d | | | Występuje w okolicy jak i zbiorniku retencji wodnej | | | |
| | | | Górki 259g | | | Występuję w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 81 lat | | | |
| | | | Górki 260a | | | Występuję w drzewostanie So-Db w wieku 78 lat na naturalnym rozlewisku | | | |
| | | | Górki 287a | | | Występuję w klasie odnowienia z przewagą Ol w wieku 90 lat na rowie wodnym | | | |
| | | | Górki 292g | | | Występuje w okolicy jak i zbiorniku retencji wodnej | | | |
| | | | Górki 299c | | | Występuję na użytku ekologicznym w naturalnym zbiorniku wodnym | | | |
| Ptaki | | | | | | | | | |
| OCHRONA ŚCISŁA | | | | | | | | | |
| 6 | 6 | Żuraw <i>Grus grus</i> Żurawiowe Załącznik nr 1, poz. [257] | Korczew 80a | obserwowano pojedyncze osobniki | Penetracja ludności. Drapieżniki. | Występuje na LŁ w starorzeczu Bugu w drzewostanie z przewagą Ol | | | DANE: N-ctwo 4 stan. w obszarze N2000 (2) Zał. I DP |
| | | | Korczew 82g | | | Występuje w drzewostanie Ol w wieku 86 lat z występującym rozlewiskiem | | | |
| | | | Kisielew 25b | | | Występuje na użytku ekologicznym w pobliżu starorzecza Bugu | | | |
| | | | Kisielew 36a | | | Występuje na użytku ekologicznym powstałym na starorzeczu Bugu | | | |
| | | | Mierzvice 11f | | | Występuje na użytku ekologicznym teren naturalnie zabagniający się | | | |
| 7 | 7 | Bogatka <i>Parus major</i> Wróblowe Załącznik nr 1, poz. [351] | Szkółka Zabuże 235A b | obserwowano pojedyncze osobniki | brak | Występuje w drzewostanie So w wieku 89 lat w otulinie szkółki leśnej | | | DANE: N-ctwo (2) |
| | | | Szkółka Zabuże 235A c | | | | | | |
| | | | Szkółka Zabuże 235A h | | | | | | |
| 8 | 8 | Sosnowka | Szkółka Zabuże 235A b | obserwowano pojedyncze osobniki | brak | Występuje w drzewostanie | | | DANE: |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|--------------------------|-------------|---|---|---|------------|--|---------------------------|------|---|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| | | <i>Periparus ater</i> Wróblowe Załącznik nr 1, poz. [352] | Szkółka Zabuże 235A c Szkółka Zabuże 235A h | cze osobniki | | So w wieku 89 lat w otulinie szkółki leśnej | | | N-ctwo (2) |
| 9 | 9 | Mazurek <i>Passer montanus</i> Wróblowe Załącznik nr 1, poz. [357] | Szkółka Zabuże 235A b Szkółka Zabuże 235A c Szkółka Zabuże 235A h | obserwowano pojedyncze osobniki | brak | Występuje w drzewostanie So w wieku 89 lat w otulinie szkółki leśnej | | | DANE: N-ctwo (2) |
| 10 | 10 | Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> Dzięciolowe Załącznik nr 1, poz. [442] | Szkółka Zabuże 235A b Szkółka Zabuże 235A c Szkółka Zabuże 235A h | obserwowano pojedyncze osobniki | brak | Występuje w drzewostanie So w wieku 89 lat w drzewach dziuplastych w otulinie szkółki leśnej | | | DANE: N-ctwo (2) Ochrona czynna Zał. I DP |
| 11 | 11 | Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> Dzięciolowe Załącznik nr 1, poz. [445] | Szkółka Zabuże 235A b Szkółka Zabuże 235A c Szkółka Zabuże 235A h | obserwowano pojedyncze osobniki | brak | Występuje w drzewostanie So w wieku 89 lat w drzewach dziuplastych w otulinie szkółki leśnej | | | DANE: N-ctwo (2) Ochrona czynna Zał. I DP |
| 12 | 12 | Krętogłów <i>Jynx torquilla</i> Dzięciolowe Załącznik nr 1, poz. [446] | Szkółka Zabuże 235A b Szkółka Zabuże 235A c Szkółka Zabuże 235A h | obserwowano pojedyncze osobniki | brak | Występuje w drzewostanie So w wieku 89 lat w drzewach dziuplastych w otulinie szkółki leśnej | | | DANE: N-ctwo (2) |
| OCHRONA CZĘŚCIOWA | | | | | | | | | |
| 13 | 13 | Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> Brodzące Załącznik nr 2, poz. [17] | Huszlew 320d | obserwowano pojedyncze osobniki oraz kilka naciągów gniazd | brak | Występuje w drzewostanie z przewagą OI w wieku 14 lat z przestojami OI w wieku 100 lat | | | DANE: N-ctwo (2) |
| Ssaki | | | | | | | | | |
| Ochrona ścisła | | | | | | | | | |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|--------------------------|-------------|--|--------------------|--|------------|---|---------------------------|------|--|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| 14 | 14 | Orzesznica <i>Muscardinus avellanarius</i> Gryzonie Załącznik nr 1, poz. [47] | Huszelew 431h | wielokrotnie stwierdzona w budkach dla ptaków | brak | Występuje w drzewostanie na LMśw z przewagą So w wieku 60 lat | | | DANE: N-ctwo (1) |
| Ochrona częściowa | | | | | | | | | |
| 15 | 15 | Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> Gryzonie Załącznik nr 2, poz. [5] Załącznik nr 3, poz. [1] | Korczew 80a | liczne obserwacje nad ciekami wodnymi i rowami melioracyjnymi dynamika rozwojowa bardzo dobra | brak | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 60 lat w pobliżu Bugu | | | DANE: N-ctwo 10 stan. w obszarze N2000 (1) Zał. II i IV DS |
| | | | Korczew 80d | | | Występuje w starorzeczu rzeki Bug | | | |
| | | | Korczew 81a | | | Występuje w starorzeczu rzeki Bug | | | |
| | | | Korczew 81b | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 86 lat w pobliżu Bugu | | | |
| | | | Korczew 81h | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 80 lat w pobliżu Bugu | | | |
| | | | Korczew 81g | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Db w wieku 80 lat w pobliżu Bugu | | | |
| | | | Korczew 82b | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 63 lat w pobliżu Bugu | | | |
| | | | Korczew 82c | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol-Db w wieku 87 lat w pobliżu Bugu | | | |
| | | | Korczew 82f | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 66 lat w pobliżu Bugu | | | |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|---------------------------------|--------------------|---|------------|---|---------------------------|------|------------------|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| | | | Korczew 83a | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Db w wieku 81 lat w pobliżu Bugu | | | |
| | | | Korczew 91d | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 24 lat w pobliżu Bugu | | | |
| | | | Korczew 97d | | | Występuje na użytku ekologicznym w pobliżu rzeki Bug | | | |
| | | | Korczew 113b | | | Występuje w zbiorniku wodnym w pobliżu rzeki Bug | | | |
| | | | Kisielew 25b | | | Występuje na użytku ekologicznym w pobliżu rzeki Bug | | | |
| | | | Kisielew 36a | | | Występuje na użytku ekologicznym powstałym na starorzeczu rzeki Bug | | | |
| | | | Kisielew 176b | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 5 lat w pobliżu Bugu | | | |
| | | | Huszelew 311a | | | Występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 85 lat w pobliżu rzeki | | | |
| | | | Huszelew 312a | | | Występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 85 lat w pobliżu rzeki | | | |
| | | | Mierzvice 2a | | | Występuje na sukcesji naturalnej w pobliżu rzeki Bug | | | |
| | | | Mierzvice 3f | | | Występuje na użytku ekologicznym w pobliżu rzeki Bug | | | |
| | | | Mierzvice 17c | | | Występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 55 lat w pobliżu użytku ekologicznego który się zabagnia | | | |
| | | | Mierzvice 17B a | | | Występuje w drzewostanie z przewagą Ol w wieku 55 lat w pobliżu Bugu | | | |
| | | | Mierzvice 200j | | | Występuje w drzewostanie z przewagą So w wieku 120 lat w pobliżu Bugu | | | |

| Lp. | Nr na mapie | Gatunek nazwa polska i łacińska | Leśnictwo, oddział | Ogólny opis, sposób występowania, ilość, dynamika rozwojowa | Zagrożenia | Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze | Zabiegi uzgodnione z RDOŚ | | Uwagi Literatura |
|-----|-------------|--|----------------------------|---|------------|--|---------------------------|------|---|
| | | | | | | | proj. | wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| | | | Mierzvice 210a | | | Występuje na użytku ekologicznym w pobliżu rzeki Bug | | | |
| 16 | 16 | Wydra <i>Lutra lutra</i> Drapieżne Załącznik nr 2, poz. [3] | Korczew 81a Korczew 91a | obserwowano pojedyncze osobniki | brak | Występuje w starorzeczu rzeki Bug Występuje w drzewostanie z przewagą Db-Ol w wieku 57 lat w pobliżu Bugu | | | DANE: N-ctwo 2 stan. w obszarze N2000 (1) Zał. II i IV DS |

Zał. ... DP, Zał. ... DS – gatunki „naturowe” * - gatunki priorytetowe

Polska Czerwona Księga Zwierząt: EX – całkowicie wymarłe, EXP – zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe, CR – skrajnie zagrożone, EN – bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, VU – wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, NT – niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, LC – nie wykazujące regresu populacyjnego
[...] – liczba porządkowa z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 7 października 2014r., poz. 1348) Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, z późn. zm.)

- (1) – gat. których dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 2,
(2) – gat. których dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 3,
(3) – gat. których dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 4.

Wykaz chronionych zwierząt sporządzono w oparciu o najnowsze, aktualnie obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 roku. Część gatunków z poprzedniego Programu Ochrony Przyrody nie znalazła się na listach roślin chronionych w obecnie obowiązujących rozporządzeniach.

W ramach przeprowadzonych prac terenowych oraz na podstawie danych z nadleśnictwa w porównaniu z poprzednim POP na terenie nadleśnictwa stwierdzono występowanie następujących gatunków:

- Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*
- Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*
- Modraszek telejus *Maculinea teleius*
- Jelonek rogacz *Lucanus cervus*
- Krętogłów *Jynx torquilla*
- Czapla siwa *Ardea cinerea*
- Mazurek *Passer montanus*

- Kumak nizinny *Bombina bombina*
- Bogatka *Parus major*
- Sosnówka *Periparus ater*

O bogactwie faunistycznym Nadleśnictwa Sarnaki decyduje w znacznej mierze położenie, a w szczególności występowanie środowisk bogatych pod względem przyrodniczym. Bardzo dużą rolę odgrywają tu kompleksy leśne, a także rzeka Bug i jej dopływy oraz rolniczy charakter znacznego obszaru znajdującego się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa .

W granicach Nadleśnictwa Sarnaki stwierdzono występowanie bardzo wielu gatunków ptaków, gadów, płazów, ryb i ssaków. Najliczniej reprezentowane i najlepiej poznane są ptaki, ze względu na dużą liczbę gatunków oraz jawny tryb życia. Informacje o występowaniu poszczególnych gatunków zebrane bezpośrednio w terenie uzupełniono o wszelkie dostępne materiały zebrane przez różnych autorów w latach poprzednich.

Fauna Nadleśnictwa charakteryzuje się obecnością szeregu chronionych, rzadkich, zagrożonych i innych interesujących gatunków zwierząt.

Na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki oraz w jego terytorialnym zasięgu stwierdzono występowanie wielu chronionych gatunków, dla których nie określono szczegółowej lokalizacji. Pachnica dębowa, skójka gruboskorupowa oraz chronione ryby zostały stwierdzone poza gruntami nadleśnictwa w jego terytorialnym zasięgu (na podstawie materiałów przekazanych przez RDOŚ w Warszawie dotyczących inwentaryzacji sporządzonej na potrzeby PZO obszarów Natura 2000). Ze względu na fakt, iż są to gatunki naturalne zostały zamieszczone w poniższym zestawieniu.

Tabela 32. Lista chronionych owadów, ślimaków, małży, ryb, płazów i gadów występujących na terenie nadleśnictwa bez lokalizacji

| Lp | Gatunek Nazwa | |
|--|-----------------------|------------------------------|
| | polska | łacińska |
| Owady Ochrona ścisła | | |
| 1 | Pachnica dębowa | <i>Osmoderma eremita</i> |
| Owady Ochrona częściowa | | |
| 1 | Biegacze | <i>Carabus spp.</i> |
| 2 | Paź żeglarz | <i>Iphiclydes podalirius</i> |
| Ślimaki Ochrona częściowa | | |
| 1 | Ślimak winniczek | <i>Helix pomatia</i> |
| Małże Ochrona ścisła | | |
| 1 | Skójka gruboskorupowa | <i>Unio crassus</i> |
| Ryby Ochrona częściowa | | |
| 1 | Głowacz białopłetwy | <i>Cottus gobio</i> |
| 2 | Różanka | <i>Rhodeus sericeus</i> |
| 3 | Koza pospolita | <i>Cobitis taenia</i> |
| 4 | Boleń pospolity | <i>Leuciscus aspius</i> |
| Płazy Ochrona ścisła | | |
| 1 | Rzekotka drzewna | <i>Hyla arborea</i> |
| 2 | Traszka grzebieniasta | <i>Triturus cristatus</i> |
| Gady Ochrona częściowa | | |

| | | |
|---|----------------------|------------------------|
| 1 | Żmija zygzakowata | <i>Vipera berus</i> |
| 2 | Padalec zwyczajny | <i>Anquis fragilis</i> |
| 3 | Zaskroniec zwyczajny | <i>Natrix natrix</i> |

Najbardziej skutecznymi metodami ochrony płazów jest utrzymywanie właściwej retencji wodnej, ograniczanie chemizacji i zanieczyszczenia środowiska, ograniczanie naturalnych barier migracji (ruchliwe szosy bez przepustów).

Faunę ptaków obszaru zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Sarnaki zestawiono korzystając z obserwacji własnych, opracowania *Powszechnej Inwentaryzacji Przyrodniczej Gmin* z zasięgu terytorialnego nadleśnictwa oraz na podstawie Inwentaryzacji ornitologicznej obszarów Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu i Dolina Liwca wykonanych na potrzeby PZO.

Poniżej przedstawiono wykaz chronionych gatunków ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Sarnaki.

Tabela 33. *Lista chronionych ptaków występujących na terenie nadleśnictwa bez lokalizacji*

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska |
|--------------|-------------------------|--------------------------------|
| Ptaki | | |
| 1 | Łabędź niemy | <i>Cygnus olor</i> |
| 2 | Trzmielojad | <i>Pernis apivorus</i> |
| 3 | Jastrząb | <i>Accipiter gentilis</i> |
| 4 | Pustułka | <i>Falco tinnunculus</i> |
| 5 | Kobuz | <i>Falco subbuteo</i> |
| 6 | Dzięcioł biało-grzbiety | <i>Dendrocopos leucotos</i> |
| 7 | Dzięcioł białoszyi | <i>Dendrocopos syriacus</i> |
| 8 | Dzięcioł duży | <i>Dendrocopos major</i> |
| 9 | Dzięcioł zielony | <i>Picus viridis</i> |
| 10 | Dzięciołek | <i>Dendrocopos minor</i> |
| 11 | Kukułka | <i>Cuculus canorus</i> |
| 12 | Puszczyk | <i>Strix aluco</i> |
| 13 | Lelek | <i>Caprimulgus europaeus</i> |
| 14 | Zimorodek | <i>Alcedo atthis</i> |
| 15 | Dudek | <i>Upupa epops</i> |
| 16 | Przepiórka | <i>Coturnix coturnix</i> |
| 17 | Sieweczka obroźna | <i>Charadrius hiaticula</i> |
| 18 | Świstunka | <i>Phylloscopus sibilatrix</i> |
| 19 | Muchołówka białoszyja | <i>Ficedula albicollis</i> |
| 20 | Bogatka | <i>Parus major</i> |
| 21 | Sosnówka | <i>Periparus ater</i> |
| 22 | Modraszka | <i>Cyanistes caeruleus</i> |
| 23 | Kowalik | <i>Sitta europaea</i> |
| 24 | Mazurek | <i>Passer montanus</i> |
| 25 | Krętogłów | <i>Jynx torquilla</i> |
| 26 | Pelzacz leśny | <i>Certhia familiaris</i> |
| 27 | Orzechówka | <i>Nucifraga caryocatactes</i> |
| 28 | Bocian biały | <i>Ciconia ciconia</i> |
| 29 | Remiz | <i>Remiz pendulinus</i> |
| 30 | Błotniak łąkowy | <i>Circus pygargus</i> |
| 31 | Błotniak stawowy | <i>Circus aeruginosus</i> |
| 32 | Cyranka | <i>Anas querquedula</i> |
| 33 | Zielonka | <i>Porzana parva</i> |
| 34 | Derkacz | <i>Crex crex</i> |
| 35 | Brodziec piskliwy | <i>Actitis hypoleucos</i> |
| 36 | Dziwonia | <i>Carpodacus erythrinus</i> |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska |
|-----|---------------------|---------------------------|
| 37 | Krwawodziób | <i>Tringa totanus</i> |
| 38 | Żuraw | <i>Grus grus</i> |
| 39 | Płaskonos | <i>Anas clypeata</i> |
| 40 | Podróżniczek | <i>Luscinia svecica</i> |
| 41 | Rybitwa białoczarna | <i>Sternula albifrons</i> |
| 42 | Rybitwa czarna | <i>Chlidonias niger</i> |
| 43 | Rybitwa rzeczna | <i>Sterna hirundo</i> |
| 44 | Wodnik | <i>Rallus aquaticus</i> |

Tabela 34. Lista chronionych ssaków występujących na terenie nadleśnictwa bez lokalizacji

| Lp. | Gatunek Nazwa | |
|--------------------------|---------------------|----------------------------|
| | polska | łacińska |
| Ssaki | | |
| Ochrona ścisła | | |
| 1 | Smużka leśna | <i>Sicista betulina</i> |
| Ochrona częściowa | | |
| 1 | Jeż wschodni | <i>Erinaceus romanicus</i> |
| 2 | Ryjówka aksamitna | <i>Sorex araneus</i> |
| 3 | Kret europejski | <i>Talpa europaea</i> |
| 4 | Wiewiórka pospolita | <i>Sciurus vulgaris</i> |
| 5 | Łasica | <i>Mustela nivalis</i> |

4 Walory przyrodniczo – leśne

4.1 Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego

4.1.1 Rzeźba terenu

Szczegółowy opis geomorfologii został zamieszczony w Opisie ogólnym lasów Nadleśnictwa (elaboracie - rozdział „Rzeźba terenu”).

4.1.2 Warunki klimatyczne

Szczegółowy opis warunków klimatycznych został zamieszczony w Opisie ogólnym lasów Nadleśnictwa (elaboracie - rozdział „Warunki klimatyczne”).

4.1.3 Ogólna charakterystyka gleb

Szczegółowy opis gleb występujących w nadleśnictwie znajduje się w Operacie glebowo-siedliskowym dla Nadleśnictwa Sarnaki wykonanego przez BULiGL Oddział w Lublinie wg stanu na 1.01.2005 r. oraz aneksu do tego opracowania – stan 1.01.2015 r.

Tabela 35. Zestawienie zbiorcze typów gleb w Nadleśnictwie Sarnaki wg opisów taksacyjnych

| Lp. | Typy gleb | Powierzchnia nadleśnictwa [%] |
|-------|------------------------------------|-------------------------------|
| 1 | Gleby rdzawe (RD) | 76,86 |
| 2 | Gleby brunatne (BR) | 10,74 |
| 3 | Gleby opadowo-glejowe (OG) | 2,09 |
| 4 | Gleby murszowate (MR) | 2,04 |
| 5 | Gleby płowe (P) | 1,53 |
| 6 | Czarne ziemie (CZ) | 1,44 |
| 7 | Gleby gruntowo-glejowe (G) | 1,21 |
| 8 | Mady rzeczne (MD) | 1,09 |
| 9 | Gleby bielcowe (B) | 0,66 |
| 10 | Gleby torfowe (T) | 0,51 |
| 11 | Gleby murszowe (M) | 0,16 |
| 12 | Gleby deluwialne (D) | 0,04 |
| 13 | Gleby industro i urbanoziemne (AU) | 0,02 |
| 14 | Grunty inne | 1,61 |
| Razem | | 100,00 |

4.1.4 Warunki hydrologiczne

Obszar Nadleśnictwa Sarnaki należy do VI Regionu hydrograficznego, który dzieli się na dwa subregiony : VIa – Małe Mazowsze i VIb – Podlasie. Lasy Nadleśnictwa znajdują się w subre-

gionie Podlasia, który jest najuboższy pod względem zasilania atmosferycznego. Opady podobnie jak na Polesiu nie osiągają 550mm opadu rocznie. Wody z subregionu Podlasia zbiera największa rzeka regionu – Bug, poprzez rzeki Komarenko z Czyżówką, Sarenka z Czarnuszką, Toczna z licznymi dopływami, jak: Kałuża, Oczko, oraz Kołodziejka z dopływami. W południowej części Nadleśnictwa, na linii Łosice-Konstantynów, gdzie teren pochyla się w kierunku południowym, rzeki Klukówka, Krzywula i Żłota Krzywula spływają do Krzny, która następnie wpada do Bugu w okolicach Terespoła. Cały teren Nadleśnictwa leży w zlewni środkowego Bugu.

Środkowy Bug i jego lewostronne dopływy

Bug – to ostatnia duża rzeka prawie zupełnie nieuregulowana, płynąca silnym meandrującym nurtem. Często następują zmiany koryta rzeki, przy jednoczesnym braku poważniejszych zagrożeń powodziowych na skutek zalesienia całej doliny

Bug od źródeł w Gołogórach na Ukrainie do Jeziora Zegrzyńskiego ma 755km długości, z tego prawie 185 km poza granicami kraju. Rzeka Bug płynie w Polsce na długości 587,2km z czego 383km stanowi granicę z Ukrainą i Białorusią. Kilometraż jest liczony od dawnego zbiegu Bugu i Narwi. Obecnie dolny odcinek Bugu, długości 17 km, zajmuje Zalew Zegrzyński. W momencie przekroczenia granicy Polski, Bug jest już dużą rzeką o średnim przepływie ok. 40 m³/s, większym niż przepływ Wieprza przy ujściu. Dorzecze Bugu na granicy Polski liczy 7003,0 km² z czego w granicach Polski 788,0 km².

Na omawianym terenie płynie na odcinku około 60km. Na teren Nadleśnictwa wkracza w okolicy Niemirowa na 568km swego biegu, gdzie przestaje być rzeką graniczną z Białorusią, a opuszcza w okolicy Tonkielic na 628 km.

Koło Mielnika dolina Bugu przecina ciąg moren zlodowacenia środkowopolskiego, a także osady trzeciorzędowe i kredowe. Wychodnie kredy ukazują się w kilku punktach na stromym prawym zboczu Bugu, i na wysoczyźnie. Brzeg lewy jest niski, występują liczne starorzecza. Dolina Bugu od ujścia Tocznej do ujścia Myśli i Kołodziejki jest bardzo szeroka do 5km. Szczególnie na lewym brzegu występują liczne podmokłości, gęsto pocięte rowami melioracyjnymi. Na poziomie wyższym – występują łąki, a w obniżeniach zalegają torfy. W wielu miejscach Bug podmywa zbocza doliny. Głębokość wcięcia wynosi ok. 25 m. Rzeka płynie w dolinie o zmiennej szerokości, w której terasa zalewowa osiąga 3 km szerokości. Bieg Bugu jest kręty, licznie występują starorzecza. Przykładem mogą być liczne starorzecza na odcinku Mężenin – Drażniew. Wody rzeki na całej długości są zanieczyszczone, przeważnie powyżej dopuszczalnych norm.

Rzeka Sarenka

Następnym dopływem Bugu są rzeki : Sarenka z Czarnuszką , które odprowadzają wody z kompleksu „Zabuże” (z północno – wschodniej części Nadleśnictwa Sarnaki). Zlewnię Sarenki pokrywają gliny zwałowe i piaski lodowcowe na glinach. Dolina miejscami jest szeroka i zatorfiona. W zlewni Czarnuszki występują głównie piaski i miejscami piaski na glinie. Dolina jest wąska i wypełniona torfami. Sarenka na odcinku ujściowym płynie po tarasie akumulacyjnym Bugu. Uchodzi do Bugu w okolicy Bużki.

Rzeka Toczna

Zlewnia rzeki Toczna (pow. 301 km²) zbudowana jest głównie z piasków akumulacji lodowcowej. Dolina jest wąska wcięta miejscami w gliny zwałowe i wysłana jest torfem. Dopływ Tocznej – Kałuża bierze początek w rozległej i zatorfionej dolinie. Całą zlewnię pokrywają piaski. Przy ujściu Kałuży jest duży kompleks stawów rybnych. Na wschodzie przeważają piaski i żwiry akumulacji wodnolodowcowej, na zachodzie występują gliny zwałowe. W dolnym biegu Tocznej od połączenia z Kałużą dolina rzeczki rozszerza się do 0,5 km. Dno wypełniają torfy. Wysoczyzna zbudowana jest głównie z glin moreny dennej lub piasków na glinie. W rozległych dolinach występują torfy. Na około 0,5 km przed ujściem do Bugu (178,8 km), Toczna łączy się ze starorzeczem Bugu w okolicy Drażniewa. Długość starorzecza to około 5 km. Łączna długość Tocznej wynosi około 35,5 km. Toczna wraz z dopływami odprowadzają wody z następujących kompleksów: „Woźniki”, „Patków”, „Puczyce”, „Drażniew”, „Ostromęczyn”, „Sarnowiec-Tokary”, „Leonów”.

Rzeka Kołodziejka

Zlewnię Kołodziejki pokrywają piaski lodowcowe, piaski na glinach oraz gliny zwałowe. Dolina rzeki jest wąska o dość stromych zboczach. Przy ujściu Kołodziejki znajdują się stawy rybne. Część wód z tych stawów odprowadzana jest wprost do Bugu. Kołodziejka z dopływami odwadnia następujące kompleksy leśne: „Bartków”, „Kaliniak”, „Sarnowiec-Tokary”, „Przekop”.

Rzeka Złota Krzywula

Złota Krzywula z prawostronnym dopływem Krzywula, jest lewostronnym dopływem uchodzącym do Krzny na 56,3 km jej biegu. Dopływem Złotej Krzywuli jest również rzeczka Poterebo, która w górnym biegu płynie wąską i głęboko wciętą doliną. Koło Huszlewa dolina rozszerza się do 2 km. W dolinie znajdują się stawy o powierzchni ok. 1 km². W zlewni Krzywuli występują piaski polodowcowe i gliny zwałowe oraz piaski zwałowe na glinach. Rzeki te obejmują zlewnię o powierzchni 152,6 km². Mimo że działu wodne są na terenie Podlasia wyraziste, zlewnia Złotej Krzywuli ma jedną bramę wodną, przez którą łączy się ze zlewnią Piszczanki. Poniżej Białej Podlaskiej do Krzny wpada Klukówka na 35,7 km jej biegu. Jest to największy jej lewostronny dopływ. Rzeka ma 32 km długości i zlewnię o powierzchni 288,8 km². Wypływa w okolicy Borzechowa na wysokości ok. 175 m n.p.m. Klukówka płynie przez tereny Podlasia, dość urozmaiconym biegiem dzięki zachowanym resztkom moren czołowych i niecek wytopiskowych, pozostałych po zasięgu stadiału mazowiecko – podlaskiego. Zlewnię pokrywają głównie piaski zwałowe. Dolina dopływu z Walimia jest w górnym biegu szeroka i zabagniona w dolnym zaś wąska i głęboko wcięta. Doliny Klukówki i jej dopływów są szerokie z płaskimi podmokłymi dnami. Klukówka przynosi do Krzny około 1,0 m³/s wody. Wymienione rzeki odprowadzają wody z następujących kompleksów : „Kobylany”, „Wólka Nosowska” oraz z południowej części kompleksu „Dubicze”.

Wody stojące

Do wód stojących zalicza się wszystkie zbiorniki gromadzące wodę bez względu na ich pochodzenie, wielkość, głębokość i trwałość. Należą więc do nich jeziora, zbiorniki retencyjne, stawy,

starorzecza, a także drobne formy, jak sadzawki, torfowiska i różnego rodzaju oczka wodne. Z uwagi na funkcję retencyjną, włącza się też do tej kategorii wszelkiego rodzaju podmokłości.

W granicach zasięgu Nadleśnictwa, na południe od Łysowa są dwa jeziora : Gopło i Jadwiga. Licznie występują piętrzenia wody w postaci stawów. Piętrzenia wody w postaci stawów występują u ujścia Kałuży do Tocznej w Woźnikach. Znajduje się tu piętnaście zbiorników o powierzchni 45 ha. W Łosicach na Tocznej utworzono zbiornik wodny, pełniący funkcje rekreacyjne. Na rzece Kłodziejce występuje duży kompleks stawów, ciągnący się na linii Bartków – Szczeglacin – Starczewice. W Bartkowie występują wody w pięciu stawach o powierzchni około 10 ha, w Szczeglacinie trzy stawy o powierzchni 20 ha. Niewielkie zbiorniki wodne usytuowane są w dolinach rzek, które spiętrzają wody tych rzek oraz gromadzą wody z lokalnych wysięków (w Falatyczach na Kałuży, w Huszlewie na Poterebie, w okolicy kompleksu Józefów, koło Rudnika na Tocznej, w Hrusznie, Dąbrowie).

Istnieje szereg zbiorników wodnych powstałych w wyrobiskach po wydobyciu kredy. Największy tego typu zbiornik występuje w Kornicy w miejscu nie funkcjonującej już kopalni. Mniejsze zbiorniki tego typu zlokalizowane są w okolicy Kornicy oraz Zieni i Chotycz.

W północno-wschodniej części nadleśnictwa w dolinie Bugu znajdują się liczne starorzecza, które gromadzą wody opadowe i płytkie wody gruntowe. Starorzecza te nie posiadają znaczenia gospodarczego, uatrakcyjniają jednak nizinny krajobraz doliny Bugu. Licznie występują na odcinku Borsuki - Serpelice oraz Mężenin – Drażniew - Starczewice.

W dolinach rzek znajdują się zagłębienia wypełnione torfami o charakterze torfów niskich. Torfowiska te charakteryzują się zmiennym poziomem wód, dlatego w niektórych miejscach wytworzyły się gleby torfowe porośnięte lasami olszowymi. W suchych okresach wzmagają one parowanie i sprzyjają wegetacji roślin w terenach przyległych.

Źródła

Źródła są to naturalne, samoczynne i skoncentrowane wypływy wody podziemnej. Występują one w miejscach, gdzie powierzchnia topograficzna przecina warstwę wodonośną lub statyczne zwierciadło wody podziemnej. Liczba źródeł, ich wydajność oraz reżim wypływającej wody są podstawowymi wskaźnikami hydrogeologicznymi, charakteryzującymi warunki obiegu wody w podziemiu. W dolinach rzecznych źródła położone są wzdłuż zboczy i w dnach dolin, ale niezbyt daleko od krawędzi doliny, u podnóża terasy nadzalewowej. W obszarach szczegółowo przebadanych około 64% źródeł znajduje się pod zboczami dolin. Występują one na granicy załomu zbocza i dna doliny, na kontakcie łatwo przepuszczalnych skał kredowych i słabo przepuszczalnych aluwiiów wypełniających dolinę. Położenie takie świadczy o drenowaniu rozległego horyzontu wód podziemnych przez głęboko wcięte doliny.

Na terenie Nadleśnictwa Sarnaki w trakcie prac terenowych stwierdzono występowanie obszaru źródłiskowego w kompleksie Zabuże oddział 233a gdzie ma swój początek rzeka Borowa.

4.2 Zestawienie ekosystemów wodno-błotnych

Tabela 36. Zestawienie obszarów wodno-torfowiskowych w Nadleśnictwie Sarnaki

| Śródleśne bagna "nieliterowane" | Bagna | Zbiorniki wodne |
|---------------------------------|-------|-----------------|
| Nadleśnictwo Sarnaki | | |
| 7,45 | 1,32 | 7,88 |

Szczegółowa lokalizacja oraz opis bagien znajduje się w opisach taksacyjnych dla nadleśnictwa. Na obszarach tych nie przewiduje się prowadzenia żadnych czynności gospodarczych, w tym związanych z melioracjami wodnymi. Powierzchnie te stanowią naturalne rezerwuary wody w drzewostanach, które zwiększają vitalność ekosystemów leśnych. Bagna śródleśne pozostawia się do zachowania w stanie zbliżonym do naturalnego.

W celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na ekosystemy zmniejszania się zasobów wodnych powstał program zwiększania retencji terenów leśnych w Nadleśnictwie Sarnaki.

Nadleśnictwo Sarnaki jako jedno z dwóch w Polsce otrzymało nagrodę prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach pierwszej edycji konkursu „Mała retencja na terenach wiejskich”. Nagroda została przyznana za opracowanie sieci zbiorników wodnych, a także za wykonanie zastawek na leśnych ciekach wodnych.

Na terenie Nadleśnictwa trwają prace nad tworzeniem sieci zbiorników małej retencji. W chwili obecnej zbiorniki małej retencji zlokalizowane są w następujących oddziałach:

9c, 13c, 14c, 19n, 19o, 40d, 67d, 100g, 105g, 113b, 137f, 137o, 144i, 160h, 161b, 191As, 191Bc, 210h, 232f, 233d, 235Aj, 237c, 238i, 259j, 275p, 292g, 340i, 347a, 350d, 414c

Łącznie na obszarze Nadleśnictwa w chwili obecnej znajduje się 27 zbiorników retencyjnych o powierzchni całkowitej 7,53ha.

Zbiorniki małej retencji na obszarze Nadleśnictwa Sarnaki mają za zadanie: zwiększenie uwilgotnienia siedlisk przez podniesienie poziomu wody gruntowej zgodnie z siedliskowym typem lasu, zmiany mikroklimatu łagodzące skutki zmian pogodowych, zwiększenie bioróżnorodności w kompleksach jednorodnych. Zmiana uwilgotnienia doprowadzi do powrotu biocenoz hydrofilnych, gatunków roślinności nieleśnej, utrzymania i rozszerzenia biotopów występujących ptaków oraz płazów i ssaków. Zwiększenie uwilgotnienia gleby w siedliskach przesuszonych prowadzi do poprawy ich produktywności i tworzy większą szansę uzyskania odnowień naturalnych Db, So, Ol, Brz. Przez lepsze uwilgotnienie istniejących zabagnień nie dopuści się do ich zaniku. Obiekty techniczne małej retencji przyczyniają się również do zaopatrzenia w wodę zwierzyny i ptactwa, służą celom przeciwpożarowym, oraz wzbogacają i urozmaicają walory krajobrazowe.

4.3 Charakterystyka drzewostanów

4.3.1 Zestawienie siedliskowych typów lasu

Poniżej przedstawiono zestawienie wynikające z rozliczenia powierzchni w ramach wyłączeń taksacyjnych.

Tabela 37. Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Sarnaki

| Lp | Nazwa TSL | Symbol | Nadleśnictwo Sarnaki | |
|----|-----------------------|--------|----------------------|---------------|
| | | | pow. [ha] | udział [%] |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 1 | Bór świeży | Bśw | 1365,28 | 13,53 |
| 2 | Bór bagienny | Bb | 0,39 | 0,00 |
| 3 | Bór mieszany świeży | BMśw | 1587,82 | 15,74 |
| 4 | Bór mieszany wilgotny | BMw | 55,49 | 0,55 |
| 5 | Las mieszany świeży | LMśw | 4935,10 | 48,93 |
| 6 | Las mieszany wilgotny | LMw | 225,31 | 2,23 |
| 7 | Las mieszany bagienny | LMb | 1,33 | 0,01 |
| 8 | Las świeży | Lśw | 1445,99 | 14,33 |
| 9 | Las wilgotny | Lw | 274,41 | 2,72 |
| 10 | Ols | OI | 104,21 | 1,03 |
| 11 | Ols jesionowy | OIJ | 34,90 | 0,35 |
| 12 | Las łęgowy | Lł | 58,87 | 0,58 |
| | Razem | | 10089,10 | 100,00 |

Dominującymi typami siedliskowymi w nadleśnictwie są siedliska lasu mieszanego świeżego, boru mieszanego świeżego i lasu świeżego: LMśw 48,93%, BMśw 15,74%, Lśw 14,33%.

4.3.2 Bogactwo gatunkowe

Tabela 38. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (wg wzoru nr 13)

| Obręb Nadleśnictwo | Bogactwo gatunkowe, drzewostany | Jed- nostka | Wiek | | | Ogółem [ha] | Ogółem [%] |
|-------------------------|------------------------------------|----------------|-----------|-------------|----------|----------------|---------------|
| | | | <= 40 lat | 41 – 80 lat | > 80 lat | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| Nadleśnictwo Sarnaki | jednogatunkowe | ha | 488,48 | 1385,21 | 1323,88 | 3197,57 | 31,8 |
| | dwugatunkowe | ha | 844,91 | 1314,41 | 1469,24 | 3628,56 | 36,1 |
| | trzygatunkowe | ha | 845,26 | 1064,35 | 445,06 | 2354,67 | 23,4 |
| | cztero- i więcej gatunkowe | ha | 406,29 | 297,77 | 164,05 | 868,11 | 8,6 |

Pod względem bogactwa składu gatunkowego drzewostanów nadleśnictwa dominują drzewostany dwugatunkowe 36,1%. Pozostaje to w korelacji z układem siedliskowych typów lasu – dominują siedliska lasu mieszanego świeżego, boru mieszanego świeżego, i lasu świeżego. Zauważalne jest bogactwo gatunkowe w drzewostanach najmłodszych klas wieku, tj. do 40 lat. Udział w nich drzewostanów trzygatunkowych oraz cztero i więcej gatunkowych wynosi łącznie ok. 48,4%. Wynikiem tej sytuacji jest między innymi udział coraz bardziej rozbudowanych gatunkowo TD (GTD) przyjmowany w kolejnych planach urządzania lasu.

4.3.3 Struktura piętrowa

Tabela 39. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury. (wg wzoru nr 14)

| Obręb Nadleś- nictwo | Struktura drzewostanów, drzewostany | Jed- nostka | Wiek | | | Ogółem [ha] | Ogółem [%] |
|----------------------------|--|----------------|-----------|-------------|----------|----------------|---------------|
| | | | <= 40 lat | 41 – 80 lat | > 80 lat | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| Nadleśnictwo Sarnaki | jednopiętrowe | ha | 2584,94 | 3937,24 | 2583,77 | 9105,95 | 90,6 |
| | dwupiętrowe | ha | | 85,45 | 128,46 | 213,91 | 2,1 |
| | wielopiętrowe | ha | - | - | - | - | - |
| | o budowie przerębowej | ha | - | - | - | - | - |
| | w KO i KDO | ha | - | 39,05 | 690,00 | 729,05 | 7,3 |

Pod względem budowy pionowej drzewostany nadleśnictwa są mało zróżnicowane. Zdecydowanie dominują drzewostany jednopiętrowe 90,6%. Drzewostany w KO i KDO zajmują – 7,3% powierzchni.

4.3.4 Pochodzenie drzewostanów

Tabela 40. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych (wg wzoru nr 15)

| Obręb Nadleśnictwo | Rodzaj i pochodzenie drzewostanów | Jednostka | Wiek | | | Ogółem [ha] | Ogółem [%] |
|-----------------------|-----------------------------------|-----------|-----------|-------------|----------|-------------|------------|
| | | | <= 40 lat | 41 – 80 lat | > 80 lat | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| Nadleśnictwo Sarnaki | plantacje drzew szybko rosnących | ha | - | - | - | - | - |
| | plantacje topolowe | ha | - | - | - | - | - |
| | odroślowe | ha | - | - | - | - | - |
| | z samosiewu | ha | 272,86 | 224,10 | 18,26 | 515,22 | 5,1 |
| | z sadzenia | ha | 2312,08 | 2373,10 | 315,39 | 5000,57 | 49,8 |
| | brak informacji | ha | | 1464,54 | 3068,58 | 4533,12 | 45,1 |
| | ogółem nadleśnictwo | ha | 2584,94 | 4061,74 | 3402,23 | 10048,91 | 100,00 |
| | w tym z panującym gatunkiem obcym | ha | - | - | - | - | - |

Jak wynika z powyższej tabeli w nadleśnictwie drzewostany z sadzenia stanowią 49,8%. Drzewostany dla których nie określono pochodzenia zajmują 45,1% powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa, dotyczy to w znacznej mierze drzewostanów starszych klas wieku. Na podstawie danych historycznych dotyczących gospodarki leśnej można domniemywać, że również i one powstały w wyniku sztucznego sadzenia. Drzewostanów z samosiewu jest 5,1%. Są to drzewostany powstałe z planowych odnowień naturalnych powstałych w ubiegłym 10-leciu jak i część drzewostanów brzoźowych i olszowych na różnych siedliskach.

W nadleśnictwie nie występują drzewostany odroślowe, plantacje topolowe, plantacje drzew szybko rosnących i drzewostany z panującym gatunkiem obcym.

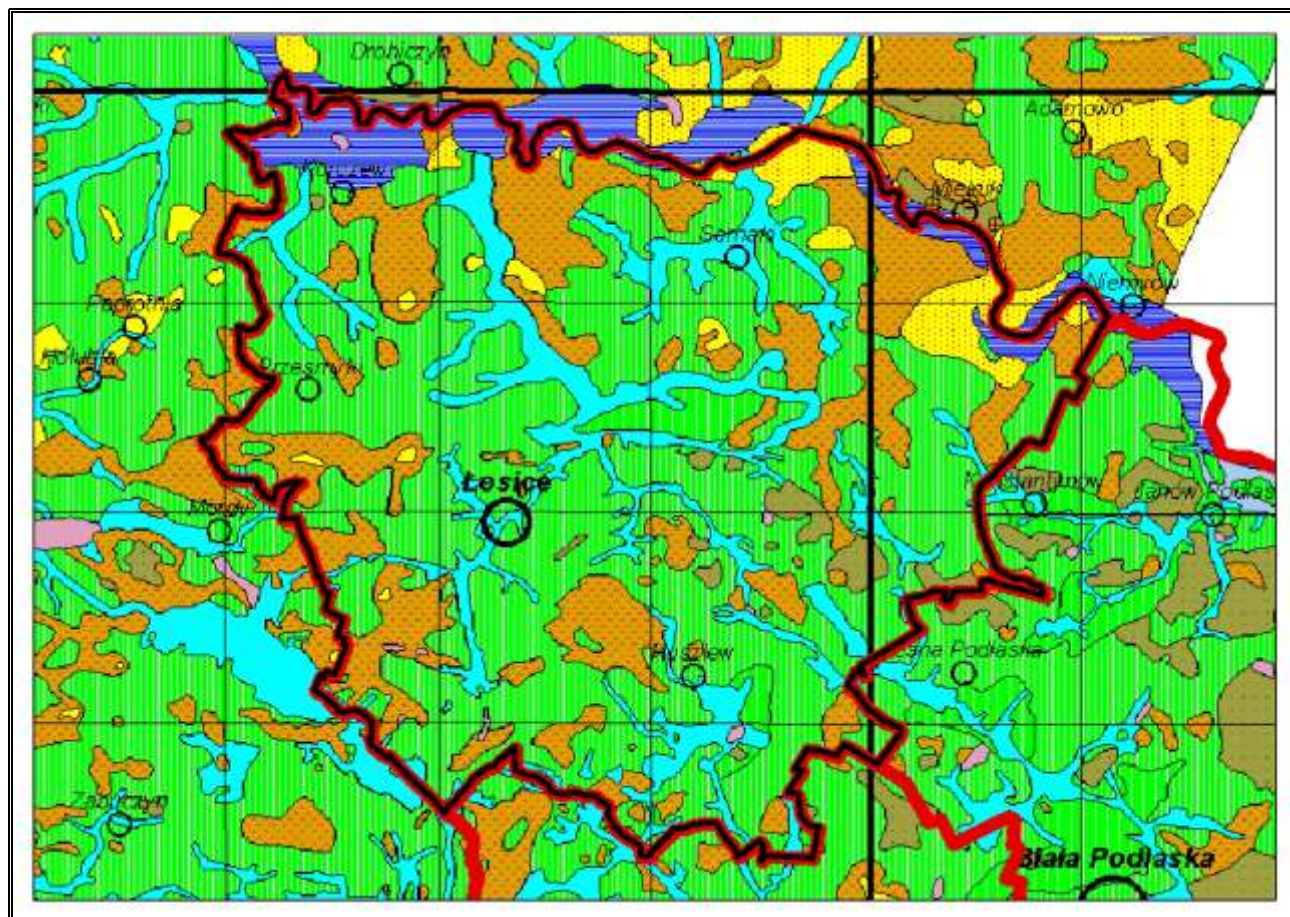
4.3.5 Charakterystyka zespołów leśnych

Występowanie określonych zespołów leśnych wiąże się w znacznej mierze z udziałem powierzchniowym poszczególnych typów siedliskowych lasu. Podczas prac nad „Programem....” nie wykonywano prac fitosocjologicznych, dane do tabeli uzyskano z Siedliskowych podstaw hodowli lasu i Przewodnika do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski W. Matuszkiewicza 2006 oraz danych z inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych LP z 2006/2007 roku.

Fitosocjologiczne zespoły roślinne, jako jednostki opisujące podstawowe typy ekosystemów leśnych, korespondują z typami siedliskowymi lasu stosowanymi w gospodarce leśnej.

Tabela 41. Relacje między typami siedliskowymi lasu a zespołami leśnymi w Nadleśnictwie Sarnaki




| Lp. | Nazwa TSL | Symbol | Nazwa dominującego zespołu | |
|-----|-----------------------|--------|--|---|
| | | | łacińska | polska |
| 1 | Bór świeży | Bśw | <i>Peucedano-Pinetum</i> | Subkontynentalny bór świeży |
| | | | <i>Leucobryo-Pinetum</i> | Suboceaniczny bór świeży |
| 2 | Bór bagienny | Bb | <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> | Sosnowy bór bagienny |
| 3 | Bór mieszany świeży | BMśw | <i>Quercu roboris-Pinetum</i> | Kontynentalny bór mieszany |
| 4 | Bór mieszany wilgotny | BMw | <i>Quercu roboris-Pinetum</i> | Kontynentalny bór mieszany |
| 5 | Las mieszany świeży | LMśw | <i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i> | Grąd subkontynentalny trzcinnikowy |
| | | | <i>Tilio-Carpinetum typicum</i> | Grąd subkontynentalny typowy |
| | | | <i>Quercu roboris-Pinetum coryletosum</i> | Kontynentalny bór mieszany z leszczyną |
| 6 | Las mieszany wilgotny | LMw | <i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i> | Grąd subkontynentalny niski |
| 7 | Las mieszany bagienny | LMb | <i>Ribeso nigri-Alnetum comaretosum</i> | Ols porzeczkowy z <i>Comarum palustre</i> |
| 8 | Las świeży | Lśw | <i>Tilio-Carpinetum typicum</i> | Grąd subkontynentalny typowy |
| 9 | Las wilgotny | Lw | <i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i> | Grąd subkontynentalny niski |
| 10 | Ols typowy | OI | <i>Ribeso nigri-Alnetum</i> | Ols porzeczkowy |
| 11 | Ols jesionowy | OIJ | <i>Fraxino-Alnetum</i> | Łęg jesionowo-olszowy |
| 12 | Las łęgowy | Lł | <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> | Łęg jesionowo-wiązowy |
| | | | <i>Salicetum albo-fragilis</i> | Nadrzeczny łęg wierzbowy |



Rycina nr 23 Roślinność potencjalna w zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki wg Matuszkiewicza 2008

———— Granica zasięgu Nadleśnictwa

Legenda

| | |
|---|--|
|  | 03 - Ficario-Ulmetum typicum |
|  | 04 - Ficario-Ulmetum chrysospl. |
|  | 05 - Fraxino-Alnetum (Circaeo-Alnetum) |
|  | 11 - Galio-Carpinetum, Sil./Gr.-Pol., rich |
|  | 16 - Tilio-Carpinetum, Litt.-Pol., poor |
|  | 17 - Tilio-Carpinetum, Litt.-Pol., rich |
|  | 20 - Tilio-Carpinetum, cent.Pol., poor |
|  | 21 - Tilio-Carpinetum, cent.Pol., rich |
|  | 47 - Querco-Pinetum |
|  | 49 - Leucobryo-Pinetum |
|  | 50 - Peucedano-Pinetum, sarm. |
|  | Waters (lakes and other) |

4.3.6 Drzewostany ponad 100 - letnie

W Nadleśnictwie Sarnaki drzewostany ponad 100-letnie zajmują łączną powierzchnię **1110,42** ha, co stanowi 11,0% powierzchni zalesionej nadleśnictwa. W układzie gatunków panujących w drzewostanie występowanie tych drzewostanów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 42. Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100 – letnich w Nadleśnictwie Sarnaki

| Gatunek panujący | Nadleśnictwo Sarnaki [ha] |
|---|------------------------------|
| Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> | 763,04 |
| Dąb, Dąb szypułkowy, Dąb bezszypułkowy <i>Quercus robur, Q. sessilis</i> | 330,29 |
| Modrzew europejski <i>Larix decidua</i> | 8,91 |
| Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> | 3,73 |
| Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> | 2,40 |
| Świerk pospolity <i>Picea abies</i> | 2,05 |
| Razem | 1110,42 |

4.3.7 Lasy ochronne

Zasięg i lokalizację lasów ochronnych przyjęto na podstawie Decyzji Ministra Środowiska DL.Ip-0233-20/04 z dnia 20.09.2004 r. oraz lokalizacji lasów ochronnych w planie urządzenia lasu na lata 2005-2014. Lasy ochronne w Nadleśnictwie Sarnaki występują na powierzchni 1894,00 ha, co stanowi 18,29% powierzchni leśnej (szczegółowe zestawie zamieszczono w Elaboracie urządzeniowym).

Tabela 43. Zestawienie powierzchni lasów ochronnych w Nadleśnictwie Sarnaki

| Kategoria ochronności | Nadleśnictwo |
|---|----------------|
| 1. Lasy glebochronne | 1032,17 |
| 2. Lasy wodochronne | 685,99 |
| 3. Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody | 138,29 |
| 4. Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębnego | 17,18 |
| 5. Lasy w granicach administracyjnych miast i wokół nich | 20,37 |
| Razem lasy ochronne | 1894,00 |

4.3.8 **Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF)**

Kryteria wyznaczania lasów o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF) w Polsce:

HCVF 1 Lasy posiadające globalne, regionalne lub narodowe znaczenie pod względem koncentracji wartości biologicznych;

HCVF 1.1 Obszary chronione;

HCVF 1.1.1 – lasy w rezerwatach przyrody,

HCVF 1.1.2 – lasy w parkach krajobrazowych,

HCVF 1.2 – Ostoje zagrożonych i ginących gatunków

HCVF 3 Obszary obejmujące rzadkie, ginące lub zagrożone ekosystemy;

HCVF 3.1 – Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej,

HCVF 3.2 – Ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy, lecz w Polsce pospolitsze i występujące wielkoobszarowo, stanowiące ważne obszary gospodarki leśnej,

HCVF 4 Lasy pełniące funkcje w sytuacjach krytycznych

HCVF 4.1 – Lasy wodochronne;

HCVF 4.2 – Lasy glebochronne

HCVF 6 Lasy o szczególnym znaczeniu dla tradycyjnej tożsamości kulturowej,

HCVF 6.1 Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności.

Na terenie Nadleśnictwa Sarnaki wyznaczono lasy HCVF w siedmiu kategoriach.

| Lp | Kategoria HCVF | Pow. całkowita w ha | Lokalizacja |
|----|----------------|---------------------|--|
| 1 | HCVF 1.1.1 | 141,71 | Rezerваты przyrody: leśnictwo Korczew: oddz.: 91g,h,i,-a, 93a,b,c,g,h,-a, 137b,f,o,-a, 138a,b,c,d,f,g,h,-a,-b,-c,-d, 139a,b,c,d,f,g,h,i,j,-a,-b,-c,-d, leśnictwo Mierzvice: oddz.: 202g, 206b,c,d, 207c,-c, 208a,-f,-g, 211c,d,f,-d,-f, 212a,-a,-c |
| 2 | HCVF 1.1.2 | 6305,26 | Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu” leśnictwo Kisielew: 20-39, 40a-i,-a~d, 41, 42a-g,-a, 43-46, 47a-f,-a~c, 48b-g,-a,-b, 49-56, 57a,c,d,f,h,i,j,k,-a,-b,-h,-i, 60-67, 68a-h,-a~d, 69-79B, 158-160, 161a,b,c,d,h,-a, 162a-g,-a,-b,-c leśnictwo Mierzvice: 1-18, 18Aa-g,i-k, 186-220B leśnictwo Zabuże: 221-249B, 250a-h,l,-a,-b, 251-256H, 256la-p, 256J, 257, 321-330, 332-334, 335o-w leśnictwo Szkołka Zabuże: 235A Nadbużański Park Krajobrazowy leśnictwo Korczew: 80, 81-123, 124a-h,-a,-b, 125-131, 132a-f,-a~d, 136a,b,-b, 137-155, 156h-l,-a,-b, 157, 185Ga-o,t-ax leśnictwo Kisielew: 40j,k, 42h,i, 47g,h,i,j,k, 48a, 81A 133a-j,-a |
| 3 | HCVF 3.1 | 50,22 | 91E0*: leśnictwo Korczew: 80a, 81dh, 91h, 92cfghi, 138cf, 139di, leśnictwo Kisielew: 27bf, 39f |
| 4 | HCVF 3.2 | 1027,87 | 9170: leśnictwo Korczew: 137b, 138b, 139ab, 82dk, leśnictwo Kisielew: 40hi, 41h, 44cfi, 45bdghi, 46abdf, 47abcdf, 48bdf, 49bdf, 50ab, 51abcd, 52abc, 53bcf, 54abcdg, 55abcdf, 56g, 61cfg, 62abcd, 63abc, 64abcd, 66abc, 67abc, 68abcf, 69abcdg, 70bc, 72a, 74i, 75df, 76bd, 77abc, 79b, 158acd, 160abcdf, 161acdh, 162abcdfg, leśnictwo Mierzvice: 202fg, 205cd, 206bcfgh, 207abc, 208a, 210cdg, 211abcdg, 212a, 215abcf, 216acd, 217acd, 218df, leśnictwo Zabuże: 221a, 222bc, 223bc, 224acd, 225cdf, 227a, 228dfg, 229bdf, 230a, 236b, 237dfg, 238cf, 239a 91F0: leśnictwo Korczew: 80bfh, 81bg, 82abcfi, 83ab, 91adfgi, 92b, 93abcdfghjn, 138adgh, 139cfghj, leśnictwo Kisielew: 25c, 26f, 27d, 28b, 35hj, 39i, 40bc |
| 5 | HCVF 4.1 | 685,99 | Lasy ochronne – wodochronne leśnictwo Korczew: 80abfhij, 81abcdfgh, 82abcdfghijk, 83ab, 86dghi, 86Ams, 88j, 88Aj, 91abdf, 92abcfghi, 93dfjn, 94cd, 95cg, 96cdfj, 97cfgi, 128cd, 132dh, 149cdfh leśnictwo Kisielew: 21c, 23a, 24a, 25a, 26fh, 27abdfh, 28b, 35cdhj, 36cd, 38h, 39cdfghi,40bch, 176abd, 177bh, 178ab, leśnictwo Huszwes: 310ad, 311bcd, 312bdf, 313abg, 314dg, 315ab, 320abg, 430dfhj, 431bfg, 432cdfghi, 433abcdghk,434adh, 436rst,437cf, leśnictwo Mierzvice: 9f, 11ijmn, 12bcf, 13abfghik, 14abdghi, 15adfgi, 16a, 16Ab, 17Aa, 186acd,fjknprs, 192ilstwxyzabxcfxgx, 200afgijklmno, 205afhj, 210b leśnictwo Zabuże: 227f, 232bcdf, 234abcfgh, 235bdfgj, 236abcdi, 237adfg, 238abcdfgh, 239a, leśnictwo Dubicze: 336bc, 337ab, 338cfg, 373cd, 381abcdfgh, leśnictwo Górki: 259gj, 260dfg, 270d, 271dh, 275opr, 277h, 280abcd, 281abc, 282ab, 287abcd, 288ab, 294ikln, 297abd, |
| 6 | HCVF 4.2 | 1032,17 | Lasy ochronne – glebochronne leśnictwo Korczew: 83j, 84akl, 86j, 86Adfghloptw, 87abcdfghikl, 88abcghi, 88Aabcdghik, 89abdfi, 90abc, 90Aabcfg, 90Babc leśnictwo Kisielew: 28cdfgh, 29abhijk, 30cfhijk, 31abcdfghij, 32b, 33abc, 34abcdf, 35afgi, 36bfg, 37abfi, 81Aabcdfghi leśnictwo Mierzvice: 1abc, 2ghi, 3hijkl, 4ab, 5abc, 6abcd, 7abcdf, 8abcd, 9abdgh, 10ghij, 11abcdg, 12a, 14f, 15bc, 17bcfk, 18abcdfgh, 187ab, 188abc, 192cdfghjmnop, 193abcdfghi,194ab, 195ab, 200bcdhi, 201abcd, 202abcdf, 203abcd, 205bcdgi, 206afgh, 207ab, 210cdfgh, 211abg, 212bcdg, leśnictwo Zabuże: 322acdf, 323abcdfg, 324abcdfghijk, 325abcdfghil, 326abcdf, 327abcd |

| Lp | Kategoria HCVF | Pow. całkowita w ha | Lokalizacja |
|--------------|----------------|---------------------|--|
| 7 | HCVF 6.1 | 5,91 | leśnictwo Korczew , oddz: 184a,b, 137s leśnictwo Mierzvice , oddz: 19f leśnictwo Dubicze , oddz: 382f |
| Razem | | 9249,13 | |

4.3.9 Ekosystemy referencyjne

| Lp | Rodzaje powierzchni | Pow. całkowita w ha | Lokalizacja |
|--------------|---|---------------------|---|
| 1 | Rezerваты przyrody | 141,71 | leśnictwo Korczew 91g,h,i,~a, 93a,b,c,g,h,~a, 137b,f,o,~a, 138, 139 leśnictwo Mierzvice 202g, 207c,~c, 208a,~f,~g, 211c,d,f,~d,~f, 212a,~a, 206b,c,d |
| 2 | Drzewostany wyłączone z użytkowania dla ochrony siedlisk w obszarach o znaczeniu wspólnotowym (Natura 2000) | 43,79 | 91E0* : leśnictwo Korczew : 80a, 81h, 91h, 92cfghi, 138cf, 139di, leśnictwo Kisielew : 27f |
| Razem | | 185,50 | |

4.4 Zestawienie występujących na terenie nadleśnictwa typów siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i gatunków zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony ptaków

Ocenę występowania niektórych gatunków i siedlisk sporządzono na podstawie Zarządzenia nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19.07.2006 r. w sprawie ustalenia systemu powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych [Zo -732 -2-18/2006] oraz Decyzji nr 61 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 25.07.2006 r. w sprawie przeprowadzenia w roku 2006-2007 powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. W Nadleśnictwie Sarnaki wykonano inwentaryzację wybranych siedlisk przyrodniczych, wybranych gatunków dzikiej flory i fauny oraz 6 gatunków ptaków (bocian czarny *Ciconia nigra*, bielik *Haliaeetus albicilla*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, puchacz *Bubo bubo*, żuraw *Grus grus*, cietrzew *Tetrao tetrix*).

Zasięg siedlisk przyrodniczych na terenie nadleśnictwa był przedmiotem weryfikacji i uzgodnień podczas prac terenowych wykonywanych w ramach taksacji i prac siedliskowych w 2014 roku. Łączna powierzchnia siedlisk przyrodniczych na gruntach nadleśnictwa to **2481,47** ha. W siedliskowych obszarach Natura 2000 na gruntach nadleśnictwa siedliska przyrodnicze występują na łącznej powierzchni **1095,22** ha.

Wyniki inwentaryzacji zamieszczone zostały w tabelach 44, 45, 46.

Tabela 44. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki) – wg inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych w LP 2006/2007 – dane zweryfikowane podczas prac terenowych w 2014 przez BULiGL Oddział w Lublinie

| Lp | Siedlisko przyrodnicze | | | | Powierzchnia [ha] w tym na specjal- nych obszarach ochrony siedlisk Natura 2000 | Występowanie w nadleśnictwie | |
|----|---------------------------------|--|---|--|---|---------------------------------|-------------------------------------|
| | Kod siedliska przyrodniczego | Nazwa polska siedliska przyrodni- czego | Nazwa łacińska siedliska przy- rodniczego | Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu prioryteto- wym | | Typ siedliskowy lasu | Rodzaj powierzchni pow. nieleśna |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | 3150 | Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne | <i>Nympheion, Potamion</i> | NIE | 13,41 (13,41*) | - | starorzecza, użytki ekologiczne |
| 2 | 6510 | Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie | <i>Arrhenatherion elatioris</i> | NIE | 5,82 (3,72*) | - | pastwisko |
| 3 | 9170 | Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny | <i>Tilio-Carpinetum</i> | NIE | 2159,15 (869,24*) | Lśw, LMśw, Lw, LMw | - |
| 4 | 91E0 | Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, i jesionowe | <i>Salicetum albobfragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> | TAK | 120,14 (50,22*) | Lw, LMw, Lł, OI, OIJ | - |
| 5 | 91F0 | Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe | <i>Ficario-Ulmetum</i> | NIE | 182,95 (158,63*) | Lw, LMw, Lł, LMśw, OI, OIJ | - |
| | Razem | | | | 2481,47 (1095,22*) | | |

* - w nawiasie powierzchnia siedlisk przyrodniczych w obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadbużańska PLH140011

Tabela 45. Wykaz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki (dane LP)

| Lp | Kod gatunku | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Liczba obserwacji (stanowisk) w tym na obszarze Natura 2000 | Opis siedliska | Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000 | Gatunek o znaczeniu priorytetowym |
|----|-------------|------------------------|------------------------------|---|--|---|-----------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | 1437 | Leniec bezpodkwiatkowy | <i>Thesium ebracteatum</i> | 1 / 1 | Występuje w rezerwacie „Mierzvice” oddz. 206d siedlisku BMśw | TAK | NIE |
| 2 | 1617 | Starodub łąkowy | <i>Angelica palustris</i> | 4 / 1 | łąki świeże, pastwiska, skraj drzewostanu z przewagą sosny na siedlisku BMśw | TAK | NIE |
| 3 | 1902 | Obuwik pospolity | <i>Cypripedium calceolus</i> | 1 / 1* | Występuje w rezerwacie „Mierzvice” oddz. 206d siedlisku BMśw | TAK | NIE |

* gatunek nie jest przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000

Tabela 46. Wykaz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki (dane LP)

| Lp | Kod gatunku | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Liczba obserwacji (stanowisk) w tym na obszarze Natura 2000 | Opis siedliska | Gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000 | Gatunek o znaczeniu priorytetowym |
|----|-------------|----------------------|--------------------------|---|---|---|-----------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | 1059 | Modraszek telejus | <i>Maculinea teleius</i> | 1 / - | torfiasta łąka z dużą ilością rośliny żywicielskiej | TAK | NIE |
| 2 | 1060 | Czerwończyk nieparek | <i>Lycaena dispar</i> | 8 / 5 | podmokłe łąki i pastwiska w dolinie Bugu, śródleśne, torfiaste łąki | TAK | NIE |
| 3 | 4038 | Czerwończyk fioletek | <i>Lycaena helle</i> | 2 / - | podmokłe torfiaste łąki porośnięte rdestem węzownikiem | TAK | NIE |
| 4 | 1083 | Jelonek rogacz | <i>Lucanus cervus</i> | 4 / 2 | stwierdzony na gniazdach dębowych oraz w drzewostanie dębowym, siedl. LMśw, Lśw | TAK | NIE |
| 5 | 1188 | Kumak nizinny | <i>Bombina bombina</i> | 50 / 34 | Występuje w zbiornikach retencyjnych, bagnach, rozlewiskach, starorzeczach, stawach oraz na śródleśnych powierzchniach zabagnionych | TAK | NIE |
| 6 | 1337 | Bóbr europejski | <i>Castor fiber</i> | 24 / 10 | Obserwowany w starorzeczach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Bugu | TAK | NIE |
| 7 | 1355 | Wydra | <i>Lutra lutra</i> | 2 / 2 | Występuje w starorzeczach w bezpośrednim sąsiedztwie Bugu | TAK | NIE |

Tabela 47. Wykaz gatunków ptaków z Załącznika nr 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki (dane LP)

| Lp | Kod gatunku | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Liczba obserwacji (stanowisk) / w tym na obszarze Natura 2000 | Opis siedliska | Gatunek o znaczeniu priorytetowym |
|----|-------------|-----------------|---------------------------|---|---|-----------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 8 |
| 1 | A127 | Żuraw | <i>Grus grus</i> | 5 / 4* | L1, O1, nieużytki, starorzecza | NIE |
| 2 | A236 | Dzięcioł czarny | <i>Dryocopus martius</i> | 3 / 3* | drzewostany z przewagą sosny w wieku 89 lat – otulina szkółki | NIE |
| 3 | A238 | Dzięcioł średni | <i>Dendrocopos medius</i> | 3 / 3* | drzewostany z przewagą sosny w wieku 89 lat – otulina szkółki | NIE |

* gatunki ptaków nie stanowią przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000

4.5 **Zabytkowe parki wiejskie**

Zespoły zieleni zabytkowej są tą częścią krajobrazu, która przetrwała w mniej lub bardziej zmienionej formie do czasów współczesnych. Do zespołów tych zaliczyć można parki dworskie i pałacowe, zadrzewienia przy obiektach sakralnych, folwarkach, szkołach, starych cmentarzach oraz aleje. Na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki występuje jeden taki obiekt w leśnictwie Korczew.

W zasięgu terytorialnego działania nadleśnictwa parki takie lub ich pozostałości występują w następujących miejscowościach:

Gmina Huszlew – Bachorza, Dziadkowskie, Huszlew, Kownaty,

Gmina Łosice – Chotycze, Toporów,

Gmina Platerów – Hruszniew, Mężenin, Puczyce, Rusków,

Gmina Sarnaki – Klimczyce, Zabuzę,

Gmina Stara Kornica – Czeberaki, Kobylany, Wólka Nosowska,

Gmina Korczew – Korczew (zespół pałacowy), Stary Bartków, Tokary.

Tabela 48. Wykaz parków wiejskich występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Sarnaki

| Lp. | Nazwa obiektu | Leśnictwo oddz. poddz. | Powierzchnia [ha] | Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory | Zagrożenia | Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody | | Uwagi |
|-----|------------------------|--------------------------|-------------------|---|------------|---|----------|-------|
| | | | | | | projektowane | wykonane | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 1. | Zespół dworsko-parkowy | Leśnictwo Korczew 184a,b | 1,34 | Dwór i oficyna w Dąbrowie zostały zbudowane około 1852 r. dla rodziny Dobrzyńskich. Są to klasycystyczne murowane obiekty, stanowiące typowy przykład architektury dworskiej. Budynek otacza zabytkowy park. Obiekt wpisany do rejestru zabytków byłego województwa siedleckiego decyzją nr KL-VI/5340/602/83 z 30 grudnia 1983 roku pod numerem A-336. | brak | | | |

4.6 Zestawienie zadrzewień na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo

Na gruntach nadleśnictwa ewidencyjna powierzchnia zadrzewień wynosi **56,90** ha są to zadrzewienia występujące na bagnach, rolach, łąkach, pastwiskach, pod liniami energetycznymi, zarośnięte linie oddziałowe, w pobliżu osad leśnych itp..

Tabela 49. Zestawienie zbiorcze zadrzewień w Nadleśnictwie Sarnaki (wg wzoru nr 17)

| Lp. | Leśnictwo oddz. Pododdz. | Gatunek panujący | Powierzchnia [ha] | Wiek gat. pan. | Ogólny opis, skład gatunkowy | Zabiegi uzgodnione z RDOS | | Uwagi |
|-----|--------------------------|------------------|-------------------|----------------|--|---------------------------|----------|-------|
| | | | | | | projektowane | wykonane | |
| 1 | 06- 3-f | OL | 1,67 | 30 | E-LS: ZADRZEW: OL 30,ŚW 30,OL 60,DB 60;ZAKRZEW: WB ,KRU 0,CZM 0,DB 0 | | | |
| 2 | 06- 9-c | OL | 0,50 | 35 | E-LS: ZADRZEW: OL 35,BRZ 45;ZAKRZEW: OS ,BRZ 0,WB 0,OL 0 | | | |
| 3 | 06- 11-f | OL | 0,60 | 45 | E-LS: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45,SO 90 | | | |
| 4 | 06- 12-d | OL | 0,60 | 45 | E-LS: ZADRZEW: OL 45,BRZ 45;ZAKRZEW: WB ,CZM 0,KRU 0 | | | |
| 5 | 06- 17-d | OL | 0,39 | 30 | E-LS: ZADRZEW: OL 30,BRZ 30 | | | |
| 6 | 06- 19-c | JS | 1,93 | 160 | Ł: ZADRZEW: JS 160,OL 60 | | | |
| 7 | 06- 19-d | OL | 2,36 | 60 | BUD INNE: ZADRZEW: OL 60,ŚW 35,LP 50,JS 70 | | | |
| 8 | 06- 19-f | ŚW | 0,83 | 35 | N-CTWO: ZADRZEW: ŚW 35 | | | |
| 9 | 06- 19-m | ŚW | 0,30 | 35 | ZAB INNE: ZADRZEW: ŚW 35 | | | |
| 10 | 04- 25-b | OL | 7,68 | 60 | E-N: ZADRZEW: OL 60,BRZ 50,OL 40,OL 25,BRZ 25,OS 25,WB 25,SO 25 | | | |
| 11 | 04- 25-f | OL | 2,32 | 50 | E-WP: ZADRZEW: OL 50 | | | |
| 12 | 04- 26-c | DB | 1,90 | 50 | PS: ZADRZEW: DB 50,OL 50 | | | |
| 13 | 04- 27-i | OL | 0,42 | 40 | PS: ZADRZEW: OL 40 | | | |
| 14 | 04- 30-b | SO | 5,11 | 90 | E-N: ZADRZEW: SO 90,DB 90,OL 80,OL 50,SO 50 | | | |
| 15 | 04- 47-k | SO | 0,29 | 65 | LZ-R: ZADRZEW: SO 65 | | | |
| 16 | 01- 88-d | OL | 2,73 | 75 | E-LS: ZADRZEW: OL 75 | | | |
| 17 | 01- 89-h | LP | 0,28 | 60 | LZ-R: ZADRZEW: ŚW 14,DB.C 14 | | | |
| 18 | 01- 93A-y | OS | 1,18 | 60 | E-LS: ZADRZEW: OS 60,DB 80,JS 80 | | | |
| 19 | 01- 93A-z | OL | 0,22 | 30 | E-LS: ZADRZEW: OL 30 | | | |
| 20 | 01- 97-d | OL | 2,11 | 90 | E-LS: ZADRZEW: OL 90,LP 90,DB 90,JS 90,OL 30,OL 50 | | | |
| 21 | 01- 123-g | OL | 0,43 | 45 | E-LS: ZADRZEW: OL 45 | | | |
| 22 | 01- 124C-d | BRZ | 0,17 | 15 | R: ZADRZEW: BRZ 15,SO 15 | | | |
| 23 | 01- 129-c | OL | 0,70 | 45 | E-LS: ZADRZEW: OL 45 | | | |
| 24 | 01- 137-c | GŁG | 0,63 | 15 | LZ-R: ZAKRZEW: GŁG 15,ŚW 15,JW 15,LP 15,AK 15,JB 30 | | | |

Nadleśnictwo Sarnaki – Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| | | | | | | | | |
|----|------------|-------|------|-----|--|--|--|--|
| 25 | 01- 137-d | LP | 0,17 | 35 | LZ-PS: ZADRZEW: LP 35 | | | |
| 26 | 01- 137-g | MD | 0,18 | 50 | L-CTWO: ZADRZEW: MD 50,ŚW 50 | | | |
| 27 | 01- 137-h | JB | 1,15 | 70 | R: ZADRZEW: JB 70 | | | |
| 28 | 01- 137-i | GŁG | 0,48 | 15 | PS: ZAKRZEW: GŁG 15,ŚW 15,GB 15,BRZ 15,WB 15 | | | |
| 29 | 01- 137-k | GŁG | 0,22 | 15 | LZ-R: ZAKRZEW: GŁG 15,JW 15,ŚW 15,LP 15,AK 15,JB 30 | | | |
| 30 | 01- 137-t | GŁG | 0,71 | | R: ZAKRZEW: GŁG ,JW 0,ŚW 0,LP 0 | | | |
| 31 | 01- 144-h | DB | 0,24 | 150 | BUD INNE: ZADRZEW: DB 150 | | | |
| 32 | 04- 167-f | SO | 0,49 | 18 | E-LS: ZADRZEW: SO 18,BRZ 18,OS 18,DB 35 | | | |
| 33 | 04- 175-c | SO | 0,26 | 25 | E-LS: ZADRZEW: SO 25,BRZ 25,OS 25 | | | |
| 34 | 04- 176-c | OL | 0,12 | 50 | E-LS: ZADRZEW: OL 50 | | | |
| 35 | 04- 176-i | OL | 0,19 | 50 | E-LS: ZADRZEW: OL 50 | | | |
| 36 | 04- 177-a | OL | 0,30 | 50 | E-LS: ZADRZEW: OL 50 | | | |
| 37 | 01- 183C-c | BRZ | 0,15 | 45 | LZ-R: ZADRZEW: BRZ 45,OS 45;ZAKRZEW: GB ,BRZ 0,OS 0 | | | |
| 38 | 01- 185-b | IWA | 0,09 | | BAGNO: ZAKRZEW: IWA | | | |
| 39 | 06- 186-g | BEZ.C | 0,09 | | PS: ZAKRZEW: BEZ.C | | | |
| 40 | 06- 186B-c | SO | 0,21 | 18 | N KOP: ZAKRZEW: SO 18 | | | |
| 41 | 06- 192-k | WB | 0,35 | | E-LS: ZAKRZEW: WB ,OL 0 | | | |
| 42 | 06- 210-a | OL | 0,68 | 45 | E-LS: ZADRZEW: OL 45 | | | |
| 43 | 07- 221-d | DB | 0,61 | 150 | ZAB INNE: ZADRZEW: DB 150,LP 55 | | | |
| 44 | 07- 241-d | OL | 0,44 | 35 | E-LS: ZADRZEW: OL 35,OL 55,BRZ 55,OS 55;ZAKRZEW: WB ,KRU 0 | | | |
| 45 | 07- 241-i | SO | 0,45 | 10 | R: ZADRZEW: SO 10,BRZ 10,DB 10 | | | |
| 46 | 07- 252-d | SO | 0,34 | 35 | BUD INNE: ZADRZEW: SO 35,ŚW 25 | | | |
| 47 | 07- 252-g | JW | 0,68 | 60 | L-CTWO: ZADRZEW: JW 60,LP 60,MD 60,DB 80,ŚW 25,DB.S 190,DB.S 150 | | | |
| 48 | 07- 255B-i | SO | 0,83 | 70 | E-LS: ZADRZEW: SO 70,OS 20,LP 40,DB 40;ZAKRZEW: ŚL.T | | | |
| 49 | 10- 259-h | OL | 0,28 | 70 | E-LS: ZADRZEW: OL 70,OL 30;ZAKRZEW: OL ,KRU 0 | | | |
| 50 | 10- 261-c | SO | 0,63 | | KOP ŻW: ZAKRZEW: SO ,GB 0,LSZ 0,BRZ 0;ZADRZEW: SO 30 | | | |
| 51 | 10- 275-g | DB | 1,18 | 80 | R: ZADRZEW: DB 80;SAMOS: SO 15,BRZ 15,DB 15,OS 15 | | | |
| 52 | 10- 275-i | LP | 0,15 | 70 | B-R: ZADRZEW: LP 70 | | | |
| 53 | 10- 289-d | WB | 0,31 | | E-LS: ZAKRZEW: WB | | | |
| 54 | 10- 294-a | OL | 0,05 | 50 | LZ-Ł: ZADRZEW: OL 50;ZAKRZEW: OS ,KRU 0,BRZ 0 | | | |
| 55 | 10- 294-j | OL | 0,44 | 16 | LZ-PS: ZADRZEW: OL 16,BRZ 16;ZAKRZEW: CZM ,KRU 0 | | | |
| 56 | 05- 309-j | BRZ | 0,29 | 30 | E-N: ZADRZEW: BRZ 30 | | | |
| 57 | 05- 312-g | OL | 0,30 | 50 | E-N: ZADRZEW: OL 50,DB 20 | | | |
| 58 | 04- 317-a | BRZ | 0,85 | 25 | E-LS: ZADRZEW: BRZ 25,BRZ 20,BRZ 15,BRZ 60 | | | |
| 59 | 07- 321-l | KRU | 0,16 | | L ENERG: ZAKRZEW: KRU ,DB 0,LSZ 0 | | | |
| 60 | 07- 332-f | BRZ | 0,44 | | L ENERG: ZAKRZEW: BRZ ,SO 0,DB 0,JAŁ 0 | | | |

Nadleśnictwo Sarnaki – Program Ochrony Przyrody na lata 2015-2024

| | | | | | | | | |
|---------------------|------------|-----|--------------|-----|--|--|--|--|
| 61 | 07- 333-b | BRZ | 0,07 | | L ENERG: ZAKRZEW: BRZ ,KRU 0,DB 0,JAŁ 0 | | | |
| 62 | 09- 358-d | BRZ | 0,52 | 36 | E-LS: ZADRZEW: BRZ 36,SO 36,ŚW 36,OL 36 | | | |
| 63 | 09- 376-g | ŚW | 0,18 | 35 | BUD INNE: ZADRZEW: ŚW 35 | | | |
| 64 | 09- 376-n | LP | 0,84 | 90 | PS: ZADRZEW: LP 90,KL 90 | | | |
| 65 | 09- 376-o | LP | 0,38 | 90 | L-CTWO: ZADRZEW: LP 90,KL 35 | | | |
| 66 | 09- 383-a | OS | 0,45 | 40 | E-LS: ZADRZEW: OS 40,SO 40;ZAKRZEW: DER.Ś ,CZM 0,JRZ 0 | | | |
| 67 | 09- 393-a | SO | 0,76 | 105 | E-LS: ZADRZEW: SO 105,SO 60,CZR 35,JW 35,LP 35 | | | |
| 68 | 05- 418-f | BRZ | 0,37 | | E-N: ZAKRZEW: BRZ | | | |
| 69 | 05- 421-c | BRZ | 0,63 | | E-N: ZAKRZEW: BRZ ,SO 0,OS 0,ŚW 0,DB 0,OL 0 | | | |
| 70 | 05- 421-d | BRZ | 0,72 | | E-N: ZAKRZEW: BRZ ,ŚW 0,DB 0 | | | |
| 71 | 05- 430-g | BRZ | 0,47 | | E-LS: ZAKRZEW: BRZ ,OL 0 | | | |
| 72 | 05- 434-b | BRZ | 0,52 | | E-LS: ZAKRZEW: BRZ | | | |
| 73 | 05- 434-f | SO | 0,24 | 50 | E-LS: ZADRZEW: SO 50,OL 50,BRZ 50 | | | |
| 74 | 05- 435-d | BRZ | 0,05 | 17 | R: ZAKRZEW: BRZ 17 | | | |
| 75 | 07- 439-ix | SO | 0,84 | 35 | ZADRZEW: SO 35 | | | |
| Pow. ogółem: | | | 56,90 | | | | | |

4.7 Ciekawe obiekty kultury materialnej

Na gruntach nadleśnictwa znajdują się trzy obiekty kultury materialnej. Lokalizację i krótką charakterystykę tych obiektów występujących na gruntach nadleśnictwa przedstawia tabela 50.

4.8 Ciekawe obiekty przyrody nieożywionej

Z ciekawszych tworów przyrody nieożywionej znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa na uwagę zasługują głazy narzutowe w oddz. 107, 206, 339, 345, w ilości 4 szt. uznane za pomniki przyrody, stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej – wychodnia głazów narzutowych w oddz. 207a oraz skarpa nadbużańska w oddz. 255Bi uznana za użytek ekologiczny. Poza gruntami Nadleśnictwa na uwagę zasługują starorzecza Bugu.

Na gruntach nadleśnictwa nie występują stanowiska archeologiczne.

Tabela 50. Zestawienie ciekawszych obiektów kultury materialnej na gruntach Nadleśnictwa Sarnaki

| Lp | Nazwa obiektu | Lokalizacja (Leśnictwo, Oddz, Poddz., gmina) | Pow. Poddz. | Ogólny opis, rok powstania (budowy) rodzaj obiektu, walory, | Zagroże- nia | Zabiegi uzgodnione z wo- jewódzkim konserwatorem przyrody | | Uwagi |
|----|---|--|----------------|---|-----------------|---|------|---|
| | | | | | | Proj. | Wyk. | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 1 | Zabytkowy dwór | Mierzvice – 19f <i>Sarnaki</i> | 0,83 ha | Zabytkowy dwór z 1830r z pozostałością parku, obecnie siedziba Nadleśnictwa. Działka ewidencyjna nr 514/8 | | | | Decyzja WKZ w Siedlcach Nr A-1346 11.03.2004r |
| 2 | Wieża obserwa- cyjna | Korczew – 137s <i>Korczew</i> | 0,03 ha | Wieża została wzniesiona w 1925r pełniła funkcje wieży strażniczej w fermie lisów, jednocześnie stanowiła mieszkanie strażnika. Działka ewidencyjna nr 1211 | | | | Decyzja w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków WKZ w Siedlcach Nr A-470 18.05.1998r. |
| 3 | Cmentar- zysko wczesno- średnio- wie- czne | Dubicze – 382f <i>Sarnaki</i> | 3,71 ha | Obiekt kultury materialnej położony na terenie leśnictwa Dubicze, jego większa część znajduje się na sąsiadującym z oddz. 382f gruncie prywatnym | | | | |

4.9 **Miejsca historyczne, nazwy zwyczajowe i obiekty kultu religijnego**

Zgodnie z przekazanymi przez Nadleśnictwo materiałami na terenie Nadleśnictwa występują następujące miejsca historyczne, nazwy zwyczajowe i obiekty kultu religijnego:

Leśnictwo Korczew:

- oddz. 87, 88, 89, 90 – ciąg kurhanów, prawdopodobnie jedno z większych cmentarzysk kurhanowych w Europie (wiadomość niepotwierdzona podana w oparciu o spotkanie w 1999r. z archeologami badającymi te tereny);

- oddz. 87h – „Czerwona góra”;

- oddz. 88d – kirkut;

- w oddz. 124a znajdują się mogiły żołnierzy wojsk niemieckich z okresu I wojny światowej, którymi opiekuje się młodzież ze Szkoły Podstawowej w Kamiankach Lackich;

- w okresie okupacji w miejscowości Szczeglacin był podobóz obozu koncentracyjnego w Treblince w oddz. 92f,g,i. Więźniowie zajmowali się budową stawów rybnych i regulacją rzeki Kołodziejki, po zakończeniu prac więźniowie zostali rozstrzelani;

- przy oddz. 120 i 121 od strony Korczewa w czasie działań wojennych funkcjonowało niemieckie lotnisko polowe, samoloty zaś były ukryte wśród drzew;

- oddz. 120b,c, 122b,c,d - była osada leśna „Zakole”;

- rezerwat „Dębniak” jest pozostałością parku przy pałacu w Korczewie należącego do hrabiego Ostrowskiego. Po zakończeniu wojny i reformie rolnej obiekt początkowo należał do PGR-u, a następnie do Lasów Państwowych. Był to drzewostan gospodarczy przewidziany do wycięcia i ponownego odnowienia. Ze względu na swoje walory i dzięki staraniom administracji terenowej został uznany za rezerwat przyrody.

- linia oddziałowa 149/150 tzw. „Błotna” nazwa pochodzi stąd, że do chwili remontu droga ta była nieprzejezdna ze względu na zabagnienie terenu;

- „Łacia Góra” – nazwa zwyczajowa części wydzieleń 98f i 99a,

- „Linia Dębowa” – zwyczajowa nazwa linii oddz. pomiędzy oddziałami 111/117-110/116;

- „Linia Świerkowa” - zwyczajowa nazwa linii oddz. pomiędzy oddziałami 116-115;

- „Granka” - zwyczajowa nazwa linii oddz. od oddziałów 108/114 do końca oddz. 117/112;

- „Linia Niemiecka” – droga w oddz. 85, 91.

Leśnictwo Kisielew:

- oddz. 35a krzyż upamiętniający miejsce zabicia gajowego;

- oddz. 37i krzyż postawiony po epidemii cholery, obecnie w tym miejscu kapliczka św. Huberta z okazji 50-lecia WKŁ;

- oddz. 30j lej po rakiemie V-2;

- oddz. 37d – mielerze (smolarnie);

- oddz. 41g – „Kopiec trzech hrabiów”;

- oddz. 53a dwa krzyże nieznanego pochodzenia;

- oddz. 30 – „Topolina”;
- oddz. 27-29 – „Kowalowe”;
- oddz. 39, 40 – „Żelaźnica”;
- oddz. 27 – „Bobrownia” – przeprawa przez stare koryto rzeki Bug;
- oddz. 60, 61 – „Przewłoka”;
- oddz. 25 – „Dębina”;
- „Gościniec Mężeniński” – droga w oddz. 51, 52, 53;
- linia „Szlabanowa” – linia w oddz. 26/27 – 34/37;
- linia „Platerowska” – linia w oddz. 40/41 – 44/45.
- oddz. 58a,b, – miejsce po cmentarzu cholerycznym z XIX wieku;
- oddz. 177j – grób żołnierzy niemieckich z II wojny światowej;
- oddz. 165d – pomnik przyrody „Bartek” miejsce spotkań partyzantów z BCh;
- oddz. 167c,d – dwa kurhany nieznanego pochodzenia;
- oddz. 168d – mielerze (smolarnie);
- oddz. 176f – ślady osadnictwa celtyckiego (Wandalowie);
- oddz. 71a – lej po pocisku V-2;
- oddz. 163 – „Piaszczanka”;
- oddz. 58 – „Baranica”;
- oddz. 170c-f – fragment 171 – „Majdan”;
- oddz. 179a – „Rogacz” nazwa używana w „Przedwiośniu” Stefana Żeromskiego;
- „Tryba” – droga publiczna Kisielew-Tokary;
- „Kucharuczyna” – następna linia oddziałowa w stronę Mężenina, równoległa do Tryby;
- „Myszkówka” – linia oddziałowa 167/168.

Leśnictwo Huszlew:

- oddz. 431h – miejsce pochówku żołnierzy napoleońskich powracających z nieudanej kampanii rosyjskiej 1812-1813r. Odniesione rany i choroby powodowały dużą śmiertelność wśród wojsk wycofujących się spod Moskwy. Miejsce to przetrwało do lat czterdziestych XX wieku, po II wojnie światowej kamienie nagrobkowe lub budowlane zostały wykorzystane przez miejscową ludność jako kamienie nagrobne. Obecnie miejsce to upamiętnia stary drewniany krzyż.

- Uroczysko Chotycze – 30 czerwca 1944r. w lasach chotyckich odbyło się poświęcenie sztandaru oddziału partyzanckiego AK „Zenon”. W trakcie ceremonii wojska niemieckie zaatakowały partyzantów. Wywiązała się walka w wyniku której zginęło wielu Niemców. W odwecie Niemcy zorganizowali łapankę koło wsi Chotycze, zgromadzili około 100 mężczyzn, wybrali spośród nich najmłodszych i rozstrzelali. Obecnie wydarzenia te upamiętniają pomniki we wsi Chotycze oraz w sąsiedniej wsi Jeziory.

- oddz. 315g,h,i – „Dębinka”;

- oddz. 311a – „Okop” nazwa prawdopodobnie pochodzi od znajdujących się w sąsiednich lasach prywatnych licznych wałów i okopów po wczesnośredniowiecznym grodzisku;
- oddz. 312, 313, 314 – „Tuszyn” brak przekazów o pochodzeniu nazwy;
- oddz. 309g – „Lisie Jamy” nazwa pochodzi od licznych niegdyś w tym miejscu lisich nor;
- oddz. 391 – „Kurniki” nazwa pochodzi od sąsiadującej z lasem fermy drobiowej;
- oddz. 389,390 – „Szklarnia” nazwa wzięta się od istniejących w sąsiedztwie upraw pod szkłem;
- oddz. 424a,b,c – „Popowizna” przed II wojną światową lasy te stanowiły własność kościelną;
- „Bojarszczyzna” – nazwa zwyczajowa Uroczyska Huszlew – brak danych o pochodzeniu nazwy;
- „Czaszcz” – nazwa zwyczajowa Uroczyska Felin brak danych o pochodzeniu nazwy.

Leśnictwo Mierzvice:

- oddz. 192m przy drodze Mierzvice-Zabuże znajdują cztery groby ułanów polskich z okresu wojny bolszewickiej w 1920r. W tym samym miejscu, w obrębie ogrodzenia jest też głaz upamiętniający walki oddziału AK z formacjami Afrika Korps. 26 maja 1944r oddział osłaniał partyzantów wydobywających rakietę V-2, która nie eksplodowała nad rzeką Bug.
- oddz. 9a – grób kobiety, która zmarła w transporcie podczas okupacji hitlerowskiej,
- oddz. 1a – grób nieznannej osoby (pielęgnowany przez miejscową ludność),
- w całym pasie nadbużańskim – oddz. 1, 3, 186, 192, 200, 205, 210 – wyraźne pozostałości po działaniach wojennych z II wojny światowej – okopy, stanowiska artyleryjskie.
- oddz. 200h – wzniesienie zwane przez miejscową ludność „kurhan” ze śladami budowli.
- oddz. 210c,d – wzgórze ze starymi lipami (możliwe, że w tym miejscu znajdują się pozostałości osady);
- oddz. 3-5 – „Gnoiska”
- oddz. 4g,h – „Końskie Góry” grzebano tam padłe konie;
- oddz. 1 – „Parcela”;
- oddz. 13-15 – „Błota”;
- oddz. 15g,i, 16 – „Pasica”;
- oddz. 16A – „Reski”;
- oddz. 186B – „Łysa Góra”;
- oddz. 188, 190 – „Płoszcz”;
- oddz. 191, 197-199 – „Zalesienie”;
- oddz. 191A – „Łuzka”;
- oddz. 202d,g, 203c, 207c – „Grabowe Rowy”;
- oddz. 205a,f – „Wysoki Łąd”;
- oddz. 18 – „Turoszyn”;

- „Kolejka” – droga w oddz. 1a, 7a, 6c, 12a,g - w okresie I wojny światowej w oddz. 1a był tartak i na nasypie była wąskotorówka;

- „Drewniana Linia” – oddz. 200b-203a w okresie wojny była wyłożona drewnem w celu ułatwienia przejazdu.

Leśnictwo Zabuże:

- oddz. 237a na wzniesieniu w pobliżu rzeczki Borowej pozostałości po budowli z cegły prawdopodobnie wieży.

- oddz. 252h – przy skrzyżowaniu dróg publicznych miejsce pochówku żołnierzy niemieckich z okresu II wojny światowej.

- oddz. 216c widoczne groble i nasypy ziemne. Są to pozostałości po średniowiecznym grodzisku.

- oddz. 237a, 238a – na zboczu wzgórza cegły po nieznanach budowlach.

- oddz. 233a – przy drodze publicznej Zabuże-Hołowczyce ślady po ruinach karczmy.

- przy oddz. 321d we wsi Borsuki pomnik ku czci mieszkańców wsi Borsuki pomordowanych w czasie II wojny światowej;

- oddz. 439w we wsi Horoszki Małe grób „Dziwięciu Sowietów”

- oddz. fragment 222, 223 – „Czaple” kiedyś miejsce gniazdowania czapli siwej (Czapli-niec)

- oddz. 238b,c,d,f – „Kozi Rynek” kiedyś wypasane łąki;

- oddz. 247-250 – „Dębiny” dawniej był tu dębowy las;

- oddz. 321A – „Nowy Las”;

- oddz. 321a, 325a – „Gaj”;

- oddz. 322, 323c-g, 325, 326 – „Zagaje”;

- oddz.323a,b, 324a – „Makowica”;

- oddz. 324b-f – „Łużyk”;

- oddz. 324g-i, 327 – „Wydmuchy”;

- oddz. 328, 329a-d,g-p, 330i-l, 332, 333, 334a,b,d-h – „Pastwiska”;

- oddz. 329f, 330a-h, 331, 334c, 335 – „Zaścianek”;

- oddz. 323Bkx-hy – „Młynownik”;

- oddz. 256Cl-p,x-bx – „Pastwisko”;

- „Kolejka” – droga po której biegła trasa kolejki wąskotorowej do wywozu drewna;

- „Klepaczówka” – droga z Hołowczyc do Klepaczewa;

- „Szmuglarka” – droga po której w czasie II wojny światowej omijano główny trakt przewożąc zakazane towary.

Leśnictwo Dubicze:

- oddz. 345a – głąz „Kropielnica” pomnik przyrody. Istnieją przekazy, że w czasach prześladowań religijnych (Unici) chrzczono tam dzieci – możliwe, że nazwa związana jest z kształtem głązu.

- oddz. 339f – głaz narzutowy pomnik przyrody. Według przekazów przy kamieniu odbywały się obrzędy religijne, między innymi udzielano ślubów w okresie prześladowania Unitów.

- oddz. 382f – wczesnośredniowieczne kurhany (obiekt wpisany do rejestru zabytków);

- oddz. 379c – ziemianki, w których w okresie wojny ukrywali się Żydzi;

- oddz. 372a – mogiła zamordowanego przez NKWD (Władysław Gumieńczuk 23.03.1947r).

- oddz. 374i – dwie mogiły pomordowanych po II wojnie światowej.

- oddz. 382 – liczne kopce mrówki śmawej;

- oddz. 383a,b – wyrobiska pokredowe;

- oddz. 384f – pozostałości okopów z II wojny światowej;

- oddz. 393a – wyrobiska pokredowe w których wydobywano kredę do wypalania wapna;

- „Choina” – zwyczajowa nazwa Uroczyska Wólka Nosowska;

- „Ruda” – zwyczajowa nazwa Uroczyska Kobylany;

- „Mały Borek” – zwyczajowa nazwa oddz. 381a;

- „Duży Borek” – zwyczajowa nazwa oddz. 381b,d

- „Mościsko” – pomiędzy oddz. 379-382

- linia „Kozacka” – od oddz. 336/337 do oddz. 376/377 nazwa pochodzi prawdopodobnie od przemarszu wojsk kozackich;

- linia „Horoszkowska” – najkrótsza droga z Dubicz do Horoszek;

- linia „Krumelowa” – nazwa dosyć niedawna związana z nazwiskiem Krumel, na zabudowania którego linia wychodziła;

- linia „Rozdzielcza” – od oddz. 352/359 do oddz. 358/364 związana z istnieniem obchodów Litewniki i Dubicze;

- linia „Wapienna” – od oddz. 392/393 do oddz. 397/398;

- „Gościniec Litewnicki” – droga z Dubicz do Litewnik;

- „Gościniec Boniński” – droga z Litewnik do Bonina;

- „Drewniak” – droga z Walimia do Bonina nazwa z okresu ostatniej wojny kiedy była wyłożona drewnem;

Leśnictwo Górki:

- oddz. 299g – pozostałości cmentarza żołnierzy napoleońskich z 1812 roku. Było ok. 20 grobów z kamieniami w kształcie słupów na których wyryte były nazwiska. W okresie międzywojennym kamienie zaginęły.

- Uroczysko Wisielec – nazwa prawdopodobnie pochodzi od egzekucji wykonywanych przez kozaków carskich w okresie prześladowania Unitów

- oddz. 303l – symboliczny grób (w bardzo złym stanie) siedmiu zakładników narodowości ukraińskiej ze wsi Nosów rozstrzelanych przez partyzantów po niespełnionym ultimatum wydania zabójców zarządcy z majątku Nosów.

- oddz. 303i – miejsce rozstrzelania i pochówku kobiet narodowości żydowskiej z miejscowości Szpaki w czasie II wojny światowej.
- oddz. 258 przy drodze Płosków-Chybów – fragment lasu w tym miejscu nosi nazwę „Przy Krzyżu” kiedyś to miejsce nosiło nazwę „Śluby” w czasie prześladowania Unitów w miejscu tym udzielane były sakramenty chrztów, ślubów i odprawiano nabożeństwa,
- Uroczysko Płosków-Sułów – w okresie II wojny światowej stanowiło bazę szkoleniową dla organizacji podziemnych z Sarnak i okolic.
- Uroczysko Szydłolas – nazwa pochodzi od nazwiska właściciela Lubicz Szydłowskiego. W miejscu gdzie obecnie jest osada leśnictwa stały czworaki, owczarnia oraz istniała kwarantanna dla chorych zwierząt z majątku Hruszniew;
- Uroczysko Bagno – nazwa pochodzi od częściowego zabagnienia terenu. Obecnie istnieje tylko zanikające oczko wodne w oddz. 299d;
- Uroczysko Jesionka – mały lasek wśród pól, pochodzenie nazwy nie jest znane;
- „Brodowa” – linia oddz. 278/285-281/288 nazwa pochodzi od podmokłych terenów tzw. brodów;
- „Kolejka” – linia oddz. 269/275-274/284 w czasie I wojny światowej była to trasa kolejki wąskotorowej do wywozu drewna;
- „Czarna Droga” – linia oddz. 280/281;
- „Lisie Nory” – droga w oddz. 264 pod tą drogą istnieje kompleks lisich nor;
- „Władziowa” – linia oddz. 266/275-268/277 nazwa pochodzi od imienia byłego gajowego dawniej zwana „Szmuglarką”;
- „Na Wypalonym” – linia oddz. 261/266-263/268 nazwa pozostała po pożarze w oddz. 268a w latach 70 XX wieku;
- „Do Krzyża” – droga w oddz. 258-264 droga ta prowadzi do krzyża stojącego na skrzyżowaniu z drogą Płosków-Chybów w oddz. 258.

4.10 Ekologiczna ocena stanu lasu

Ekologiczną ocenę lasu wykonano na podstawie oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem, ogólnego stanu siedliska i formy degradacji lasu. Zestawienie powierzchni w Nadleśnictwie Sarnaki przedstawiono w tabeli 17.

Tabela 51. Zestawienie powierzchni [ha] według typów siedliskowych lasu, stanu siedliska i grup wiekowych (wg wzoru nr 21)

| N-ctwo | Grupa siedlisk | Forma siedlisk | Jedn. [ha] | Wiek | | | Ogółem [ha] | Ogółem % |
|----------------------|---------------------|---------------------|------------|----------|-----------|---------|-------------|----------|
| | | | | <=40 lat | 41-80 lat | >80 lat | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| Nadleśnictwo Sarnaki | Bory | Naturalne | ha | 201,86 | 493,27 | 227,16 | 922,29 | 9,1 |
| | | Zniekształcone | ha | 158,46 | 254,90 | 28,77 | 442,13 | 4,4 |
| | | Zdegradowane | ha | - | - | - | - | - |
| | | Silnie zdegradowane | ha | - | - | - | - | - |
| | | Brak informacji | ha | - | - | - | - | - |
| | Bory mieszane | Naturalne | ha | 284,49 | 506,00 | 386,70 | 1177,19 | 11,6 |
| | | Zniekształcone | ha | 223,70 | 199,83 | 43,69 | 467,22 | 4,6 |
| | | Zdegradowane | ha | - | - | - | - | - |
| | | Silnie zdegradowane | ha | - | - | - | - | - |
| | | Brak informacji | ha | - | - | - | - | - |
| | Lasy mieszane | Naturalne | ha | 1189,39 | 1835,53 | 2020,42 | 5045,34 | 49,9 |
| | | Zniekształcone | ha | 73,45 | 67,45 | 11,44 | 152,34 | 1,5 |
| | | Zdegradowane | ha | - | - | - | - | - |
| | | Silnie zdegradowane | ha | - | - | - | - | - |
| | | Brak informacji | ha | - | - | - | - | - |
| | Lasy | Naturalne | ha | 377,49 | 716,12 | 671,13 | 1764,74 | 17,5 |
| | | Zniekształcone | ha | 5,52 | 0,04 | 1,29 | 6,85 | 0,1 |
| | | Zdegradowane | ha | - | - | - | - | - |
| | | Silnie zdegradowane | ha | - | - | - | - | - |
| | | Brak informacji | ha | - | - | - | - | - |
| Razem | Naturalne | ha | 2115,71 | 3590,69 | 3311,12 | 9017,52 | 89,2 | |
| | Zniekształcone | ha | 469,34 | 528,69 | 92,87 | 1090,90 | 10,8 | |
| | Zdegradowane | ha | - | - | - | - | - | |
| | Silnie zdegradowane | ha | - | - | - | - | - | |
| | Brak informacji | ha | - | - | - | - | - | |

W Nadleśnictwie Sarnaki zdecydowanie przeważają siedliska w stanie naturalnym i zbliżonym do naturalnego odpowiadające potencjalnym możliwościom produkcyjnym.

Siedliska zniekształcone występują na gruntach porolnych.

Tabela 52. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem. (wg wzoru nr 20)

| Obręb | Siedliskowy typ lasu | Drzewostany o składzie gatunkowym | | | | | | | |
|----------------------|----------------------|-----------------------------------|-------------|-------------------|-------------|----------------------|------------|-----------------------|------------|
| | | zgodnym | | częściowo zgodnym | | niezgodnym obojętnie | | niezgodnym negatywnie | |
| | | ha | % | ha | % | ha | % | ha | % |
| Nadleśnictwo Sarnaki | Bśw | 1335,78 | 97,7 | 22,57 | 1,5 | 6,07 | 0,8 | - | - |
| | BMśw | 1241,95 | 78,5 | 332,88 | 19,9 | 14,22 | 1,5 | 1,57 | 0,1 |
| | BMw | 46,90 | 87,2 | 2,70 | 2,6 | 4,19 | 10,2 | - | - |
| | LMśw | 2439,05 | 48,8 | 1936,91 | 39,3 | 321,23 | 6,8 | 257,26 | 5,1 |
| | LMw | 25,81 | 5,8 | 146,96 | 68,7 | 36,64 | 19,3 | 13,74 | 6,2 |
| | LMb | 1,06 | 100,0 | - | - | - | - | - | - |
| | Lśw | 274,78 | 19,0 | 847,15 | 58,5 | 222,08 | 15,5 | 100,38 | 7,0 |
| | Lw | 35,12 | 10,8 | 120,93 | 46,6 | 101,04 | 36,9 | 15,29 | 5,7 |
| | OI | 68,55 | 66,7 | 24,76 | 27,4 | 3,08 | 5,9 | - | - |
| | OIJ | 8,79 | 25,9 | 21,45 | 63,2 | 3,69 | 10,9 | - | - |
| | Lł | - | - | 44,14 | 80,5 | 5,73 | 10,4 | 4,95 | 9,1 |
| Ogółem | | 5477,49 | 54,3 | 3500,45 | 34,7 | 717,97 | 7,1 | 393,19 | 3,9 |

Jak wynika z powyższego zestawienia w nadleśnictwie dominują drzewostany o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskowym typem lasu – 54,3%, natomiast udział drzewostanów o składzie gatunkowym niezgodnym obojętnie wynosi 7,1%, a drzewostanów niezgodnych negatywnie jest 3,9%. Są to najczęściej drzewostany iglaste na żyzniejszych siedliskach lasów mieszanych i lasów. Najwięcej drzewostanów niezgodnych negatywnie występuje na siedlisku LMśw – ponad 257 ha.

4.10.1 Borowacenie

Borowacenie (pinetyzacja) określa się jako słabe, jeżeli udział sosny *Pinus sylvestris* lub świerka *Picea abies* w składzie gatunkowym drzewostanów wynosi: ponad 80% na siedliskach borów mieszanych, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych, 10-30% na siedliskach lasowych.

Borowacenie określa się jako średnie, jeżeli udział sosny *Pinus sylvestris* lub świerka *Picea abies* wynosi: ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych, 30-60% na siedliskach lasowych.

Borowacenie określa się jako mocne jeżeli udział sosny *Pinus sylvestris* lub świerka *Picea abies* w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi ponad 60% na siedliskach lasowych.

Tabela 53. Zestawienie powierzchni [ha] wg borowacenia (wg wzoru 22)

| Obręb Nadleśnictwo | Stopień Borowacenia | Wiek | | | Ogółem [ha] | Ogółem % |
|-------------------------|------------------------|----------|-----------|---------|----------------|----------|
| | | <=40 lat | 41-80 lat | >80 lat | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Nadleśnictwo Sarnaki | Brak | 1108,50 | 1640,44 | 1042,30 | 3791,24 | 37,5 |
| | Słabe | 1265,69 | 1761,97 | 1323,03 | 4350,69 | 43,0 |
| | Średnie | 172,31 | 659,11 | 918,17 | 1749,59 | 17,5 |
| | Mocne | 20,26 | 57,34 | 119,98 | 197,58 | 2,0 |

Jak wynika z powyższego zestawienia w Nadleśnictwie Sarnaki zjawisko borowacenia występuje na 62,5% powierzchni drzewostanów, w tym borowacenie średnie – 17,5% powierzchni lasów, a udział borowacenia mocnego to 2,0%.

4.10.2 Monotypizacja

Monotypizacja jest to zjawisko polegające na zubożeniu składu gatunkowego drzewostanów i uproszczeniu struktury warstwowej i wiekowej.

Zestawienie kompleksów leśnych z punktu widzenia monotypizacji, tj. ujednoczenia gatunkowego lub wiekowego drzewostanów wykonuje się dla kompleksów powyżej 200 ha, z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów 1-40, 41-80 oraz powyżej 80 lat, oraz podziału drzewostanów na: sosnowe + świerkowe i pozostałe.

Monotypizacja częściowa ma miejsce wówczas gdy udział jednego gatunku lub jednej (20 letniej) klasy wieku wynosi 50-80%, lub udział jednej klasy wieku różnych gatunków w jednej klasie wieku przekracza 80%.

Monotypizacja pełna występuje wówczas gdy udział jednego gatunku i jednej klasy wieku przekracza 80% całej analizowanej, zwartej powierzchni leśnej.

W Nadleśnictwie Sarnaki nie stwierdzono występowania monotypizacji, ponieważ w wyniku prowadzonej gospodarki leśnej, nie występują zwarte, ponad 100-hektarowe bloki drzewostanów jednowiekowych.

4.10.3 Neofityzacja

Neofityzacja wyróżniana jest w drzewostanach, które w swoim składzie gatunkowym, podroście lub podszytcie posiadają gatunki „obce” takie jak np. sosna Banksa *Pinus banksiana*, sosna wejmutka *Pinus strobus*, sosna czarna *Pinus nigra*, daglezja *Pseudotsuga taxifolia*, dąb czerwony *Quercus rubra*, czeremcha amerykańska *Padus serotina*, robinia akacjowa *Robinia pseudacacia*, topola *Populus x hybrida*, klon jesionolistny *Acer negundo*.

Tabela 54. Zestawienie powierzchni [ha] wg neofityzacji (wg wzoru nr 24)

| Obręb Nadleśnictwo | Gatunek obcy | Wiek | | | Ogółem [ha] | Ogółem % |
|-------------------------|------------------|--------------|-------------|---------|----------------|-------------|
| | | <=40 lat | 41-80 lat | >80 lat | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| Nadleśnictwo Sarnaki | Robinia akacjowa | | 6,15 | | 6,15 | 0,06 |
| | Dąb czerwony | 11,54 | 1,86 | | 13,40 | 0,13 |
| Ogółem | | 11,54 | 8,01 | | 19,55 | 0,19 |

W tabeli 53 zestawiono gatunki obce występujące z udziałem co najmniej 5% w składzie gatunkowym drzewostanu. Powierzchnia 19,55 ha jest powierzchnią całych wydzieleń, w których występują gatunki obce.

Poniżej przedstawiono gatunki obcego pochodzenia występujące w drzewostanach nadleśnictwa pojedynczo lub miejscami oraz w podszytcie:

Tabela 55. Zestawienie powierzchni [ha] wg występowania gatunków obcych pojedynczo i miejscami

| Obręb Nadleśnictwo | Gatunek obcy | Powierzchnia wydzieleń z pojedynczym i miejscowym występowaniem gatunków obcych [ha] | Powierzchnia wydzieleń z występowaniem w podszytcie gatunków obcych [ha] |
|-------------------------|-----------------------|--|--|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| Nadleśnictwo Sarnaki | Robinia akacjowa | 225,96 | 39,34 |
| | Dąb czerwony | 239,78 | 54,13 |
| | Klon jesionolistny | 6,93 | - |
| | Sosna Banksa | 5,14 | - |
| | Sosna wejmutka | 66,24 | - |
| | Daglezja | 5,78 | - |
| | Kasztanowiec | 7,15 | - |
| | Czeremcha amerykańska | - | 1012,13 |
| Ogółem | | 556,98 | 1105,60 |

Gatunki obce występują w składzie drzewostanów na obszarze 19,55 ha. Ponadto na powierzchni 556,98 ha (5,38% powierzchni leśnej nadleśnictwa) występują w domieszce nie przekraczając 5% udziału składu gatunkowego (udział tych gatunków określany w opisie taksacyjnym jest jako miejscami lub pojedynczo).

W podszycie gatunki obce występują na powierzchni 1105,60 ha (powierzchnia całych wydziałów) w tym ok. 91% stanowią podszyty z udziałem czeremchy amerykańskiej *Padus serotina*. Gatunek ten wprowadzany był do podszytów w ubiegłych okresach gospodarczych. Aktualnie nie przewiduje się wprowadzania podszytów. Czeremcha amerykańska usuwana jest i będzie w ramach prowadzonych zabiegów melioracji agrotechnicznych przy odnowieniach.

Na terenie nadleśnictwa nie stwierdzono występowania roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym, Dziennik Ustaw Nr 210 Poz. 1260).

4.10.4 Drewno martwe

W ramach prac terenowych w Nadleśnictwie Sarnaki założonych zostało 1067 losowych kołowych powierzchni próbnych. Zgodnie z § 62 Instrukcji Urządzania Lasu na co dziesiątej powierzchni próbnej dokonano pomiarów drewna martwego. Miąższość drewna martwego określono z podziałem na drewno: martwe stojące, złamane oraz martwe leżące.

Tabela 56. Zestawienie miąższości drewna martwego w Nadleśnictwie Sarnaki – Tabela XXI z Instrukcji Urządzania Lasu

| Grupy typów siedliskowych lasu | Miąższość drewna martwego | | | | | |
|---|--|-----------------|---|-----------------|--------------------|-----------------|
| | Drewno martwych drzew stojących i złomów | | Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych | | Razem | |
| | m ³ /ha | m ³ | m ³ /ha | m ³ | m ³ /ha | m ³ |
| Nadleśnictwo Sarnaki | | | | | | |
| Bory suche i świeże | 1,77 | 2267,21 | 1,32 | 1685,64 | 3,09 | 3952,84 |
| Bory i lasy bagienne | 14,30 | 707,30 | 23,99 | 1091,31 | 38,29 | 1798,61 |
| Bory mieszane świeże i wilgotne i bory wilgotne | 4,38 | 3858,97 | 2,39 | 2671,05 | 6,77 | 6530,01 |
| Lasy mieszane świeże i wilgotne | 5,65 | 15342,40 | 5,96 | 12678,18 | 11,61 | 28020,58 |
| Lasy świeże i wilgotne | 9,23 | 8088,98 | 10,10 | 7405,55 | 19,33 | 15494,54 |
| Ogółem n-ctwo | 3,40 | 30264,86 | 2,87 | 25531,71 | 6,27 | 55796,57 |

Jak wynika z powyższej tabeli miąższość drewna martwego zinwentaryzowanego w nadleśnictwie podczas prac taksacyjnych przedstawia się następująco: w odniesieniu do całego nadleśnictwa miąższość posuszu stojącego na jeden hektar wynosi 3,40 m³, a miąższość drewna martwego leżącego wynosi 2,87 m³/ha. Łączna miąższość drewna martwego w nadleśnictwie to ok. **6,27 m³/ha**.

Tabela 57. Zestawienie miąższości drewna martwego na siedliskach przyrodniczych w Nadleśnictwie Sarnaki

| Siedlisko przyrodnicze | | Udział drewna martwego | | |
|---|-------|------------------------|-----------------|--------------------|
| Nazwa | Kod | ha | m ³ | m ³ /ha |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny | 9170 | 2161,00 | 15105,39 | 6,99 |
| Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe | 91E0* | 120,14 | 1798,49 | 14,97 |
| Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe | 91F0 | 182,95 | 4617,66 | 25,24 |
| Razem | | 2464,09 | 21521,54 | 11,09 |

Na podstawie danych z założonych powierzchni kołowych na których inwentaryzowano drewno martwe można stwierdzić, że średnia miąższość drewna martwego łącznie na siedliskach przyrodniczych w nadleśnictwie wynosi **11,09 m³/ha**.

Średnia ilość drewna martwego w RDLP Lublin na podstawie danych WISL 2008-2012¹² wynosi 4,30 m³/ha, średnia ilość drewna martwego w skali kraju na podst. danych WISL 2008-2012 wynosi 5,18 m³/ha.

¹² <http://www.lasy.gov.pl/dokumenty/gospodarka-lesna/urzedzanie/wielkoobszarowa-inwentaryzacja-stanu-lasow-w-polsce-za-okres-2008-2012/raport-koncowy>

5 Zagrożenia środowiska leśnego

Zanieczyszczenia powietrza

Zanieczyszczenie powietrza jest główną przyczyną globalnych zagrożeń środowiska i jednocześnie należy do najbardziej niebezpiecznych dla przyrody i człowieka, gdyż są mobilne i mogą powodować skażenie na dużych obszarach praktycznie wszystkie komponenty środowiska.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa brak jest większych zakładów przemysłowych mogących w niekorzystny sposób oddziaływać na środowisko. Większość firm zlokalizowanych na tym terenie to zakłady produkcyjno-usługowo-handlowe, głównie działające w handlu i usługach, a także w budownictwie, przetwórstwie przemysłowym i transporcie.

Na jakość powietrza atmosferycznego wpływają przede wszystkim:

- emisja zanieczyszczeń na danym terenie,
- dopływ zanieczyszczeń z innych obszarów,
- warunki klimatyczne,
- topografia terenu.

W przypadku Nadleśnictwa Sarnaki stan powietrza atmosferycznego zależy głównie od emisji zanieczyszczeń ze źródeł usytuowanych na terenie Nadleśnictwa. Na emisję całkowitą składa się emisja:

- ze źródeł punktowych – stacjonarnych;
- ze źródeł powierzchniowych (rolnictwo, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów);
- ze źródeł liniowych – komunikacyjnych.

Do głównych punktowych źródeł emisji na terenie Nadleśnictwa można zaliczyć:

- kotłownie szkół, urzędów, przedszkoli, ośrodków zdrowia zlokalizowane w poszczególnych gminach;
- kotłownie spółdzielni mieszkaniowych w Łosicach;
- kotłownie zakładów i przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Nadleśnictwa m. in.
- Zakład Podzespołów Indukcyjnych „POLFER” S.A. w Woźnikach;
- Zakłady Mleczarskie „LAKTOPOL-A” Sp.z o.o. w Łosicach;
- Warszawska Fabryka Spawalnicza „PERUN” Oddział w Łosicach;
- PPKS w Łosicach.

Jednym ze źródeł emisji zanieczyszczeń na terenie Nadleśnictwa są źródła liniowe. Do tego typu emitorów należą ciągi komunikacyjne w postaci różnych dróg. Przez obszar Nadleśnictwa przebiega jeden z ważniejszych szlaków komunikacyjnych regionu droga krajowa nr 19 Lublin-Białystok. W planach perspektywicznych jest modernizacja tej trasy. Wzrost natężenia ruchu (w tym również z materiałami niebezpiecznymi) zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia katastrofy drogowej i spowodowania zagrożeń dla otaczającego środowiska.

Zanieczyszczenia wody

Na terenie Nadleśnictwa pomiarami stanu czystości wód objęte są rzeki: Bug – ocena ogólna NON, Toczna – NON.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych są ścieki komunalne i przemysłowe. Ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami jest nie tylko zagadnieniem ekologicznym, ale również naukowo – technicznym, co związane jest z koniecznością realizacji wysokosprawnych obiektów oczyszczalni ścieków niezbędnych do likwidacji istniejących źródeł zanieczyszczenia wód.

Zagrożenie pożarowe

Szczegółowe dane dotyczące zagrożenia pożarowego omówione są w planie ochrony przeciwpożarowej zamieszczonym w tomie I planu ul. Nadleśnictwo znajduje się w III kategorii małego zagrożenia pożarowego. Problematyka pożarowa przedstawiona została na mapie przeglądowej ochrony przeciwpożarowej.

6 Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonywania prac leśnych

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Sarnaki prowadzona będzie w oparciu o wytyczne w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych (Zarządzenie nr 11A Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych) oraz w oparciu o aktualnie obowiązujące Zasady Hodowli Lasu, i Instrukcję Ochrony Lasu, które wprowadzają zasady ekologizacji do gospodarki leśnej.

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego szczególną uwagę należy zwracać na:

- pozostawianie w lesie części biomasy (części stojących drzew, martwych, połamanych, wykrotów, gałęzi, igliwia i kory), o ile nie jest to sprzeczne z zasadami ochrony lasu,
- wytyczanie i wykorzystywanie szlaków zrywkowych,
- stosowanie maszyn i urządzeń napędzanych przez silniki spalinowe z katalizatorami, stosowanie bioolejów jako smarów silnikowych (np. BIPOL – olej do pił łańcuchowych¹³),
- unikanie zniszczeń stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów m.in. poprzez pozostawianie wokół stanowisk biogrup oraz w miarę możliwości wykonywanie zabiegów w okresie zimowym przy pokrywie śniegu,
- ochronę stanowisk gatunków chronionych, rzadkich i cennych podczas trzebieży i innych zabiegów, m.in. poprzez zwracanie uwagi na miejsca obalania drzew, omijanie stanowisk gatunków chronionych, wyznaczanie szlaków zrywkowych itp.
- przestrzeganie terminów ochrony okresowej gatunków „strefowych”; w strefach ochrony całorocznej zabiegi wykonywać wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, poza okresem lęgowym (za zgodą RDOŚ),
- pozostawianie drzew biocenotycznych w drzewostanach między innymi drzew dziuplastych i gatunków o miękkim drewnie,
- nie wykaszanie roślinności szuwarowej na zbiornikach wodnych i nie usuwanie za drzewień i zakrzaczeń w sąsiedztwie zbiorników wodnych,
- w zakresie ochrony różnorodności biologicznej stosować w praktyce zapisy zawarte w IOL,
- wykonywanie zabiegów fitomelioracyjnych w celu biologicznego uodporniania drzewostanów zgodnie z zapisami w IOL,
- kształtowanie stref ekotonowych zgodnie z zapisami zawartymi w IOL,
- pozostawianie kęp starodrzewu (biogrup) na zrębach - zgodnie z zapisami zawartymi w Zasadach Hodowli Lasu,

¹³ www.biooleje.com.pl

- ochrona pożytecznej fauny owadożerne: parazytoidów i drapieżnych stawonogów, mrówek, płazów i gadów, ptaków, nietoperzy i innych pożytecznych ssaków zgodnie z zapisami zawartymi w IOL.

- w odniesieniu do gatunków roślin:

- gatunki roślin wymagające ochrony czynnej: leniec bezpodkwiatkowy, obuwik pospolity,

– zachowanie siedlisk gatunków w stanie optymalnym, nie dopuszczać do nadmiernego ocienienia stanowisk.

Sposoby postępowania przyjęte na KZP w odniesieniu do poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Nadbużańska:

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny:

- drzewostany wymagające działań ochronnych i odnowieniowych prowadzić z zastosowaniem cięć stopniowych i gniazdowych z wydłużonym okresem odnowienia pozostawiając kępy starodrzewu;

- drzewostany powyżej 140 lat z typowym składem gatunkowym bez obcych domieszek

– ograniczyć użytkowanie rębne, jednak tak by nie doprowadzić do powstania dużych obszarów jednowiekowych drzewostanów;

- w drzewostanach zniekształconych musi nastąpić przerzedzenie w celu sztucznego podsadzenia gatunkami charakterystycznymi dla siedliska;

- stymulować odnowienie naturalne charakterystyczne dla siedliska;

- cięcia pielęgnacyjne (trzebieże i czyszczenia późne) powinny mieć charakter przekształceniowy polegający na popieraniu w drzewostanie gatunków ekologicznie pożądanym;

- odnowienie sztuczne wykonywać gatunkami charakterystycznymi dla siedliska.

91F0 Łęgowe lasy dębowo- wiązowo-jesionowe:

- zastosowanie rębni stopniowej udoskonalonej (IVd) z długim okresem odnowienia dla skutecznego odślania odnowień gatunków światłożądnych olszy i jesionu;

- utrzymanie trwałej pokrywy lasu i w miarę możliwości zapobieganie odwodnieniu.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe:

- zachowanie stosunków wodnych właściwych dla siedliska;

- wyłączenie z użytkowania rębniami zupełnymi.

Tabela 58. Zestawienie przyrodniczych typów lasu na siedliskach przyrodniczych

| Typ siedliska przyrodniczego | Nazwa siedliska | Przyrodniczy typ drzewostanu | Siedliskowy typ lasu | Procentowy udział gatunków |
|------------------------------|---|------------------------------|-------------------------|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 9170 | Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny | Gb Db | LMśw, Lśw LMw, Lw | I piętro Db70% Gb, Lp, inne 30% II piętro Gb70%, Lp i inne 30% |
| 91E0* | Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe | Js Ol | Lw, Ol, OlJ, Ll, LMw | Ol 50%, Js 30%, Jw, Gb, Lp, Kl i inne 20% |

| Typ siedliska przyrodniczego | Nazwa siedliska | Przyrodniczy typ drzewostanu | Siedliskowy typ lasu | Procentowy udział gatunków |
|------------------------------|--|------------------------------|-------------------------|----------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 91F0 | Łęgowe lasy dębo- wo- wiązowo- jesionowe | Db Js Wz | Li, Oi, OIJ, Lw, LMw | Wz40%,Js40%,Db inne 20% |

Sposoby postępowania dotyczące gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Nadbużańska:

1437 leniec bezpodkwiatkowy:

- zachowanie otwartego charakteru siedliska – nie zalesianie

1617 starodub łąkowy, **1060** czerwończyk nieparek:

- zachowanie siedliska gatunków poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe i pastwiskowe trwałych użytków zielonych, niezalesianie ich oraz nie zamienianie w grunty orne,

1083 jelonek rogacz:

- ograniczenie nadmiernej presji dzika na obszarach występowania jelonka rogacza poprzez pełną realizację planów jego pozyskania;

- polepszenie stanu siedliska – zwiększanie ilości „drewna martwego”.

1188 kumak nizinny:

- zachowanie cieków i zbiorników wodnych,

1337 bóbr:

- pozostawianie drzew i krzewów będących pokarmem i materiałem budulcowym (osika, wierzby) w strefach ekotonowych,

1355 wydra:

- zachowanie cieków i zbiorników wodnych.

7 Edukacyjna rola Programu Ochrony Przyrody

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z podstawowych zadań nadleśnictwa wynikających z założeń Polityki Leśnej Państwa i przyjętych „Kierunków rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych”.

Nadleśnictwo Sarnaki przygotowało następujące obiekty służące edukacji i turystyce:

- Ścieżka przyrodniczo-leśna w Mierzwicach

Ścieżka powstała w 2000 roku na terenie leśnictwa Mierzvice i ma formę dwóch pętli umożliwiających przejście w krótszym wariantcie 2,5 km i dłuższym 4,7 km. Na ścieżce zostało wyznaczonych 16 punktów informacyjnych, które omawiają tematy ochrony przeciwpożarowej, ochrony przyrody, budowy lasu i gospodarki leśnej. Początek jak i koniec ścieżki ma miejsce na parkingu przy drodze Mierzvice-Zabuże w oddz. 205. Szlak prowadzi przez teren rezerwatów ("Mierzvice", "Zabuże") oraz drzewostany gospodarcze. Obszar szlaku zróżnicowany jest pod względem budowy geologicznej, budowy piętrowej drzewostanu, typu siedliskowego lasu oraz składu gatunkowego.

- Ścieżka przyrodniczo-leśna w leśnictwie Kisielew

Ścieżka powstała w 2004 roku na terenie dwóch leśnictw Kisielew i Drażniew, które połączone są obecnie w jedno leśnictwo Kisielew. Ścieżka przede wszystkim przeznaczona jest do zwiedzania dla ruchu rowerowego ponieważ jej długość wynosi około 10 km i przejście jej pieszo zajmuje około 8h, natomiast szacowany czas przejazdu to około 3h. Trasa swój początek ma w miejscowości Rusków w pobliżu publicznej szkoły podstawowej, natomiast kończy się przy starorzeczu rzeki Bug. Na wyznaczonym szlaku znajduje się 11 głównych punktów z opisanymi ciekawostkami związanymi z gospodarką leśną, ochroną przyrody, historią czy łowiectwem oraz kilkanaście mniejszych tablic z informacjami o gatunku przy którym się znajdują. Na trasie znajdują się również miejsca przystankowe wyposażone w ławki, stoliki i zadaszenia.

- Izba edukacyjna

Izba edukacyjna znajduje się w budynku obok biura Nadleśnictwa i zawiera około 100 eksponatów ssaków, ptaków i gadów Polski. Oprócz dużych eksponatów w Sali znajdują się gabloty z owadami, strony zielnika z rzadkimi roślinami i płaskorzębami. Początki kolekcji eksponatów edukacyjnych mają swoje początki w latach 90-tych. Sala jest wyposażona pomoce naukowe (książki, albumy, mapy) oraz projektor multimedialny wraz z nagłośnieniem. W Izbie odbywają się lekcje edukacyjne, spotkania z młodzieżą, jak również jest to miejsce narad Nadleśnictwa. Izba edukacyjna jest również stałym punktem odwiedzin wycieczek. W bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się zagroda dzikich zwierząt. Zwierzęta jakie się pojawiały w zagrodzie

pochodziły przede wszystkim z wypadków. Zwierzęta zamieszkują teren wielkości około 1 ha porośnięty częściowo lasem. Zagroda cieszy się dużą popularnością wśród odwiedzających.

- Obiekt małej retencji

Obiekt powstał w 2004 w sąsiedztwie biura Nadleśnictwa. Składa się z dwóch zbiorników z wyspami, eksponatów przybliżających pracę związaną z żywiciowaniem, procesem przecierania drewna, chorobami drzew, budową dziupli czy działalnością bobrów. Na obiekcie znajdują się również 3 wiaty z ławkami i stołami oraz miejsce na ognisko. Całkowita powierzchnia obiektu wynosi około 2 ha. Na tablicach znajdują się informacje o nadleśnictwie, wpływie małej retencji na otoczenie oraz organizmach wodnych. Ze względu na korzystne położenie, często w porozumieniu z Nadleśnictwem organizowane są tu różnego rodzaju spotkania związane z lokalnymi wydarzeniami kulturowymi, sportowymi czy okolicznościowymi, między innymi; zawody wędkarskie, szachowe, dożynki powiatowe, spotkanie historyczne, ogniska dla dzieci i młodzieży. Na terenie obiektu znajduje się również kapliczka Świętego Franciszka z Asyżu, Dąb Papieski oraz tablica upamiętniająca tragicznie zmarłego dyrektora RDLP i wieloletniego Nadleśniczego Nadleśnictwa Sarnaki Jana Okrucha.

- Szkółka Leśna Zabuzę

Leśnictwo Szkołka Zabuzę oprócz swojej podstawowej działalności, prowadzi czynną edukację leśną społeczeństwa. Tablice informujące umieszczone na jej terenie zawierają informację o gatunkach, wieku oraz symbolu produkcyjnym hodowanych sadzonek. Na terenie szkółki znajdują się również wiaty, miejsce na ognisko oraz zbiornik retencyjny z wyspą.

Szkółka leśna jest stale odwiedzana przez uczniów pobliskich szkół.

Potencjalni partnerzy w edukacji leśnej społeczeństwa:

1. Szkoły;
2. Samorządy;
3. Organizacje pozarządowe;
4. Media: prasa, radio i telewizja.

Wydawnictwa edukacyjne o nadleśnictwie:

- Informator o Nadleśnictwie Sarnaki.
- Foldery o Ścieżkach przyrodniczo-leśnych

Formy edukacji leśnej w nadleśnictwie:

- terenowe lekcje przyrody prowadzone w obecności pracownika nadleśnictwa;

- prelekcje na terenie szkół w formie pogadań tematycznych;
- sezonowe akcje (np. wiosenne sadzenie drzew, akcja sprzątnięcia świata);
- współorganizowanie konkursów wiedzy przyrodniczej;
- wystawy edukacyjne.

Właściwa edukacja leśna społeczeństwa pozwoli na skuteczniejszą ochronę środowiska naturalnego. Duże znaczenie ma nadanie właściwego kierunku edukacji z uwzględnieniem charakteru regionu, lokalnej tożsamości i tradycji kulturowej. Realizowanie zadań na rzecz rozwoju edukacji ekologicznej i leśnej następuje poprzez stosowanie różnych środków i metod.

Realizując edukację leśną społeczeństwa w przyszłym dziesięcioleciu pracownicy nadleśnictwa będą kontynuować współpracę ze szkołami różnych szczebli – głównie podstawowymi i gimnazjami. Wygłaszane będą pogadanki oraz organizowane różnego rodzaju pokazy i akcje, konkursy przyrodniczo-edukacyjne oraz lekcje terenowe.

W ramach edukacji leśnej pracownicy nadleśnictwa wezmą udział w licznych spotkaniach z dziećmi i młodzieżą szkolną w placówkach oświatowych, w punktach edukacji leśnej i wycieczkach po lesie. Podczas takich wycieczek uczestnikom stwarzane są możliwości aktywnego zdobywania wiedzy przez samodzielne prowadzenie obserwacji.

8 **Rekreacja i turystyka**

Na wysokie walory turystyczne terenu składają się wielorakie wartości przyrodnicze, krajo-
brazowe, kulturowe i historyczne.

Szlaki turystyczne, ścieżki przyrodnicze i miejsca do uprawiania turystyki znajdujące się
na terenie działania Nadleśnictwa Sarnaki opisano poniżej.

Na terenie Nadleśnictwa do ruchu turystycznego oraz okazania turystom osobliwości
przyrodniczych wykorzystany jest czerwony pieszy szlak turystyczny, przebiegający przez nad-
bużańskie rejony N-ctwa oraz miejscowości Mężenin, Kózki, Mierzvice, Serpelice. Na szlaku w
oddz. 186, 192, 200, 205 znajdują się ośrodki wypoczynkowe. Poza terenem N-ctwa w
pasie nadbużańskim zlokalizowane są domki wypoczynkowe, agroturystyki, hotele oraz ośrodek
SPA, w takich miejscowościach jak Serpelice, Mierzvice, Fronołów. Największą atrakcją tury-
styczną jest rzeka Bug jedna z największych nieuregulowanych rzek w Europie. Zaplecze wypo-
czynkowe oraz sąsiedztwo atrakcji turystycznych związanych z rzeką zachęca do spędzania
czasu potencjalnym adresatom edukacji leśnej.

Przez tereny będące w zasięgu terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki przebiega
Nadbużański Szlak Konny. Szlak prowadzi od miejscowości Bużyska do miejscowości Borsuki,
licząc około 50 km, z czego blisko w 1/3 znajduje się na drogach należących do Lasów Pań-
stwowych. Szlak powstał w 2014 roku we współpracy Gminy Korczew, Gminy Platerów, Gminy
Sarnaki, Nadleśnictwa Sarnaki i Fundacji Mały Jeździec. W wyniku zawartego porozumienia o
współpracy partnerskiej, a jego celem jest promowanie jeździectwa jako formy spędzania cza-
su, promocje walorów przyrodniczych terenów gmin i Nadleśnictwa.

Ścieżka Przyrodnicza Korczew-Mogielnica. Ścieżkę opracował i wykonał Nadbużański
Park Krajobrazowy. Ścieżka ma długość 14 km w formie pętli i składa się z 10 tablic informacyj-
nych. Swoją początek i koniec ma przy Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Korczew.
Przybliżony czas przebycia ścieżki rowerem to około 1,5h.

Ścieżka przyrodnicza Kózki. Ścieżka powstała w 2000 roku na terenie rezerwatu przyrod-
niczego „Kózki”. Składa się z 7 przystanków i powstała z inicjatywy Dyrekcji Parku Krajobrazo-
wego - Podlaski Przełom Bugu.

Zielona Ścieżka w Platerowie. Ścieżka Platerów powstała w 2014 roku przy Zespole Szkół
w Platerowie. Składa się z tablic edukacyjnych (część w języku angielskim), drewnianego ksylo-
fonu, bieżni do skoku w dal oraz zbioru skał.

Plac sportowy Franopol Sosnowa Kraina. Na terenie wsi Franopol w 2014 roku dzięki
wspólnemu działaniu Gminy i między innymi Nadleśnictwa powstał plac sportowy. Na terenie
udostępnionym przez Gminę Sarnaki powstała boisko do gry w piłkę nożną, koszykówkę, miej-
sce na ognisko, zostały rozstawione karmniki oraz budki dla ptaków, ustawione zostały tablice
informacyjno-edukacyjnej o tematyce przyrodniczo-leśnej.

Rozbudowana sieć dróg leśnych, parkingów leśnych z wiatami umożliwia korzystanie z lasów przez rowerzystów i pieszych. Istniejące ścieżki przyrodniczo-leśne, szlaki rowerowe i konne zachęcają do podziwiania naturalnych krajobrazów i bliskości natury.

Szlaki turystyczne, ścieżki przyrodniczo – dydaktyczne, ścieżki rowerowe, miejsca postoju i wypoczynku, zapobiegają nadmiernej, swobodnej penetracji terenu przez ludność. Aby spełniały swoje zadania muszą być właściwie utrwalone w terenie jak również na mapach turystycznych.

9 Plan działań

Tabela 59. Zbiorcze zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki

| Lp | Nazwa zadania | Lokalizacja | Wykonawca |
|--|---|--|---|
| Zadania dotyczące istniejących i projektowanych form ochrony przyrody (wg obiektów). | | | |
| 1 | Wykonywać zadania w zakresie ochrony rezerwatów wynikające z planu ochrony lub zadań ochronnych (w przypadku ich ustanowienia) | Lokalizacja wg tabeli nr 10 | Nadleśnictwo |
| 2 | Monitorowanie stanu rezerwatów przyrody, pomników przyrody oraz obszarów Natura 2000 zgodnie z pismem Dyrektora RDLP ZG – 7021-146/2009. – z dn. 6.10.2009r. oraz zgodnie z IOL (tom I, część IV, rozdziały 2.1, 2.2, 2.3) | Lokalizacja wg tabel nr 10, 27 | Nadleśnictwo |
| 3 | Obserwacja stanu użytków ekologicznych | Lokalizacja wg tabeli nr 28 | Nadleśnictwo |
| 4 | Kontynuacja współpracy z Zarządami Parków Krajobrazowych w Lublinie, Janowie Podlaskim i Siedlcach | Lokalizacja w opisie Parków Krajobrazowych | Nadleśnictwo |
| Zadania z zakresu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt (wg gatunków). | | | |
| 1 | Pozostawiać drzewa dziuplaste, drzewa martwe w różnym stopniu rozkładu, chronić istniejące stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin, grzybów oraz zwierząt | Cały obszar nadleśnictwa | Nadleśnictwo |
| 2 | Obserwacja i aktualizacja wykazu stanowisk chronionych i rzadkich roślin, grzybów, porostów i mszaków, zgodnie z IOL (tom I, część IV, rozdział 2.4) | Lokalizacja zgodnie z tabelami nr 29, 30 | Nadleśnictwo |
| 3 | Wykonywanie zabiegów ochronnych dotyczących gatunków wymagających ochrony czynnej – zaleconych przez RDOŚ | Lokalizacja zgodnie z tabelą nr 29 | Nadleśnictwo po zapewnieniu finansowania przez RDOŚ |
| 4 | W miejscach występowania rzadkich gatunków chronionych roślin wykonywanie zabiegów w miarę możliwości w okresie zimowym przy dużej pokrywie śniegu, wykorzystywanie szlaków zrywkowych, pozostawianie biogrup | Lokalizacja zgodnie z tabelami nr 29, 30 | Nadleśnictwo |
| 5 | W przypadku stwierdzenia występowania gatunków ptaków „strefowych” zabiegi ochronne wykonywać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 06 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348) Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, z późn. zm.) | Według ustalonych stref | Nadleśnictwo (w odniesieniu do stref ochrony całorocznej za zgodą RDOŚ) |
| 6 | Pozostawiać drzewa o ciekawym pokroju, formie itp. mogące w przyszłości stać się pomnikami przyrody | Cały obszar nadleśnictwa | Nadleśnictwo |
| Zadania z zakresu kształtowania stosunków wodnych, odnowień i zwiększania bioróżnorodności. | | | |
| 1 | Zachować w stanie zbliżonym do naturalnego śródleśne bagna i torfowiska | Lokalizacja wg opisu taksacyjnego | Nadleśnictwo |
| 2 | Utrzymywanie we właściwym stanie urządzeń melioracyjnych: rowów, zastawek, przepustów. | Lokalizacja wg opisu taksacyjnego | Nadleśnictwo |
| 3 | Zwiększanie i utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez przebudowę drzewostanów i stosowanie rębni złożonych, dostosowanie składu gatunkowego do właściwego siedliska, pozostawianie biogrup | Drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym przeznaczone do użytkowania rębne | Nadleśnictwo |
| 4 | Zachowanie otwartego charakteru śródleśnych łąk, polan itp. | Lokalizacja wg opisu taksacyjnego | Nadleśnictwo |
| Zadania z zakresu edukacji leśnej i promocji zrównoważonej gospodarki leśnej. | | | |
| 1 | Wykonanie zaleceń zawartych w zarządzeniu Nr 57 DGLP i części Edukacja i promocja | Program edukacji leśnej | Nadleśnictwo |
| 2 | Opracowanie Programu Edukacji Leśnej społeczeństwa | Program edukacji leśnej | Nadleśnictwo |
| Zadania z zakresu turystyki i rekreacji. | | | |
| 1 | Utrzymanie we właściwym stanie ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych | Lokalizacja wg opisu taksacyjnego | Nadleśnictwo |
| 2 | We właściwym stanie utrzymywać sprzęt i miejsca wypoczynku: parkingi, zadaszenia itp. | Lokalizacja wg opisu taksacyjnego | Nadleśnictwo |

10 Wykaz map stanowiących załącznik do Programu Ochrony Przyrody

1. Mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu w skali 1:50 000,
2. Mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu w skali 1:25 000,
3. Mapa rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich roślin, zwierząt i grzybów wraz ze strefami ochrony ostoi, wg obrębów leśnych w skali 1:25 000,
4. Mapa walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:50 000.

Na mapach przeglądowo-gospodarczych oraz na mapach cięć w skali 1:10 000 z przeznaczeniem dla leśniczych zostaną naniesione granice istniejących w danym leśnictwie form ochrony przyrody w tym również lokalizacja stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną ścisłą.

11 Literatura

1. Atlas hydrologiczny Polski, 1987. Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa.
2. Baraniecka D. i inni Instytut Geologiczny. 1984: Budowa Geologiczna Polski Tom I – Stratygrafia, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa.
3. Chałubińska A., Wilgat T. 1954; Podział fizjograficzny województwa lubelskiego; [w:] Przewodnik V Ogólnopolskiego Zjazdu PTG Lublin.
4. Czarnecki Z. 1991. Ptaki Europy. Warszawa. Elipsa.
5. Czuba M. 2002. Doskonalenie gospodarki leśnej. Warszawa PWR i L.
6. Gwiazdowicz D. J. red. 2007. Ochrona przyrody w lasach. I. Ochrona zwierząt. Wydawnictwo PTL Poznań.
7. Grzywacz A. 1988. Grzyby leśne. Warszawa PWR i L.
8. Kondracki J. 1988. Geografia fizyczna Polski. Wydanie VI. PWN. Warszawa.
9. Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
10. Liro A. red. 1998. Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska. Fundacja IUCN Poland. Warszawa.
11. Malinowski J. red. 1991. Budowa geologiczna Polski. Tom VII Hydrogeologia. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
12. Matuszkiewicz. J. M. 2002. Zespoły leśne Polski. Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN.
13. Matuszkiewicz M. 2008. Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa.
14. Piękoś-Mirkowa H. Mirek Z. 2003. Atlas roślin chronionych. Warszawa, MULTICO Oficyna Wydawnicza.
15. Pawlaczyk J. Pawlaczyk P. 2003. Ochrona rzadkich i zagrożonych roślin w lasach. Świebodzin Wydawnictwo Klubu Przyrodników.
16. Romer E. 1949 – Regiony klimatyczne Polski. Prace Wrocł. Tow. Nauk., B, 16, Wrocław: 1-27.
17. Seneta W. 1973. Dendrologia. PWN. Warszawa.
18. Szafer W. Zarzycki K. (red.). 1972: Szata roślinna Polski. PWN. Warszawa.
19. Szafer W. Kulczyński S. Pawłowski B. 1986. Rośliny polskie. PWN. Warszawa.
20. Tomiałojć L. 1990. Ptaki Polski rozmieszczenie i liczebność. PWN Warszawa
21. Woś A. 1999 Klimat Polski Warszawa Wydawnictwo Naukowe PWN.
22. Wilk T. Jujka M. Krogulec J. Chylarecki P. red. 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP. Marki.
23. Zielony R. Kliczkowa A. 2012. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski. CILP Warszawa.

24. IMGW 1983. Podział hydrograficzny Polski. Warszawa.
25. Instrukcja ochrony lasu. 2011 Warszawa.
26. Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie. 1996 Warszawa.
27. Instrukcja urządzania lasu. 2011 Warszawa.
28. Klasyfikacja gleb leśnych Polski Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. 2000 Warszawa
29. Koncepcja sieci Natura 2000 w Polsce. Raport końcowy 2001.
30. Natura 2000 Europejska sieć ekologiczna 1999 Ministerstwo Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Warszawa.
31. Polska Czerwona Księga Roślin. 2001 Kraków Polska Akademia Nauk.
32. Polska Czerwona Księga Zwierząt – Kręgowce. 2001 Warszawa Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne.
33. Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Sarnaki na okres 1.01.2005 – 31.12.2014r. – BULiGL Oddział w Lublinie.
34. Roczniki gleboznawcze Systematyka Gleb Polski Wydanie czwarte. 1989 Warszawa PWN
35. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13.04.2010 roku w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie.
36. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09.10.2014 roku w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną.
37. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09.10.2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin.
38. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 06.10.2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.
39. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.
40. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008r, roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dz. U. 198, poz. 1226
41. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku, roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dz. U. 25, poz. 133.
42. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30.03.2005 roku w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody.
43. Siedliskowe podstawy hodowli lasu. 2004. Warszawa.
44. Zasady hodowli lasu. 2011. Warszawa. PWRiL.
45. Raport o stanie lasów w Polsce 2010. Warszawa, czerwiec 2011r.
46. Raport o stanie środowiska w Województwie Mazowieckim w 2013 roku. Warszawa, 2013r.

47. Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł., 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.

Materiały niepublikowane przekazane przez pracowników Nadleśnictwa Sarnaki, RDOŚ w Warszawie, Urzędów Gmin z zasięgu terytorialnego nadleśnictwa.

Strony internetowe:

www.lublin.lasy.gov.pl

www.mos.gov.pl

www.natura2000.gdos.gov.pl

www.gus.pl

www.salamandra.org.pl

www.kobidz.pl

www.komisjafaunistyczna.pl

www.info.botany.pl

www.bocian.org.pl

Blank lined area for text entry, consisting of multiple horizontal dashed lines.

A series of horizontal dashed lines for text entry, spanning the width of the page.

A series of horizontal dashed lines for text entry, filling most of the page.

Blank lined area for text entry.

13 Tabele do uzupełnienia

Tabela 60. Wykaz pomników przyrody w Nadleśnictwie Sarnaki zatwierdzonych po 1.01.2015r.

| Lp. | Nr rej. woj. | Nr zarządzenia, rozporządzenia | Położenie | | Opis obiektu | | | | | Zabiegi wykonane lub projektowane | Uwagi |
|-----|--------------|--------------------------------|--------------|-----------------------|--------------|------|------------|----------|-----------|-----------------------------------|-------|
| | | | oddz. poddz. | obręb gmina leśnictwo | rodzaj | wiek | obwód (cm) | wys. (m) | Stan zdr. | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| | | | | | | | | | | | |

| Lp. | Nr rej woj. | Nr zarządzenia, rozporządzenia | Położenie | | Opis obiektu | | | | | Zabiegi wykonane lub projektowane | Uwagi |
|-----|-------------|--------------------------------|------------|-----------------------|--------------|------|------------|----------|-----------|-----------------------------------|-------|
| | | | oddz poddz | obręb gmina leśnictwo | rodzaj | wiek | obwód (cm) | wys. (m) | Stan zdr. | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| | | | | | | | | | | | |

Tabela 61. Wykaz stwierdzonych chronionych gatunków roślin i zwierząt na terenie Nadleśnictwa Sarnaki (po 1.01.2015r).

| Lp. | gatunek | leśnictwo, oddział, dokładna lokalizacja | Ogólny opis występowania lokalnej populacji | Opis obiektu, walory, zalecenia. Zabiegi uzgodnione z RDOŚ. |
|-----|---------|--|---|--|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| | | | | |

| Lp. | gatunek | leśnictwo, oddział, dokładna lokaliza- cja | Ogólny opis występo- wania lokalnej popula- cji | Opis obiektu, walory, zalecenia. Zabiegi uzgodnione z RDOŚ. |
|-----|---------|---|---|--|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| | | | | |

14 Załączniki



Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11; 20-352 Lublin;
NIP 525-000-78-85 Regon 000121583-00139 KRS 0000012221
tel.(81) 744-58-20, faks (81)744-24-58 sekretariat@lublin.buligl.pl www.lublin.buligl.pl

Lublin, 17.09.2014 r.

TU- 119/2014 -470

**Regionalna Dyrekcja
Ochrony Środowiska w Warszawie
ul. Henryka Sienkiewicza 3
00- 015 Warszawa**

W związku z opracowaniem Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie zwraca się z prośbą u udostępnienie danych o środowisku i obszarach chronionych oraz o obszarach Natura 2000.

Z wyrazami szacunku

Zastępca Dyrektora Oddziału
K. Kasperuk
inż. *Konstanty Kasperuk*

Załącznik:

1. Wniosek o udostępnienie informacji o środowisku
2. Mapa zasięgu Nadleśnictwa Sarnaki



Stawiamy na jakość.
System zarządzania jakością prac. w BULIGL spełnia standardy normy ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004

Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej

NIP 525-000-78-85
(1) ODDZIAŁ W LUBLINIE
20-352 Lublin, ul. Startowa 11
pl.fax (081) 744 24 58, tel. (081) 744 58 20

Załącznik nr 1

Lublin, 17.09.2014 r.

BIURO URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI LEŚNEJ
ODDZIAŁ W LUBLINIE
UL. STARTOWA 11, 20-352 LUBLIN
81 744 58 20
sekretariat@lublin.buligl.pl

**Regionalna Dyrekcja
Ochrony Środowiska w Warszawie
ul. Henryka Sienkiewicza 3
00-015 Warszawa**

Wniosek

o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie

Na podstawie art. 8 i 9 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), zwracam się z prośbą o udostępnienie informacji w następującym zakresie:

1. Rezerwatów: Dębniak, Przekop, Kaliniak, Mierzvice, Zaburze
2. Obszaru Natura 2000 PLB140001 – Dolina Dolnego Bugu
3. Obszaru Natura 2000 PLB140002 – Dolina Liwca
4. Obszaru Natura 2000 PLH140011 – Ostoja Nadbużańska
5. Nadbużański Park Krajobrazowy wraz z otuliną
6. Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu wraz z otuliną
7. Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu
8. Użytki ekologiczne
9. Stanowisko dokumentacyjne
10. Pomniki przyrody

Szczegółowy zakres danych:

1. Wyniki inwentaryzacji ornitologicznych na obszarze Natura 2000
2. Opracowane Projekty Planu Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.
3. Granice obszarów Natura 2000 w postaci wektorowej (warstwa shp).
4. Granice rezerwatów, parków krajobrazowych, obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, pomników przyrody w postaci warstw shp, lub współrzędnych geograficznych.
5. Opracowane plany ochrony dla rezerwatów, parków krajobrazowych.
6. Rozporządzenia w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, pomników przyrody, stref ochrony.
7. Strefy ochrony ostoi lub stanowisk chronionych gatunków.

Dodatkowe informacje, które umożliwią identyfikację danych:

Sposób i forma udostępnienia informacji:

- wgląd do dokumentu w siedzibie
- kopia dokumentu
- informatyczny nośnik danych

Forma przekazania informacji:

- przesłanie informacji drogą pocztową
- odbiór osobisty przez wnioskodawcę

Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej

NIP 525-000-78-85
(1) ODDZIAŁ W LUBLINIE
20-352 Lublin, ul. Startowa 11
t.fax (081) 744 24 58, tel. (081) 744 58 20

Zastępca Dyrektora Oddziału
Konstanty Kasperuk
inż. Konstanty Kasperuk

.....
(podpis wnioskodawcy)

Uwagi:

Proszę zakreślić właściwe pole.

Udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie podlega opłacie zgodnie ze stawkami opłat określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 5 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych stawek opłat za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie oraz sposobu uiszczania opłat (Dz. U. z 2007 r. Nr 114, poz. 788).



Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11; 20-352 Lublin;
NIP 525-000-78-85 Regon 000121583-00139 KRS 0000012221
tel.(81) 744-58-20, faks (81)744-24-58 sekretariat@lublin.buligl.pl www.lublin.buligl.pl

Lublin, 18.09.2014 r.

TU- 122/2014-473

**Wydział Przyrodniczy Uniwersytetu
Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach
ul. B. Prusa 14
08-110 Siedlce**

W związku z wykonywaniem Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie zwraca się z prośbą o udostępnienie danych dotyczących występowania chronionych gatunków ptaków, roślin i grzybów oraz innych informacji istotnych dla ochrony przyrody.

Uzyskane informacje pozwolą na wzbogacenie danych przyrodniczych opracowywanego nadleśnictwa oraz na właściwe projektowanie wskazań gospodarczych w projekcie planu urządzenia lasu.

Dane prosimy przesłać pocztą na nasz adres.

Z wyrazami szacunku
Zastępca Dyrektora Oddziału
Kasperuk
inż. Konstanty Kasperuk

Załącznik:

1. mapka zasięgu opracowywanego obszaru



Stawiamy na jakość.

System zarządzania jakością prac w BULiGL spełnia standardy normy ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004



Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11; 20-352 Lublin;
NIP 525-000-78-85 Regon 000121583-00139 KRS 0000012221
tel.(81) 744-58-20, faks (81)744-24-58 sekretariat@lublin.buligl.pl www.lublin.buligl.pl

Lublin, 18.09.2014 r.

TU- 121/2014-472

Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian”
ul. Radomska 22/32
02-323 Warszawa

W związku z wykonywaniem Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie zwraca się z prośbą o udostępnienie danych dotyczących występowania chronionych gatunków ptaków, roślin i grzybów oraz innych informacji istotnych dla ochrony przyrody.

Uzyskane informacje pozwolą na wzbogacenie danych przyrodniczych opracowywanego nadleśnictwa oraz na właściwe projektowanie wskazań gospodarczych w projekcie planu urządzenia lasu.

Dane prosimy przesłać pocztą na nasz adres.

Z wyrazami szacunku

Zastępca Dyrektora Oddziału
Kasperuk
inż. Konstanty Kasperuk

Załącznik:

1. mapka zasięgu opracowywanego obszaru



Stawiamy na jakość.

System zarządzania jakością prac w BULiGL spełnia standardy normy ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004



0/a
**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11; 20-352 Lublin;
NIP 525-000-78-85 Regon 000121583-00139 KRS 0000012221
tel.(81) 744-58-20. faks (81)744-24-58 sekretariat@lublin.buligl.pl www.lublin.buligl.pl

Lublin, 5.09.2014 r.

TU- 110/2014-448-456

Wg rozdzielnika

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie na podstawie art. 8 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.), w związku z wykonywaniem Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki zwraca się z prośbą o udostępnienie danych dotyczących występowania chronionych gatunków oraz innych informacji istotnych dla ochrony przyrody.

Uzyskane informacje pozwolą na wzbogacenie danych przyrodniczych opracowywanego nadleśnictwa oraz na właściwe planowanie zabiegów gospodarczych w projekcie planu urządzenia lasu.

Dane prosimy przesłać pocztą na nasz adres lub mailem.

Otrzymują:

1. Urząd Gminy Huszlew
08-206 Huszlew
2. Urząd Gminy Platerów
ul. 3 Maja 5, 08-210 Platerów
3. Urząd Gminy Sarnaki
ul. B. Joselewicza 3, 08-220 Sarnaki
4. Urząd Gminy Olszanka
08-207 Olszanka
5. Urząd Gminy Stara Kornica
Stara Kornica 191, 08-108 Stara Kornica
6. Urząd Gminy Korczew
ul. Ks. Stanisława Brzózki 20a, 08-108 Korczew
7. Urząd Gminy Mordy
ul. Kilińskiego 9, 08-140 Mordy
8. Urząd Gminy Przesmyki
ul. 11 Listopada 13, 08-109 Przesmyki
9. Urząd Miasta i Gminy Losice
ul. Piłsudskiego 6, 08-200 Losice

Załącznik: mapka zasięgu opracowywanego obszaru

Z wyrazami szacunku
Zastępca Dyrektora Oddziału
KASPERUK
inż. Konstanty Kasperuk



Stawiamy na jakość.

System zarządzania jakością prac w BULIGL spełnia standardy normy ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004



Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11; 20-352 Lublin;
NIP 525-000-78-85 Regon 000121583-00139 KRS 0000012221
tel.(81) 744-58-20, faks (81)744-24-58 sekretariat@lublin.buligl.pl www.lublin.buligl.pl

Lublin, 5.09.2014 r.


TU- 111/2014 - 458

Starostwo Powiatowe w Łosicach
ul. Narutowicza 6
08-200 Łosice

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie na podstawie art. 8 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.), w związku z wykonywaniem Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki zwraca się z prośbą o udostępnienie danych dotyczących występowania chronionych gatunków oraz innych informacji istotnych dla ochrony przyrody.

Uzyskane informacje pozwolą na wzbogacenie danych przyrodniczych opracowywanego nadleśnictwa oraz na właściwe planowanie zabiegów gospodarczych w projekcie planu urządzenia lasu.

Dane prosimy przesłać pocztą na nasz adres lub mailem.

Z wyrazami szacunku
Zastępca Dyrektora Oddziału

inż. Konstanty Kasperek

Załącznik: mapka zasięgu opracowywanego obszaru



Stawiamy na jakość.
System zarządzania jakością prac w BULIGL spełnia standardy normy ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004



Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11; 20-352 Lublin;
NIP 525-000-78-85 Regon 000121583-00139 KRS 0000012221
tel.(81) 744-58-20, faks (81)744-24-58 sekretariat@lublin.buligl.pl www.lublin.buligl.pl

Lublin, 5.09.2014 r.

TU- 112/2014-459

**Starostwo Powiatowe w Siedlcach
ul. Piłsudskiego 40
08-110 Siedlce**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie na podstawie art. 8 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.), w związku z wykonywaniem Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki zwraca się z prośbą o udostępnienie danych dotyczących występowania chronionych gatunków oraz innych informacji istotnych dla ochrony przyrody.

Uzyskane informacje pozwolą na wzbogacenie danych przyrodniczych opracowywanego nadleśnictwa oraz na właściwe planowanie zabiegów gospodarczych w projekcie planu urządzenia lasu.

Dane prosimy przesłać pocztą na nasz adres lub mailem.

Z wyrazami szacunku
Zastępca Dyrektora Oddziału

inż. Konstanty Kasperuk

Załącznik: mapa zasięgu opracowywanego obszaru



Stawiamy na jakość.

System zarządzania jakością prac w BULIGL spełnia standardy normy ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004



Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie ul. Startowa 11; 20-352 Lublin;
NIP 525-000-78-85 Regon 000121583-00139 KRS 0000012221
tel.(81) 744-58-20, faks (81)744-24-58 sekretariat@lublin.buligl.pl www.lublin.buligl.pl

Lublin, 5.09.2014 r.

TU- 113/2014-*960*

**Park Krajobrazowy
Podlaski Przełom Bugu
ul. Piłsudskiego 10
21-505 Janów Podlaski**

W związku z wykonywaniem Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie zwraca się z prośbą o udostępnienie danych dotyczących występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz innych informacji istotnych dla ochrony przyrody.

Uzyskane informacje pozwolą na wzbogacenie danych przyrodniczych opracowywanego nadleśnictwa oraz na właściwe projektowanie wskazań gospodarczych w projekcie planu urządzenia lasu.

Dane prosimy przesłać pocztą na nasz adres.

Z wyrazami szacunku
Zastępca Dyrektora Oddziału
K. Kasperek
inż. Konstanty Kasperek

Załącznik:

1. mapka zasięgu opracowywanego obszaru



Stawiamy na jakość.

System zarządzania jakością prac w BULIGL spełnia standardy normy ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004

dot. pisma TU-110/2014

Temat: dot. pisma TU-110/2014
Nadawca: korczew <korczew@vp.pl>
Data: 2014-10-13 11:51
Adresat: sekretariat@lublin.buligi.pl



P. K. Kaspruk
16.10.2014.

Urząd Gminy w Korczewie w odpowiedzi na pismo TU-110/2014 z dnia 5.09.2014 r. informuje, że na terenie gminy Korczew występują 3 rezerwy przyrody: Dębника, Kaliniak, Przekop. Urząd nie posiada inwentaryzacji przyrodniczej i nie wiemy jakie gatunki są tam chronione oprócz tych dla których zostały utworzone rezerwy. Gmina Korczew prawie w połowie położona jest w Naturze 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001; Ostoja Nadbużańska PLH140011. W załączenie przesyłamy posiadane informacje przyrodnicze dot. w/w obszarów.

Z poważaniem
Jolanta Wakulińska

- Dolina Bugu str.2.png

BURMISTRZ
Miasta i Gminy Łosice

Łosice, dnia 24.09.2014 r.

K. Kasprzak
1. 10. 2014 r.



WFB. 6181.8.2014

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie

2014-09-30/226

W P L Y N Ę Ł O

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie
ul. Startowa 11, 20-352 Lublin

Odpowiadając na pismo z dnia 05.09.2014 r. znak TU-110/2014 dotyczące występowania chronionych gatunków oraz innych informacji istotnych dla ochrony przyrody informuję, iż na terenie Miasta i Gminy Łosice nie występują obszary NATURA 2000.

Na terenie miasta Łosice znajduje się użytek ekologiczny pod nazwą „Storczykowa Łąka” powołany Uchwałą Nr XXVI/182/2000 Rady Miasta i Gminy Łosice z dnia 30 października 2000 r. oraz Zespół Dworsko – Pałacowy w Toporowie.

Ponadto w załączeniu przesyłam Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. /Dz. U. Nr 36, poz. 863/ w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego.

BURMISTRZ
Miasta i Gminy Łosice
Janusz Kotwiński

**BURMISTRZ
MIASTA I GMINY
08-140 MORDY**
ul. Kilińskiego 9
14-100 Mordy, woj. mazowieckie
R.1431.11.2014

2014-09-30/225

Mordy, dnia 21 września 2014r.

K. Kaspał
14.09.2014r.

W P L Y N Ę Ł O

Biurow Urządzania Lasu
i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie
Ul. Startowa 11, 20-352 Lublin

Nawiązując do Waszego wniosku TU-110/2014 z dnia 5.09.2014., i pisma TU-123/2014 z dnia 18.09.2014r., o udzielenie informacji publicznej dotyczącej występowania chronionych gatunków oraz innych informacji istotnych dla ochrony przyrody, informuję, że:

1. Miasto i Gmina Mordy posiada:
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mordy uchwalony Uchwałą Nr XLII/185/2006 Rady Miejskiej w Mordach z dnia 12 października 2006r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 248, poz. 8931 z dnia 3.12.2006r.) oraz Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mordy uchwalony Uchwałą Nr XXX/137/05 Rady Miejskiej w Mordach z dnia 22.09.2005r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 244, poz. 7968 z dnia 2.11.2005r.), z którymi można zapoznać się na stronie biuletynu informacji publicznej Urzędu: www.umigmordy.bip.org.pl oraz na stronie internetowej mordy.pl, które określają tereny podlegające ochronie ze względu na wymagania przyrodnicze, tj :
 - Strefę ochrony przyrody obszarów o renych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
 - Obszar NATURA 2000 Dolina Liwca PLB 140002;
 - Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Nadliwiecka PLH 140032.
2. Na terenie Miasta i Gminy Mordy nie występują:
 - 1) Instalacje do produkcji energii elektrycznej-farmy wiatrowe, elektrownie wodne,
 - 2) Instalacje do produkcji paliw z produktów – biogazownie,
3. Na terenie Miasta i Gminy Mordy znajdują się:
 - 1) Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Kolonia Mordy,
 - 2) Przydomowe oczyszczalnie ścieków w ilości 41 sztuk,
 - 3) Zrehabilitowane składowisko odpadów innych niż obojętne i niebezpieczne w Kolonii Mordy,
 - 4) Dwie kopalnie żwiru w miejscowościach: Ostoje i Głuchów.

Na terenie Miasta i Gminy Mordy nie planuje się budowy instalacji do produkcji energii elektrycznej- farm wiatrowych, elektrowni wodnych, biogazowni oraz nie planuje się budowy autostrad i dróg ekspresowych.

Sprawę prowadzi:
Teresa Koziol - Inspektor ds. rolnictwa,
leśnictwa i ochrony środowiska
Tel. (025) 6415-402 wew. 57

Mariusz Łukowski

URZĄD GMINY
08-207 OLSZANKA
pow. łosicki
wsi. mazowieckie
OŚ.604.2.2014



K. Vaspenik
23.10.1
Olszanka, dnia 21 października 2014 r.

Biuro Urządzania Lasu
i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie
ul. Startowa 11
20 – 352 Lublin

Urząd Gminy w Olszance, 08 – 207 Olszanka na wniosek o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie znak: TU-110/2014 z dnia 05.09.2014 r. informuje:

I. Użytki ekologiczne na terenie gminy Olszanka:

1. Użytek ekologiczny "Wodnik"

Bagienko, o pow. 1,26 ha na gruntach wsi Szydłówka, otoczone polami i łąkami. Szuwary nadwodne tworzą: oczerety, pałka wąskolistna, kosaciec żółty, mózga trzciniowa, marna mielec, turzyna brzegowa, zbiorowisko kropidła wodnego i rzepichy ziemnowodnej. Wokół bagienka dość licznie występuje chroniony storczyk krwisty. Występuje tutaj wiele gatunków płazów: żaba wodna, jeziorkowa, trawna moczarowa, kumak nizinny, ropucha szara. Gniazduje tutaj również kilka gatunków ptaków wodnych: krzyżówka, łysta, wodnik, ponadto ptaki związane z zaroślami nadwodnymi: potrzos, rokitniczka, łozówka. Wokół bagienka, dzięki różnorodnym gatunkom kwitnących tu roślin, spotkać można wiele owadów m.in. motyle takie jak: przepłotka atalia, dostojka dia, dostojka aglaja, modraszek i kar, cytrynek, bielinek-kapustnik, rzepnik i bytomkowiec, rusalki - pokrzywnik, pawik, admirał, kratkowiec oraz inne. Główny cel ochrony to zachowanie miejsca dużej różnorodności biologicznej, m. in. rozrodu płazów, gniazdowania kilku gatunków ptaków wodnych, zachowanie naturalnego bagienka – środowiska ginącego w krajobrazie rolniczym (uchwała nr XXXVII/190/02 Rady Gminy Olszanka z dnia 19 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia użytków ekologicznych opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego dnia 4 października 2002 r. Nr 259 poz. 6645).

2. Użytek ekologiczny "Liwo"

Otoczone polami i łąkami bagienko o pow. 0,61 ha na gruntach wsi Próchenki stanowi cenną ostoję dla wielu organizmów. Są to przede wszystkim płazy takie jak: żaba wodna i jeziorkowa, żaba trawna i mocharowa, kumak nizinny. Miejsce to posiada otwarte lustro wody, które umożliwia gniazdowanie ptakom wodnym - perkozowi i krzyżówce oraz związanymi z szuwarami nadwodnymi - rokitnicze i potrzosowi. Roślinność wodną, która tu występuje tworzą: szuwar mozgi trzciniowej, pałki szerokolistnej, kropidła wodnego i rzepichy ziemnowodnej oraz zespół rdestu pływającego. Główny cel ochrony tego terenu to zachowanie miejsca rozrodu płazów oraz gniazdowania perkoza (uchwała nr XXXVII/190/02 Rady Gminy Olszanka z dnia 19 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia użytków ekologicznych opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego dnia 4 października 2002 r. Nr 259 poz. 6645).

3. Użytek ekologiczny "Na Błotach"

Jest to jedno z najcenniejszych siedlisk przyrodniczych na terenie gminy, obejmuje bowiem naturalnie ukształtowane torfowisko niskie na gruntach wsi Mszanna o pow. 2,44 ha otoczone pastwiskami. Środowisko to wymieniane jest na liście *Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej* jako jedno z najbardziej zagrożonych w Europie. Duży płat mchów torfowców, który gromadzi wodę spełnia rolę lokalnego zbiornika retencyjnego. Spotkać tu można również inne charakterystyczne rośliny torfowisk i terenów podmokłych m.in. welnianki - pochwowatą i wąskolistną, czerwien błotną, tojeść bukietową, turzycę zwyczajną, siedmiopalecznik błotny. Charakterystycznymi zbiorowiskami roślin są: zbiorowisko turzycy dzióbkwatej, turzycy nitkowatej, situ rozpierzchłego oraz mszaru kępkowo-dolinkowego. Występuje tutaj kilka gatunków ptaków związanych z tego typu siedliskami. Są to: bekas kszyc, czajka, potrzos, pliszka żółta, świergotek łąkowy. Torfowisko stanowi także miejsce rozrodu kilku płazów. Głównym celem ochrony tego obszaru jest zachowanie naturalnego torfowiska niskiego będącego jednym z najcenniejszych siedlisk przyrodniczych na terenie gminy (uchwała nr XXXVII/190/02 Rady Gminy Olszanka z dnia 19 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia użytków ekologicznych opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego dnia 4 października 2002 r. Nr 259 poz. 6645).

4. Użytek ekologiczny "Błotnik"

Jest to silnie zarośnięty zbiornik wodny znajdujący się na skraju wsi Mszanna o powierzchni 1,06 ha. Dominującym typem roślinności są szuwary - pałki wąskolistnej i trzciny pospolitej zajmujące centralną część użytku. Na ich obrzeżu występuje zbiorowisko z sitami: rozpierzchłym i skupionym. Charakterystyczne gatunki roślin to: pałka wąskolistna, trzcina pospolita, wierzba rokita, wierzba pięciopęcikowa, sit rozpierzchły, jaskier, rdest ziemnowodny, turzycza sztywna, mięta nadwodna i karbieniec pospolity. Fauna występująca tutaj to: ptaki - błotnik stawowy, potrzos i rokitniczka; płazy - żaba trawna, żaba moczarowa, żaba wodna, żaba jeziorowa, rakotka drzewna i ropucha szara; owady - żagwica mniejsza, bielonek bytomkowiec, bielonek rzepnik, rusalka pokrzywnik i latolisteł cytrynek. Główny cel ochrony tego terenu to: miejsce licznego występowania płazów, miejsce gniazdowania kilku gatunków ptaków wodno-błotnych (uchwała nr XXXVII/190/02 Rady Gminy Olszanka z dnia 19 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia użytków ekologicznych opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego dnia 4 października 2002 r. Nr 259 poz. 6645).

5. Użytek ekologiczny "Białe Błoto"

Jest to okresowo wysychające bagno śródpolne o powierzchni 2,5 ha we wsi Radlnia. Dominującym typem roślinności jest szuwar mozgi trzcinowej. Oprócz tego występują tu zarośla wierzb szerokolistnych oraz zbiorowisko letnich terafitów. Charakterystyczne gatunki roślin to: rzepicha ziemnowodna, rdest kolankowy, kropidło wodne, żabieniec babka wodna, tojeść pospolita, wierzba pięciopęcikowa i szara. Występują tu następujące gatunki ptaków: krzyżówka, gąsiorek, jaźbata, kos, potrzos; płazów - żaba trawna, żaba moczarowa, żaba wodna, żaba jeziorowa, kumak nizinny i ropucha paskówka. Cele ochrony tego obszaru to: miejsce licznego występowania płazów, miejsce gniazdowania kilku gatunków ptaków wodno-błotnych (uchwała nr XXXVII/190/02 Rady Gminy Olszanka z dnia 19 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia użytków ekologicznych opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego dnia 4 października 2002 r. Nr 259 poz. 6645).

6. Użytek ekologiczny "Łużyk"

Obejmuje zbiornik wodny wraz z otoczeniem o powierzchni 1,04 ha. Całość obejmuje działkę nr 166 będącą własnością Gminy Olszanka. Obiekt znajduje się w środku wsi Mszanna. Charakterystyczne gatunki roślin to: pałka szerokolistna, ponikło błotne, rzęsa drobna, spirodela wielokorzeniowa, karbieniec pospolity, psianka słodkogórz, tarczyna pospolita, jaskier płomieńczyk, przytulia błotna, szczaw lancetowaty, rzepicha ziemno-wodna, pływacz zwyczajny, uczepek trójlistkowy, manna jadalna, wiechlina błotna, wierzba krucha i wierzba pięciopęcikowa. Gniazduje tutaj kilka gatunków ptaków: perkozek, kokoszka, krzyżówka, słowik szary, ciernówka, łozówka. Użytek ekologiczny jest także miejscem rozrodu płazów: ropuchy szarej, żaby trawnej, żaby moczarowej, żaby wodnej, żaby jeziorowej, kumaka nizinnego i rzekotki drzewnej. Główny cel ochrony tego terenu to: miejsce licznego występowania płazów, miejsce gniazdowania kilku gatunków ptaków wodno-błotnych. (uchwała nr XXXVI/182/02 Rady Gminy Olszanka z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie wprowadzenia użytku ekologicznego o nazwie „Łużyk” opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego dnia 11 sierpnia 2002 r. Nr 213 poz. 5357).

II. Pomnik przyrody – głaz narzutowy

Oprócz użytków ekologicznych na terenie gminy Olszanka ochroną objęto także głaz narzutowy (granit jasnoróżowy) we wsi Koł. Mszanna; obwód 920 cm, wysokość 0,5 m - został uznany za **pomnik przyrody** (rok ustanowienia 1974) (rozporządzenie nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu łosickiego opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego Nr 36 poz. 863).

III. Sieć "Natura 2000"

Na terenie Gminy Olszanka znajduje się **Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Liwca** (kod obszaru PLB140002), który obejmuje dolinę rzeki Liwec; od źródeł do ujścia Liwca do Bugu. W dolinie przeważają łąki i pastwiska. Lokalnie występują łągi olszowe i olszowo-jesionowe oraz niewielkie fragmenty z dominującym udziałem sosny. Na terenie obszaru znajdują się trzy kompleksy stawów rybnych. Na opisywanym obszarze występuje co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej,



Rys. 2. Położenie gminy Olszanka na tle obszarów ochrony przyrody

5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jest to ważna ostoja ptaków wodno-błotnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: cyraneczka, cyranka, czernica, czajka, kulik wielki, rybitwa białowąsa, brodziec piskliwy, rycyk. W okresie wędrówek obserwuje się stosunkowo dużą liczbę osobników gęsi zbożowej i białoczelnej (do 4.500 osobników). Na terenie gminy Olszanka obszar objęty tą formą ochrony wynosi 1686,0 ha (7,0 % całej powierzchni ostoi) (rozporządzenie ministra środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 25, poz. 133).

Drugim obszarem Natura 2000 występującym w granicach Gminy Olszanka jest **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Nadliwiecka** (kod obszaru PLH140032). Obszar jest położony w zachodniej części Gminy i jej bezpośrednim sąsiedztwie. W dolinie dominują użytki zielone tworzące mozaikę z lasami lęgowymi, olsami, zaroślami wierzbowymi oraz szuwarami. Ważnym elementem doliny są kompleksy stawów rybnych. W ostoi stwierdzono 12 typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ten ma szczególne znaczenie dla ochrony i zachowania brzozy niskiej, której populacja na odcinku Czepielin-Golice liczy ok. 200 osobników. Rzadkością jest chrząszcz *Rhantus consputus*, stwierdzony w Polsce tylko w kilku stanowiskach. W stawach rybnych stwierdzono duże bogactwo gatunkowe brzuchorzęsków.

IV. Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET - POLSKA

Poludniowo-zachodnie tereny gminy Olszanka znalazły się w koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET - POLSKA w granicach obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym (13 K - Obszar Siedlecki). Jest to rozległy obszar obejmujący węzeł hydrograficzny - źródłiskowe odcinki rzek, spływających w 3 kierunkach: Liwca i Kostrzynia - na północ, Krzny - na wschód i Świdra na zachód. Wschodnia część tego obszaru, obejmująca dolinę górnego Liwca znajduje się w granicach gminy Olszanka.

Z M. WOJTA
Bogusław Jędrzejewski-Ciemiulewski
Sekretarz Gminy

Nie pobrano opłaty za wyszukiwanie informacji na podstawie art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.)

Wyk. Ewa Frankowska

URZĄD GMINY
w Przesmykach
08-109 Przesmyki
pow. siedlecki woj. mazowieckie
tel. (025) 641-23-22
REG. 000546563 NIP: 821-16-05425
GKIGk.6121.1.2014

08.09.2014
2014-09-15

2014-09-15
208/2014/2/7
W P L Y N E Ł O

K. Kasprzak
16.09.2014r.

Przesmyki 10.09.2014r



**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie**

W odpowiedzi na pismo TU-110/2014 z dnia 5 września 2014r w sprawie udostępnienia danych w związku z wykonywaniem Projektu Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Sarnaki dotyczących występowania chronionych gatunków oraz innych informacji istotnych dla ochrony przyrody informuję, Gmina Przesmyki znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, który utworzony zostały dla ochrony szczególnie cennych walorów przyrodniczych i krajobrazowych północno-wschodniej części Polski. Północny fragment gminy, o powierzchni 2.321ha - ok. 20% powierzchni gminy, odznacza się wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi, dlatego obszar ten wchodzi do Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego (225 ha) i jego otuliny, funkcjonuje tu również Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Ponadto informuję, że Gmina Przesmyki nie posiada danych dotyczących występowania gatunków chronionych.

Z up. WÓJTA

Krzyszyna Bujalska
SEKRETARZ GMINY



URZĄD GMINY
STARA KORNICA
ul. Startowa 11
20-352 Lublin

OŚ.6122.1.2014

K. Kasprzak
22.09.2014r.

Stara Kornica, dn. 17.09.2014 r.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie

2014-09-22

217/2014

W P L Y N Ę Ł O

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji
Leśnej Oddział w Lublinie
ul. Startowa 11
20-352 Lublin

W odpowiedzi na pismo z dnia 05.09.2014 r. w sprawie udostępnienia danych dotyczących występowania chronionych gatunków oraz informacji istotnych dla ochrony przyrody Urząd Gminy Stara Kornica w załączeniu przesyła informację o istniejących pomnikach przyrody i użytku ekologicznym, które znajdują się na terenie naszej gminy.


K. Kasprzak

URZĄD GMINY SARNAKI

08-220 Sarnaki, ul. Berka Joselewicza 3
tel./fax 83/359 91 98
NIP 537-00-20-150

Sarnaki dnia, 10 września 2014

OŚ.6121.1.2014

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie
Ul. Startowa 11, 20-352 Lublin**

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 poz. 1235 ze zm.) w załączeniu przesyłam wnioskowane informacje które są w posiadaniu Urzędu Gminy Sarnaki.

Informacja dotycząca Parku Krajobrazowego oraz Rezerwatów.

Park Krajobrazowy "Podlaski Przełom Bugu" zajmuje 11 000 ha, natomiast otulina 4 540 ha (łącznie 15 540 ha). Zasady ochrony Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu” oraz jego otuliny zostały ustalone w Rozporządzeniu Nr 57 Wojewody Mazowieckiego z dnia 20.05.2005r (Dz. Urz. woj. Maz. Nr 120, poz. 3563).

Park rozciąga się na terenie kilkudziesięciu kilometrów, począwszy od Platerowa (gmina sąsiadująca), a skończywszy na Terespolu (położonym na granicy Polski i Białorusi). Główną osią Parku jest rzeka Bug, stąd jego wybitnie wydłużony kształt.

Rezerwat przyrody "Zabuże" utworzono w 1983r jest to obszar lasu o powierzchni 34,07 ha położony w Leśnictwie Zabuże - Nadleśnictwo Sarnaki. Nazwa rezerwatu pochodzi od Uroczyska „Zabuże” położonego nad rzeką Bug między miejscowościami Mierzwice - Zabuże - Hołowczyce. Głównym przedmiotem ochrony na terenie rezerwatu są dobrze zachowane drzewostany dębowo - sosnowe z interesującym runem i ciekawą awifauną, ponadto formy ukształtowania terenu, będące efektem zlodowacenia środkowopolskiego. Największe powierzchnie stanowią gleby brunatne właściwe - podtyp gleb najmniej przekształconych gospodarką człowieka. Fakt ten świadczy o dużej naturalności występujących siedlisk i zbiorowisk roślinnych jest skorelowany z aktualnym składem gatunkowym drzewostanu. Gatunkiem panującym jest dąb szypułkowy w wieku około 140 lat. Z roślin chronionych i rzadkich występują tu: lilia złotogłów, buławnik czerwony, listeria jajowata, gnieźnik leśny i wawrzynek wilczelyko. Ponadto występują: pierwiosnka lekarska, czerniec gronkowy, fiołek przedziwny, fiołek drobny, pomocnik baldaszkowy. Bogatą awifaunę reprezentują 32 gatunki gniazdujące na terenie rezerwatu np.: zięba, świstunka, sikora modra, bogatka. Osobliwością jest gniazdowanie muchołówki, myszołowa, dzięcioła czarnego, kruka. Ochroną rezerwatową objęte są utwory geologiczne pochodzenia glacialnego, wąwozy erozyjne. Został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 22 kwietnia 1983r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P.1983.16.91).

Rezerwat przyrody "Kózki" rezerwat faunistyczny o powierzchni 86,12 ha położony jest w północnej części gminy Sarnaki nad rzeką Bug tuż przy moście na trasie Łosice - Siemiatycze.

Północną granicę rezerwatu stanowi koryto rzeki Bug, zaś południową ciąg bagnistych starorzeczy. Celem ochrony jest zabezpieczenie środowiska bytowania oraz stanowisk lęgowych gatunków ptaków takich jak kulon, sieweczka obrożna, sieweczka rzeczna, rybitwa białoczelna. Migrujące ptaki: nur czamoszy, skandynawski podgatunek pliszki żółtej i świergotek rdzawogardlisty. Został utworzony Rozporządzenie Nr 231 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23.07.2001r w sprawie utworzenia rezerwatów przyrody na terenie województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Z 2001r nr 158, poz. 2277).

Rezerwat przyrody Mierzvice – rezerwat florystyczny w pobliżu miejscowości Zabuze, w gminie Sarnaki, w powiecie łosickim, w województwie mazowieckim. Obejmuje wydzielena leśne na terenie leśnictwa Mierzvice, Nadleśnictwo Sarnaki. Zajmuje powierzchnię 12,98 ha. Został utworzony Zarządzeniem 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 czerwca 2010 roku (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z dn. 24.08.2010r., Nr 155, poz. 3827). Według aktu powołującego, rezerwat utworzono celem zachowania stanowiska roślinności kserotermicznej oraz otaczającego fragmentu lasu liściastego z licznymi stanowiskami chronionymi i zagrożonymi gruntów roślin.

SEKRETARZ GMINY

mgr Małgorzata Wawrzyńiak

Załączniki:

1. Skan informacji z Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sarnaki z 2002r.
2. Zestawienie pomników przyrody

STAROSTWO POWIATOWE
Regionalny Ochrony Środowiska
Rolnictwa i Leśnictwa
08-200 Łosice, ul. Narutowicza 6
tel. (83) 357-19-38, 357-19-39

OSL.6164.6.2014

Biurowo Urządzenie Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie

2014-SS-28
220/2014 2
W P L Y N Ę Ł O

**Biuro Urządzenia Lasu
i Geodezji Leśnej
Oddział w Lublinie**

Łosice, dnia 19.09.2014 r.

K. Kasprch
26.09.2014r.

Dotyczy pisma znak: TU – 111/2014 z dnia 5 września 2014 roku.

Z przykrością stwierdzam, że wobec bardzo „ogólnej” prośby dotyczącej informacji o ochronie przyrody na terenie powiatu nie jesteśmy w stanie udzielić satysfakcjonującej odpowiedzi.

Zmiany przepisów prawnych dot. ochrony przyrody praktycznie pozbawiły starostów kompetencji w tym zakresie. „Przeszły” one do gmin i RDOŚ.

W nawiązaniu do przeprowadzonej rozmowy telefonicznej, ewentualne prośby o udostępnienie informacji należy uszczegółowić – dotyczy np. budowy dróg, scaleń gruntów.

Kierownik
Regionalnego Ochrony Środowiska
Rolnictwa i Leśnictwa
w Łosicach
mgr inż. Stanisław Fordaczuk

ZESPÓŁ
LUBELSKICH PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH
Oddz. Terenowy Janów Podlaski
21-505 Janów Podlaski, ul. Piłsudskiego 10
tel./fax 83 341 37 35

ZLPK-OJP.OPK.420.3.2013

Jan Urządzenie Lasu i Geodezji Leśnej
2014-10-07/239

W P L Y N Ę Ł O

K. Kasprzak
7.10.2014r.

Janów Podlaski 03.10.2014r.

Biurow Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej

Oddział w Lublinie

ul. Startowa 11

20-352 Lublin

W odpowiedzi na pismo znak TU-113/2014 z dnia 5.09.2014r. dotyczącego udostępnienia danych występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych Oddział Terenowy Janów Podlaski informuje, że obszar Nadleśnictwa Sarnaki znajduje się w województwie mazowieckim i wszelkie działania związane z działalnością parku na tym terenie są wstrzymane. Obecnie trwają rozmowy na forum Marszałków Województw co do dalszej działalności parków położonych w dwóch województwach. Po podpisaniu odpowiednich porozumień będziemy weryfikowali i aktualizowali dane przeprowadzonych inwentaryzacji sprzed kilkunastu laty. Po jej dokonaniu wszelkie dane prześlemy Państwu do wiadomości.

Z poważaniem

z up. DYREKTORA

Andrzej Łazęba
Kierownik oddziału



**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

WSL.403.236.2014.JM

P. K. Kaspruk
16.10.2014 r.

Warszawa, dnia 9 października 2014 r.



**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji
Leśnej Oddział w Lublinie**
ul. Startowa 11
20-352 Lublin

dotyczy: wniosku z dnia 17.09.2014 r. (data wpływu do RDOŚ w Warszawie: 22.09.2014 r.) o udzielenie informacji w następującym zakresie:

1. Rezerwatów: Debniak, Przekop, Kaliniak, Mierzvice, Zaburze,
2. Obszaru Natura 2000 PLB140001 – Dolina Dolnego Bugu,
3. Obszaru Natura 2000 PLB14002 – Dolina Liwca,
4. Obszaru Natura 2000 – Ostoja Nadbużańska,
5. Nadbużański Park Krajobrazowy wraz z otuliną,
6. Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu wraz z otuliną,
7. Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu,
8. Użytki ekologiczne,
9. Stanowiska dokumentacyjne,
10. Pomniki przyrody.

Szczegółowy zakres danych:

1. Wyniki inwentaryzacji ornitologicznej na obszarze Natura 2000,
2. Opracowane Projekty Planu Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000,
3. Granice obszarów Natura 2000 w postaci wektorowej (warstwa shp),
4. Granice rezerwatów, parków krajobrazowych, obszaru chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, pomników przyrody w postaci warstw shp lub współrzędnych geograficznych,
5. Opracowane plany ochrony dla rezerwatów, parków krajobrazowych,
6. Rozporządzenia w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, pomników przyrody, stref ochrony,
7. Strefy ochrony ostoi lub stanowisk chronionych gatunków,

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, ze zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w załączeniu przekazuje wnioskowane dane znajdujące się w zasobach tut. urzędu, nagrane na płytę CD.

z up. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Warszawie

Waldemar Mirecz

Naczelnik Wydziału Zapobiegania i Naprawy Szkód
w Środowisku oraz Informacji o Środowisku i
Zarządzania Środowiskiem

Otrzymują:

1. Adresat,
2. aa.